ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

ΕΤΟΣ ΛΓ΄. — 1958 — ΤΕΥΧΟΣ Δ΄.
ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1958.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΑΣ
ΤΗΣ Ι. ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΧΑΛΚΗΣ

ΜΕΤΑ ΤΑΣ ΤΡΙΜΗΝΟΥΣ διακοπάς, τώρα πού κλείει τὸ Καλοκαῖρι, ἡ θεία αὐτὴ ἐποχή, ἀπὸ τὴν ὁποίαν συνάζομεν ἥλιον καὶ εὐφροσύνην καὶ δύναμιν καὶ ἀνάτασιν, καὶ ἀνασυντασσόμεθα, εἰσερχόμεθα εἰς τὸ νέον σχολικὸν ἔτος. Ἡ Σχολή μας δέχεται τοὺς μαθητάς της, καὶ μαζὺ μὲ μὲ αὐτοὺς καὶ νέους μαθητάς, μὲ ἀνανεωμένην τὴν ἀγάπην της καὶ τὴν χαράν της καὶ τὴν δύναμίν της.

Εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Θέρους, ὥριμο τὸ σιτάρι, τὸ μεγάλο αὐτὸ ὅραμα καὶ βασίλειο τῆς Κτίσεως, ἐθερίζετο καὶ ἀλωνίζετο, διὰ νὰ συναχθῇ εἰς τὰς ἀποθήκας, καὶ νὰ γίνῃ ἡ τροφὴ τῶν ἀνθρώπων, ὁ ἄρτος ὁ στηρίζων τὰς καρδίας των, ὁ ἄρτος ἐπάνω εἰς τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν, ὁ καταβαίνων ἀπὸ τὸν οὐρανόν, ἀνάμεσα ἀπὸ τὴν βροχὴν καὶ τὸν ἥλιον, καὶ τὸν μόχθον τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ ἐξερχομένου ἐπὶ τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ.

Ἤδη, μὲ τὴν ἐπιστροφὴν εἰς τὰ Σχολεῖα, ἁπλώνεται τὸ ἄλλο θεσπέσιον ὅραμα, ἡ ἄμπελος, ἡ συγκομιδὴ τῆς σταφυλῆς, ἡ ὁποία γίνεται ὁ εὐφραίνων τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου οἶνος, ὁ οἶνος μὲ τὸν ὁποῖον κατεβαίνει εἰς τὴν γῆν, ἐπάνω εἰς τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν, καὶ χύνεται ἀπὸ τὸν Σταυρὸν τὸ πανάχραντον αἷμα τοῦ Ἰησοῦ, ὁ Ὁποῖος εἶπεν : «Ὁ διψῶν ἐρχέσθω πρός με, καὶ πινέτω».

Καὶ οἱ μαθηταὶ καὶ ἡ Σχολὴ διψοῦν. Ἡ Σχολή μας διψᾷ καλοὺς μαθητάς, ἔχοντας ζύμην καὶ πίστιν εἰς τὴν ψυχήν των, καὶ δίψαν τοῦ ὡραίου, τοῦ ἀληθινοῦ καὶ τοῦ ἀγαθοῦ. ἀγάπης πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Αὐτοὺς νὰ ὑπηρετήσουν διψοῦν, καὶ θέλουν πρὸς τοῦτο νὰ ἑτοιμασθοῦν καὶ νὰ γίνουν ἄξιοι. Μιὰ φωνὴ βγαίνει ἀπὸ μέσα μας, ὅπως

βγῆκε ἀπὸ τὸν Ἐσταυρωμένον : «Διψῶ!»

Μὲ τὴν δίψαν αὐτὴν κλείονται καὶ πάλιν οἱ μαθηταὶ εἰς τὴν ἀγαπημένην των Σχολήν, ὅπως ὁ μεταξοσκώληξ εἰς τὸν βόμβυκα, ὅπου ἀνάμεσα ἀπὸ κάμποσον χρόνον θὰ ὑποστῇ ριζικὴν μεταμόρφωσιν, καὶ θὰ γίνῃ χρυσαλίς. Ὁ Γλαῦκος τοῦ Πλάτωνος θὰ γίνῃ ὁ ὡραῖος ἔφηβος. Θὰ ἐξαφανισθῇ τὸ παλαιὸν καὶ τὸ ἄσχημον, καὶ θὰ ἔλθῃ τὸ ὡραῖον καὶ τὸ νέον.

Φίλοι μαθηταί ! Ὅμοιοι πρὸς τοὺς μεταξοσκώληκας θὰ κλεισθῆτε εἰς τὴν Σχολήν, καὶ θὰ περάσετε τὴν γραμμὴν ἀπὸ τὸν θάνατον εἰς τὴν ζωήν. Ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ μεταξοσκώληξ κλεισμένος ἐργάζεται, δὲν πρέπει νὰ εἰσχωρήσῃ καμμία ἔξωθεν ἀκτίς, διότι ἄλλως πεθαίνει. Ὅταν ὁ Μωϋσῆς ἀνέβη εἰς τὸ Ὄρος Σινᾶ, διὰ νὰ λάβῃ ἀπὸ τὸν Θεὸν τὰς πλάκας τοῦ Νόμου, ἐξηφανίσθη ἀπὸ τὴν θέαν τῶν Ἑβραίων, εἰς τρόπον ὥστε νὰ τὸν ἀναμένουν μὲ ἀγωνίαν. Ἐπάνω εἰς τὸ βουνὸ ἔρχεσθε καὶ σεῖς νὰ ἀπομονωθῆτε, διὰ νὰ γίνετε ὥριμοι καὶ ἕτοιμοι δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι σᾶς ἀναμένουν.

Ὁ κόσμος εὑρίσκεται εἰς τὸ χεῖλος μιᾶς νέας καταστροφῆς. Ἀκόμη δὲν ἀνέκυψεν ἀπὸ τὶς συμφορὲς τοῦ παρελθόντος. Ὀφείλουν ὅλοι οἱ ἐκλεκτοὶ τῆς γῆς νὰ τὸν βοηθήσουν νὰ σωθῇ. Μιὰ καινούργια ζωὴ πρέπει νὰ πάρωμεν, νὰ ἀφήσωμεν τὸν παλαιὸν δρόμον μας, νὰ ὑποταχθῶμεν εἰς μίαν πειθαρχίαν, διότι πολιτισμὸς εἶναι πρὸ παντὸς πειθαρχία : πειθαρχία φυσιολογική, ἠθική, θρησκευτική, ἐπιστημονική, κοινωνική. Ἔλλειψις πειθαρχίας σημαίνει βαρβαρότητα.

Ζῶμεν εἰς ἕνα εἶδος βαρβαρότητος. Σκαιότης καὶ ἀνυποταξία καὶ κακοὶ τρόποι καὶ νωθρότης ἐμάστιζον τοὺς νέους εἰς τὰ σχολεῖα, εἰς τὸν στρατόν, εἰς τὶς ἀκρογιαλιές, καὶ προοιώνιζαν τὸν πόλεμον, ὁ ὁποῖος ἔρριψε τὸν κόσμον εἰς τὴν καταστροφήν. Πρέπει νὰ ἀντικαταστήσωμεν τὴν νωθρότητά μας καὶ τὰς ὀρέξεις μας, μὲ τὴν προσπάθειαν, τὸν πόνον καὶ τὴν θυσίαν.

Δὲν εἶναι εὔκολον νὰ ἀπαλλαγῶμεν ἀπὸ τὸν ἐγωϊσμόν μας καὶ τὶς ἀκρασίες μας, ἀπὸ τοὺς χονδροειδεῖς τρόπους μας καὶ τὴν ἀβελτηρίαν μας, ἀπὸ τὴν ἀνισορροπίαν τῶν νεύρων μας, πράγματα ποὺ σταματοῦν τὴν ἀνάπτυξιν τῆς προσωπικότητος, καὶ μᾶς κάμνουν ἀηδεῖς εἰς τοὺς ἄλλους, μᾶς ἀδυνατίζουν, καὶ μᾶς καθιστοῦν ἐπιβλαβεῖς εἰς τὸ κοινωνικὸν οἰκοδόμημα. Τὸ μέλλον ἀνήκει εἰς τοὺς μοχθοῦντας καὶ κινδυνεύοντας δι' ἕνα ἰδεῶδες, ὄχι εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ ζήσουν, χωρὶς νὰ κάμουν τίποτε, ποὺ ἐννοοῦν νὰ ζήσουν ἠλίθια, κερδίζοντας χρήματα καὶ διασκεδάζοντας.

Λάθη καὶ πλάναι μποροῦν νὰ συνυπάρξουν μὲ τὴν ζωήν. Ἀλλ' ἀντιτίθεται εἰς αὐτὴν τὸ ψεῦδος, ἡ δολιότης, ἡ ἀπάθεια καὶ ἡ ἀδράνεια, πράγματα τὰ ὁποῖα συνεπάγονται θάνατον. Διὰ τὴν ζωὴν ἀπαιτεῖται ἐνθουσιασμὸς καὶ ἐργασία. Πρέπει νὰ ἐξουδετερωθοῦν οἱ ὀκνηροί, οἱ ἐκμεταλλευταί, αἱ δυνάμεις τοῦ χρήματος, οἱ προδόται, οἱ φιλάργυροι, οἱ ἐγκληματίαι, οἱ τρελλοί. Ὅ,τι χρειάζεται εἶναι ἡ ποιότης, καὶ ὄχι ἡ ποσότης. Τὴν ὑπεροχὴν τὴν ἔχει τὸ ἀνθρώπινον, καὶ ὄχι τὸ οἰκονομικόν.

Ἡ μεγαλύτερη δύναμις, ἡ ὁποία θὰ βοηθήσῃ τὴν ἀνθρωπότητα εἰς τὴν σωτηρίαν της εἶναι ἡ Χριστιανικὴ πίστις, ἡ ὁποία ἐκπροσωπεῖ τὴν ἑνότητα μὲ τὸν Θεὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Μᾶς παρουσιάζει ἕνα Θεόν, τὸν Ὁποῖον δυνάμεθα νὰ λατρεύσωμεν, διότι εἶναι πλησίον μας, εἶναι εἰς τὰ μέτρα μας, καὶ δύναται νὰ ἀγαπηθῇ. Ἡ πίστις ἡ Χριστιανικὴ μιλάει εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς μας, ἔχει ἐμπνεύσῃ μυριάδας μαρτύρων, σέβεται τὴν φυλὴν καὶ τὸ πνεῦμα, καὶ ἀγκαλιάζει ὅλον τὸν ἄνθρωπον. Μᾶς βεβαιώνει ὅτι ἡ ἀδυναμία ἡ ὁποία ἐμπιστεύεται εἰς τὸν Θεὸν εἶναι ἰσχυρότερη ἀπὸ τὴν δύναμιν τῶν ἀνθρώπων. Διὰ νὰ φέρῃ καρπὸν πολλαπλασίονα ὁ κόκκος τοῦ σίτου, πρέπει νὰ ἀποθάνῃ εἰς τὴν γῆν. Διὰ νὰ κατακτήσῃ τὸν κόσμον ὁ Χριστός, ἀπέθανεν ἐπάνω εἰς τὸν Σταυρόν.

Ἡ Σχολή μας, μὲ τὴν ἀνανεωτικὴν πάντοτε προσπάθειαν τοῦ Πατριάρχου, τῆς Συνόδου καὶ τῆς Ἐφορείας, τοῦ Σχολάρχου καὶ τῶν Καθηγητῶν της, ζητεῖ νὰ δημιουργήσῃ θερμήν, ζωογόνον καὶ εὐνοϊκὴν ἀτμόσφαιραν, μέσα εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ρίψετε οἱ μαθηταὶ τὰς ρίζας τῆς προσωπικότητός σας. Θὰ φωταγωγῆσθε ἀπὸ τὸν Ἥλιον τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῆς Λειτουργίας, ἀπὸ τὸν Ἀστερισμὸν τῶν μεγάλων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, θὰ βαπτίζεσθε εἰς τὰ θαυματουργὰ νερὰ τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς μελέτης, τοῦ ρεμβασμοῦ καὶ τῆς προσευχῆς, θὰ ἀπορροφήσετε τὸ βαθύτερον πνεῦμα καὶ τὴν ψυχικότητα τοῦ Χριστιανισμοῦ, τῆς Φιλοσοφίας καὶ τῆς Ἱστορίας, καὶ θὰ νοιώσετε τὸν ἄνθρωπον, ὡσὰν ἄτομον, ὡσὰν τέκνον τοῦ Θεοῦ. Μὲ τὸ ἔκπαγλον ἐδῶ περιβάλλον, θὰ ἀγαπήσετε τὴν Φύσιν καὶ τὰ μεγάλα διδάγματά της.

Ἐδῶ θὰ σᾶς ἔλθῃ ἡ μεγαλόπνοη ἔμπνευσις, καὶ αἱ φράσεις σας εἰς τὰ γραφόμενά σας ἢ εἰς τὶς ὁμιλίες σας θὰ παίρνουν τὸ κυμάτισμα τῶν στίχων, ἡ δὲ φωνή σας θὰ ὑψώνεται εἰς τὸ διαπασῶν ὅλων τῶν τόνων, μὲ ἄρρητη γλυκύτητα, ἀφοῦ θὰ περνᾷ μέσα ἀπὸ τοὺς κρυφίους ψιθύρους τοῦ ἀέρος εἰς τὰ ἀνοιξιάτικα φυλλώματα καὶ ἀπὸ τοὺς μυστικοὺς λυγμοὺς τοῦ φθινοπώρου. Θὰ πιστεύετε εἰς ἕνα μέλλον πανανθρώπινης ἁρμονίας, διὰ τὸ ὁποῖον, ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα σας, θὰ ξεκινήσετε. Θὰ πᾶτε πρὸς τὰ πλήθη καὶ πρὸς τοὺς ἐκλεκτούς, καὶ πρὸς τοὺς ἀνευθύνους, κρατῶντας εἰς τὰ χέ-

ρια σας τὴν μαγικὴν λύραν ποὺ λέγεται Εὐαγγέλιον, καὶ τὴν μυστικὴν κλίμακα ποὺ ἀνεβάζει εἰς τὸν οὐρανόν, τὸν Σταυρόν.

Ὡσὰν ἕνα μήνυμα, ὡσὰν ἕνα διάγγελμα, ἀπευθύνω πρὸς Ὑμᾶς φίλοι μαθηταί, τὶς λέξεις μου αὐτές, τώρα μὲ τὴν ἔναρξιν τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους. Οἱ ἴδιοι θὰ κτίσετε τὸν ἑαυτόν σας εἰς τὸν ἅγιον καὶ ὡραῖον αὐτὸν τόπον, γλύπται καὶ μάρμαρον συγχρόνως σεῖς. Γενῆτε ὑπάρξεις πολιτισμένες, γεμᾶτες ἀνδρισμὸν καὶ ἁρμονίαν, πειθαρχημένες, διὰ νὰ γίνετε ἄξιοι διάκονοι τοῦ Χριστοῦ. Αἱ ἐνέργειαί σας, αἱ προσπάθειές σας, νὰ περνοῦν ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Θεοῦ, ὡσὰν ἄνθη, ὡσὰν πέταλα τριανταφύλλων, διὰ νὰ προσκτῶνται ἀπέραντη ἀξίαν. Ὅλα νὰ γίνωνται ἀπὸ ἀγάπην πρὸς τὸν Θεόν, ὁ Ὁποῖος θέλει τὴν ἀγάπην μας. Καὶ ἡ ἀγάπη μας εἶναι ἀληθινὴ καὶ μεγάλη, καὶ εὐπρόσδεκτη, μόνον ὅταν γίνεται μὲ βαθεῖαν ταπείνωσιν. Ὁπότε θὰ μᾶς ἔρχωνται κύματα τῆς ἰδικῆς Του πατρικῆς ἀγάπης καὶ τρυφερότητος.

† Ὁ Πριγκηποννήσων **ΔΩΡΟΘΕΟΣ.**

ΜΙΧΑΗΛ ΑΚΟΜΙΝΑΤΗΣ
Ο ΧΩΝΙΑΤΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ο ΜΙΧΑΗΛ ΑΚΟΜΙΝΑΤΗΣ ἐγεννήθη περὶ τὸ 1140 εἰς Χώνας τῆς Φρυγίας. Χῶναι δὲ ὠνομάσθησαν κατὰ τὸν Μεσαίωνα αἱ Κολοσσαί, αἱ ὁποῖαι ἄλλοτε μὲν ἦσαν πόλις μεγάλη καὶ ἰσχυρά, βραδύτερον ὅμως ὅτε ἐκτίσθησαν ἡ Ἱεράπολις καὶ ἡ Λαοδίκεια παρήκμασαν καὶ κατήντησαν μικρὰ καὶ ἀσήμαντος πολίχνη. Εἰς τὰς Κολοσσὰς ἱδρύθη μία τῶν πρώτων Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, πρὸς τὴν ὁποίαν ἔγραψεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος τὴν γνωστὴν αὐτοῦ ἐπιστολήν. Κατὰ τὴν ιβ΄ ἑκατονταετηρίδα αἱ Κολοσσαὶ μετονομασθεῖσαι Χῶναι εἶχον ἀνακτήση τὴν ἀρχαίαν των σημασίαν, διότι ὁ ἀδελφὸς τοῦ Μιχαήλ, Νικήτας, ὀνομάζει αὐτὰς «πόλιν εὐδαίμονα καὶ μεγάλην», ἐκθειάζων μάλιστα καὶ τὸν Ναὸν αὐτῶν, τῶν Ἀρχαγγέλων, «Ναὸν μεγέθει μέγιστον καὶ κάλλει κάλλιστον ὄντα καὶ θαυμασίας χειρὸς ἅπαντα ἔργον».

Περὶ τοῦ οἴκου καὶ τῆς πρώτης ἡλικίας τοῦ Μιχαήλ, ἔχομεν ὀλίγας εἰδήσεις, αἱ κυριώτεραι τῶν ὁποίων σῴζονται ἐν τῇ μονῳδίᾳ, ἥτις συνετάχθη ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸν προαποθανόντα ἀδελφὸν αὐτοῦ Νικήταν τὸν Χωνιάτην. Ἐν τῇ μονῳδίᾳ λέγει οὗτος, ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ φίλος τῶν ἐπιστημῶν ἀφοῦ ἐμερίμνησε διὰ τὴν προκαταρκτικήν του μόρφωσιν ἐν Χώναις, ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὸ Βυζάντιον δι' ἀνωτέρας σπουδάς. Ἐνταῦθα ὑπῆρχε συγγενὴς τῆς οἰκογενείας Ἀκομινάτου, Ἱερεὺς Χωνιάτης, ὅστις προσήνεγκεν ἀξιολόγους ὑπηρεσίας εἰς τὸν τότε βασιλεύοντα Μανουὴλ Κομνηνόν. Συγγενὴς ἐπίσης τῆς οἰκογενείας καὶ ἀνάδοχος μάλιστα τοῦ Νικήτα Ἀκομινάτου, ἦτο ὁ Ἀρχιερεὺς Χωνῶν Νικήτας, ἀνὴρ ἐνάρετος καὶ ἐμπειρότατος περὶ τὰ πολιτικὰ πράγματα, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Μιχαὴλ ἔγραψεν «ἐγκώμιον εἰς τὸν μακάριον Ἀρχιεπίσκοπον Χωνῶν κύριον Νικήταν».

Ὁ Μιχαήλ, ἐλθὼν εἰς τὸ Βυζάντιον, εὗρεν ἐνταῦθα ἀκμάζοντας τοὺς ἀδελφοὺς Ἰωάννην καὶ Ἰσαὰκ Τζένζας καὶ τὸν Εὐστάθιον. Τοῦ τελευταίου τούτου ὑπῆρξεν ὄχι μόνον μαθητής, ἀλλὰ καὶ σύνοικος. Ὑπὸ τοῦ Εὐσταθίου χειραγωγούμενος, συνεπλήρωσεν ὁ Μιχαὴλ καὶ τὴν θεολογικὴν αὐτοῦ σπουδὴν καὶ μόλις ἐνηλικιώθη, ἔλαβε τὸ σχῆμα τῆς ἱερωσύνης. Μετ' ὀλίγον, ὁ Εὐστάθιος προχειρισθεὶς Ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης, ἀπομακρύνεται τοῦ Βυζαντίου. Δὲν ἔπαυσεν ὅμως οὐδὲ τότε ἡ μεταξὺ αὐτῶν

σχέσις συνεχισθεῖσα δι' ἀλληλογραφίας, τῆς ὁποίας περιεσώθησαν ἱκαναὶ ἐπιστολαί.

Εἰς τὰς ἐπιστολὰς ταύτας φαίνεται πρὸ πάντων, ἡ βαθεῖα θλῖψις τοῦ Μιχαὴλ διὰ τὸν χωρισμὸν ἀπὸ τοῦ διδασκάλου ἐκείνου καὶ φίλου καὶ εὐεργέτου καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη, ὁσάκις ὁ Εὐστάθιος εὐκαιρήσας ἀπέστελλεν αὐτῷ ἀπάντησίν τινα. Οὕτω ἐν τῇ δευτέρᾳ μεταξὺ ἄλλων λέγει : «στέρνων ἀνακαλοῦμαι τὸν κατὰ πνεῦμα πατέρα, τὸν παρήγορον, τὸν ἀγαθὸν σύμβουλον, τὸν εἰς ἅπαν ἐφ' ὅτῳ ἄν τις δέοιτο ἱκανώτατον». Ὅτε ὁ Μιχαήλ, περιεπλάκη εἰς δυσχέρειάν τινα, ἥτις δὲν ἐξηγεῖται καθαρῶς καὶ ἀπηλλάγη εἶτα ἀπ' αὐτῆς διὰ μεσιτείας τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ Ἀρχιερέως, γράφει πρὸς αὐτόν : «Καὶ τὸ μὲν κρήδεμνον τῆς Ἰνοῦς οὐκ οἶδα ὅτι ποτὲ τῷ τλήμονι Ὀδυσσεῖ συνεισήνεγκεν ὅτε θαλαττομοχθοῦντι τοῖς στέρνοις αὐτὸ ὑπετείνετο. Τό γε μὴν σὸν γράμμα ὃ ἐν τοῖς στέρνοις φέρω τὸ πᾶν ἡμῖν καὶ τὸ ὅλον τῆς σωτηρίας εἴργασται· καὶ ταῦτα ὅτε οὐκ ἦν ἡμῖν ἐλπὶς τοιοῦδε καλοῦ, τὸ ἄσχολον εἰδόσι τῆς σῆς ἁγιότητος». Ἀπαντῶν ὁ Μιχαὴλ εἰς τὸ γράμμα τοῦ Εὐσταθίου, ἀποσταλὲν αὐτῷ διὰ γραμματοκομιστοῦ Ἄραβος, ἀστεΐζεται χαριέστατα. «Ὡς μᾶλλον ἂν ἐπεπείσμην, λέγει, τὸν αἰθιοπικὸν τοῦτον γραμματοκομιστὴν εἰς λευκόχρωτα μεταβαλεῖν, ἢ γράμμα τῆς ἱερωτάτης σου ψυχῆς μετὰ χεῖρας ἄρτι λαβεῖν, ἐγὼ δὲ καὶ τὸ ἑπόμενον συλλογίζομαι ὅτι καὶ ὡς ἐκ Θεοῦ πλάκας κομίζει τὰ παρὰ σοῦ γράμματα».

Ὁ Μιχαὴλ Ἀκομινάτης μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Εὐσταθίου, πιθανώτατα διὰ τῆς προστασίας αὐτοῦ, διωρίσθη εἰς ὑπηρεσίαν τινα παρὰ τῷ Οἰκουμενικῷ Θρόνῳ, τοῦ ὁποίου προΐστατο τότε (1169—1178), ὁ ἀπὸ Ἀγχιάλου Μιχαήλ, ὁ ἐπικληθεὶς διὰ τὴν σοφίαν αὐτοῦ ὕπατος τῶν φιλοσόφων καὶ ἀναδειχθεὶς εἷς τῶν γενναιοτέρων πολεμίων τῶν Λατίνων. Περὶ τοῦ Ἱεράρχου τούτου ὑπάρχει καὶ λόγος τοῦ Μιχαὴλ «λόγος εἰς τὸν ἁγιώτατον Πατριάρχην Μιχαήλ». Μετ' οὐ πολύ, ὁ Μιχαὴλ ἀναλαμβάνει καὶ τὴν συντήρησιν τοῦ νεωτέρου ἀδελφοῦ του Νικήτα σταλέντος αὐτῷ ὑπὸ τοῦ πατρός του ἀπὸ Χωνῶν, εἰς ἡλικίαν ἐννέα ἐτῶν. Πρὸς τὸν ἀδελφόν του ὁ Μιχαὴλ ἐξεπλήρωσε τὸ ἔργον τοῦ ἐπιμελητοῦ καὶ τοῦ διδασκάλου καὶ ἔκτοτε ἐπεκράτησε μεταξὺ τῶν δύο ἀδελφῶν ἀδιάρρηκτος ἀμοιβαία στοργὴ μέχρι τοῦ τέλους τοῦ βίου των.

Ὁ Νικήτας προήχθη βραδύτερον, εἰς ὑψηλότατα ἀξιώματα, ἐσυγγένευσε μεθ' ἑνὸς τῶν περιφανεστέρων οἴκων τοῦ κράτους, λαβὼν σύζυγον τὴν ἀδελφὴν τῶν ἀπογόνων τοῦ μεγάλου Βελισσαρίου Μιχαὴλ καὶ Ἰωάννου τῶν συγκλητικῶν, παρευρέθη εἰς τὴν πτῶσιν τῶν Ἀγγέλων, εἰς τὴν ἅλωσιν τῆς Ἰσταμποὺλ ὑπὸ τῶν Λατίνων, συνειργάσθη διὰ τὴν ἵδρυ-

σιν τοῦ βασιλείου τῆς Νικαίας, οὐδέποτε ὅμως ἐλησμόνησε τὸν ἀδελφόν του Μιχαήλ, οὐδέποτε ἔπαυσε τιμῶν καὶ συμβουλευόμενος αὐτός. Εἰς τὴν ἱστορίαν του λαμβάνων ἀφορμὴν νὰ ἀναφέρῃ τὸν ἀδελφόν του Ἀρχιερέα ὄντα τῶν Ἀθηνῶν, λέγει : «Κασίγνωτος οὗτος ἐμός, ναὶ ἐμός· ἐγκαλλωπίζομαι γὰρ τῇ ὁμογνιότητι καὶ χαίρω καθ' αἷμα τῷ ἀνδρὶ συναπτόμενος, εἰ καὶ τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ λόγου κατὰ διάμετρον ἐκδιΐσταμαι». Ὁ δὲ Μιχαὴλ πάλιν ἠγάπα τὸν ἀδελφὸν περιπαθῶς καὶ μόνην μέριμναν τῆς ζωῆς του ἔσχε τὴν προαγωγήν, τὴν εὐτυχίαν τοῦ νεωτέρου ἀδελφοῦ του καὶ τὴν μετ' αὐτοῦ ἀλληλογραφίαν. Ὅτε δὲ γέρων ἤδη ἐξόριστος εἰς τὴν Κέαν, ἔλαβε τὴν εἴδησιν τοῦ θανάτου τοῦ ἀδελφοῦ του, ἐξεδήλωσεν ἐν τῇ προμνημονευθείσῃ μονῳδίᾳ τὴν βαθυτάτην θλῖψίν του ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ ἀδελφοῦ, ὅστις ἀνελθὼν εἰς τὰ ἀνώτερα πολιτικὰ ἀξιώματα, διατελέσας ἀλληλοδιαδόχως ὑπογραμματεὺς βασιλικός, ἄρχων τοῦ θέματος Φιλιππουπόλεως, λογοθέτης τῶν σεκρετῶν (μυστικὸς σύμβουλος), ἐπὶ τῶν κρίσεων (μέλος τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου), γενικὸς λογιστὴς τῶν φόρων οὐδέποτε ἐλησμόνησε τὰς ἀρχὰς τοῦ καλοῦ, τοῦ χρηστοῦ, τοῦ δικαίου σύμφωνος πρὸς τὰς ὁποίας ὑπῆρξεν ὁλόκληρος ὁ βίος του. 1)

Οἱ δύο ἀδελφοὶ ἐχωρίσθησαν περὶ τὸ 1182 ἔτος, ὅτε ὁ πρεσβύτερος εἰς ἡλικίαν 42 ἐτῶν προεχειρίσθη διὰ τῆς ὑπολήψεως, ἧς ἀπήλαυεν εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν, διαδεχθεὶς τὸν Γεώργιον. Ὁ θρόνος τῶν Ἀθηνῶν προβιβασθεὶς ἀπὸ Ἐπισκοπῆς εἰς Ἀρχιεπισκοπὴν ἐπὶ Φωτίου κατὰ τὴν 9ην ἑκατ., ἐθεωρεῖτο εἰς τῶν ἐπιφανεστέρων ἀρχιερατικῶν θρόνων τοῦ κράτους καὶ περιελάμβανε 10 Ἐπισκοπάς. Βεβαίως, ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν δὲν ἦτο οὔτε ἐκ τῶν πολυανθρωποτέρων, οὔτε ἐκ τῶν ἐμπορικωτέρων τοῦ κράτους. Αἱ Θῆβαι, ἡ Κόρινθος, αἱ Πάτραι διὰ τὴν εἰς τὰς πόλεις αὐτὰς ἀκμάζουσαν βιομηχανίαν τῶν μεταξωτῶν, τῶν λινῶν, τῶν μαλλίνων ὑφασμάτων, ἦσαν πολὺ ἀνώτεραι τῶν Ἀθηνῶν. Ἀλλὰ οὐδέποτε ἐλησμονήθη τὸ παρελθὸν αὐτῶν, τὸ ὁποῖον καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀνύψωσίν των εἰς τὸ ἀρχιεπισκοπικὸν ἀξίωμα.

Ἐν Ἀθήναις, ὁ Μιχαὴλ ἐπεδόθη μετὰ ζήλου εἰς τὸ ἱερὸν αὐτοῦ ἔργον, παραμυθῶν τοὺς Χριστιανοὺς διὰ τὰς συμφορὰς τὰς ἀναποσπάστους ἀπὸ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, καθοδηγῶν καὶ νουθετῶν τὸν ὑπ' αὐτὸν πολυ-

1) Ὁ ἀείμνηστος Χρ. Παπαδόπουλος, ἐν τῇ περὶ Νικαίας πραγματείᾳ του ἀναφέρει, ὅτι μεταξὺ τῶν ἐρειπίων τῆς Νικαίας ἀνεκάλυψε τὸν τάφον τοῦ Νικήτα Χωνιάτου (Φιλολ. Συλλόγου τόμος ΛΓ΄, σ. 146) μετὰ τῆς ἐπιτυμβίου αὐτοῦ πλακός. Ὁ Νικήτας διέτριψεν ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη ἐν Νικαίᾳ καὶ ἀπεβίωσεν ἐκεῖ.

άριθμον κλῆρον τῶν Ἐπισκόπων, τῶν Ἱερέων, τῶν Μοναχῶν. Ἀλλ' ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μιχαὴλ δὲν περιωρίζετο μόνον εἰς τὴν ἠθικὴν διδασκαλίαν· αἱ ἀνώμαλοι περιστάσεις τοῦ κράτους, ἡ ἐξαιρετικὴ τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν θέσις καὶ τὰ δεινὰ ὅσα ὑπὲρ τὰς λοιπὰς πόλεις ἔπασχεν ἴσως ἕνεκα τῆς ἐξαιρετικῆς αὐτῆς θέσεως, ἠνάγκασαν πολλάκις τὸν Ἀρχιεπίσκοπον νὰ συνηγορήσῃ καὶ παρὰ τοῖς ἰσχυροῖς τῆς γῆς ὑπὲρ τῆς πόλεως ἐκείνης, τῆς ὁποίας ἦτο ὁ παρὰ τῷ Ὑψίστῳ Θεῷ προστάτης καὶ κηδεμών. Ἡ Ἀττικὴ δὲν ὑπήγετο εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ στρατηγοῦ τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὸν ὁποῖον μάλιστα ἦτο ρητῶς ἀπηγορευμένον νὰ εἰσέρχηται εἰς τὴν προνομιοῦχον πόλιν καὶ χώραν. Ἐπειδὴ ὅμως λόγῳ τῶν δεινῶν περιστάσεων, τὸ κράτος εὑρίσκετο εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπιβάλῃ ἐκτάκτους φορολογίας ἀνθρώπων καὶ χρημάτων εἰς τὴν Πελοπόννησον, τὴν κυρίως Ἑλλάδα, τὴν Θεσσαλίαν, τὴν Ἤπειρον καὶ τὰς νήσους, οἱ στρατηγοὶ ἔχοντες κατὰ νόμον τὸ δικαίωμα τοῦτο, κατεπίεζον τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν περισσότερον τῶν ἄλλων πόλεων, διὰ τὸν λόγον ὅτι προετίμων νὰ ἐπιβαρύνωσι μᾶλλον πόλιν μὴ ὑπαγομένην εἰς τὴν δικαιοδοσίαν των ἢ τὰς ὑπ' αὐτοὺς οὔσας. Ἡ κατάχρησις δὲ ηὔξησεν ἐπὶ τοσοῦτον τὴν πενίαν τῆς πόλεως,ὥστε αὕτη ὅτε κατὰ τὸ 1185 κατέλαβε τὴν βασιλείαν ὁ Ἰσαάκιος Β'. Ἄγγελος, δὲν ἠδυνήθη νὰ προσφέρῃ εἰς τὸν βασιλέα τὸν εἰθισμένον χρυσοῦν στέφανον, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ λόγου εἰς τὸν βασιλέα τοῦ ἡμετέρου Μιχαὴλ τοῦ ἐπιγραφομένου «λόγος ἐγκωμιαστικὸς εἰς τὸν βασιλέα κύριον Ἰσαάκιον τὸν Ἄγγελον». Ταὐτοχρόνως ὁ Μιχαὴλ ἐξ ὀνόματος τῆς πόλεως, ἀπέστειλεν ἀναφορὰν εἰς τὸν βασιλέα, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀφοῦ ἐκθέτει τὰς φοβερὰς ἁρπαγὰς καὶ κλοπὰς τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν δορυφόρων αὐτοῦ, τοὺς ὁποίους ὀνομάζει · κηφῆνα; καὶ ἀνδράρι ἄττα τριωβολιμαῖα ἐπερχόμενα ὥσπερ ἂν εἰ κατὰ πολεμίας τινος καὶ βαρβαρικῆς χώρας εἰσβαλεῖν ἔμελλον ἐπιφέρει. «Εἰς τί γοῦν ἡ τοιαύτη ἀπώλεια ἡμῶν, δέσποτα ἡμῶν ἅγιε, τοῦ δημοσίου μηδὲν ἐντεῦθεν κερδαίνοντος, μᾶλλον μὲν οὖν ζημιουμένου, δι' ὧν κατὰ βραχὺ μετανναστεύουσιν οἱ πλείονες ἡμῶν καὶ ἐρημοῦται ἡ χώρα ἡμῶν ; Διὰ τοῦτο δεόμεθα τῆς φιλανθρωποτάτης ἁγίας βασιλείας σου γενέσθαι ἐφ' ἡμῖν ἔλεος καὶ κοπάσαι τὸν κατακλυσμὸν τῶν ἐπηρειῶν».

Ἐν Ἀθήναις, ὁ Μιχαὴλ δὲν ἐλησμόνησε τὸν ἀρχαῖον φίλον καὶ εὐεργέτην. Σῴζονται ἐπιστολαὶ αὐτοῦ πρὸς τὸν Θεσσαλονίκης Εὐστάθιον, ἐν μιᾷ τῶν ὁποίων θρηνεῖ τὴν καταστροφὴν τὴν ὁποίαν διέπραξαν ἐν Θεσσαλονίκῃ οἱ Νορμανδοὶ τῆς Νεαπόλεως καὶ Σικελίας ἐπὶ τοῦ Κομνηνοῦ Ἀνδρονίκου τῷ 1185, ἐξαίρει δὲ τὴν κατ' αὐτὴν σύνεσιν καὶ γενναιοφροσύνην τοῦ Εὐσταθίου. Κατὰ τὸ ἔτος 1198, ὁ Μιχαὴλ πληροφορεῖται τὸν θάνατον τοῦ φίλου καὶ εὐεργέτου του, τότε δὲ συνέταξε τὴν «μονῳδίαν του

εἰς τὸν ἁγιώτατον Θεσσαλονίκης κύριον Εὐστάθιον», ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀρχίζει ὡς ἀκολούθως : «Τίς ἄν μοι δοίη γλῶσσαν Εὐσταθίου καὶ τὴν ἀρετὴν καὶ γλῶτταν Εὐσταθίου θαυμάσομαι ὅσον ἄξιον».

Κατὰ τὴν δ΄ σταυροφορίαν, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ Λατῖνοι τὴν 12ην Ἀπριλίου τοῦ 1204 λόγῳ τῆς ἐπικρατούσης ἐν τῷ κράτει ἀναρχίας, ἐγένοντο κύριοι τῆς πρωτευούσης τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους, ἀνηγόρευσεν ἐν αὐτῇ αὐτοκράτορα καὶ Πατριάρχην δυτικούς. Ἐν ἀρχῇ τοῦ 1204, ὁ Λέων ὁ Σγουρός, ἐπωφελούμενος ἐκ τῆς ἀναρχίας ταύτης, ἐπεχείρησε νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ καὶ ἐκτὸς τῆς Πελοποννήσου, πρὸς τοῦτο δὲ ἐπῆλθε μετὰ στόλου καὶ στρατοῦ κατὰ τῶν Ἀθηνῶν. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος μεταβὰς εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Σγουροῦ, ἠγωνίσθη νὰ ἀποτρέψῃ τὴν ἔφοδον αὐτοῦ, ἐξηγῶν εἰς αὐτὸν τὸ ἄτοπον τῶν ἐμφυλίων τούτων σπαραγμῶν ἐν μέσῳ τοσούτων κρισίμων ἐξωτερικῶν κινδύνων. Ἀποτυχὼν δὲ ἐπανέρχεται εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ ἀναβὰς εἰς τὴν ἀκρόπολιν, τὴν ὁποίαν εἶχεν ὀχυρώσει προηγουμένως, ἐνθαρρύνει τοὺς κατοίκους, καὶ μὴ δυνηθεὶς νὰ σώσῃ τὴν κάτω πόλιν, ἀναγκάζει διὰ λαμπρᾶς ἀμύνης εἰς ὑποχώρησιν τὸν ἀντίπαλον. Ὁ δὲ Σγουρὸς ἐκδικούμενος διὰ τὴν ἀποτυχίαν, κατέκαυσε τὴν κάτω πόλιν καὶ κατέστρεψε τὴν ἔξω χώραν. Μετ᾽ ὀλίγον ὅμως, ὁ Βονιφάτιος ὁ Μομφερατικὸς διορισθεὶς βασιλεὺς τῆς Θεσσαλονίκης, ὁρμᾷ κατὰ τῆς Θεσσαλίας, τρέπει εἰς ἄτακτον φυγὴν τὸν Σγουρὸν περὶ τὰς Θερμοπύλας καὶ διελθὼν διὰ τῆς Βοιωτίας, καταλαμβάνει τὰς Ἀθήνας, παραχωρῶν αὐτὰς εἰς τὸν Ὄθωνα. Ὁ Μιχαὴλ ἀφοῦ εἶδε διασκορπισθεῖσαν καὶ συληθεῖσαν τὴν βιβλιοθήκην του καίτοι ἠδύνατο νὰ μεταβῇ εἰς Νίκαιαν, ὅπου εὑρίσκετο ο ἀδελφός του Νικήτας, ἔχων τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν ὑπόληψιν τὰς ὁποίας ἀπελάμβανεν ἐν Ἰσταμπούλ, ἐξέλεξε μετὰ ψυχικοῦ ἄλγους τὴν οὐ μακρὰν κειμένην νῆσον Κέαν, τὴν πατρίδα τοῦ Βακχυλίδου καὶ Σιμωνίδου και ἐζήτησεν ἄσυλον εἰς τὸ ἐκεῖ μοναστήριον τοῦ Προδρόμου. Ἐκεῖθεν δὲ παραμυθεῖ τοὺς κατοίκους τῶν Ἀθηνῶν, τοὺς ὁποίους ἐποίμανεν ἐπὶ τριακονταετίαν ὅλην καὶ ἔνθα εἶχε διορισθῇ Λατῖνος Ἀρχιεπίσκοπος. Ἐνῷ ὁ Μιχαὴλ εὑρίσκετο περὶ τὰς δυσμὰς τοῦ βίου του ἐν Κέᾳ, πληροφορεῖται τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του Νικήτα, εἰς μνήμην τοῦ ὁποίου ἔγραψε τὴν μνημονευθεῖσαν κατανυκτικὴν μονῳδίαν, ἐν ᾗ μεταξὺ ἄλλων, θρηνῶν λέγει : «Ὁσάκις ἐλάμβανον ἐπιστολὴν γραφεῖσαν ὑπὸ τῆς φιλτάτης τοῦ φιλτάτου ἀδελφοῦ δεξιᾶς, ἐνόμιζον ὅτι βλέπω τὸ χαρμόσυνον αὐτοῦ ὄμμα, ὅτι ἀκούω τὸν πρᾶον αὐτοῦ λόγον, ὅτι ἀσπάζομαι τὴν προσφιλῆ αὐτοῦ κεφαλήν». Ἄγνωστον πότε ἀπεβίωσεν ὁ Μιχαὴλ Ἀκομινάτης, βέβαιον ὅμως εἶναι, ὅτι ἔζη ἔτι τῷ 1215, διότι σώζεται ἐπιστολή του κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, γραφεῖσα πρὸς τὸν Πατριάρχην Μανουήλ.

Ὁ Μιχαὴλ Ἀκομινάτης εἶναι ἐκ τῶν πολυγραφωτέρων καὶ δοκιμωτέρων συγγραφέων τοῦ δωδεκάτου αἰῶνος. Ἔγραψε πλεῖστα ἔργα καὶ δὴ κατηχητικὰς ὁμιλίας, λόγους παρηγορητικοὺς καὶ ἄλλους, ἐπιστολὰς καὶ ποιήματα. Ἔργα τινα τοῦ Μιχαὴλ Ἀκομινάτου ἐξέδωκαν ὁ **Fr. Boissonade,** ὁ **L. Tafel,** ὁ **Ellisen,** καὶ ὁ Οὐσπένσκη. Πληρεστέρα ὅμως ἔκδοσις ὑπῆρξεν ἡ τοῦ Σπυρίδωνος Λάμπρου κατὰ τὸ ἔτος 1879—80. «Μιχαὴλ Ἀκομινάτου τοῦ Χωνιάτου τὰ σωζόμενα, τὰ πλεῖστα ἐκδιδόμενα νῦν τὸ πρῶτον κατὰ τοὺς ἐν Φλωρεντίᾳ, Ὀξεντίῳ, Παρισίοις καὶ Βενετίᾳ κώδικας». Ὁ Λάμπρος διὰ δύο συγγραμμάτων αὐτοῦ : «Περὶ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν Μιχαὴλ Ἀκομινάτου» καὶ «αἱ Ἀθῆναι περὶ τὰ τέλη τοῦ δωδεκάτου αἰῶνος», εἶχεν ἤδη ἀρκούντως διαφωτίσει τὰ ἀφορῶντα τὸν Μιχαὴλ καὶ τὴν ἐν Ἀθήναις δρᾶσίν του.

Ἐνῷ ὅμως ὁ Λάμπρος ἐνόμιζεν ὅτι εἶχεν ἐξερευνήσει ὅλους τοὺς κώδικας τοὺς περιέχοντας ἔργα τοῦ Ἀκομινάτου, ὁ Γεωργιάδης ἐξέδωκεν ἐκ κώδικος τῆς Ἐμπορικῆς Σχολῆς Χάλκης λόγον τοῦ Μιχαὴλ Ἀκομινάτου εἰς τὴν τριήμερον ταφὴν τοῦ Χριστοῦ καὶ ὁ Ἀθανάσιος Παπαδόπουλος Κεραμεὺς ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τῆς Πετρουπόλεως, ποίημα τοῦ Μιχαὴλ εἰς τὴν Θεοτόκον. Κατόπιν τούτου, ἡ προσοχὴ τοῦ Λάμπρου ἐστράφη εἰς τοὺς κώδικας τῆς Ρωσσίας. Τὸν ὡς ἄνω λόγον τοῦ Ἀκομινάτου, τὸ ποίημά του, καθὼς καὶ δύο κατηχητικὰς ὁμιλίας του, ἐκ τῆς συνοδικῆς βιβλιοθήκης τῆς Μόσχας, ἐξέδωκεν ὁμοίως ὁ Λάμπρος κατὰ τὸ ἔτος 1904. Ὁ Λάμπρος ἡτοίμαζε συμπληρωματικὴν ἔκδοσιν τῶν ἁπάντων τοῦ Ἀκομινάτου διὰ τῆς προσθήκης δύο ἔτι τόμων, ἀλλ' ὁ ἐπελθὼν θάνατος αὐτοῦ ἀφῆκεν ἀνέκδοτον τὸ ἐν τοῖς καταλοίποις αὐτοῦ σωζόμενον τοῦτο ἔργον του.

† Ὁ Εἰρηνουπόλεως ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΥ ΤΣΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΡΧΕΙΟΦΥΛΑΚΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΟΙ ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ

ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΚΩΔΙΚΑΣ ΤΩΝ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΡΧΕΙΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ (*)

ΕΤΟΣ 1899 (Συνέχεια).

1355) ΣΚΟΠΕΙΩΝ ΦΙΡΜΙΛΙΑΝΟΥ (Άρχιμ.) «Άμβροσίου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητροπόλεως Πελαγωνείας».
19 Ὀκτωβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 45).

1356) ΡΑΙΔΕΣΤΟΥ ΕΠΙΣΚ. ΑΝΘΙΜΟΥ — ΣΑΡΙΔΗΣ — (Ἀρχιδιάκονος Μ. Ἀμασείας). Τιτουλάριος Ἐπίσκοπος τοῦ Μ. Ἀδριανουπόλεως Κυρίλλου.
20 Νοεμβρίου. (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ., ΠΙΑ΄, σελ. 46).

ΕΤΟΣ 1900.

1357) ΚΥΖΙΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ - ΧΑΤΖΗΜΑΡΚΟΥ — ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΗΣ (ἀπὸ Ρόδου). «Νικοδήμου τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος».
18 Ἰανουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 47).
Σημ.: Ὁ Κυζίκου Νικόδημος ἀπέθανε καὶ ἐκηδεύθη ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ κατ' Ἰανουάριον 1900.

1358) ΛΕΒΡΩΝ ΚΑΙ ΒΕΛΙΣΣΟΥ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΥ — ΘΕΟΛΟΓΙΔΗΣ (Ἱερομ.) «Ἀνθίμου παραίτησιν οἰκειοθελῆ ὑποβαλόντος τῇ Ἐκκλησίᾳ».
3 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 48).

1359) ΡΟΔΟΥ ΙΕΡΟΘΕΟΥ — ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ (ἀπὸ Βιζύης). Κωνσταντίνου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητροπόλεως Κυζίκου».
3 Φεβρ. (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 49).
Σημ.: Ὁ Ρόδου Ἱερόθεος ἀπέθανε κατ' Αὔγουστον τοῦ 1901.

*) Συνέχεια ἐκ τῆς 304 σελ. τοῦ ἔτους ΛΓ΄ (1958).

1360) ΒΙΖΥΗΣ ΔΩΡΟΘΕΟΥ — ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ — (ἀπὸ Βελεγράδων) ('Ιεροθέου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητρ. Ρόδου».

5 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 50).

1361) ΒΕΛΕΓΡΑΔΩΝ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ — ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ — (ἀπὸ Παραμυθίας καὶ Φιλιατῶν). «Δωροθέου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Βιζύης».

12 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ', σελ. 51).

1362) ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΙΑΤΩΝ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ—ΠΑΛΑΙΟΚΡΑΣΑΣ — (ἀπὸ Κώου). «Βασιλείου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Βελεγράδων».

12 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 52).

1363) ΚΩΟΥ ΙΩΑΚΕΙΜ — ΒΑΞΕΒΑΝΙΔΗΣ (ἀπὸ 'Επισκ. Μελιτουπόλεως)' «Καλλινίκου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητροπόλεως Παραμυθίας καὶ Φιλιατῶν».

17 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 53).

1364) ΜΥΡΙΟΦΥΤΟΥ ΕΠΙΣΚ. ΣΜΑΡΑΓΔΟΥ — ΧΑΤΖΗ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ — ('Αρχιμ.) «τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος κυρίου Κωνσταντίνου παυθέντος τέλεον ἀπ' αὐτῆς διὰ τοὺς ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου ἀναφερομένους λόγους, τοῦ δὲ κυριάρχου τῆς 'Επισκοπῆς ταύτης Σεβ. Μητροπολίτου 'Ηρακλείας καὶ Ραιδεστοῦ κυρίου 'Ιερωνύμου ἀναθεμένου τὴν ἐκλογὴν διαδόχου τῇ 'Εκκλησίᾳ . .».

22 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 54)

1365) ΠΡΟΙΚΟΝΝΗΣΟΥ ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ — ΠΑΠΑΦΩΤΕΙΝΟΣ — (ἀπὸ Σωζουαγαθουπόλεως). «Βενεδίκτου παυθέντος ἀπ' αὐτῆς διὰ τοὺς ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς 'Ι. Συνόδου ἀναφερομένους λόγους».

9 Μαρτίου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 54).

1366) ΣΙΣΑΝΙΟΥ ΚΑΙ ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ ΣΕΡΑΦΕΙΜ — ΣΚΑΡΟΥΛΗΣ — ('Αρχιμ.) «'Αθανασίου τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος καὶ εἰς τὰς οὐρανίους μονὰς μεταστάντος».

4 Μαΐου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 56).

Σημ. : 'Ο 'Αθανάσιος ἀπεβίωσε κατὰ Μάρτιον τοῦ 1900.

1367) ΣΩΖΟΥΑΓΑΘΟΥΠΟΛΕΩΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ — ΜΙΚΡΟΥ-

ΛΗΣ — (ἀπὸ Γάνου καὶ Χώρας). «Παρθενίου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Προικοννήσου».

23 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 57).

1368) ΓΑΝΟΥ ΚΑΙ ΧΩΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ — ΒΑΛΛΙΟΥΛΗΣ — (ἀπὸ Ἐπισκ. πρ. Μυριοφύτου). «Κωνσταντίνου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Σωζουαγαθουπόλεως».

3 Ἰουνίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 58).

1369) ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ (ἀπὸ Ἐπισκ. Τρωάδος) «Νεοφύτου παραίτησιν οἰκειοθελῆ ὑποβαλόντος τῇ Ἐκκλησίᾳ».

27 Ἰουνίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 59).

Σημ. : Ὁ Νεόφυτος ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν ὡς πρώην Νευροκοπίου κατ' Ἀπρίλιον 1908. (Ἐκκλ. Ἀλήθεια 1908, σελ. 207).

1370) ΚΛΑΥΔΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΜΙΧΑΗΛ (Ἀρχιμ.) Ἀρχιερατικῶς Προϊστάμενος Κοινότητος Μ. Ρεύματος. Τιτουλάριος Ἐπίσκοπος.

11 Ἰουλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 60).

1371) ΒΑΝΙΑΛΟΥΚΑΣ ΚΑΙ ΒΙΧΑΤΖΗΣ ΕΥΓΕΝΙΟΥ — ΛΕΤΣΙΚΑΣ — (Ἀρχιμ.) «τῆς Ἐπαρχίας Βόσνης κατ' ἀπόφασιν τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ διὰ τοὺς ἐν τοῖς Πρακτικοῖς αὐτῆς ἐκτεθειμένους λόγους δίχα διαιρεθείσης καὶ τοῦ μὲν ἑνὸς τμήματος αὐτῆς ἐξακολουθοῦντος ἵνα ἀπαρτίζῃ τὴν ἁγ. Μητρόπολιν Βόσνης, τοῦ δὲ ἑτέρου μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ πόλεων καὶ χωρίων ἀνακηρυχθέντος εἰς νέαν Μητρόπολιν ὑπὸ τὴν προσωνυμίαν Βανιαλούκας καὶ Βιχάτζης, ἀνεξάρτητον μὲν τῆς Μητροπόλεως Βόσνης, ἐξαρτωμένην δὲ ἐκκλησιαστικῶς ἐκ τῆς καθ' ἡμᾶς ἁγ. τοῦ Χ. Μ. Ἐκκλησίας....».

13 Ἰουλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 61
καὶ Κῶδιξ Τόμων καὶ Σιγιλλίων 978, σελ. 4 καὶ 8).

1372) ΡΟΔΟΥ ΙΩΑΚΕΙΜ — ΒΑΛΑΣΙΑΔΗΣ — (ἀπὸ Μαρωνείας). «Ἱεροθέου τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος».

7 Σεπτεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 62).

1773) ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΥ — ΓΑΖΗΣ — (ἀπὸ Σηλυβρίας). «Ἰωακεὶμ προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Ρόδου...».

7 Σεπτεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 63).

Σημ. : Ὁ Κωνστάντιος ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν ὡς πρώην Μαρωνείας ἐν τῇ πόλει μας ταύτῃ κατὰ Ἰανουάριον 1908. (Ἐκκλησ. Ἀλήθεια 1908, σελ. 24).

1374) ΣΕΒΑΣΤΕΙΑΣ ΕΠΙΣΚ. ΜΑΡΓΑΡΙΤΟΥ — ΤΟΥΜΠΑΛΙΔΗΣ — ('Ιεροδιάκ.) Τιτουλάριος τοῦ Μ. 'Αμασείας 'Ανθίμου.

28 Σεπτεμβρίου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 64).

Σημ. 'Αρχειοφ. : 'Ο 'Ιεροδιάκ. Μαργαρίτης κατὰ τὴν εἰς 'Επίσκοπον χειροτονίαν αὐτοῦ μετωνομάσθη "Ανθιμος,, ὑπὸ τοῦ Μ. 'Αμασείας 'Ανθίμου. 'Εν τῷ κώδικι ἀναφέρεται Μαργαρίτης.

1375) ΣΑΜΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (ἀπὸ Καστορίας). «Γαβριὴλ τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος».

28 Σεπτεμβρίου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 65).

Σημ. : 'Ο Γαβριὴλ ἀπέθανε κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1900 καὶ ἐτάφη ἐν τῇ 'Επαρχίᾳ αὐτοῦ.

1376) ΣΗΛΥΒΡΙΑΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ — ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ — (ἀπὸ 'Ελευθερουπόλεως). «Κωνσταντίου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Μαρωνείας».

3 'Οκτωβρίου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 66).

1377) ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΕΩΣ ΠΑΝΑΡΕΤΟΥ — ΠΕΤΡΙΔΗΣ — (ἀπὸ Στρωμνίτσης). «Διονυσίου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Σηλυβρίας».

5 'Οκτωβρίου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 67).

1378) ΣΤΡΩΜΝΙΤΣΗΣ ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ — ΝΗΣΤΟΠΟΥΛΟΣ — (ἀπὸ 'Ελασσῶνος). «Παναρέτου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. 'Ελευθερουπόλεως».

19 'Οκτωβρίου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 68).

1379) ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ ΓΕΡΜΑΝΟΥ — ΚΑΡΑΒΑΓΓΕΛΗΣ — (ἀπὸ 'Επισκ. Χαριουπόλεως). «'Αθανασίου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Σάμου».

21 'Οκτωβρίου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 69).

1380) ΕΛΑΣΣΩΝΟΣ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΥ — ΒΑΡΒΑΚΗΣ — (ἀπὸ 'Επισκ. Λεύκης). «Σωφρονίου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Στρωμνίτσης».

22 'Οκτωβρίου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ'. 70).

1381) ΑΡΙΣΤΕΙΑΣ ΕΠΙΣΚ. ΙΕΡΟΘΕΟΥ (Ἀρχιμ.). Τιτουλάριος Μ. Κορυτζᾶς Γερβασίου.

5 Δεκεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 71).

Σημ. : Ὁ Ἀριστείας Ἱερόθεος ἀπεβίωσε τῇ 4ῃ Ἀπριλίου 1932 ἐν Ἀθήναις, ἔνθα ἐφησύχαζε.

ΕΤΟΣ 1901.

1382) ΠΡΟΙΚΟΝΝΗΣΟΥ ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ — ΒΟΥΤΣΑΣ — (ἀπὸ Στρωμνίτσης). «Παρθενίου τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος».

16 Ἰανουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 72).

Σημ. : Ὁ Παρθένιος ἀπεδήμησεν εἰς τὰς οὐρανίους μονὰς κατὰ Δεκέμβριον 1900 ἐν τῇ ἕδρᾳ αὐτοῦ.

1383) ΡΑΣΚΟΠΡΕΣΡΕΝΗΣ — ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ (Ἀρχιμ.) «Διονυσίου τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος».

16 Ἰανουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 73).

Σημ. : Ὁ Ρασκοπρεσρένης Νικηφόρος, παρῃτήθη ἑκουσίως τῇ 2ᾳ Φεβρουαρίου 1911. (Αὐτόθι ἐνυπόγραφος παραίτησις).

1384) ΣΤΡΩΜΝΙΤΣΗΣ ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ — ΝΗΣΤΟΠΟΥΛΟΣ — (ἀπὸ Ἐπισκ. Ἀρδαμερίου). «Σωφρονίου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Προικοννήσου».

18 Ἰανουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 74).

1385) ΚΑΣΣΑΝΔΡΕΙΑΣ ΛΕΟΝΤΙΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ — (ἀπὸ Μελενίκου). «Προκοπίου τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος».

15 Φεβρουαρ. (Κῶδ Π. Ἀρχειοφ. σελ. 75).

Σημ. : Ὁ Προκόπιος ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν εἰς ἡλικίαν 86 ἐτῶν κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1900 ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ.

1386) ΜΕΛΕΝΙΚΟΥ ΙΩΑΚΕΙΜ — ΦΟΡΟΠΟΥΛΟΣ — (Ἀρχιμ.) —Ἀρχειοφύλαξ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου). «Λεοντίου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Κασανδρείας».

27 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 76).

1387) ΙΩΑΚΕΙΜ ΤΟΥ Γ΄. ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΕΚΛΟΓΗΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΘΡΟΝΟΝ ΤΟ Β΄. «Τοῦ γοῦν Ἁγιωτάτου τούτου Ἀποστολικοῦ καὶ Πατριαρχικοῦ Θρόνου ἐν στερήσει τοῦ οἰκείου προστάτου γενομένου, ἅτε δὴ τοῦ τέως ἰθύνοντος Παναγιωτάτου Πατριάρχου κυρίου Κωνσταντίνου, συμφώνως τοῖς σχετικοῖς ἄρθροις τῶν Γενικῶν Κανονισμῶν, παυθέντος τῇ κζ΄ Μαρτίου ᾳϡα΄ ὑπὸ τῶν Διοικητικῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Σωμάτων, οἱ τῆς Ἱ. Συνόδου ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἐν τῷ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίῳ πρόβουλοι τοῦ Γένους ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνειλεγμένοι, πρώτιστα μὲν ἔγνωσαν Τοποτηρητὴν ἑλέσθαι τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου τὸν Πανιερ. καὶ θεοπρόβ. Μητροπολίτην Προύσης κύριον Ναθαναήλ......».

25 Μαΐου 1901 (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 77—80).

1388) ΤΡΩΑΔΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΥ — ΛΑΜΝΗΣ (Πρωτοσύγκ.) Τιτουλάριος Μ. Κυζίκου Κωνσταντίνου.

19 Ἰουνίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 81).

1389) ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ — ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ— (Ἀρχιμ. - Σχολάρχης Ἱ. Θ. Σχολῆς Χάλκης). Τιτουλάριος Μητροπολίτης.

6 Ἰουλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 83).

Σημ. Ἀρχειοφ. : Ἡ ἐκλογὴ ἐγένετο ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ ἁγ. Τριάδος Χάλκης.

1390) ΣΑΡΔΕΩΝ ΜΙΧΑΗΛ — ΚΛΕΟΒΟΥΛΟΣ — (Ἀρχιμ. — Σχολάρχης τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς). Τιτουλάριος Μητροπολίτης.

12 Ἰουλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄. 84).

Σημ. : Ὁ Μιχαὴλ ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν τὴν 23ην Φεβρουαρίου 1918 (Θρακικά, Παράρτημα Γ΄ τόμου, σ. 158).

1391) ΕΙΡΗΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΑΡΣΕΝΙΟΥ — ΑΦΕΝΤΟΥΛΗΣ—(Ἀρχιδιάκονος Μ. Ἐφέσου). Τιτουλάριος Ἐπίσκοπος τοῦ Μ. Ἐφέσου Ἰωακείμ.

2 Ἰουλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 85).

1392) ΝΑΖΙΑΝΖΟΥ ΓΕΡΒΑΣΙΟΥ — ΣΑΡΑΣΙΤΗΣ — (Ἀρχιμ.) «αἰτήσεως γενομένης πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν παρὰ τοῦ Σεβ. Μ. Καισαρείας κυρίου Ἰωάννου ἐπὶ τῷ χειροτονηθῆναι τὸν ἄξιον ὡς βοηθὸν Ἐπίσκοπον αὐτοῦ». Τιτουλάριος Ἐπίσκοπος τοῦ Μ. Καισαρείας Ἰωάννου.

28 Ἰουλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 86).

1393) ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΠΡΕΒΕΖΗΣ ΔΩΡΟΘΕΟΥ — ΜΑΜΜΕΛΗΣ — (ἀπὸ Γρεβενῶν) «Κοσμᾶ τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος».

18 Σεπτεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 87).

Σημ. : Ὁ Νικοπόλεως Κοσμᾶς ἀπέθανεν εὑρισκόμενος ἐν πλῷ ἐν Κερκύρᾳ καὶ ἐκηδεύθη τῇ 13ῃ Σεπτεμβρίου 1901 ἐν Κερκύρᾳ.

1394) ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ — ΜΑΓΝΗΣ — ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ — (Ἀρχιμ. - Καθηγητὴς τῆς Ἱ. Θεολ. Σχολῆς Χάλκης). «Δωροθέου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης».

2 Ὀκτωβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 88).

ΕΤΟΣ 1902

1395) ΜΥΡΕΩΝ ΣΤΕΦΑΝΟΥ — ΔΑΝΙΗΛΙΔΗΣ — (Πρωτοσύγκ. Βοηθὸς Ἐπίσκοπος Μ. Ἀδριανουπόλεως Κυρίλλου. Τιτουλάριος Ἐπίσκοπος.

19 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 91).

1396) ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ ΓΕΡΒΑΣΙΟΥ — ΩΡΟΛΟΓΑΣ — (ἀπὸ Κορυτσᾶς). «Ἰωάννου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος».

14 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 92).

Σημ. : Ὁ Ἰωάννης ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν τὴν 28ην Ἀπριλίου 1902 (Ἐκκλ. Ἀλήθ. 1902, σελ. 198).

1397) ΚΟΡΥΤΣΑΣ ΦΩΤΙΟΥ — ΚΑΛΠΙΔΗΣ — (Ἀρχιμ. - Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου). «Γερβασίου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Καισαρείας».

16 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 93).

1398) ΙΜΒΡΟΥ ΦΙΛΟΘΕΟΥ — ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ — (ἀπὸ Δράμας). «Παϊσίου ἕνεκα σωματικῆς ἀσθενείας καὶ ἀνεπαρκείας ἀπαλλαγέντος τῶν καθηκόντων αὐτοῦ συνοδικῶς καὶ ὑπὸ σύνταξιν τεθέντος».

18 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 94).

Σημ. : Ὁ Παΐσιος ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν τὴν 19ην Φεβρουαρίου 1904.

1399) ΔΡΑΜΑΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ — ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ — (ἀπὸ Μ. Πρωτοσύγκελ.) «Φιλοθέου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγιωτ. Μητρ. Ἴμβρου».

18 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 95).

1400) ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΡΑΙΔΕΣΤΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ — ΚΑΛΛΙΔΗΣ — (ἀπὸ Ἰωαννίνων). «Ἱερωνύμου τεθέντος εἰς διαθεσιμότητα ἀποφάσει τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου».

22 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 96).

Σημ. : Ὁ Ἡρακλείας Γρηγόριος ἀπεβίωσεν ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ 25ῃ Ἰουλίου 1925.

1401) ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ — ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ — (ἀπὸ Νικαίας) «τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος κυρίου Γρηγορίου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Ἡρακλείας καὶ Ραιδεστοῦ. . . ἀποκαταστῆσαι ἐν αὐτῇ τὸν ἱερώτατον Μητροπολίτην Νικαίας κὺρ Σωφρόνιον, ὡς καὶ ἄλλοτε εὐδοκίμως ἀρχιερατεύσαντα ἐν αὐτῇ καὶ θεαρέστως ποιμάναντα».

22 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 97).

Σημ. Ἀρχειοφ. : Ἐγένετο ἀποκατάστασις διὰ Συνοδικῆς Ὑπομνηματιστικῆς πράξεως.

1402) ΝΙΚΑΙΑΣ ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ (ἀπὸ Ἡρακλείας). «Σωφρονίου ἀποκατασταθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Ἰωαννίνων. . . . . . ἀποκαταστῆσαι ἐν αὐτῇ τὸν Ἱερώτ. Μ. πρ. Ἡρακλείας καὶ Ραιδεστοῦ κὺρ Ἱερώνυμον, ὡς καὶ ἄλλοτε εὐδοκίμως ἀρχιερατεύσαντα ἐν αὐτῇ καὶ θεαρέστως ποιμάναντα. . . . . .».

Μάϊος (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 98).

Σημ. Ἀρχειοφ. : Ἐγένετο ἀποκατάστασις διὰ Συνοδικῆς Ὑπομνηματιστικῆς Πράξεως. Ὁ Νικαίας Ἱερώνυμος ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν τῇ 30ῇ Μαρτίου 1910 ἐν τῇ Πόλει μας ταύτῃ καὶ ἐτάφη ἐν τῷ νεκροταφείῳ Ζωοδόχου Πηγῆς Βαλουκλῆ.

1403) ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ — ΣΑΚΚΟΠΟΥΛΟΣ — (ἀπὸ Ἀγκύρας). «Κωνσταντίου τεθέντος Συνοδικῇ ἀποφάσει, εἰς προσωρινὴν διαθεσιμότητα διὰ τοὺς ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς Ἱ. Συνόδου ἀναγραφομένους λόγους. . . . . .».

19 Ὀκτωβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 99).

Σημ. : Ὁ Κωνστάντιος ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν ἐν τῇ Πόλει μας ταύτῃ ὡς πρώην Μαρωνείας τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1908.

1404) ΑΓΚΥΡΑΣ ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ — ΝΗΣΤΟΠΟΥΛΟΣ — (ἀπὸ Στρωμνίτσης). «Νικολάου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Μαρωνείας».

19 Ὀκτωβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 100).

1405) ΣΤΡΩΜΝΙΤΣΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ (Ἀρχιμ.) «Σωφρονίου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητροπ. Ἀγκύρας».

19 Ὀκτωβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 101).

1406) ΑΝΕΩΝ ΕΠΙΣΚ. ΑΝΘΙΜΟΥ — ΧΕΙΜΩΝΙΟΣ — (ἀπὸ Ἐπισκ. Ἀρκαδιουπόλεως). «Κωνσταντίνου παραίτησιν οἰκειοθελῆ ὑποβαλόντος». Βοηθὸς Ἐπίσκ. τοῦ Μ. Ἐφέσου Ἰωακείμ. Τιτουλάριος Ἐπίσκοπος.

2 Νοεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 102).

1407) ΕΡΥΘΡΩΝ ΙΩΑΚΕΙΜ ΛΕΠΤΙΔΗΣ — (Ἀρχιμ.). Βοηθὸς Ἐπίσκοπος τοῦ Μ. Ἐφέσου Ἰωακείμ. Τιτουλάριος Ἐπίσκοπος.

5 Νοεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΙΑ΄., σελ. 103).

1408) ΡΟΔΟΠΟΛΕΩΣ ΓΕΡΒΑΣΙΟΥ — ΣΑΡΑΣΙΤΗΣ — (ἀπὸ Ἐπίσκ. Ναζιανζοῦ «διὰ Πατριαρχικοῦ καὶ Συνοδικοῦ τόμου θεσπισθεῖσαν Ἱερὰν πρᾶξιν τοῦ ἀναδειχθῆναι καὶ αὖθις ὡς ἄλλοτε ποτὲ (1863) εἰς ἐπαρχίαν ἰδίαν ἐν τάξει Μητροπόλεως ὑπὸ τὸ πρὶν ὄνομα Ροδοπόλεως τὰ κατὰ μέρη τῆς Λαζικῆς μεταξὺ τῶν ἐπαρχιῶν Τραπεζοῦντος καὶ Χαλδίας κείμενα ἱκανὰ χωρία ὑπὸ Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν οἰκούμενα, τέως δὲ ἐξαρχικὰ ὄντα τῶν ἐκεῖ κειμένων Σταυροπηγιακῶν μοναστηρίων.....».

16 Νοεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 104).

Πατριαρχικὸς καὶ Συνοδικὸς Τόμος. (Τόμ. Σιγιλλίων ἀρ. 978, σελ. 21).

Σημ. : Ὁ Ροδοπόλεως Γερβάσιος ἐγένετο ἀκολούθως Ἀλεξανδρείας καὶ ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν τῇ 31ῃ Μαΐου 1934.

1409) ΧΡΙΣΤΟΥΠΟΛΕΩΣ ΙΩΑΚΕΙΜ — ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ — Ο ΓΑΛΑΤΗΣ — (Ἀρχιμ.) Τιτουλάριος Ἐπίσκοπος Μ. Ξάνθης Ἰωακείμ.

26 Νοεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 105).

ΕΤΟΣ 1903

1410) ΛΕΥΚΗΣ ΓΕΡΜΑΝΟΥ — ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ — (Πρωτοσύγ. Μ. Χαλκηδόνος). Βοηθὸς Ἐπίσκοπος Μ. Χαλκηδόνος Γερμανοῦ.
11 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 106).

1411) ΧΑΡΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΦΙΛΟΘΕΟΥ — ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ — (Πρωτοσύγκ. Μ. Ἡρακλείας). Βοηθὸς Ἐπίσκοπος Μ. Ἡρακλείας Γρηγορίου.
13 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 107).

1411 β) ΣΑΜΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ—ΒΟΝΤΖΑΛΙΔΗΣ — (Ἀρχιμ.) «Ἀθανασίου τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος».
14 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 108).
Σημ. Ὁ Ἀθανάσιος ἀπέθανε τὴν 9ην Φεβρουαρίου 1903 ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ. Ὁ Κωνσταντῖνος ἀπέθανεν ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ τῇ 31ῃ Μαρτίου 1926.

1412) ΕΡΣΕΚΙΟΥ ΠΕΤΡΟΥ — ΖΙΜΟΝΙΤΣ — (Πρωτοσύγκελλος Μ. Ἐρσεκίου) «τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος Σεραφεὶμ τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος».
22 Ἀπριλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 109).

1413) ΕΛΑΙΑΣ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ — ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ — (Ἀρχιμ.) Βοηθὸς Ἐπίσκοπος τοῦ Μ. Σμύρνης Βασιλείου. Τιτουλάριος Ἐπίσκοπος.
12 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 110).

1414) ΝΑΖΙΑΝΖΟΥ ΓΕΡΜΑΝΟΥ — ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ — (Πρωτοσύγκελλος) Μ. Ἡρακλείας). Βοηθὸς Ἐπίσκ. Μ. Ἡρακλείας Γρηγορίου.
17 Ἰουλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 111).

1415) ΚΑΣΣΑΝΔΡΕΙΑΣ ΙΩΑΝΝΟΥ — ΧΑΤΖΗ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ — (ἀπὸ Λέρου καὶ Καλύμνου). «Λεοντίου συνοδικῇ ἀποφάσει, τεθέντος εἰς προσωρινὴν διαθεσιμότητα».
8 Αὐγούστου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 112).

1416) ΛΕΡΟΥ ΚΑΙ ΚΑΛΥΜΝΟΥ ΓΕΡΜΑΝΟΥ — ΘΕΟΤΟΚΑΣ — (ἀπὸ Αἴνου). «Ἰωάννου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Κασσανδρείας».
8 Αὐγούστου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 113).

1417) ΛΙΝΟΥ ΛΕΟΝΤΙΟΥ — ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ — (ἀπὸ πρ. Κασσανδρείας). «Γερμανοῦ μετατεθέντος εἰς τὸν Θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Λέρου καὶ Καλύμνου».

8 Αὐγούστου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 114).

1418) ΚΥΖΙΚΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ — ΜΕΓΑΚΛΗΣ — (ἀπὸ Θεσσαλονίκης). «Κωνσταντίνου τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος».

18 Ὀκωτβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 116).

1419) ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ - ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ — (ἀπὸ Νεοκαισαρείας). «Ἀθανασίου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Κυζίκου».

18 Ὀκτωβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ ΠΙΑ΄., σελ. 117).

1420) ΝΕΟΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ ΑΜΒΡΟΣΙΟΥ — ΣΤΑΥΡΙΝΟΣ — (ἀπὸ Πελαγωνείας). «Ἀλεξάνδρου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Θεσσαλονίκης».

1 Ὀκτωβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 118).

1421) ΠΕΛΑΓΩΝΕΙΑΣ ΙΩΑΚΕΙΜ — ΦΟΡΟΠΟΥΛΟΣ — (ἀπὸ Μελενίκου). «Ἀμβροσίου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητρ. Νεοκαισαρείας».

18 Ὀκτωβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 119).

1422) ΜΕΛΕΝΙΚΟΥ ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ — ΠΑΝΤΟΛΕΟΝΤΟΣ — (Ἀρχιμ.). «Ἰωακεὶμ προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Πελαγωνείας».

23 Ὀκτωβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 120).

1423) ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΗΤΟΥ — ΒΑΣΜΑΤΖΙΔΗΣ — (Ἀρχιμ.) «Νικοδήμου παραίτησιν οἰκειοθελῆ ὑποβαλόντος τῇ Ἐκκλησίᾳ».

23 Ὀκτωβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 121).

Σημ. : Ὁ Νικόδημος ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν ὡς πρώην Νευροκοπίου καὶ ἐκηδεύθη τὴν 23ην Δεκεμβρίου 1907 ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ τῶν Ἰβήρων (Ἐκκλ. Ἀλήθεια 1908, σελ. 24).

ΕΤΟΣ 1904

1224) ΣΚΟΠΕΙΩΝ ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΥ — ΛΕΒΕΛΑΚΟΒΙΤΣ — ('Ιεροδιάκ.) «Φιρμιλιανοῦ τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος».
15 'Ιανουαρίου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 122).

1425) ΣΩΖΟΥΑΓΑΘΟΥΠΟΛΕΩΣ ΔΩΡΟΘΕΟΥ — ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ — (ἀπὸ Βιζύης). «Κωνσταντίνου παραίτησιν οἰκειοθελῆ ὑποβαλόντος τῇ 'Εκκλησίᾳ».
29 'Ιανουαρίου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 123).

1426) ΒΙΖΥΗΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ ΚΟΜΝΗΝΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥ — (ἀπὸ Βοδενῶν). «Δωροθέου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Σωζουαγαθουπόλεως».
29 'Ιανουαρίου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 124).

1427) ΒΟΔΕΝΩΝ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΔΑΝΙΗΛΙΔΗΣ — (ἀπὸ 'Επισκ. Μυρέων). «Νικοδήμου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Βιζύης».
29 'Ιανουαρίου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 125).

ΕΤΟΣ 1905

1428) ΙΜΒΡΟΥ ΙΩΑΝΝΙΚΙΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΔΗΣ (ἀπὸ Μογλενῶν). «Φιλοθέου Κωνσταντινίδη τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος».
31 Μαρτίου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 126).

1429) ΜΟΓΛΕΝΩΝ ΑΝΘΙΜΟΥ ΣΑΡΙΔΗΣ (ἀπὸ 'Επισκ. Ροδοστόλου). «'Ιωαννικίου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Ἴμβρου».
31 Μαρτίου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 127).

1430) ΧΑΛΔΕΙΑΣ (sic) ΚΑΙ ΧΕΡΡΟΙΑΝΩΝ ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΥ — ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (ἀπὸ Μ. 'Αρχιδιάκονος). «Γερβασίου παραίτησιν οἰκειοθελῆ τῇ 'Εκκλησίᾳ ὑποβαλόντος».
1 Μαΐου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 128).
Σημ.: 'Ο Χαλδίας Γερβάσιος Σουμελιώτης ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν ὡς πρώην Χαλδίας 8 Μαρτίου 1906. 'Εκκλησ. 'Αλήθεια 1906, σελ. 124. Ποντιακὴ 'Εστία 1957, τεῦχος 85.

1431) ΛΗΜΝΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ — ΑΛΕΞΙΑΔΗΣ — (Ἀρχιμ.) — Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου). «Διοδώρου τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος...».

4 Ὀκτωβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΙΙΙΑ΄., σελ. 129).

1432) ΣΚΟΠΕΛΩΝ ΒΙΚΕΝΤΙΟΥ (Ἀρχιμ. «Σεβαστιανοῦ τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος...».

11 Ὀκτωβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΙΙΙΑ΄., σελ. 130).

ΕΤΟΣ 1906

1433) ΒΑΡΝΗΣ ΝΕΟΦΥΤΟΥ — ΚΟΤΖΑΜΑΝΙΔΗΣ (ἀπὸ Μοσχοννησίων) «τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος Πολυκάρπου τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος καὶ εἰς τὰς οὐρανίους μονὰς μεταστάντος».

27 Ἀπριλίου (Κῶδ. Πατρ. Ἀρχειοφ. ΙΙΙΑ΄., σελ. 131).

Σημ.: Ὁ Βάρνης Πολύκαρπος Κωνσταντινίδης ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1906.

1434) ΑΜΦΙΠΟΛΕΩΣ ΕΥΓΕΝΙΟΥ — ΠΑΠΑΘΩΜΑΣ (Ἀρχιμ.) «... αἰτήσεως γενομένης πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν παρὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Νικαίας κὺρ Ἱερωνύμου ἐπὶ τὸ χειροτονηθῆναι τὸν ἄξιον ὡς βοηθὸν ἐπίσκοπον αὐτοῦ».

27 Ἀπριλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΙΙΙΑ΄., σελ. 132).

1435) ΣΑΡΑΝΤΑ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΑΝΘΙΜΟΥ — ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ — (ἀπὸ Πρεσπῶν καὶ Ἀχριδῶν). «Τοῦ τμήματος Σαράντα Ἐκκλησιῶν τῆς Ἐπαρχ. Ἀδριανουπόλεως μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ χωρίων ἀναγκαίου κριθέντος, κατ' ἀπόφασιν τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ διὰ τοὺς ἐν τοῖς πρακτικοῖς αὐτῆς ἐκτιθεμένους λόγους, ἵνα ἀνακηρυχθῇ εἰς νέαν Μητρόπολιν τὴν ὑπὸ τὴν προσωνυμίαν Σαράντα Ἐκκλησιῶν, ἀνεξάρτητον μὲν τῆς Μητροπόλεως Ἀδριανουπόλεως ἐξαρτωμένην δὲ ἐκκλησιαστικῶς ἐκ τῆς καθ' ἡμᾶς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ ἔχουσαν τὰ συνοδικῶς διαχαραχθέντα ὅρια, τούτου δ' ἕνεκεν ἀναγκαίου ἀποβάντος ὅπως ἡ πνευματικὴ διοίκησις τῆς νέας ταύτης Ἐκκλησιαστικῆς ἐπαρχίας ἀνατεθῇ εἰς κατάλληλον πρόσωπον...».

3 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΙΙΙΑ΄., σελ. 133).

1436) ΜΥΡΕΩΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ — ΛΑΣΚΑΡΗΣ — (Ἀρχιμ. - Ἱερ. Προϊστάμενος Βλάγκας). «Ἔνθεν αἰτήσεως γενομένης πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, παρὰ τῆς Ἐντίμου Ἐπιτροπῆς τῆς ἐν Βλάγκᾳ Ἱερᾶς Ἐκκλησίας τῶν ἁγίων Θεοδώρων τοῦ χειροτονηθῆναι τὸν ἄξιον εἰς ἐπίσκοπον προϊστάμενον τῆς ἱερᾶς ταύτης ἐκκλησίας...».
23 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 134).

1437) ΠΡΕΣΠΩΝ ΚΑΙ ΑΧΡΙΔΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΥ — ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ — (ἀπὸ Ναζιανζοῦ) «τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Σαράντα Ἐκκλησιῶν».
23 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΙΑ'., σελ. 135).

1438) ΜΟΣΧΟΝΝΗΣΙΩΝ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ — ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ — (ἀπὸ Ἀβύδου) (... τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος, προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητροπόλεως Βάρνης...».
23 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 136).

1439) ΜΕΣΗΜΒΡΙΑΣ ΤΙΜΟΘΕΟΥ — ΛΑΜΝΗΣ — (ἀπὸ Τρῳάδος) «... τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος κυρίου Χαρίτωνος παραίτησιν οἰκειοθελῆ ὑποβαλόντος τῇ Ἐκκλησίᾳ...».
25 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 137).

1440) ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ — ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ — (ἀπὸ Πισσιδείας). «... τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχεριατεύοντος κ. Σωφρονίου παραίτησιν οἰκειοθελῆ ὑποβαλόντος τῇ Ἐκκλησίᾳ...».
1 Ἰουνίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 138).
Σημ. : Ὁ πρώην Ἰωαννίνων Σωφρόνιος ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν ἐν Ἀθήναις τῇ 15ῃ Νοεμβρίου 1910.

1441) ΠΙΣΣΙΔΕΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ — ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ — (ἀπὸ Γάνου καὶ Χώρας). «Γερασίμου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Ἰωαννίνων...».
3 Ἰουνίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 139).

1442) ΓΑΝΟΥ ΚΑΙ ΧΩΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΥ — ΙΣΑΑΚΙΔΗΣ — (ἀπὸ Βερροίας). «Τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Γάνου καὶ Χώρας ἀπροστατεύτου διαμεινάσης, ἅτε δὴ τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύσαντος κυρίου Κωνσταντίνου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητρ. Πισσιδείας, ἡ Μετριότης ἡμῶν συσκεψαμένη μετὰ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἱ. Συνόδου, ἐνέκρινε καὶ ἀπεφήνατο ἵνα ἀναλάβῃ προε-

δρικῶς τὴν ἀρχιερατικὴν προστασίαν τῆς ἐπαρχίας ταύτης ὁ Ἱερώτατος Μητροπολίτης Βερροίας κὺρ Κωνστάντιος.....».
3 Ἰουνίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 141).
(Ἐκκλησιαστικὴ Πρᾶξις).

1443) ΒΕΡΡΟΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΟΥΣΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ — ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ (ἀπὸ Ἐπισκ. Σταυρουπόλεως). «... Τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος κυρίου Κωνσταντίνου μετατεθέντος προεδρικῶς εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μηροπόλεως Γάνου καὶ Χώρας».
29 Ἰουνίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 142).
Σημ. Ἀρχειοφ.: Ἡ ἐκλογὴ ἐγένετο ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ ἁγ. Τριάδος Χάλκης.

1444) ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ — ΑΡΑΜΠΟΓΛΟΥΣ — (ἀπὸ Βελλᾶς καὶ Κονίτσης). «Κωνσταντίου τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος καὶ εἰς τὰς οὐρανίους μονὰς μεταστάντος».
29 Ἰουνίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 143.
Σημ. α) Ἀρχειοφ.: Ἡ ἐκλογὴ ἐγένετο ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ ἁγ. Τριάδος Χάλκης.
Σημ. β) Ὁ Τραπεζοῦντος Κωνστάντιος Καρατζόπουλος ἀπεβίωσε τῇ 18ῃ Ἰουνίου 1906. (Ἐκκλ. Ἀλήθεια 1906, σελ. 310).

1445) ΒΕΛΛΑΣ ΚΑΙ ΚΟΝΙΤΣΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ — ΒΛΑΧΟΣ — (Ἀρχιμ.) «Κωνσταντίνου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Τραπεζοῦντος».
6 Ἰουλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 144).

1446) ΜΕΛΕΝΙΚΟΥ ΘΕΟΔΩΡΗΤΟΥ — ΒΑΣΜΑΤΖΙΔΗΣ — (Νευροκοπίου). «Εἰρηναίου παραίτησιν οἰκειοθελῆ ὑποβαλόντος τῇ Ἐκκλησίᾳ...».
22 Αὐγούστου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 145).

1447) ΓΑΝΟΥ ΚΑΙ ΧΩΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ — Χ΄΄. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ — (πρώην Μελενίκου) «ἅτε δὴ τοῦ εἰς αὐτὴν προεδρικῶς μετατεθέντος κυρίου Κωνσταντίου παραίτησιν οἰκειοθελῆ ὑποβαλόντος».
22 Αὐγούστου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 146).

1448) ΜΕΛΕΝΙΚΟΥ ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΥ — ΛΑΓΓΟΥΛΑΣ — (Ἀρχιμ.) «Τοῦ εἰς αὐτὴν μετατεθέντος Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Νευροκοπίου κ. Θεοδωρήτου μὴ ἀποδεξαμένου...».

2 Σεπτεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 147).

1449) ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΙΑΤΩΝ ΙΕΡΟΘΕΟΥ — ΑΝΘΟΥΛΙΔΗΣ — (ἀπὸ Δευτερεύων τῶν Πατριαρχικῶν Διακόνων). «Καλλινίκου τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος».

3 Ὀκτωβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 148).

Σημ. : Ὁ Καλλίνικος ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν τῇ 30ῇ Σεπτεμβρίου 1906 (Ἐκκλ. Ἀλ. 1906, σελ. 504).

1450) ΚΟΡΥΤΣΑΣ ΓΕΡΒΑΣΙΟΥ — ΣΑΡΑΣΙΤΗΣ — (ἀπὸ Ροδοπόλεως). «Φωτίου τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος καὶ εἰς τὰς οὐρανίους μονὰς μεταστάντος».

10 Ὀκτωβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 149).

Σημ. : Ὁ Φώτιος ἀπέθανε μαρτυρικῶς τῇ 12ῃ Σεπτεμβρίου 1906. (Ἐκκλησ. Ἀλήθεια 1906. σελ. 486).

1451) ΡΟΔΟΠΟΛΕΩΣ ΛΕΟΝΤΙΟΥ — ΧΟΥΤΟΥΡΙΩΤΗΣ — (ἀπὸ Φιλαδελφείας). «Γερβασίου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Κορυτσᾶς».

10 Ὀκτωβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 150).

Σημ. : Ὁ Ρ. Λεόντιος τῷ 1909 ἐτέθη εἰς διαθεσιμότητα καὶ ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ τῇ 2 Ἰουνίου 1926.

1452) ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ — ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ — (ἀπὸ Δυρραχίου). «Λεοντίου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Ροδοπόλεως».

10 Ὀκτωβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 151).

1453) ΔΥΡΡΑΧΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ — ΔΙΑΚΟΥΜΑΚΗΣ — (ἀπὸ Ἐπισκ. Ξανθουπόλεως). «Προκοπίου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Φιλαδελφείας».

10 Ὀκτωβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 152).

1454) ΠΕΤΡΑΣ ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΥ — ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ — (Ἀρχιμ.) Βοηθὸς Ἐπίσκ. Μ. Πελαγωνείας Ἰωακείμ. Τιτουλάριος Ἐπίσκοπος.

16 Ὀκτωβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 153).

1455) ΘΕΟΔΩΡΟΥΠΟΛΕΩΣ ΛΕΟΝΤΙΟΣ — ΛΙΒΕΡΙΟΣ — (Ἀρχιμ.) «Προϊστάμενος τοῦ Ἱ. Ἁγιάσματος τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς Βαλουκλῆ».

21 Ὀκτωβρίου (Κῶδ. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 154).

ΕΤΟΣ 1907

1456) ΑΙΝΟΥ ΙΩΑΚΕΙΜ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ — (ἀπὸ Ἐπισκ. Χριστουπόλεως). «Λεοντίου παυθέντος διὰ τοὺς ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς ἁγ. καὶ Ἱ. Συνόδου λόγους».
27 Ἰανουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 155).

1457) ΤΥΡΟΛΟΗΣ ΚΑΙ ΣΕΡΕΝΤΙΟΥ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ — ΛΕΒΑΝΤΕΡΙΔΗΣ — (ἀπὸ Μ. Λιτίτσης). «Τοῦ ἐν αὐτῇ τμήματος Τυρολόης καὶ Σερεντίου τῆς Ἐπαρχίας Ἡρακλείας μετὰ τῶν ἐν αὐτῇ χωρίων ἀνακηρυχθέντος κατ᾽ ἀπόφασιν τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ διὰ τοὺς ἐν τοῖς Πρακτικοῖς αὐτῆς ἐκτεθειμένους λόγους εἰς νέαν Μητρόπολιν ὑπὸ τὴν προσωνυμίαν Τυρολόης καὶ Σερεντίου, ἀνεξάρτητον μὲν τῆς Μ. Ἡρακλείας, ἐξαρτωμένην δὲ ἐκκλησιαστικῶς ἀπὸ τῆς καθ᾽ ἡμᾶς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλησίας».
8 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 156.
Κῶδιξ Τόμ. 978, σελ. 62).

1458) ΛΙΤΙΤΣΗΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ — ΝΕΟΚΛΗΣ — (ἀπὸ Μ. Ἀρχιμανδρίτης). «Νικηφόρου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητροπόλεως Τυρολόης καὶ Σερεντίου».
10 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 157).
Σημ. : Ὁ Λιτίτζης Νικόδημος ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Βατοπεδίου τῇ 1ῃ Ἰουνίου 1930.

1459) ΜΕΛΙΤΟΥΠΟΛΕΩΣ ΓΕΡΜΑΝΟΥ (ἀπὸ Μ. Πρωτοσύγκελλος). Βοηθὸς Ἐπίσκ. Μ. Κυζίκου Ἀθανασίου.
29 Μαρτίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 158).

1460) ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ ΓΕΡΜΑΝΟΣ — ΠΟΛΙΤΗΣ — (Ἀρχιμ.) Ἀρχιερ. Προϊστάμενος τῆς ἐν Μεγάλῳ Ρεύματι Ἱ. Ἐκκλησίας τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν».
29 Μαρτίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 159).
Σημ. : Ὁ Ἀργυρουπόλεως Γερμανὸς ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ τῇ 25ῃ Μαρτίου 1930 ἐν Ἀθήναις. «Ὀρθοδοξία» 1930, σελ. 182).

1461) ΛΕΒΡΩΝ ΚΑΙ ΒΕΛΙΣΣΟΥ ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ (ἀπὸ Ἐπισκ. Πολυανῆς. «Πολυκάρπου παραίτησιν οἰκειοθελῆ ὑποβαλόντος τῇ Ἐκκλησίᾳ... .»

3 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 160).

Σημ. : Ὁ πρ. Λεβρῶν καὶ Βελισσοῦ Πολύκαρπος ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν ἐν Μεσαχώρῳ τοῦ Βοσπόρου τὴν 14ην Ἰουλ. 1919.

1462) ΚΑΣΣΑΝΔΡΕΙΑΣ ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ — ΠΑΝΤΟΛΕΟΝΤΟΣ — (ἀπὸ πρ. Μελενίκου). «Ἰωάννου παραίτησιν οἰκειοθελῆ ὑποβαλόντος».

26 Ἰουλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 161).

Σημ. α) : Ὁ Κασσανδρείας Ἰωάννης ἀπῆλθε μετὰ τὴν παραίτησίν του εἰς Ἅγιον Ὄρος, ἀφίκετο τὸ 1903 εἰς τὴν Πόλιν μας ταύτην πρὸς νοσηλείαν. Ἀπέθανε κατ᾽ Ἰούνιον τοῦ 1915 καὶ ἐκηδεύθη ἐν τῇ Ἰ. Π. Μονῇ Ζωοδόχου Πηγῆς Βαλουκλῆ.

Σημ. β) : Ὁ Κασσανδρείας Εἰρηναῖος ἀπεδήμησεν εἰς Κύριον τῇ 29ῃ Σεπτεμβρίου 1945.

1463) ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ — ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΣ — (Ἀρχιμ.) «Θεοδωρήτου τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος».

7 Αὐγούστου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 162).

Σημ. : Ὁ Νευροκοπίου Δαμασκηνὸς τῷ 1922 ἐτέθη εἰς διαθεσιμότητα καὶ ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ τῇ 30ῇ Ἰουλίου 1928.

1464) ΡΟΔΟΣΤΟΛΟΥ ΕΠΙΣΚ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ — ΔΗΜΟΓΛΟΥ — (Πρωτοσύγκελλος Μ. Ἀδριανουπόλεως). Βοηθὸς τοῦ Μ. Ἀδριανουπόλεως Κυρίλλου. Τιτουλάριος Ἐπίσκοπος.

25 Σεπτεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 163).

1465) ΒΟΣΝΗΣ ΕΥΓΕΝΙΟΥ — ΛΕΤΣΙΚΑΣ — (ἀπὸ Βανιαλούκας καὶ Βιχάτζης). «Νικολάου τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος καὶ εἰς τὰς οὐρανίους μονὰς μεταστάντος».

29 Νοεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 164).

1466) ΦΩΤΙΚΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ — ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ —(Πρωτοσύγκ. Μ. Ἰωαννίνων). Βοηθὸς Ἐπίσκ. Μ. Ἰωαννίνων Γερασίμου.

22 Δεκεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 165).

ΕΤΟΣ 1908

1467) ΑΜΑΣΕΙΑΣ ΓΕΡΜΑΝΟΥ — ΚΑΡΑΒΑΓΓΕΛΗΣ — (ἀπὸ

Καστορίας). «Ἀνθίμου παυθέντος διὰ τοὺς ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τῆς Ἱ. Συνόδου ἀναγραφομένους λόγους».

5 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 166).

1468) ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ ΙΩΑΚΕΙΜ ΒΑΞΕΒΑΝΙΔΗΣ (ἀπὸ Κῴου). «Γερμανοῦ μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητροπόλεως Ἀμασείας».

14 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 167).

1469) ΚΩΟΥ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ ΚΟΜΝΗΝΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥ — (ἀπὸ Βιζύης). «Ἰωακεὶμ μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητροπόλεως Καστορίας».

19 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 169)

Σημ. Ἀρχειοφ. : Ὁ Βιζύης Νικόδημος μὴ ἀποδεχθεὶς τὴν μετάθεσίν του παρέμεινεν ὡς πρώην Κῴου.

1470) ΒΙΖΥΗΣ ΑΝΘΙΜΟΥ ΣΑΡΙΔΗΣ (ἀπὸ Μογλενῶν). «Νικοδήμου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητρο.π Κῴου».

19 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 170).

1471) ΜΟΓΛΕΝΩΝ ΣΜΑΡΑΓΔΟΥ — Χ΄΄ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ — (ἀπὸ Μυριοφύτου). «Ἀνθίμου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητροπόλεως Βιζύης καὶ Μηδείας».

21 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 171).

1472) ΧΡΙΣΤΟΥΠΟΛΕΩΣ ΙΑΚΩΒΟΥ — ΝΙΚΟΛΑΟΥ — ΓΚΙΓΚΙΛΑΣ — (Ἀρχιδιάκ. Μ. Σμύρνης Βασιλείου). Τιτουλάριος Ἐπίσκ. Μ. Σμύρνης. Βασιλείου.

11 Μαρτίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 172).

1473) ΜΥΡΙΟΦΥΤΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΩΣ ΦΙΛΟΘΕΟΥ — ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ (ἀπὸ Χαριουπόλεως). «Σμαράγδου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγιωτάτης Μ. Μογλενῶν».

11 Μαρτίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 173).

Σημ. Ἀρχειοφ. : Ἡ Ἐπισκοπὴ αὕτη ἐπὶ τοῦ Φιλοθέου ἀνεκηρύχθη Μητρόπολις, μετὰ ἓν ἔτος ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ.

(Μ. Γεδεών, Μνήμη Χανοχώρων, σελ. 111).

1474) ΧΑΡΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ — ΑΣΗΜΙΑΔΗΣ — (Ἀρχιδιάκονος Μ. Νικομηδείας). Βοηθὸς Ἐπισκ. Μ. Νικομηδείας Φιλοθέου».

22 Μαρτίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 174).
Σημ. : Ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν μαρτυρικῶς κατὰ τὸ ἔτος 1913.

1475) ΒΑΝΙΑΛΟΥΚΑΣ ΚΑΙ ΒΙΧΑΤΖΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ — ΠΟΠΟΒΙΤΣ — (Πρωτοπρεσβύτερος). «Εὐγενίου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Βόσνης».
10 Ἰουλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 175).

1476) ΚΥΔΩΝΙΩΝ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ — ΩΡΟΛΟΓΑΣ — (ἀπὸ Στρωμνίτσης). «Τῆς πόλεως Κυδωνιῶν τῆς ἐπαρχίας Ἐφέσου μετὰ τῶν περὶ αὐτὴν χωρίων Ἁγιασματίου, Γενητσαροχωρίου καὶ Ἀρμούτβαση ἀνακηρυχθείσης κατ' ἀπόφασιν τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ διὰ τοὺς ἐν τοῖς Πρακτικοῖς αὐτῆς ἐκτιθεμένους λόγους εἰς νέαν Μητρόπολιν ὑπὸ τὴν προσωνυμίαν Κυδωνιῶν, ἀνεξάρτητον μὲν τῆς Μ. Ἐφέσου ἐξαρτωμένην δὲ ἐκκλησιαστικῶς ἐκ τῆς καθ' ἡμᾶς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλησίας».
22 Ἰουλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 176).
Τόμος Ἀνακηρύξεως (Κῶδιξ Π. Ἀρχειοφ. ἔτ. 1899, σελ. 118).

1477) ΙΜΒΡΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ — ΚΑΒΟΥΡΙΔΗΣ — — (Τριτεύων τῶν Πατριαρχικῶν Διακόνων). «Ἰωαννικίου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος».
31 Ἰουλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 177).

1478) ΚΩΟΥ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ — ΑΡΧΥΤΑΣ — (ἀπὸ Καρπάθου καὶ Κάσου). «Νικοδήμου παραίτησιν οἰκειοθελῆ ὑποβαλόντος τῇ Ἐκκλησίᾳ.....».
31 Ἰουλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 178).

1479) ΣΤΡΩΜΝΙΤΣΗΣ ΓΕΡΜΑΝΟΥ — ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ — (ἀπὸ Ἐπισκ. Λεύκης). «Γρηγορίου ἀποκατασταθέντος εἰς τὴν ἀρτισύστατον Μητρόπολιν Κυδωνιῶν».
31 Ἰουλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 179).

1480) ΚΑΡΠΑΘΟΥ ΚΑΙ ΚΑΣΟΥ ΕΥΓΕΝΙΟΥ — ΜΑΣΤΟΡΑΚΗΣ — (ἀπὸ Ἐπισκ. Συνάδων). «Ἀγαθαγγέλου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Κώου».
31 Ἰουλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 180).

1481) ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ — ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ —

(Μ. Πρωτοσύγκελλος). «Κυρίλλου παραίτησιν οἰκειοθελῆ ὑποβαλόντος τῇ Ἐκκλησίᾳ......».

26 Αὐγούστου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 181).

1482) ΔΑΦΝΟΥΣΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ — ΚΟΙΔΑΚΗΣ—(Πρωτοσύγκελλος Μ. Χαλκηδόνος). Βοηθὸς Ἐπίσκοπος Μ. Χαλκηδόνος Γερμανοῦ.

26 Αὐγούστου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'. σελ. 182).

1483) ΠΡΟΥΣΗΣ ΔΩΡΟΘΕΟΥ — ΜΑΜΜΕΛΗΣ — (ἀπὸ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης). «Ναθαναὴλ παραίτησιν οἰκειοθελῆ ὑποβαλόντος».

25 Ὀκτωβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'. σελ. 183).

1484) ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΠΡΕΒΕΖΗΣ ΝΑΘΑΝΑΗΛ — ΠΑΠΑΝΙΚΑΣ (ἀπὸ πρ. Προύσης). «Δωροθέου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητρ. Προύσης».

25 Ὀκτωβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 184).

Σημ.: Ὁ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Ναθαναὴλ ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν τὴν 13ην Ἰανουαρίου 1910. (Ἐκκλ. Ἀλήθ. 1910, σελ. 20).

ΕΤΟΣ 1909

1485) ΠΕΛΑΓΩΝΕΙΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ — ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ — (ἀπὸ Ἀγχιάλου). «Ἰωακεὶμ τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος καὶ εἰς τὰς οὐρανίους μονὰς μεταστάντος».

Φεβρουάριος (Κῶδ. Π. Ἀρχ. ΠΙΑ'., σελ. 185).

Σημ.: Ὁ Ἰωακεὶμ ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν τῇ 31ῃ Ἰανουαρίου 1909. (Σουμελίδης Ν. Λόγ. Ἐπιμνημόσυνος, Σταμποὺλ 1920).

1486) ΚΥΖΙΚΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ — ΖΕΡΒΟΥΔΑΚΗΣ — (ἀπὸ Σερρῶν). «Ἀθανασίου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος».

12 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 186).

1487) ΣΕΡΡΩΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ — ΠΙΠΕΡΑΣ — (Ἀρχιμ. - Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου). «Γρηγορίου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητροπόλεως Κυζίκου».

12 Μαΐου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 187).

Σημ. : 'Ο Σερρῶν 'Αθανάσιος ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν ἐν Σέρραις κατ' Αὔγουστον 1909. ('Εκκλ. 'Αλήθεια, ΚΘ'., σελ. 260).

1488) ΑΓΧΙΑΛΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ — Χ''. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ — (ἀπὸ Γάνου καὶ Χώρας). «Βασιλείου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Πελαγωνείας».

12 Μαΐου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 188).

1489) ΓΑΝΟΥ ΚΑΙ ΧΩΡΑΣ ΣΕΡΑΦΕΙΜ — ΣΚΑΡΟΥΛΗΣ — (ἀπὸ Σισανίου). «Κωνσταντίνου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. 'Αγχιάλου».

14 Μαΐου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 189).

1490) ΣΙΣΑΝΙΟΥ ΚΑΙ ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ ΙΕΡΟΘΕΟΥ — ΑΝΘΟΥΛΙΔΗΣ — (ἀπὸ Παραμυθίας). «Σεραφεὶμ μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ Μ. Γάνου καὶ Χώρας».

30 Μαΐου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 190).

1491) ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ ΦΙΛΙΑΤΩΝ ΚΑΙ ΓΗΡΟΜΕΡΙΟΥ ΝΕΟΦΥΤΟΥ — ΚΟΤΣΑΜΑΝΙΔΗΣ — (ἀπὸ Βάρνης). «'Ιεροθέου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Σισανίου».

30 Μαΐου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 191).

1492) ΧΙΟΥ ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ (ἀπὸ Καλλιουπόλεως). «Κωνσταντίνου εἰς προσωρινὴν τεθέντος διαθεσιμότητα».

9 'Ιουλίου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 192).

1493) ΚΑΛΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΠΑΝΑΡΕΤΟΥ — ΠΕΤΡΙΔΗΣ — (ἀπὸ 'Ελευθερουπόλεως). «'Ιερωνύμου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Χίου».

14 'Ιουλίου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 193).

1494) ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΕΩΣ ΓΕΡΜΑΝΟΥ — ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ — (ἀπὸ Πρεσπῶν καὶ 'Αχριδῶν). «Παναρέτου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητροπόλεως Καλλιουπόλεως».

16 'Ιουλίου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 194).

Σημ. : 'Ο 'Ελευθερουπόλεως Γερμανὸς ὑπέστη μαρτυρικὸν θάνατον.

1495) ΠΡΕΣΠΩΝ ΑΧΡΙΔΩΝ ΙΩΑΚΕΙΜ — ΛΕΠΤΙΔΗΣ — (ἀπὸ 'Επισκ. 'Ερυθρῶν). «Γερμανοῦ μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς

ἁγ. Μητροπόλεως Ἐλευθερουπόλεως».
21 Ἰουλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 195).

1496) ΣΕΡΡΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ — ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ — (ἀπὸ Βερροίας). «Ἀθανασίου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος».
26 Αὐγούστου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 196).

1497) ΒΕΡΡΟΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΟΥΣΗΣ - ΛΟΥΚΑ — ΠΕΤΡΙΔΗΣ (ἀπὸ Δρυϊνουπόλεως). «Ἀποστόλου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Σερρῶν».
27 Αὐγούστου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 197).

1498) ΔΡΥΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ — ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ (ἢ ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ) — (ἀπὸ Βελεγράδων). «Λουκᾶ προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Βερροίας καὶ Ναούσης».
27 Αὐγούστου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 198).
Σημ. : Ὁ Δρυϊνουπόλεως Βασίλειος ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ τῇ 26ῃ Φεβρουαρίου 1936.

1499) ΒΕΛΕΓΡΑΔΩΝ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ — ΔΕΛΙΚΑΝΗΣ — (Ἀρχιμ. - Ἀρχειοφύλαξ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου). «Βασιλείου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Δρυϊνουπόλεως).
3 Σεπτεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 199).

1500) ΜΕΤΡΩΝ ΚΑΙ ΑΘΥΡΩΝ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ — Π. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ — ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ — (Ἀρχιμ.) «Τῇ Συνοδικῇ ἀποφάσει, εἰς Μητρόπολιν ἀνεξάρτητον ἀνακηρυχθείσης τέως Ἐπισκοσκοπῆς Μετρῶν καὶ Ἀθύρων ἀπροστατεύτου διαμεινάσης ἅτε δὴ τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύσαντος κ. Ἰωακεὶμ τεθέντος εἰς διαθεσιμότητα διὰ τοὺς ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς Ἱ. Συνόδου ἀναφερομένους λόγους······».
22 Σεπτεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 200).

1501) ΡΟΔΟΠΟΛΕΩΣ ΚΥΡΙΛΛΟΥ — ΙΩΑΝΝΟΥ (ΧΑΤΖΗΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ) — (Ἀρχιμ.) «Λεοντίου τεθέντος διὰ τοὺς ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς Ἱ. Συνόδου ἀναφερομένους λόγους εἰς διαθεσιμότητα».
22 Σεπτεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 201).

1502) ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑΣ ΙΩΑΝΝΟΥ — ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ — (Ἀρχιμ.) Ἀρχιερ. Προϊστάμενος Σωτῆρος Χριστοῦ (Γαλατᾶ). Βοηθὸς Ἐπίσκοπος.

24 Νοεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 202).

1503) ΣΒΟΡΝΙΚΙΟΥ ΙΛΑΡΙΩΝΟΣ — ΡΑΔΟΒΙΤΣ — (Πρωτοσύγκελλος Μ. Σβορνικίου). «Γρηγορίου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος καὶ εἰς τὰς οὐρανίους Μονὰς μεταστάντος».

27 Δεκεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ, 203).

ΕΤΟΣ 1910

1504) ΣΜΥΡΝΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ — ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ — (ἀπὸ Δράμας). «Βασιλείου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος».

11 Μαρτίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 204).

1505) ΔΡΑΜΑΣ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ — ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ — (ἀπὸ Γρεβενῶν). «Χρυσοστόμου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητροπόλεως Σμύρνης».

13 Μαρτίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 205).

1506) ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΙΩΑΚΕΙΜ — ΒΑΛΑΣΙΑΔΗΣ — (ἀπὸ Ρόδου). «Ναθαναὴλ πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος».

Σημ. Ἀρχειοφ. : Ὁ Νικοπόλεως Ἰωακεὶμ παρῃτήθη κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1931. Ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ κατ' Αὔγουστον τοῦ ἔτους 1933.

13 Μαρτίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 206).

1507) ΡΟΔΟΥ ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ — ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ — (ἀπὸ Ἰωαννίνων). «Ἰωακεὶμ προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητροπόλεως Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης».

13 Μαρτίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 207).

1508) ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΓΕΡΒΑΣΙΟΥ — ΩΡΟΛΟΓΑΣ — (ἀπὸ Καισαρείας). «Γερασίμου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητροπόλεως Ρόδου».

16 Μαρτίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 208).

1509) ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΥ — ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ — (ἀπὸ Ἐπισκ. Πέτρας). «Ἀγαθαγγέλου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγιωτ. Μητρ. Δράμας...».

16 Μαρτίου (Κῶδ. Π .Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 209).

1510) ΓΚΛΑΒΙΝΙΤΣΗΣ ΒΑΡΝΑΒΑ (Ἀρχιμ.) «...... αἰτήσεως γενομένης πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν παρὰ τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Δέβρων καὶ Βελισσοῦ κυρίου Παρθενίου ἐπὶ τῷ χειροτονηθῆναι τὸν ἄξιον ὡς βοηθὸν Ἐπίσκοπον αὐτοῦ......».

18 Μαρτίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 210).

1511) ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ — ΝΗΣΤΟΠΟΥΛΟΣ — (ἀπὸ Ἀγκύρας). «Γερβασίου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητροπ. Ἰωαννίνων......».

27 Μαρτίου (Κῶδ, Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 211).

1512) ΑΓΚΥΡΑΣ ΓΕΡΒΑΣΙΟΥ — ΣΑΡΑΣΙΤΗΣ — (ἀπὸ Κορυτσᾶς). «Σωφρονίου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητροπ. Καισαρείας...».

1 Ἀπριλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 212).

1513) ΚΟΡΥΤΣΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ — ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ — (Ἀρχιμ.) «Γερβασίου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγιωτάτης Μητροπ. Ἀγκύρας...».

13 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 213).

Σημ. Ἀρχειοφ. : Ὁ ἐκλεγεὶς ὡς Κορυτσᾶς Δημήτριος Γεωργιάδης δὲν ἐδέχθη τὴν ἐκλογήν του καὶ παρέμεινεν Ἀρχιμανδρίτης - Καθηγητὴς ἐν τῇ Ἱ. Θεολογικῇ Σχολῇ Χάλκης.

1514) ΝΙΚΑΙΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ — ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ — (ἀπὸ Πελαγωνείας). «Ἱερωνύμου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος καὶ εἰς τὰς οὐρανίους μονὰς μεταστάντος...».

13 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 214).

1515) ΠΕΛΑΓΩΝΕΙΑΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ — ΔΑΝΙΗΛΙΔΗΣ — (ἀπὸ Βοδενῶν). «Βασιλείου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητρ. Νικαίας».

13 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 215).

1516) ΒΟΔΕΝΩΝ ΤΙΜΟΘΕΟΥ — ΛΑΜΝΗΣ — (ἀπὸ Μεσημβρίας). «Στεφάνου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητροπόλεως Πελαγωνείας».

18 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 216).

1517) ΚΟΡΥΤΣΑΣ ΓΕΡΜΑΝΟΥ — ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ — (ἀπὸ Στρωμνίτσης). «Τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Κορυτσᾶς ἀπροστατεύτου διαμεινάσης, ἅτε δὴ τοῦ ἐκλεγέντος εἰς αὐτὴν Πανοσιολογιωτάτου 'Αρχιμανδρίτου κ. Δημητρίου (Γεωργιάδου) μὴ ἀποδεξαμένου τὴν ἐκλογήν......».

8 'Ιουνίου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 217).

1518) ΣΤΡΩΜΝΙΤΣΗΣ ΑΡΣΕΝΙΟΥ — ΑΦΕΝΤΟΥΛΗΣ — (ἀπὸ 'Επισκ. Εἰρηνουπόλεως). «Γερμανοῦ προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητροπόλεως Κορυτσᾶς......».

10 'Ιουνίου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 218).

1519) ΝΑΖΙΑΝΖΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ — ΤΖΕΝΝΕΤΗΣ — (Πρωτοσύγκελλος τοῦ Μ. 'Ηρακλείας). Βοηθὸς 'Επίσκοπος τοῦ Μ. 'Ηρακλείας καὶ Ραιδεστοῦ Γρηγορίου.

22 'Ιουνίου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ', σελ. 219).

Σημ. : 'Ο Ναζιανζοῦ 'Ιωάννης ἀπεβίωσε καὶ ἐκηδεύθη ἐν Βόλῳ τῇ 27ῃ Νοεμβρίου 1924.

1520) ΜΥΡΕΩΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ — ΔΗΛΑΝΑΣ — ('Αρχιμ.) Βοηθὸς 'Επίσκ. 'Εφέσου 'Ιωακείμ.

22 'Ιουνίου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 220).

1521) ΣΕΡΒΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΖΑΝΗΣ ΣΕΡΑΦΕΙΜ — ΣΚΑΡΟΥΛΗΣ — (ἀπὸ Γάνου καὶ Χώρας). «Κωνσταντίου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος».

1 'Ιουλίου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 221).

Σημ. : 'Ο Κωνστάντιος ἀπέθανε τὴν 20ὴν 'Ιουνίου 1910. ('Εκκλ. 'Αλήθ. 1910, σελ. 192).

1522) ΣΕΡΒΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΖΑΝΗΣ ΦΩΤΙΟΥ — ΜΑΝΙΑΤΗΣ — (ἀπὸ Φιλιππουπόλεως). «......τῆς ἁγ. Μητρ. Σερβίων καὶ Κοζάνης ἀπροστατεύτου διαμεινάσης, ἅτε δὴ τοῦ εἰς αὐτὴν ἐκλεγέντος 'Ιερωτάτου Μητροπολίτου Γάνου καὶ Χώρας κ. Σεραφεὶμ μὴ ἀποδεξαμένου τὴν ἐκλογήν».

5 Αὐγούστου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ., σελ. 222).

1523) ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΕΩΣ ΣΜΑΡΑΓΔΟΥ — Χ''. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ — (ὑπὸ Μογλενῶν). «Φωτίου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Σερβίων καὶ Κοζάνης».

5 Αὐγούστου (Κῶδ. Π. 'Αρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 223).

1524) ΜΟΓΛΕΝΩΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΥ — ΡΟΥΣΗΣ — (Πρωτοσύγκελος Μ. Δέρκων). «Σμαράγδου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Φιλιππουπόλεως».

5 Αὐγούστου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 224).

1525) ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΠΑΝΑΡΕΤΟΥ — ΠΕΤΡΙΔΗΣ — (ἀπὸ Καλλιουπόλεως). «Γερβασίου παραίτησιν οἰκειοθελῆ ὑποβαλόντος τῇ Ἐκκλησίᾳ»...

12 Αὐγούστου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 225).

Σημ. Ἀρχειοφ. : Ἡ Ἐπισκοπὴ Ἠλιουπόλεως κατὰ τὸ ἔτος 1901 ἀνεδείχθη εἰς Μητρόπολιν. (Κῶδ. Σιγιλλίων 1899, σελ. 12).

1526) ΚΑΛΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ — ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ — (ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως). «Παναρέτου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Ἡλιουπόλεως».

12 Αὐγούστου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 226).

Σημ. Ἀρχειοφ. : Ἡ Ἐπισκοπὴ αὕτη ἀνεδείχθη εἰς Μητρόπολιν κατὰ τὸ ἔτος 1901. (Κῶδ. Σιγιλλίων 1899, σελ. 15).

1527) ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΥ — ΒΑΡΒΑΚΗΣ — (ἀπὸ Ἐλασσῶνος). «Καλλινίκου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητροπόλεως Καλλιουπόλεως»..

12 Αὐγούστου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 227).

1528) ΕΛΑΣΣΩΝΟΣ ΚΑΙ ΔΟΜΕΝΙΚΟΥ ΝΕΟΦΥΤΟΥ — ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΗΣ (Ἱερομ.) «Πολυκάρπου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Ἀδριανουπόλεως».

12 Αὐγούστου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 228).

1529) ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ — ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ — (ἀπὸ Θεσσαλονίκης). «Φιλοθέου παραίτησιν οἰκειοθελῆ ὑποβαλόντος τῇ Ἐκκλησίᾳ......».

25 Νοεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 229).

Σημ. : Ὁ Νικομηδείας Ἀλέξανδρος ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ τῇ 27ῃ Ἰουλίου 1928 ἐν Θεσσαλονίκῃ.

1530) ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΙΩΑΚΕΙΜ — ΣΓΟΥΡΟΣ — (ἀπὸ Ξάνθης). «Ἀλεξάνδρου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητροπ. Νικομηδείας».

25 Νοεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 230).

1531) ΞΑΝΘΗΣ ΑΝΘΙΜΟΥ — ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ — (ἀπὸ Σαράντα Ἐκκλησιῶν). «Ἰωακεὶμ προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Θεσσαλονίκης».

25 Νοεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 231).

1532) ΣΑΡΑΝΤΑ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ — ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ — (ἀπὸ Ἐλαίας). «Ἀνθίμου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητρ. Ξάνθης».

25 Νοεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 232).

Σημ. Ἀρχειοφ. : Ἀγαθαγγέλου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητρ. Ἐδέσσης τῇ 20ῇ Ὀκτωβρίου 1922 παρέμεινεν ἔκτοτε ἡ Ἐπαρχία αὕτη ἄνευ τιτλούχου.

1533) ΠΑΤΑΡΩΝ ΜΕΛΕΤΙΟΥ — ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ — (Ἀρχιμ.) Βοηθὸς Ἐπισκ. Μ, Πισσιδείας Κωνσταντίνου.

4 Δεκεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 233).

1534) ΤΡΑΛΛΕΩΝ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ — ΧΑΤΖΗ - ΣΤΑΥΡΟΥ — (ἢ ΧΑΤΖΗ - ΔΗΜΟΥ). — (Πρωτοσυγκέλ. Μ. Σμύρνης). Βοηθὸς Ἐπίσκοπος τοῦ Μ. Σμύρνης Χρυσοστόμου.

4 Δεκεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 234).

1535) ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ ΕΠΙΣΚ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ — ΚΝΗΤΗΣ—(Ἀρχιμ. Ἀρχειοφύλαξ τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου), «αἰτήσεως γενομένης πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν παρὰ τῆς ἐντίμου Κεντρικῆς Ἐφορίας τῆς Κοινότητος Σταυροδρομίου τοῦ χειροτονηθῆναι τὸν ἄξιον ὡς ἐπίσκοπον προϊστάμενον ἐν τῇ διαληφθείσῃ κοινότητι, ἡμεῖς οἱ τὴν Ἱ. Σύνοδον συγκροτοῦντες ἀρχιερεῖς... ...».

7 Δεκεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 235).

ΕΤΟΣ 1911.

1536) ΜΕΣΗΜΒΡΙΑΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ — ΛΕΒΑΝΤΕΡΙΔΗΣ — (ἀπὸ Τυρολόης). «Τιμοθέου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ Βοδενῶν».

15 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 236)

1537) ΒΑΡΝΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ — ΔΙΑΚΟΥΜΑΚΗΣ — (ἀπὸ Δυρραχίου). «...... Νεοφύτου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ Παραμυθίας».

15 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 237).

1538) ΔΥΡΡΑΧΙΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ — ΝΙΚΟΛΑΟΥ — ΓΚΙΓΚΙΛΑΣ — (ἀπὸ Ἐπισκ. Χριστουπόλεως). «Ἰωάννου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον της ἁγ. Μ. Βάρνης».

15 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 238).

1539) ΤΥΡΟΛΟΗΣ ΚΑΙ ΣΕΡΕΝΤΙΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ — ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ — (ἀπὸ Ἐπισκ. Φωτικῆς). «...... Νικηφόρου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Μεσημβρίας......».

15 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 239).

Σημ. : Ὁ Τυρολόης Χρυσόστομος ἐξεμέτρησε το ζῆν τῇ 8ῃ Ὀκτωβρίου 1958 ἐν Θεσσαλονίκῃ. («Ἀπόστολος Ἀνδρέας», 15 Ὀκτωβρίου 1958).

1540) ΠΕΤΡΑΣ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΥ — ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ — (Πρωτοσύγκ. Μ. Ἀδριανουπόλεως). Βοηθὸς Ἐπίσκοπος τοῦ Μ. Ἀδριανουπόλεως Πολυκάρπου.

17 Μαρτίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 240).

1541) ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ ΑΜΒΡΟΣΙΟΥ — ΣΤΑΥΡΙΝΟΣ — (ἀπὸ Νεοκαισαρείας). «...... Σωφρονίου εἰς διαθεσιμότητα τεθέντος...

25 Ἀπριλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ ΠΙΑ΄., σελ. 241).

1542) ΝΕΟΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΥ — ΨΩΜΙΑΔΗΣ — (ἀπὸ Κολωνίας). «Ἀμβροσίου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Καισαρείας....».

28 Ἀπριλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 242).

1543) ΚΟΛΩΝΙΑΣ ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ — ΝΗΣΤΟΠΟΥΛΟΣ — (ἀπὸ πρώην Καισαρείας). «Πολυκάρπου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Νεοκαισαρείας......».

25 Ἀπριλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 243).

1544) ΑΜΙΣΟΥ ΕΥΓΕΝΙΟΥ — ΘΕΟΛΟΓΟΥ — (ΒΑΚΑΛΗΣ) — (Βοηθὸς Ἐπίσκ. Μ. Ἀμασείας Γερμανοῦ).

17 Μαΐου (Κῶδ. Πατρ. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 244).

1545) ΧΡΙΣΤΟΥΠΟΛΕΩΣ ΑΜΒΡΟΣΙΟΥ — ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ — (Πρωτοσύγκελλος Μ. Σερρῶν). Βοηθὸς Ἐπισκ. Μ. Σερρῶν Ἀποστόλου,

1 7Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 245).

Σημ. Ἀρχειοφ. : Ὁ Χριστουπόλεως Ἀμβρόσιος ἐξελέγη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῷ 1914 Μ. Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας τῷ 1932 Μ. Φθιώτιδος. Ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1958.

1546) ΙΚΟΝΙΟΥ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ — ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ — (ἀπὸ Φιλαδελφείας). «Ἀθανασίου τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος καὶ εἰς τὰς οὐρανίους μονὰς μεταστάντος».

16 Ἰουνίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 246).

Σημ. : Ὁ Ἀθανάσιος ἀπέθανε τῇ 10ῃ Ἰουνίου 1911. (Ἐκκλησ. Ἀλήθεια 1911, 179).

1547) ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ ΛΟΥΚΑ — ΠΕΤΡΙΔΗΣ — (ἀπὸ Βερροίας) «...... Προκοπίου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητρ. Ἰκονίου......».

23 Ἰουνίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 247).

1548) ΒΕΡΡΟΙΑΣ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ — ΔΕΛΙΚΑΝΗΣ — (ἀπὸ Βελεγράδων) «...... Λουκᾶ μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Φιλαδελφείας......».

23 Ἰουνίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 248).

1549) ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΔΟΣ ΙΩΑΚΕΙΜ — ΣΙΓΑΛΑΣ — (Ἀρχιμ.) Βοηθὸς Ἐπισκ. Μ. Νικομηδείας Ἀλεξάνδρου. Τιτουλάριος Ἐπίσκοπος.

28 Ἰουνίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 249).

1550) ΒΕΛΕΓΡΑΔΩΝ ΙΩΑΚΕΙΜ — ΜΑΡΤΙΝΙΑΝΟΣ — (ΜΑΡΤΙΤΣΗΣ) (Ἀρχιμ.) «...... Καλλινίκου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Βερροίας......».

4 Ἰουλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 250).

Σημ. : Ὁ Ἰωακεὶμ Μαρτινιανὸς ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν ὡς Μ. Ξάνθης τῇ 11ῃ Δεκεμβρίου 1953. (Ἐκκλησία 1933, σ. 362).

1551) ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ ΙΩΑΚΕΙΜ — ΛΕΠΤΙΔΗΣ — (ἀπὸ Πρεσπῶν καὶ Ἀχριδῶν). «Ἰωακεὶμ — Βαξεβανίδου — τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος καὶ εἰς τὰς οὐρανίους μονὰς μεταστάντος...».

2 Αὐγούστου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 251).

Σημ. : Ὁ Ἰωακεὶμ ~~Ἀθανάσιος~~ ἀπέθανε τῇ 15ῃ Ἰουλίου 1911. (Ἐκκλ. Ἀλήθεια 1911, σελ. 222).

Σημ. : Ὁ Καστορίας Ἰωακεὶμ Λεπτίδης ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν τῇ 6ῃ Δεκεμβρίου 1931.

1552) ΠΡΕΣΠΩΝ ΚΑΙ ΑΧΡΙΔΩΝ ΑΝΘΙΜΟΣ — ΤΟΥΜΠΑΛΙΔΗΣ (ἀπὸ Ἐπίσκ. Σεβαστείας). «Ἰωακεὶμ προαχθέντος εἰς τὴν Μητρ. Καστορίας».

4 Αὐγούστου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 252).

1553) ΡΑΣΚΟΠΡΕΣΡΕΝΗΣ ΓΑΒΡΙΗΛ — ΔΟΖΙΤΣ — (Ἀρχιμ.) «Νικηφόρου παραίτησιν οἰκειοθελῆ ὑποβαλόντος τῇ Ἐκκλησίᾳ».

1 Δεκεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 253).

1554) ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΣ — ΛΑΓΓΟΥΛΑΣ — (ἀπὸ Μελενίκου) «τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος Αἰμιλιανοῦ πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος καὶ εἰς τὰς οὐρανίους μονὰς μεταστάντος.....».

8 Δεκεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 254).

1555) ΠΡΟΙΚΟΝΝΗΣΟΥ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ — ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ — (ἀπὸ Ἐπισκ. Μοσχονησίων). «... Σωφρονίου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος.....».

8 Δεκεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 255)

ΕΤΟΣ 1912

1556) ΜΕΛΕΝΙΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ — ΑΣΗΜΙΑΔΗΣ — (ἀπὸ Χαριουπόλεως). «Αἰμιλιανοῦ μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Γρεβενῶν...».

10 Ἰανουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 256).

Σημ. : Ὁ Κωνσταντῖνος ὑπέστη μαρτυρικὸν θάνατον κατὰ τὸ ἔτος 1913 ἐν Σιδηροκάστρῳ.

1557) ΡΟΔΟΥ ΒΕΝΙΑΜΙΝ — ΚΥΡΙΑΚΟΣ (ἀπὸ Μ. Πρωτοσύγκελλος). «Γερασίμου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητροπ. Πισιδίας».

26 Ἰανουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 257).

1558) ΜΟΣΧΟΝΗΣΙΩΝ ΔΙΟΔΩΡΟΥ — ΚΑΡΑΤΖΗΣ — (ἀπὸ Μ. Ἀρχιδιάκονος). «Τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος — Νικοδήμου — προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Προικοννήσου...».
26 Ἰανουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 258).

1559) ΠΙΣΙΔΙΑΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ — ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ — (ἀπὸ Ρόδου) «... Κωνσταντίνου τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος καὶ εἰς τὰς οὐρανίους μονὰς μεταστάντος, ἡ Μετριότης ἡμῶν συνδιασκεψαμένη μετὰ τῆς περὶ αὐτὴν Ἱ. Συνόδου ἔγνω ἀποκαταστῆσαι ἐν αὐτῇ τὸν Ἱερώτατον Μητροπολίτην Ρόδου, ἀγαπητὸν ἡμῖν ἐν Χριστῷ ἀδελφὸν κὺρ Γεράσιμον, ὡς καί ἄλλοτε εὐδοκίμως ἀρχιερατεύσαντα ἐν αὐτῇ καὶ θεαρέστως ποιμάναντα τὸ ἐν αὐτῇ λογικὸν ποίμνιον...».
26 Ἰανουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 260).

1560) ΔΩΔΩΝΗΣ ΠΑΝΑΡΕΤΟΥ — ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ — (Πρωτοσύγκ. Μ. Ἰωαννίνων). Βοηθὸς Ἐπίσκοπος τοῦ Μ. Ἰωαννίνων Γερβασίου».
23 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'. σελ. 2%0).

1561) ΤΡΩΑΔΟΣ ΝΕΟΦΥΤΟΥ — ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΣ — (Ἀρχιμ.) Βοηθὸς Ἐπίσκ. Μ. Δέρκων Καλλινίκου.
1 Μαρτίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 261).
Σημ. : Ὁ Τρῳάδος Νεόφυτος ἀπεβίωσε τῇ 9η Μαρτίου 1924.

1562) ΚΑΛΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ — ΚΟΙΔΑΚΗΣ — (ἀπὸ Ἐπίσκ. Δαφνουσίας). «Καλλινίκου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος».
8 Μαρτίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 262).

1563) ΟΛΥΜΠΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ — ΚΑΒΑΚΟΠΟΥΛΟΣ — (Ἀρχιδιάκ. Μ. Χαλκηδόνος). Βοηθὸς Ἐπίσκ. Μ. Χαλκηδόνος Γερμανοῦ.
1 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 263).

1564) ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ — ΑΛΕΞΙΑΔΗΣ — (ἀπὸ Λήμνου). «... Ἰωακεὶμ πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος καὶ εἰς τὰς οὐρανίους μονὰς μεταστάντος...».
22 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 264).
Σημ. : Ὁ Θ. Γεννάδιος ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον τῇ 17η Μαρτίου 1951.
(Νεκρολ. ἐν «Ἐκκλησίᾳ» 1951, σ. 108).

(Συνεχίζεται)

ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΟΥ ΛΑΜΠΕΘ

Τὸ ἱστορικὸν ἀνάκτορον τοῦ Λάμπεθ, ἡ ἕδρα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας καὶ Πριματου πάσης Ἀγγλίας, τὸ κλεινὸν Παλλάδιον, ὅπερ ἐπὶ ἕνα, ὡς ἔγγιστα αἰῶνα, ἀποτελεῖ τὴν συνισταμένην τῶν ἀνὰ τὸν κόσμον Ἀγγλικανικῶν Ἐπαρχιῶν, προσέλαβεν ἐφέτος, κατὰ τὸ ἔνατον, κατὰ σειράν, ὁμώνυμον συνέδριον, ἐξαιρετικὴν λαμπρότητα καὶ ἐκκλησιαστικὴν αἴγλην. Ὁ περιώνυμος Θρόνος τῆς Καντουαρίας, ὀνομαστὸς ἀρχαιόθεν, ὡς καὶ ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς Μεταρρυθμίσεως, ἐν πλήρει συνειδήσει τῆς ἡγετικῆς αὐτοῦ ἐν τῷ Ἀγγλικανισμῷ θέσεως καὶ ἀποστολῆς, παρουσίασε καὶ πάλιν ὅλην τὴν ἐκκλησιαστικὴν αὐτοῦ ἰσχὺν καὶ τὸ μεγαλεῖον. Τὸ ἐφετεινὸν Συνέδριον παρέσχεν εἰς τὴν Μητρόπολιν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ὑποδεχθῇ μετὰ μητρικῆς στοργῆς καὶ ἐκτιμήσεως τοὺς προσελθόντας πανταχόθεν Ἐπισκόπους καὶ νὰ φιλοξενήσῃ μετὰ πολλῆς εὐγενείας οτὺς παραστάντας εἰς τὰς ἐναρκτηρίους τελετὰς Ἀντιπροσώπους τῶν Ὀρθοδόξων, Παλαιοκαθολικῶν καὶ ἄλλων Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν.

Ἐπὶ πέντε ἑβδομάδας, ἀπὸ 3 Ἰουλίου — 10ης Αὐγούστου τὸ Λάμπεθ, αἱ δύ ο Ἀρχιεπισκοπαὶ Καντουαρίας καὶ Ὑόρκης, αἱ παρὰ τὸ Λονδῖνον Ἐπισκοπαὶ προσέλαβον ἑορταστικὴν ἐμφάνισιν, ὡς ἐκ τῶν συνεχῶν τελετῶν, προσευχῶν καὶ συσκέψεων. Ἐν Ἀγγλίᾳ, ἔνθα ὁ Ἀγγλικανισμὸς εἶναι ἡ ἐπίσημος τοῦ Κράτους. Θρησκεία μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὴν ἄνασσαν ὡς προστάτιν τῆς πίστεως, τα ταντα Κολλέγια, ραδιοσταθμοὶ καὶ τηλεόρασις ἐτέθησαν εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν σκοπῶν τοῦ συνεδρίου. Ἡ καθόλου ἀτμόσφαιρα ὑπῆρξε θρησκευτική, διότι εἷς ἐπὶ πλέον σκοπὸς αὐτοῦ εἶναι νὰ ἐμφανίσῃ εἰς τοὺς πιστοὺς τὴν μαρτυρίαν τῆς πνευματικῆς ζωῆς καὶ δραστηριότητος τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ σημερινῷ κόσμῳ.

Εἰς ἁπάσας τας ἐκδηλώσεις του Συνεδρίου χαρακτηριστικὴ ὑπῆρξεν ἡ ἀδελφικὴ προσοχὴ καὶ συνεργασία πάντων τῶν Ἐπισκόπων, παρὰ τὰς ἐθνικάς, γλωσσικὰς καὶ φυλετικὰς διαφοράς. Ἡ συνάντησις αὐτῶν ἐγένετο ἐπὶ τῆς χρυσῆς βάσεως τοῦ Εὐαγγελίου, τὸ ὁποῖον καταρρίπτει τὰς διακρίσεις καὶ ἐναρμονίζει τὰς ἀντιθέσεις.

Οἱ Ἀγγλικανοὶ πιστοί διακρινόμενοι δια τὴν πηγαίαν εὐσέβειάν των καὶ τὴν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἀφοσίωσιν, ἐνημερωμένοι ἐκ τῶν προτέρων δι' ἐπὶ τούτῳ ἐκδοθέντων φυλλαδίων καὶ ὁμιλιῶν περιέβαλον μετὰ

πολλῶν τιμῶν τοὺς συνελθόντας Ἐπισκόπους, τοὺς ὁποίους ἠκολούθησαν εἰς τὰς προσευχὰς καὶ τὰς τελετάς, ἠκροάσθησαν μετὰ προσοχῆς εἰς τὸν ἱ. ἄμβωνα καὶ τὰς συνεδρίας καὶ ἐδεξιώθησαν πανταχοῦ λίαν φιλοφρόνως.

Κλῆρος καὶ λαὸς ἔζησαν τὰς ἡμέρας τοῦ Συνεδρίου μὲ ἐνθουσιασμόν, πνευματικότητα καὶ ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν ἀποστολὴν τῆς Ἐκκλησίας των.

Ἡ παρουσία κατὰ τὰς ἐναρκτηρίους τελετὰς Ἀντιπροσώπων τῶν φίλων τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησιῶν μαρτυρεῖ περὶ τῆς σημασίας, ἣν, ἀπὸ τῶν πρώτων αὐτοῦ ἡμερῶν ἀποδίδει εἰς τὸ θέμα τῆς ἑνώσεως καὶ συνεργασίας τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν. Ἀπὸ μέρους τῶν Ὀρθοδόξων παρέστησαν οἱ Ἀρχιεπίσκοπος Θυατείρων Ἀθηναγόρας καὶ Μητρ. Μελίτης Ἰάκωβος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὁ Μητρ. Μὶνσκ Πιτιρίμ, ὁ Ἐπίσκοπος Σμὶνσκ Μιχαήλ, ὁ Πρωθιερεὺς Κ. Ρουζίτσκι, ὁ καθηγητὴς Οὐσπένσκι καὶ οἱ κ. Ἀλεξέεβ τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας, ὁ Μητρ. Μολδαυΐας Ἰουστῖνος καὶ ὁ ἱερεὺς Ἀλέξανδρος Ἰονέσκου τοῦ Πατριαρχείου Ρουμανίας, ὁ Μητρ. Βάρνης τῆς Ἐκκλησίας Βουλγαρίας, καὶ ὁ Ἐπίσκοπος Σεργιέβου Ἀντώνιος τῆς ἐν Λονδίνῳ Ρωσσικῆς Ἐκκλησίας. Ὡσαύτως παρίσταντο ἀντιπρόσωποι τῶν Παλαιοκαθολικῶν, τῆς Ἀρμεδιναυΐκῶν Ἐκκλησιῶν, τῶν Μεθοδιστῶν, τῶν Βαπτιστῶν καὶ τῶν Λουνικῆς Ἐκκλησίας, τῆς Γερμανικῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας, τῶν Σκανδιναυϊκῶν Ἐκκλησιῶν, τῶν Μεθοδιστῶν, τῶν Βαπτιστῶν καὶ τῶν Λουθηρανῶν.

Ἡ πρώτη ἐναρκτήριος τελετὴ ἐγένετο τὸ ἀπόγευμα τῆς 3ης Ἰουλίου δι' ἑσπερινοῦ ἐν τῷ Καθεδρικῷ τῆς Καντουαρίας, τῇ συμμετοχῇ ἁπάντων τῶν Ἐπισκόπων, τῶν ξένων Ἀντιπροσώπων, τῶν ἐπισήμων καὶ πλήθους λαοῦ.

Ἐν ἀρχῇ ὑπὸ τοὺς ὕμνους τῆς παιδικῆς χορῳδίας τοῦ Καθεδρικοῦ παρήλασαν πρὸ τοῦ ἐκκλησιάσματος οἱ Ἐπίσκοποι τῶν ἐπὶ μέρους αὐτονόμων Ἀρχιεπισκοπῶν τῆς Ἀγγλικανικῆς Ὁμολογίας, προηγουμένου Σταυροῦ μετ' ἐπιγραφῆς τοῦ ὀνόματος ἑκάστης περιφερείας. Τούτοις εἵποντο οἱ Ἀντιπρόσωποι τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Καντουαρίας, ὅστις κατηυθύνθη εἰς τὸν ἱστορικὸν Θρόνον τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου. Ἐπηκολούθησεν ὁ ἑσπερινός, καθ' ὃν ἐψάλησαν ἐμμελέστατα ὕμνοι, ἀνεγνώσθησαν περικοπαὶ ἐκ τοῦ Ἀποστόλου καὶ τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἐξεφωνήθη ὁ ἐναρκτήριος λόγος ὑπὸ τῆς Α. Χάριτος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, ὅστις προσφωνῶν ἐν ἀρχῇ τοὺς Ἐπισκόπους ἐξῆρε τὴν τεραστίαν πρόοδον τοῦ συνεδρίου κατὰ τὰ διάφορα στάδια αὐτοῦ. Ἀνα-

πτύξας εἶτα τὴν σημασίαν τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τὸν σημερινὸν κόσμον, εἶπεν ὅτι τοῦτο εἶναι τὸ Εὐαγγέλιον τῆς ἀποκαταλλαγῆς, τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἁμαρτωλῶν, ἀποκαταλασσομένων ἐν ἀγάπῃ, ἁρμονίᾳ καὶ εἰρήνῃ, καθισταμένη δυνατῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Τὴν ἀλήθειαν ταύτην πρέπει νὰ κατανοήσῃ ὁ κόσμος, ὅστις ἐπιποθεῖ μὲν τὴν εἰρήνην καὶ τὴν δικαιοσύνην, εὑρίσκεται ὅμως πάντοτε μακρὰν αὐτῶν. Αἱ στρατιωτικαὶ καὶ οἰκονομικαὶ μέθοδοι δὲν ἐτελεσφόρησαν, διὸ τὰ φιλελεύθερα ἔθνη ἀντικατέστησαν τὰς μεθόδους βίας διὰ τῶν συσκέψεων καὶ συζητήσεων, χωρὶς ὅμως καὶ αὗται νὰ κατισχύσωσι τοῦ πείσματος καὶ τῆς διαφθορᾶς. Τὸ ἔργον τῆς ἀποκαταλλαγῆς δὲν δύναται εἰσέτι νὰ συντελεσθῇ οὔτε διὰ φιλανθρωπισμοῦ καὶ τοῦ ἀνθρωπισμοῦ, διότι ἄλλαι ἐπιθυμίαι εἶναι ἰσχυρότεραι καὶ κατὰ τὴν σύγκρουσιν τῶν συμφερόντων ἡ φιλανθρωπία ἐμφανίζεται ὡς ἀδυναμία. Μόνον διὰ τοῦ βαπτίσματος δύναται ὁ ἄνθρωπος νὰ ἐνστερνισθῇ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ ἡμῶν, μίαν ἀγάπην, ταπεινήν, ἀληθῆ, συμπαθῆ καὶ εὐάρεστον τῷ Θεῷ. Μόνον ἐν τῷ σταυρωθέντι Χριστῷ εὑρίσκεται ἡ δύναμις τῆς ἀποκαταλλαγῆς τῶν ἀνθρώπων μετὰ τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀληθὴς ἀποκαταλλαγή, ἐπέρανε, δὲν νοεῖται ἄνευ τῆς ἀποκαταλλαγῆς τῶν Ἐκκλησιῶν πρὸς ἀλλήλας, διὸ ἡ Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία εὐνοεῖ τὰς ἐπαφὰς καὶ συμμετέχει ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ Κινήσει.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀκολουθίας ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Καντουαρίας, ἱστάμενος ἐν τῇ πρὸς τὸν κῆπον θύρᾳ, ὑπεδέχετο διὰ φιλοφρόνων λέξεων τὰς διαφόρους ὁμάδας τῶν Ἀγγλικανῶν Ἐπισκόπων, πρὸς τιμὴν τῶν ὁποίων παρέθεσε τέϊον.

Ἡ δευτέρα σπουδαία θρησκευτικὴ τελετὴ ὑπῆρξεν ἡ γενομένη τὴν Κυριακήν, 6ην Ἰουλίου, ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Παύλου, Θ. Λειτουργία, καθ' ἣν μετέλαβον τῶν ἀχράντων μυστηρίων πάντες οἱ Ἐπίσκοποι.

Ἡ τελετὴ αὕτη ὑπῆρξεν ἁπλῆ καὶ ἐπιβλητική. Πλῆθος κόσμου, ὅπερ δὲν ἠδυνήθη νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν Ἱ. Ναόν, παρηκολούθησε μὲ σεβασμὸν τὴν λιτανείαν τῶν Ἐπισκόπων μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Καντουαρίας, φέροντα τὸν σάκκον, ὃν ἐδωρήσατο αὐτῷ κατὰ τὸ προηγούμενον συνέδριον τοῦ 1948 ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἰαπωνίας, ἐνῷ ἱερεῖς ἔψαλλον ὡρισμένους ὕμνους.

Μετὰ τὴν εὐαγγελικὴν περικοπήν, ἣν ἀνέγνωσεν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ὑόρκης, ὡμίλησεν ὁ Μητροπολίτης Ἰνδιῶν, Πακιστάν, Βούρμας καὶ Κεϋλάνης Α. Μουκέργιε, περὶ τῆς ἀποστολῆς καὶ τῶν προβλημάτων τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ, ἔνθα ἡ ἀναβίωσις τοῦ Βουδδισμοῦ προκαλεῖ πολλὰ προβλήματα καὶ δυσχερείας, εἰπὼν ὅτι ἡ κοινωνικὴ δρᾶσις καὶ

ὁ τοπικὸς χαρακτὴρ τῆς συνθέσεως τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἀπαμβλύνει τὰς προκαταλήψεις.

Ἀπὸ τῆς 7ης Ἰουλίου τὸ συνέδριον εἰσῆλθεν εἰς τὰς κυρίως ἐργασίας αὐτοῦ, ἐπιληφθὲν τῆς μελέτης τῶν πέντε θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως ὑπὸ ἰσαρίθμων Ἐπιτροπῶν, εἰς ἃς κατενεμήθησαν πάντες οἱ Ἐπίσκοποι πρὸς ἐξέτασιν τῶν ὑποβληθεισῶν ἐπιστημονικῶν εἰσηγήσεων καὶ λῆψιν τῶν ἐπ᾽ αὐτῶν ἀποφάσεων, κυρωθεισῶν τελικῶς ὑπὸ τῆς γενικῆς συνελεύσεως.

Ἡ ἐπισφραγιστήριος τελετὴ ἔλαβε χώραν τῇ 10ῃ Αὐγούστου ἐν τῷ ἀββαείῳ τοῦ Γουεστμίνστερ, προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας Δρ. Τζώφφρεϋ Φίσερ. Οἱ Ἐπίσκοποι, συγκεντρωθέντες ἀπὸ τῇ 9ης πρωϊνῆς, εἰσῆλθον εἰς τὸν Ἱ. Ναόν, διῃρημένοι εἰς ὁμίλους κατὰ περιφερείας.

Μετὰ τὴν Θ. κοινωνίαν ἐψάλησαν ὑπὸ τῆς χορῳδίας διάφοροι ὕμνοι. Ὡμίλησε δὲ ὁ Προεδρεύων Ἐπίσκοπος τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ἐπισκοπελιανῆς Ἐκκλησίας Ἐρρῖκος Σέριλλ περὶ τῆς κοινωνικῆς ἀποστολῆς τῆς Ἐκκλησίας, εἰπών, ὅτι ἡ ἀλληλεγγύη εἶναι ὁ καλύτερος τρόπος προσεγγίσεως τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν λαῶν. Ἀσφαλῶς, εἶπεν, ὁ προφητικὸς χαρακτὴρ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι σημαντικός, δὲν πρέπει ὅμως νὰ λησμονῶμεν, ὅτι εἰς μίαν ἐποχὴν ὑποψίας, μίσους καὶ σκληρότητος, ἡ ἀγάπη ὑψοῦται ὡς φῶς μέσα εἰς τὸ σκότος. Ἀναφερθεὶς ἐν τέλει εἰς τὴν διὰ τοῦ ἐνδεχομένου ἀτομικοῦ πολέμου ἀπειλὴν κατὰ τοῦ πολιτισμοῦ, ἐτόνισεν, ὅτι ἡ πραγματικὴ εἰρήνη δὲν ἐξασφαλίζεται διὰ τῆς καταδίκης τοῦ πολέμου, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐπικρατήσεως τῆς ἰσότητος καὶ τῆς δικαιοσύνης μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων.

Τὸ ἐκδοθὲν ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ συνεδρίου βιβλίον παρέχει μίαν εἰκόνα περὶ τῆς σημασίας καὶ σπουδαιότητος τῶν συζητηθέντων θεολογικῶν καὶ κοινωνικῶν θεμάτων καὶ τῶν ληφθεισῶν ἐπ᾽ αὐτῶν ἀποφάσεων. Τὸ βιβλίον τοῦτο τῶν ὑπὲρ διακοσίων σελίδων διαιρεῖται εἰς δύο μέρη. Τὸ πρῶτον περιλαμβάνει εἰς 66 σελίδας, α) τὸν κατάλογον τῶν Ἐπισκόπων, β) τὴν ἐγκύκλιον πρὸς τοὺς ἁπανταχοῦ πιστούς, γ) μήνυμα πρὸς τοὺς ἁπανταχοῦ Ἀγγλικανοὺς πιστούς, δ) τὰς ἀποφάσεις, καὶ ε) δήλωσιν περὶ εἰρήνης, τὸ δὲ δεύτερον περιέχει εἰς 172 σελίδας τὰ κείμενα τῶν πέντε ἐκθέσεων.

1. Ἐν τῷ καταλόγῳ πρῶτος ἀναγράφεται ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Καντουαρίας μετὰ 34 Ἐπισκόπων τῆς Μητροπόλεως καὶ 32 τοῦ ἐξωτερικοῦ, δεύτερος ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ὑόρκης μετὰ 14 Ἐπισκόπων, τρίτος ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Οὐαλλίας μετὰ 5 Ἐπισκόπων, ἀκολουθοῦν οἱ δύο Ἀρχιεπίσκο-

ποι Ἰρλανδίας μετὰ 8 Ἐπισκόπων, ὁ Πριμᾶτος τῆς Σκωτίας μετὰ 6 Ἐπισκόπων, ὁ Προεδρεύων Ἐπίσκοπος τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ἐπισκοπελιανῆς Ἐκκλησίας μετὰ 88 Ἐπισκόπων, ὁ Πριμᾶτος τοῦ Καναδᾶ μετὰ τριῶν Ἀρχιεπισκόπων καὶ 26 Ἐπισκόπων, ὁ Μητροπολίτης Ἰνδιῶν, Πακιστάν, Βούρμας, Κεϋλάνης καὶ Ἐπίσκοπος Καλκούτας μετὰ 14 Ἐπισκόπων καὶ 3 Βοηθῶν, οἱ τρεῖς Ἀρχιεπίσκοποι τῆς Αὐστραλίας μετὰ 16 Ἐπισκόπων, ὁ Πριμᾶτος Νέας Ζηλανδίας μετὰ 6 Ἐπισκόπων, ὁ Μητροπολίτης Νοτίου Ἀφρικῆς μετὰ 12 Ἐπισκόπων, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Δ. Ἰνδιῶν μετὰ 6 Ἐπισκόπων, ὁ Προεδρεύων Ἐπίσκοπος τῆς ἐν Ἰαπωνίᾳ Ἐκκλησίας μετὰ τριῶν Ἐπισκόπων, ὁ Ἐπίσκοπος Κίνας, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Δ. Ἀφρικῆς μετὰ 13 Ἐπισκόπων καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κεντρικῆς Ἀφρικῆς μετὰ τριῶν Ἐπισκόπων.

2. Ἡ Ἐγκύκλιος ἀποτελεῖ μίαν συνοπτικὴν ἔκθεσιν τῶν συζητηθέντων θεμάτων καὶ τῶν ἀποφάσεων, πρὸς ἐνημέρωσιν οὐχὶ μόνον τῶν Ἀγγλικανῶν, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν χριστιανῶν. Διὰ ταύτης οἱ συνελθόντες ἐκ 46 χωρῶν Ἀγγλικανοὶ Ἐπίσκοποι, ἀπευθύνοντες χαιρετισμὸν πρὸς τοὺς ἁπανταχοῦ πιστούς, δηλοῦν ὅτι ἐπιθυμοῦν νὰ ἀναλύσουν ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὰ συμπεράσματα καὶ τὰς ἀποφάσεις τοῦ συνεδρίου κατὰ τὰς συζητήσεις τῶν πέντε ἑβδομάδων. Λόγῳ τῆς σημασίας αὐτῆς συνιστᾶται ὅπως ἡ Ἐγκύκλιος ἀναγνωσθῇ ἀπ' ἄμβωνος καὶ ἑρμηνευθῇ καταλλήλως ὑπὸ τοῦ ἱ. κλήρου.

Τὸ ἀντικείμενον, λέγουν, τοῦ συνεδρίου, δὲν ὑπῆρξαν μόνον τὰ ἐσωτερικὰ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ὁμολογίας καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ προβλήματα, ἀλλὰ καὶ ὡρισμένα κεφαλαιώδη θέματα, ἀπασχολοῦντα ὁλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα. Ἐπὶ ἀμφοτέρων τῶν θεμάτων τούτων ἡ Ἐκκλησία ἔχει τὴν εὐθύνην νὰ ὁμιλήσῃ, διότι ὁ κόσμος, φέρων ἐν ἑαυτῷ τὴν σύγχυσιν, δὲν δύναται ν' ἀποδεχθῇ τὴν ἀποκαταλλαγήν, τὴν ὁποίαν προσφέρει ὁ Θεός.

Ὁ λόγος τῆς ἀποκαταλλαγῆς εὑρίσκεται ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ, πρὸς ἣν ἡ Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία ἀποδίδει ἐξαιρετικὴν σημασίαν ἐν τῇ διατυπώσει τῆς ἑαυτῆς διδασκαλίας. Ἐσχάτως διετυπώθησαν ὡρισμέναι ἀντιρρήσεις ὡς πρὸς τὴν αὐθεντίαν τῆς Ἁγ. Γραφῆς. Οἱ εἰθισμένοι εἰς τὴν ἐπιστημ. μέθοδον δυνατὸν νὰ σκανδαλίζωνται ἀπὸ τὴν γλῶσσαν τῆς Βίβλου, ἥτις εἶναι προ - ἐπιστημονική. Ἐξ ἄλλου τινές, ἀγαπῶντες τὴν Βίβλον, ἀστοχοῦν ὡς πρὸς τὴν σύνδεσιν τῶν ἐπὶ μέρους πρὸς τὸ καθόλου κείμενον. Ἐπὶ πλέον παρατηρεῖται ἄλλοτε μὲν ἔλλειψις προσωπικῆς ἐπαφῆς μὲ τὴν Ἁγίαν Γραφὴν καὶ ἄλλοτε θλιβερὰ ἀδιαφορία κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὸ κήρυγμα. Οὕτως ἐμφανίζεται ἡ τραγικὴ ἀντινομία, ὅτι ὁ κό-

σμος δὲν ἐκμανθάνει ἐκ τῆς Βίβλου τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἐνῷ ἔχει μεγάλην ἀνάγκην τοῦ Θείου μηνύματος. Τὸ κατ' ἐξοχὴν δὲ μήνυμα εἶναι, ὅτι ὁ Ἰ. Χριστὸς εἶναι ὁ ὑπέρτατος Λόγος τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς. Ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ δέον νὰ ἑρμηνευθῇ ἡ Γραφὴ καὶ δὴ ἡ μὲν Παλαιὰ ὡς ὑπόσχεσις, ἡ δὲ Καινὴ ὡς ἐκπλήρωσις. Μολονότι οἱ μελετηταὶ τῆς Βίβλου ἀναλύουν τὸν τρόπον, καθ' ὃν τὸ ἀνθρώπινον στοιχεῖον συνέβαλεν εἰς τὴν συγγραφὴν αὐτῆς, ἐν τούτοις αἱ μεγάλαι πραγματικότητες, ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος, ἡ ἁμαρτία καὶ ἡ δικαιοσύνη, ὁ πόλεμος καὶ ἡ εἰρήνη, ἡ δυστυχία καὶ ἡ εὐημερία, τὸ καλὸν καὶ τὸ κακὸν παραμένουν πάντοτε τὰ αὐτά, τῆς Ἁγίας Γραφῆς ὁμιλούσης περὶ αὐτῶν, ὡς καὶ καθ' ἣν ἐποχὴν ἐγράφησαν τὰ διάφορα ἐπὶ μέρους βιβλία.

Ἡ Ἁγία Γραφὴ κέκτηται ζῶσαν δύναμιν καὶ ἐσωτερικὴν ἑνότητα, παρὰ τὰς διαφόρους ὄψεις. Ὁ Χριστός, Ὅστις μᾶς τρέφει ἐν τῇ Θ. Εὐχαριστίᾳ, μᾶς ὁμιλεῖ διὰ τῶν ἰδίων λόγων ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ. Ὁ ἱ. ἄμβων δὲν ἀποτελεῖ ἀντίθεσιν πρὸς τὸ Θυσιαστήριον, ἀλλ' ἀναγκαῖον αὐτοῦ συμπλήρωμα. Ἐπαινοῦντες τὸ αὐξανόμενον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν μελέτην τῆς Ἁγίας Γραφῆς ὑπὸ διαφόρων ὁμίλων, οἱ Ἐπίσκοποι τονίζουν ὅτι ἡ ἐργασία πρέπει νὰ συνεχισθῇ μετὰ πολλοῦ ζήλου ἀπὸ μέρους τῶν κληρικῶν καὶ τῶν λαϊκῶν, εἰς τρόπον ὥστε ἡ Ἁγία Γραφὴ νὰ παρουσιασθῇ ὡς ζῶσα φωνὴ τοῦ Θεοῦ εἰς τοὺς ἀκροατάς, καὶ συνιστῶσιν ἐπιμόνως τὴν πληρεστέραν μελέτην τῆς Βίβλου.

Ἀπευθύνοντες εἶτα τὸ μήνυμα τῆς ἀποκαταλλαγῆς πρὸς τὴν σημερινὴν κοινωνίαν,διαπιστοῦν ὅτι αἱ συγκρούσεις καὶ οἱ ἀνταγωνισμοὶ τῶν ἡμερῶν εἶναι ἀποτέλεσμα τὸ μὲν τῶν βιοτικῶν ἀναγκῶν τοῦ ἀνθρώπου, τὸ δὲ τῆς ἁμαρτίας. Μολονότι τὰ ἐπιστημονικὰ καὶ τεχνικὰ ἐπιτεύγματα τῆς ἐποχῆς μας ἐνεθάρρυναν τὸ πνεῦμα τῆς αὐτοεμπιστοσύνης, τὸ ὁποῖον δὲν αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην οτῦ Θεοῦ, ἐν τούτοις εἰς τὸ βάθος ὑπάρχει ἓν πνευματικὸν κενόν, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ἱκανοποιήσῃ μόνον ἡ πίστις εἰς τὴν ἀποκαταλλάττουσαν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ. Διὸ πάντες οἱ Χριστιανοί, ὡς καὶ οἱ Ἀγγλικανοί, κατανοοῦντες τὸν σύνδεσμον ζωῆς καὶ λατρείας μετ' ἄλλων λαῶν καὶ φυλῶν, ὀφείλουν νὰ καλλιεργοῦν τὴν συμφιλίωσιν ἐν πνεύματι κοινῆς συγχωρήσεως, ἐργαζόμενοι θετικῶς ὑπὲρ τῆς προαγωγῆς τῆς εἰρήνης καὶ τοῦ ἀλληλοσεβασμοῦ μεταξὺ τῶν λαῶν.

Κατακρίνοντες δὲ τὸν πόλεμον ὡς ἀπαίσιον, διακηρύττουν ὅτι ἡ ἐξάλειψις, κατόπιν διεθνοῦς συμφωνίας, τῶν ἀτομικῶν ὅπλων ἀποτελεῖ τὴν προϋπόθεσιν τῆς καταργήσεως αὐτοῦ τούτου τοῦ πολέμου καὶ κάμουν ἔκκλησιν πρὸς πάσας τὰς κυβερνήσεις δι' ἕνα διεθνῆ ἀφοπλισμόν.

Ἀλλ' αἱ διακρίσεις καὶ προστριβαὶ παρατηροῦνται ὡσαύτως καὶ

εἰς τὰς ἐπὶ μέρους κοινωνίας, λόγῳ τῶν ταξικῶν καὶ φυλετικῶν διακρίσεων. Πρὸς ἄρσιν τῶν διαφορῶν αὐτῶν εἰς πολλὰς χώρας, αἱ Ἐκκλησίαι ἀγωνίζονται πρὸς ἐπικράτησιν τῆς ἀρχῆς περὶ τῶν βασικῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων.

Οὐχὶ μόνον τὰ ἔθνη καὶ αἱ κοινωνίαι, ἀλλὰ καὶ ἡ οἰκογένεια, τελεῖ ὑπὸ πολλὰς πιέσεις, ἐσωτερικὰς καὶ ἐξωτερικάς. Συμφώνως πρὸς τὴν καθολικὴν ἀντίληψιν πρωτίστη ὑποχρέωσις τοῦ χριστιανικοῦ γάμου τυγχάνει ἡ ἀπόκτησις τέκνων ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ ἡ ἀνατροφὴ αὐτῶν ἐπὶ τῇ βάσει ὑγιῶν πνευματικῶν ἀρχῶν. Φρονοῦντες δ᾽ ὅτι οὐδεμία οἰκογένεια δύναται νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ὑψηλὸν αὐτῆς τοῦτον προορισμὸν ἄνευ σταθερᾶς πίστεως, ἐπιβεβαιοῦν τὸ ἀδιάλυτον τοῦ γάμου. Τὸ χρέος τῆς Ἐκκλησίας ἐν προκειμένῳ εἶναι νὰ προπαρασκευάζῃ τοὺς νέους συμφώνως πρὸς τὰς χριστιανικὰς ἀρχάς, ὥστε τὰ συναπτόμενα ζεύγη νὰ ἔχουν σαφῆ ἀντίληψιν τῶν ἀμοιβαίων αὐτῶν καθηκόντων καὶ ὑποχρεώσεων.

Συναφῶς, θίγοντες τὸ θέμα τοῦ ἐλέγχου τῶν γεννήσεων, λόγῳ τῆς πτωχείας πολλῶν χωρῶν, καταδικάζουν μὲν τὴν παιδοκτονίαν, δὲν ἀποκρούουν ὅμως τὴν ἐπιβολὴν ἰατρικῶ ςκαὶ ἠθικῶς ἐλέγχου ἐπὶ τῶν γεννήσεων.

Εἰδικώτερον ἡ ἀποκαταλλαγὴ εἶναι ἀναγκαία, κατὰ τὴν ἐγκύκλιον, καὶ εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν Ἐκκλησίαν, τῆς ὁποίας τὰ μέλη εἶναι διῃρημένα. Ἡ ἕνωσις ἀπασχολεῖ συνεχῶς τὸ συνέδριον τοῦ Λάμπεθ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1878, ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι ἡ Ἀγγλικανικὴ Ὁμολογία ἔχει εἰδικὴν θέσιν καὶ ἀνάλογον εὐθύνην πρὸς θεραπείαν τῶν διαιρέσεων. Ἐκφράζοντες τὴν χαρὰν αὐτῶν διὰ τὰς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐκδηλώσεις τῆς χριστιανικῆς κοινωνίας, ἐπικροτοῦν μεθ᾽ ἱκανοποιήσεως τὴν παρατηρουμένην θερμὴν φιλίαν μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν τόσον ἐν τῷ Παγκοσμίῳ Συμβουλίῳ, ὅσον καὶ ἐν ταῖς σχέσεσι μεταξὺ τῆς Ἀγγλικανικῆς καὶ ἄλλων Ὁμολογιῶν.

Συγκεκριμένως ὡς πρὸς τὰς σχέσεις μετὰ τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ν. Ἰνδιῶν παρατηροῦν ὅτι, αἱ γενόμεναι κατὰ τὴν διαρρεύσασαν δεκαετίαν ἐπισκέψεις καὶ ἐπικοινωνίαι διεσκέδασαν πολλὰς παρανοήσεις, εἰς τρόπον ὥστε τινὲς τῶν Ἀγγλικανικῶν Ἐπαρχιῶν νὰ ἔλθωσιν εἰς περιωρισμένην ἐπικοινωνίαν μετ᾽ αὐτῆς. Ἡ Ἐπαρχία τῶν Ἰνδιῶν, Πακιστάν, Βούρμας καὶ Κεϋλάνης ἐζήτησε, προσθέτουν, τὴν ἐξέτασιν τριῶν ἑτέρων σχεδίων πρὸς δημιουργίαν ἡνωμένων Ἐκκλησιῶν, ἅτινα τὸ Συνέδριον ἐμελέτησε μετὰ πολλῆς προσοχῆς. Ὡσαύτως διακηρύττουν τὴν ἱκανοποίη-

σιν αὐτῶν ὡς ἐκ τῶν ἀρξαμένων ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Ἀμερικῇ συζητήσεων μετὰ τῶν Πρεσβυτεριανῶν καὶ τῶν Μεθοδιστῶν.

Οἱ Ἐπίσκοποι ἀναγνωρίζουν ὡσαύτως ὅτι ἡ Ἀγγλικανικὴ Ὁμολογία ἀντιμετωπίζει ἐν τῷ μέσῳ τοῦ 20οῦ αἰῶνος ὡρισμένα προβλήματα ἐξωτερικῆς δράσεως καὶ ἐσωτερικῆς ζωῆς. Τὸ Εὐχολόγιον εἶναι ὁ δεσμὸς τῆς ἑνότητος, διαλαμβάνει δὲ πάσας τὰς τελετάς, δι' ὧν οἱ Ἀγγλικανοὶ ζῶσι τὴν ζωὴν τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς ὑπαρχούσας παρά τισι τάσεις πρὸς ἀναθεώρησιν μερῶν τινων τοῦ Εὐχολογίου τούτου, παρ' ὅλον ὅτι ἐκτιμοῦν τὴν ποικιλίαν Τυπικῶν, ἐν τούτοις δὲν εὐνοοῦν τοιοῦτον νεωτερισμόν, διότι οὗτος θὰ ἀπέβαινεν εἰς βάρος τῆς ἑνότητος ἐν τῇ λατρείᾳ καὶ τῇ πίστει. Οὐχ ἧττον ὅμως ὑπὸ τὸ φῶς τῶν βιβλικῶν ἐρευνῶν εἶναι δυνατὴ ἡ βαθυτέρα κατανόησις τῶν δογματικῶν θεμάτων καὶ ὁ καθορισμὸς ἀρχῶν πρὸς ἐπιμεμελημένην ἀναθεώρησιν τοῦ Εὐχολογίου.

Οἱ Ἐπίσκοποι, ἔχοντες πλήρη συνείδησιν τῆς ἱεραποστολικῆς εὐθύνης τῆς Ἐκκλησίας, ἀνομολογοῦν ὅτι ἡ εὐθύνη αὕτη εἶναι τοσοῦτον σοβαρά, καθόσον ἡ σύγχυσις, ὁ φόβος καὶ αἱ προκαταλήψεις ἐπεκτείνονται καθημερινῶς εἰς τὸν κόσμον. Διὰ τοῦτο ἀπαιτεῖται συστηματικὴ ὀργάνωσις τῆς ἱεραποστολῆς καὶ χρησιμοποίησις ὅλων τῶν συγχρόνων μέσων διδασκαλίας, οἷα τὸ ῥαδιόφωνον, ἡ τηλεόρασις, τὸ θρησκευτικὸν θέατρον καὶ ὁ Τύπος. Τὸ εἰδικὸν Σεμινάριον, ὅπερ ἱδρύθη ἐν τῷ Κολλεγίῳ τοῦ ἱ. Αὐγουστίνου μετὰ τὸ 1948 ἀποτελεῖ τὸ σύμβολον τῆς ἱεραποστολικῆς δραστηριότητος. Ἐξαίροντες δὲ τὸ ἔργον τῶν ἀνὰ τὸν κόσμον Ἀγγλικανῶν κληρικῶν, ἐπαινοῦν τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἀφοσίωσιν αὐτῶν πρὸς τὸ καθῆκον, παρὰ τὰς δυσκολίας καὶ τὰς ἀπογοητεύσεις των, σημειοῦν ὅμως μετὰ λύπης ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἱερέων δὲν εἶναι ἐπαρκὴς πρὸς κάλυψιν τῶν ὑπαρχουσῶν ἀναγκῶν, καὶ τοῦτο διότι πρῶτον μὲν οἱ λαϊκοὶ δὲν ἀνταποκρίνονται εἰς τὴν πρὸς αὐτοὺς κλῆσιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ δεύτερον διότι ἡ Ἐκκλησία δὲν δύναται νὰ ἐξασφαλίσῃ τὰ ἀπαραίτητα πρὸς συντήρησιν τῶν ἱερέων μέσα.

Ἀναφερθέντες οὕτω δι' ὀλίγων εἰς τὰ θέματα τοῦ ἐφετεινοῦ συνεδρίου, οἱ σύνεδροι, περαίνοντες, καθορίζουν τὴν προοπτικὴν μελλοντικῆς δράσεως τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς. «Πιστεύομεν, λέγουν, ὅτι τὰ πνευματικὰ χαρίσματα, τὰ ὁποῖα ὁ Κύριος ἔδωκεν εἰς τὸ ἡμέτερον τμῆμα τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ, εἶναι ἰδικά μας, χάριν ὁλοκλήρου τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ. Γνωρίζομεν ὅτι πρέπει νὰ ἐργασθῶμεν ἐπειγόντως ὑπὲρ τῆς ἑνώσεως μετὰ τῶν μὴ Ἐπισκοπικῶν Ἐκκλησιῶν, ὑπὲρ τῆς ἁρμονίας πνεύματος καὶ ζωῆς μετὰ τῆς Ἀνατολι-

κῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἄλλων ἀρχαίων Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ σχίσματος μετὰ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης. Συνελάβομεν ὡσαύτως τὸ ὅραμα περὶ μιᾶς εὐρυτέρας συνεργασίας τῶν κεκτημένων τὸν Ἐπισκοπικὸν βαθμὸν Ἐκκλησιῶν. Οὕτω εἰσηγήθημεν τὴν σύγκλησιν διασκέψεων, τῇ συμμετοχῇ Ἐπισκόπων ἐξ ἑκάστης Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐξ ἑκάστης Ἐκκλησίας, διατηρούσης τὸν Ἐπισκοπικὸν βαθμόν».

Ἐν τέλει ὑπογραμμίζοντες τὸν ρόλον, ὃν διεδραμάτισαν πάντα τὰ ἄχρι τοῦδε συνέδρια τοῦ Λάμπεθ ἐν τῷ θέματι τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἑνότητος καὶ τελευταίως ἐν τῷ ζητήματι τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ν. Ἰνδιῶν, προσεπιδηλοῦσιν ὅτι ἡ Ἀγγλικανικὴ Ὁμολογία, ἐνισχυομένη διὰ τῶν συνεδρίων τοῦ Λάμπεθ καὶ τῶν Παναγγλικανικῶν, πρέπει νὰ ἔχῃ πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ μήνυμα τῆς ἀποκαταλλαγῆς καὶ νὰ τὸ καθιστᾷ γνωστὸν εἰς τὸν κόσμον.

3. Ὡσαύτως οἱ Ἐπίσκοποι ἐξέδωκαν βραχὺ μήνυμα πρὸς τὸ ἁπανταχοῦ ποίμνιον τῆς Ἀγγλικανικῆς Ὁμολογίας, μὲ κεντρικὰς γραμμὰς τὴν ἀποκαταλλαγὴν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ κόσμου.

«Μία διῃρημένη Ἐκκλησία, λέγουν, δὲν δύναται νὰ θεραπεύσῃ τὰς πληγὰς ἑνὸς διῃρημένου κόσμου. Διὸ αἱ μεταξὺ ἡμῶν διαιρέσεις προσήλκυσαν τὸ μέγιστον ἡμῶν ἐνδιαφέρον. Εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ διὰ τὴν γενομένην διαπίστωσιν ὅτι αἱ ἐν Ἀσίᾳ, Ἀφρικῇ, ὡς καὶ ἐν Μ. Βρεττανίᾳ καὶ Ἀμερικῇ Ἐκκλησίαι ἐπιδιώκουν εὐρυτέραν τινὰ ἐκκλησιαστικὴν ἑνότητα».

Εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀποκαταλλαγῆς καλοῦνται νὰ συνεισφέρουν πάντες οἱ πιστοὶ εἰς εἰς οἱανδήποτε χώραν καὶ ἂν εὑρίσκωνται, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἀντὶ τῶν ἀνταγωνισμῶν, τῆς ὑποψίας καὶ τοῦ μίσους, ἀποκατασταθῇ ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἐμπιστοσύνη. Οἱ Χριστιανοὶ πρέπει νὰ διακρίνωνατι εἰς τὴν ἠθικὴν αὐτῶν ζωὴν διὰ νὰ ἀσκῶσιν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν ἔξω, διὸ οἱ Ἐπίσκοποι συνιστοῦν ὅπως οἱ πιστοὶ καὶ αἱ οἰκογένειαί των κτασταστῶσι μαρτυρίαι τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ ζωῆς. Ἡ ἠθικὴ τελείωσις δὲν ἐπιτυγχάνεται διὰ τῶν ἰδίων ἡμῶν δυνάμεων, ἀλλὰ διὰ τῆς προσευχῆς, τῆς λατρείας, τῶν μυστηρίων καὶ τῆς Ἁγίας Γραφῆς, δι' ὧν παρέχεται εἰς ἡμᾶς ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ.

Ἐν τέλει δὲ τονίζοντες ὅτι ἡ θρησκεία δὲν πρέπει νὰ ἐκφράζηται μόνον ἐν τῇ οἰκογενειακῇ καὶ τῇ λατρευτικῇ ζωῇ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ καθημερινῇ ἐργασίᾳ, εὔχονται ὅπως ἔλθῃ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ γένηται τὸ θέλημα αὐτοῦ ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς.

4. Αἱ ἀποφάσεις τοῦ συνεδρίου, ἀποτελοῦσαι οἱονεὶ τὰ πορίσματα τῶν ἐκθέσεων, διαιροῦνται εἰς ἰσαρίθμους πρὸς τὰ πέντε θέματα ὁμάδας, ἤτοι : α) 12 εἰ στὸ θέμα «ἡ Βίβλος». β) 43 εἰς τὸ θέμα «ἡ ἑνότης τῆς Ἐκκλησίας», γ) 41 εἰς τὸ θέμα «πρόοδος ἐν τῇ Ἀγγλικανικῇ Ὁμολογίᾳ», δ) 11 εἰς τὸ θέμα «ἡ κατάπαυσις τῶν διενέξεων μεταξὺ καὶ ἐντὸς τῶν ἐθνῶν», καὶ ε) 19 εἰς τὸ θέμα «ἡ οἰκογένεια ἐν τῇ συγχρόνῳ κοινωνίᾳ».

Ἐκ τῶν ἀποφάσεων τούτων θὰ ἀναφέρωμεν μόνον ὅσας ἐμφανίζουσι γενικώτερον ἀπὸ ὀρθοδόξου ἀπόψεως ἐνδιαφέρον, τοσοῦτον μᾶλλον ὅσον τὸ πνεῦμα αὐτῶν ἔχει διατυπωθῆ ἐν τῇ Ἐγκυκλίῳ.

Ἐκ τῶν ἀποφάσεων ἐπὶ τοῦ πρώτου θέματος ἀξιοσημείωτος τυγχάνει ἡ 3η, ἔχουσα ὡς ἀκολούθως : «τὸ συνέδριον πιστεύει ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ζῇ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ αὐτοῦ διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, συμφώνως πρὸς τὴν ὑπόσχεσιν αὐτοῦ, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ Ἐκκλησία εἶναι φύλαξ καὶ ἑρμηνευτὴς τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Ἐξ ἄλλου ἡ Ἐκκλησία οὐδὲν δύναται νὰ διδάξῃ «ὡς ἀπαραίτητον πρὸς αἰώνιον σωτηρίαν, παρὰ μόνον ὅ,τι δύναται νὰ ἐξαχθῇ καὶ νὰ ἀποδειχθῇ ὑπὸ τῆς Ἁγίας Γραφῆς».

Ἐκ τῶν περὶ ἐκκλησιαστικῆς ἑνότητος ἀποφάσεων, καταχωρίζομεν τρεῖς μὲν γενικάς, ἐξ ὧν δύο περὶ τῆς «πλήρους κοινωνίας καὶ ἐπικοινωνίας» καὶ μία περὶ τῆς «εὐρυτέρας ἐπισκοπικῆς κοινότητος» καὶ τρεῖς δὲ ἀναφερομένας εἰς τὰς μετὰ τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας σχέσεις.

ΠΛΗΡΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ.

14. Τὸ συνέδριον υἱοθετεῖ τὴν ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς περὶ ἐκκλησιαστικῆς ἑνότητος Ἐπιτροπῆς παράγραφον περὶ τῆς χρήσεως τῶν ὅρων «πλήρης κοινωνία» καὶ «ἐπικοινωνία» καὶ συνιστᾷ ὅπως, ἐὰν μὲν μεταξὺ δύο Ἐκκλησιῶν, οὐχὶ τῆς αὐτῆς Ὁμολογίας ὑπάρχῃ ἀπεριόριστος κοινωνία ἐν τοῖς μυστηρίοις (communio insacris), περιλαμβανομένης τῆς ἀμοιβαίας ἀναγνωρίσεως καὶ ἀποδοχῆς τῆς ἱερωσύνης, χρησιμοποιῆται ὁ ὅρος «πλήρης κοινωνία», ἐὰν δὲ αἱ σχέσεις μεταξὺ δύο Ἐκκλησιῶν εἶναι ἄλλαι ἢ πλήρης κοινωνία τότε χρησιμοποιῆται ὁ ὅρος «ἐπικοινωνία».

15. Ὅθεν τὸ συνέδριον παρακαλεῖ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Καντουαρίας νὰ ἀνακοινώσῃ τὴν ἀπόφασιν ταύτην τῇ περὶ Πίστεως καὶ Τάξεως Ἐπιτροπῇ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν πρὸς πληροφορίαν.

ΕΥΡΥΤΕΡΑ ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ.

16. Τὸ συνέδριον ἐπιβεβαιοῖ τὴν ὑπ' ἀρ. 74 τοῦ συνεδρίου τοῦ 1948, περὶ εὐρυτέρας ἐπισκοπικῆς ἑνότητος καὶ εἰσηγεῖται ὅπως ἐντὸς τῶν προσεχῶν πέντε ἐτῶν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Καντουαρίας καλέσῃ εἰς συνεδρίαν ἀντιπροσώπους Ἐπισκόπους ἐξ ἑκάστης Ἐπαρχίας τῆς Ἀγγλικανικῆς Ὁμολογίας, ὁμοῦ μετ' Ἐπισκόπων ἐξ ἑκάστης Ἐκκλησίας, κεκτημένης τὸν ἱστορικὸν ἐπισκοπικὸν βαθμόν, μεθ' ὧν Ἐκκλησιῶν ὑπάρχει πλήρης κοινωνία ἢ ἐπικοινωνία.

Η ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑ.

39. Τὸ συνέδριον ἐκτιμᾷ μεγάλως τὴν παρουσίαν ἐκλεκτῆς ὁμάδος ἀνατολικῶν Ὀρθοδόξων ἡγετῶν κατὰ τὰς ἐναρκτηρίους αὐτοῦ τελετὰς καὶ ἐκφράζει τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτοῦ ἐπὶ τῇ παρασχεθείσῃ εὐκαιρίᾳ ἀνεπισήμων μετ' αὐτῶν συζητήσεων. Ἐλπίζει ὅτι αἱ μεταξὺ τῶν Ὀρθοδόξων καὶ Ἀγγλικανῶν σχέσεις δυνατὸν ν' ἀποβῶσι στενώτεραι καὶ ὅτι θέλει χρησιμοποιηθῇ πᾶσα εὐκαιρία πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον.

40. Τὸ συνέδριον ἐπληροφορήθη μεθ' ἱκανοποιήσεως περὶ τῆς ἀλληλογραφίας μεταξὺ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, καὶ υἱοθετεῖ θερμῶς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ Πατριάρχου περὶ συνεχίσεως τῶν Ἀγγλικανορθοδόξων συζητήσεων κατὰ τὸ παράδειγμα τῆς Μικτῆς Δογματικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ 1931.

41. Τὸ συνέδριον ἤκουσε μετὰ πολλοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ ἐπιδοκιμασίας περὶ τῶν συζητήσεων μεταξὺ ἐκπροσώπων τῆς Ὀρθοδόξου Ρωσσικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ἀγγλικανικῆ ς'Ἐκκλησίας ἐν Μόσχᾳ κατὰ τὸ 1956 καὶ ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν ἐπὶ τῆς δημοσιευθείσης ἐκθέσεως.

Ἐκ τῶν ἐπὶ τοῦ τρίτου θέματος ἀποφάσεων παραθέτομεν τὴν ἀφορῶσαν εἰς τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ Εὐχολογίου 73ην ἀπόφασιν : «Τὸ συνέδριον ὑποδέχεται εὐνοϊκῶς τήν, συνεπείᾳ τῆς κτηθείσης ἐκ τῶν βιβλικῶν καὶ λειτουργικῶν μελετῶν γνώσεως, σύγχρονον κίνησιν διαφερουσῶν ἐν τῇ Ἀγγλικανικῇ Ὁμολογίᾳ παραδόσεων πρὸς συμφωνίαν ἐπὶ δογματικῶν καὶ λειτουργικῶν θεμάτων, καὶ μετὰ χαρᾶς λαμβάνει γνῶσιν περὶ τῆς παραλλήλου ἐν τῇ αὐτῇ σφαίρᾳ προόδου Ρωμαιοκαθολικῶν καὶ μετηριθμισμένων Θεολόγων.

Ὡς πρὸς τὸ τέταρτον θέμα δὲν θὰ ἀναφέρωμεν ἀπόφασίν τινα, διότι προτιθέμεθα νὰ καταχωρίσωμεν τὴ νἀκολουθοῦσαν δήλωσιν περὶ εἰρήνης, ἥτις ἀναφέρεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ θέμα τοῦτο.

Τέλος περὶ τῆς οἰκογενείας εἶναι ἀξία προσοχῆς ἡ ἀπόφασις 118, ἐν ᾗ γίνεται λόγος περὶ τοῦ διαζυγίου: «Τὸ συνέδριον γνωρίζει ὅτι εἰς πολλὰς χώρας ἡ πολιτικὴ ἐξουσία παρέχει διαζύγια διὰ λόγους τοὺς ὁποίους ἡ Ἐκκλησία δὲν δύναται νὰ παραδεχθῇ καὶ γνωρίζει ὡσαύτως ὅτι εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις, καθ' ἃς ἐζητήθη καὶ ἐδόθη τὸ διαζύγιον, διὰ τὴν Ἐκκλησίαν οὐδεὶς ὑφίσταται γαμικὸς δεσμός. Διὰ τοῦτο συνιστᾷ ὅπως ἡ Ἐκκλησία καὶ αἱ Ἐπαρχίαι τῆς Ἀγγλικανικῆς Ὁμολογίας καθορίσωσι μίαν διαδικασίαν πρὸς ἐξέτασιν τοῦ ὑφισταμένου ἔν τισιν Ἐπαρχίαις γαμικοῦ καθεστῶτος.

5. ΔΗΛΩΣΙΣ ΠΕΡΙ ΕΙΡΗΝΗΣ.

Οἱ Ἀγγλικανοὶ Ἐπίσκοποι, ἐν τῇ ἐξετάσει τοῦ 4ου θέματος περὶ τῶν συγκρούσεων μεταξὺ τῶν ἐθνῶν, λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὴν διεθνῆ ἔντασιν καὶ τὸν ἐπαπειλούμενον κίνδυνον ὁλοκληρωτικῆς καταστροφῆς ἐν περιπτώσει ἐκρήξεως ἀτομικοῦ πολέμου, ἐξέδωκαν μίαν σαφῆ δήλωσιν, ἀξιόλογον ὡς ἐκ τῆς συντομίας καὶ τοῦ χριστιανικοῦ πνεύματος, ὅπερ διέπει ταύτην. Ἡ δήλωσις αὕτη ἔχει ὡς ἀκολούθως :

«Πάντες γνωρίζομεν ὅτι εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν πασῶν τῶν φυλῶν, ὑπάρχει ὁ φόβος τοῦ πολέμου καὶ ὁ διακαὴς πόθος τῆς εἰρήνης. Ἡ πεῖρα ἣν ἔχομεν ἐν Χριστῷ πάντες ἡμεῖς οἱ ἀντιπροσωπεύοντες πολλὰς χώρας καὶ λαοὺς εἶναι ὅτι εὕρομεν μίαν ἑνότητα, ἥτις μᾶς βοηθεῖ νὰ ὑπερνικήσωμεν τὰς διαφορὰς ἡμῶν. Καὶ ἐπειδὴ πιστεύομεν ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι πατὴρ πάντων τῶν ἀνθρώπων, δὲν ὁμιλοῦμεν μόνον πρὸς τοὺς Χριστιανούς, ἀλλὰ καὶ πρὸς πάντας τοὺς ἀνθρώπους, οἵτινες μᾶς ἀκούουν.

Ἐὰν ὁ πόλεμος καὶ αἱ αἰτίαι αὐτοῦ δὲν καταργηθοῦν, τὰ πυρηνικὰ ὅπλα θὰ ἀπειλοῦν τὴν ἐκμηδένισιν ὁλοκλήρων λαῶν, τὴν καταστροφὴν τοῦ ὑλικοῦ ἡμῶν πολιτισμοῦ καὶ τὴν διαφθορὰν τῆς ἀνθρωπότητος. Ἀλλὰ κατάργησις τοῦ πολέμου δὲν σημαίνει ἐπίτευξιν ἀληθοῦς εἰρήνης. Ἀληθὴς εἰρήνη σημαίνει τάξις, ἐν τῇ ὁποίᾳ οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἐλεύθεροι νὰ ζῶσιν ἐν δικαιοσύνῃ, τὰ δὲ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου ἀναπτύσσονται καὶ διανέμονται ἐπ' ἀγαθῷ πάντων, τάξις ἐν τῇ ὁποίᾳ διεξάγεται πόλεμος μόνον ἐναντίον τῆς πτωχείας, τῆς ἀγνοίας, τῆς ἀσθενείας καὶ τῆς πιέσεως καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ τέλος τὰ ἐπιτεύγματα τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων καὶ ἐφευρέσεων χρησιμοποιοῦνται οὐχὶ διὰ καταστροφήν, ἀλλὰ πρὸς διαφώτισιν καὶ ὑγείαν.

Ἡ δημιουργία τοιαύτης τάξεως, ἀπαιτεῖ θυσίας ἀπὸ μέρους πάντων. Τὰ ἔθνη ἔχουν τὰ ἴδια αὐτῶν νόμιμα συμφέροντα, τὰ ὁποῖα ἔχουν χρέος νὰ διατηρήσουν, πολλάκις ὅμως μεγαλοποιοῦν τὰς ἐπιδιώξεις των καὶ ἀγνοοῦν τὰς ἀξιώσεις τῶν ἄλλων. Τοῦτο ὁδηγεῖ εἰς φθόνον καὶ ἀνταγωνισμούς, μὲ κίνδυνον τὰς αἱματοχυσίας ἢ καὶ τὸν κεκηρυγμένον πόλεμον.

Κάμομεν ἔκκλησιν εἰς τὰ ἔθνη νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν πολιτικὴν τοῦ ἀτομικοῦ συμφέροντος, ἥτις ἀρνεῖται τὰ συμφέροντα τῶν ἄλλων. Κάμομεν ἔκκλησιν εἰς τοὺς λαοὺς πάσης θρησκείας καὶ τοὺς ἡγέτας αὐτῶν νὰ ἐργάζωνται καὶ νὰ προσεύχωνται συνεχῶς διὰ τὴν ἀνάπτυξιν μιᾶς κοινωνίας τῶν λαῶν, ἐν τῇ ὁποίᾳ, περιοριζομένης ὅσον εἶναι ἀναγκαῖον τῆς ἐθνικῆς κυριαρχίας, οἱ πάντες θὰ ζῶσιν ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ νόμου. Μόνον εἰς μίαν τοιαύτην κοινότητα τῶν ἐθνῶν δύναται ν' ἀποκατασταθῇ ἡ ἄνισος διανομὴ τῶν ἀγαθῶν καὶ νὰ παρασχεθῇ βοήθεια πρὸς τὰ ἔθνη ἅτινα παλαίουν πρὸς τὴν δυστυχίαν καὶ τὴν στενοχωρίαν.

Δὲν εἶναι δυνατὸν εἰς μίαν ἡμέραν ν' ἀντικαταστήσῃ ἡ ἐμπιστοσύνη τὴν καχυποψίαν, ἡ συνεργασία τὸν ἐγωϊσμόν. Πάντοτε θὰ ὑπάρχουν διαφωνίαι καὶ ἀνταγωνισμοὶ μεταξὺ τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν ἀτόμων, πᾶν δὲ ἔθνος φέρει σχετικῶς καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ φέρῃ μέρος εὐθύνης. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην οἱ ἄνθρωποι πρέπει νὰ ἀσκοῦν τὴν ὑπομονήν, τὴν ταπεινοφροσύνην, τὴν γενναιοψυχίαν καὶ τὴν αὐτοθυσίαν. Πρέπει νὰ καταβάλουν τὴν πλέον ἐντατικὴν προσπάθειαν πρὸς κατανόησιν καὶ ἀντιμετώπισιν τῶν πρακτικῶν προβλημάτων, αἵτινα διαιροῦν τὴν ἀνθρωπίνην οἰκογένειαν. Πρέπει νὰ προσεύχωνται ὑπὲρ τῆς εἰρήνης, ἥτις ὡς ἀποτελοῦσα τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, εἶναι ἡ ἐλπὶς τῆς ἀνθρωπότητος».

Εἰς τὸ δεύτερον μέρος καταχωρίζονται αἱ εἰσηγητικαὶ ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως ἐκθέσεις τῶν Ἐπιτροπῶν, αἵτινες, λόγῳ τῆς ἐκτάσεως αὐτῶν, δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀναλυθῶσιν ἐνταῦθα λεπτομερῶς. Διὸ περιοριζόμεθα νὰ καταχωρίσωμεν ἐν μεταφράσει τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν μέρος τῆς ἐπὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἑνότητος ἐκθέσεως.

Η ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἡ ἐπίσκεψις Ὀρθοδόξων Ἀντιπροσωπειῶν εἰς τὸ παρὸν Λαμπεθιανὸν Συνέδριον καὶ αἱ κατ' αὐτὸ διεξαχθεῖσαι ἀνεπίσημοι συζητήσεις παρέσχον τὴν ἐλπίδα, ὅτι περαιτέρω ἐπικοινωνίαι, ἀνάλογοι πρὸς τὰς λα-

βούσας χώραν κατὰ τὸ 1931, δυνατὸν νὰ καθορισθῶσι μεταξὺ Θεολόγων ἀντιπροσωπευόντων τὰς Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας καὶ τὰς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλικανικῆς Ὁμολογίας..

Τὸ ἐν ἔτει 1948 Συνέδριον τοῦ Λάμπεθ συνέπεσε πρὸς τὸν ἑορτασμὸν ἐν Μόσχᾳ τῆς πεντακοσιοστῆς ἐπετείου ἀπὸ τῆς αὐτοκεφαλοποιήσεως τῆς Ρωσσικῆς Ἐκκλησίας, εἰς ὃν προσῆλθον ἀντιπρόσωποι καὶ ἐξ ἄλλων τινῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Ἡ συγκέντρωσις τῶν Ὀρθοδόξων ἡγετῶν ἐξέδωκε δήλωσιν περὶ τῆς Ἀγγλικανικῆς διδασκαλίας καὶ τῶν Ἀγγλικανικῶν χειροτονιῶν, ἥτις ἐξέφραζεν ὡρισμένας ἐν τοῖς θέμασι τούτοις ἀπόψεις τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, καίτοι εἰς τὸ βάθος ἦτο φιλική.

Ἔκτοτε, πρωτοβουλίᾳ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας, ἐπανελήφθησαν αἱ ἐπαφαὶ μεταξὺ τῆς Ρωσσικῆς καὶ Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως βελτιωθῶσιν αἱ μεταξὺ αὐτῶν σχέσεις. Κατ' Ἰούλιον τοῦ 1956, προσκλήσει τοῦ Πατριάρχου Μόσχας καὶ πάσης Ρωσσίας, διεξήχθησαν ἐν Μόσχᾳ Ἀγγλικανο - Ρωσσικαὶ θεολογικαὶ συζητήσεις, διαρκείας δύο ἑβδομάδων. Ἀρχηγὸς τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἀντιπροσωπείας ὑπῆρξεν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ὑόρκης. Ἤδη ἐδημοσιεύθη μία ἔκθεσις τῶν συζητήσεων. Οἱ συμμετασχόντες εἰς αὐτὰς ἐθεώρησαν τὰς συζητήσεις ταύτας ἐπωφελεῖς, ἐκλαμβάνοντες τὴν θερμὴν ἀπὸ μέρους τῆς Ρωσσικῆς Ἐκκλησίας ὑποδοχὴν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον αὐτῆς περὶ τὰ θέματα τῶν συζητήσεων ὡς νέαν σφυρηλάτησιν τῶν σχέσεων. Δὲν δύναται νὰ σημειωθῇ ἑτέρα πρόοδος εἰς τὰς μεταξὺ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας σχέσεις. Εὐχαρίστως σημειοῦμεν τὰς ὑφισταμένας μεταξὺ Ἀγγλικανῶν καὶ Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν καλὰς σχέσεις τόσον ἐν Ἡνωμέναις Πολιτείαις καὶ Καναδᾷ ὅσον καὶ ἐν Ἠπειρωτικῇ Εὐρώπῃ καὶ ἐκφράζομεν τὴν εὐγνωμοσύνην ἡμῶν διὰ τὴν ἐπιδεικνυομένην ἀπὸ μέρους τοῦ Ὀρθοδόξου κλήρου καὶ λαοῦ ποιμαντορικὴν καὶ προσωπικὴν εὐγένειαν πρὸς τοὺς ἐν διαφόροις χώραις τῆς Εὐρώπης Ἀγγλικανούς.

Ἀπὸ τοῦ πολέμου καὶ ἐντεῦθεν, αἱ σημειωθεῖσαι κινήσεις τῶν πληθυσμῶν ἔφερον πολλοὺς Ὀρθοδόξους εἰς ἐπαφὴν μετ' Ἀγγλικανῶν εἰς διάφορα σημεῖα τοῦ κόσμου, τοῦθ' ὅπερ εἶναι λίαν σημαντικὸν διὰ τὴν προώθησιν τῆς ἀμοιβαίας κατανοήσεως καὶ τῶν φιλικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν».

Ἄξιαι ἰδιαιτέρας μνείας εἶναι ὡσαύτως αἱ ἀνεπίσημοι ἐπαφαὶ μεταξὺ τῶν Ὀρθοδόξων Ἀντιπροσώπων καὶ Ἀντιπροσώπων τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου

ἐγένετο κοινὴ σύσκεψις μεταξὺ τῶν παραστάντων Ὀρθοδόξων καὶ μιᾶς Ἀγγλικανικῆς ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ὑόρκης Δρ. Ράμσεϋ Ἀντιπροσωπείας πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἀνταλλαγῶσιν, ὅλως ἀνεπισήμως, σκέψεις πρὸς τὸν τρόπον συνεχίσεως τῶν ἐν ἔτει 1931 ἀρξαμένων ὑπὸ τῆς ἐπὶ τούτῳ καταρτισθείσης Μικτῆς Ἐπιτροπῆς θεολογικῶν συζητήσεων. Ἐφ' ὅσον δὲν κατέστη ἔκτοτε δυνατὸν νὰ συνεχισθῶσιν αἱ συζητήσεις ἐκεῖναι, ἡ ἀνεπίσημος ἐκείνη ἐπικοινωνία, ἀποτελοῦσα ἐπιθυμίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, ἐκρίθη πολλαχῶς χρήσιμος, ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τῆς σχετικῆς τοῦ Συνεδρίου ἀποφάσεως.

Αἱ δύο Ἀντιπροσωπεῖαι, συνελθοῦσαι εἰς δύο συνεδριάσεις, προέβησαν εἰς τὴν διατύπωσιν τῆς ἀκολούθου προτάσεως : «Ἡ παροῦσα συνέλευσις ἀσχοληθεῖσα διὰ μακρῶν μὲ τὸ ζήτημα τῶν σχέσεων μεταξὺ Ὀρθοδόξων καὶ Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, γνωρίζει πρὸς τὸ Συνέδριον τοῦ Λάμπεθ ὅτι : α) τυγχάνει κοινὴ ζωηρὰ ἐπιθυμία ἡ ἐπὶ πλέον προσέγγισις μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, β) αἱ ἀρξάμεναι ἐν ἔτει 1931 συνομιλίαι, ὡς καὶ αἱ γενόμεναι ἐν Βουκουρεστίῳ ἐν ἔτει 1935 καὶ ἐν Μόσχᾳ 1956, πρέπει νὰ συνεχισθῶσιν ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι καὶ οὐχὶ ἁπλῶς ὡς διμερεῖς, ἀλλὰ πλήρως ἀντιπροσωπευτικαὶ τῶν τε Ὀρθοδόξων καὶ τῆς Ἀγγλικανικῆς καὶ Ἐπισκοπελιανῆς Ἐκκλησίας».

Ἡ εὐμενὴς ἀπὸ μέρους τοῦ Συνεδρίου ἀποδοχὴ τῆς προτάσεως ταύτης δεικνύει πόσον ἔχει ὡριμάσῃ ἡ ἰδέα τῆς μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν θεολογικῆς ἐπαφῆς καὶ συζητήσεως.

Πάντα τὰ θέματα τοῦ ἐφετεινοῦ Λαμπεθιανοῦ Συνεδρίου ἀνελύθησαν ὑπὸ ἱεραποστολικὴν προοπτικὴν τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸν σημερινὸν κόσμον. Αἱ ἐργασίαι, κατὰ τὴν δήλωσιν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κανταουρίας, διεπνέοντο ἀπὸ τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὄργανον τῆς ἀποκαταλλαγῆς μεταξῶν τῶν Χριστιανῶν εἰδικῶς καὶ γενικώτερον πάντων τῶν ἀνθρώπων. Ἡ ἰδέα αὕτη, ἥτις κυριαρχεῖ εἰς τὰς ἐκθέσεις καὶ τὰς ἀποφάσεις, ὡς καὶ τὸ μήνυμα, ἀναλύεται ὑπὸ ποιμαντορικὴν μᾶλλον προοπτικὴν παρὰ θεολογικήν, καὶ τοῦτο διότι ἐπεδιώχθη ὅπως ἡ διαπραγμάτευσις τῶν θεμάτων γένηται κατὰ τρόπον μὴ ὑπερβαίνοντα τὰς πνευματικὰς ἱκανότητας τοῦ ποιμνίου.

Παρὰ ταῦτα εἰς τὰ θέματα τῆς Βίβλου καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἑνότητος, τὸ Συνέδριον ἔχεται στερρῶς τῆς καθολικιζούσης διδασκαλίας, ἥτις παρουσιάζεται ὡς βάσις τῆς ἑνώσεως, μὲ δεσπόζουσαν ἀρχὴν τὸν

ἐπισκοπικὸν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ βαθμόν. Αἱ συντηρητικαὶ ἀρχαὶ συγκινοῦν σήμερον περισσότερον τὸν Ἀγγλικανικὸν κόσμον διὰ δύο λόγους. Πρῶτον διότι συντηρητικαὶ τυγχάνουσι σήμερον αἱ κατευθύνσεις τῆς Θεολογικῆς ἐπιστήμης, καὶ δεύτερον διότι ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία ἀσκεῖ σήμερον ἐν Ἀγγλίᾳ σοβαρὰν ἐπίδρασιν μεταξὺ τῶν καθολικιζόντων Ἀγγλικανῶν.

Ἡ ληφθεῖσα ἀπόφασις ὅπως ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας συγκληθῇ Συνέδριον τῇ συμμετοχῇ τῶν Ἀγγλικανῶν Ἐπισκόπων καὶ ἀντιπροσώπων τῶν διατηρουσῶν τὸν Ἐπισκοπικὸν βαθμὸν Ἐκκλησιῶν ἐπιμαρτυρεῖ ὅτι, παρὰ τὰς θεολογικὰς συζητήσεις μετὰ τῶν Πρεσβυτεριανῶν καὶ τῶν Μεθοδιστῶν, ἡ Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία οὐδαμῶς προτίθεται νὰ θυσιάσῃ τὰς ἀρχὰς αὐτῆς χάριν τῆς ἑνώσεως μετ' ἄλλων μᾶλλον φιλελευθέρων προτεσταντικῶν ὁμάδων.

Ἡ παρατηρηθεῖσα δὲ σύμπνοια τῶν Ἐπισκόπων εἰς τὰ γενικώτερα προβλήματα καὶ ἰδίως τὰ θέματα τοῦ Εὐχολογίου δεικνύει ὁπόση σπουδαιότης ἀποδίδεται εἰς τὴν ἐσωτερικὴν τοῦ Ἀγγλικανισμοῦ ἑνότητα, ἥτις ἐφέτος ὑπῆρξε λίαν ἔκδηλος. Ὅσον καὶ ἂν ὑπάρχουν διάφοροι παρά τισιν ἀντιλήψεις ὡς πρὸς τὴν θέσιν τῆς Ἐκκλησίας τῶν Νοτίων Ἰνδιῶν, ὅμως ἡ πρωτοβουλία ἥτις ἐπαφίεται εἰς τὰς ἐπὶ μέρους Ἐπαρχίας δὲν παρέχει χῶρον διὰ θεμελιώδεις ὑπερβασίας. Τὸ βασικὸν εἶναι ὅτι αἱ χειροτονίαι θεωροῦνται ἔγκυροι, ἐφ' ὅσον ἔχουν ἐπισκοπικὴν προέλευσιν.

Μὲ τὴν παρατηρηθεῖσαν συνοχὴν οἱ συγκεντρωθέντες Ἀγγλικανοὶ Ἐπίσκοποι ὡμίλησαν ἐπὶ τῶν θιγέντων κεφαλαιωδῶν ζητημάτων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἀνθρωπότητος μὲ χριστιανικὴν πίστιν, σταθερότητα καὶ ἀνθρωπιστικὸν πνεῦμα.

† Ὁ Φιλαδελφείας ΙΑΚΩΒΟΣ.

Η ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΝΗ ΣΧΟΛΗ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΩΡΙΓΕΝΗ (*)

Κἂν τοίνυν τὴν οὐσίαν τὴν καλουμένην διάβολον ὁ Θεὸς ἐποίησεν, οὐχὶ διάβολον αὐτὴν ἐδημιούργησεν, ἀλλὰ δεκτικὴν ἀρετῆς, ἵνα ταύτην ἔχῃ· καὶ δεκτικὴν κακίας, ἵνα ταύτης ἀπέχηται. Ἐπεὶ γὰρ ἀσυνάρπακτος ἡ ἀρετὴ τῇ κακίᾳ, φίλη δὲ τῷ Θεῷ ἡ ἀρετή, ἀμφοτέρων τὰς δυνάμεις ἐπεὶ τῷ λογικῷ διὰ τοῦτο ἀνῆκεν αὐτάς, ἵνα τὴν μὲν εἰς ἐνέργειαν μεταλάβωμεν, τῆς δὲ ἑτέρας δυνάμεως τοῦ τέλους, ὅπερ ἐστὶν ἡ ἐνέργεια, ἀπεχώμεθα. Ὥστε γέγονεν πᾶν λογικὸν ἐπὶ τῷ σπουδαῖον εἶναι, καὶ μὴ φαῦλον. Εἴ τινα οὖν τῶν λογικῶν τὴν ἐναντίαν δεδράμηκεν τῷ πεποιηκότι καὶ προνοουμένῳ, οὐ τοῦ ποιήσαντος καὶ νομοθετήσαντος ἡ αἰτία, ἀλλὰ τῶν ἀντιτεινάντων πρὸς τοὺς δοθέντας καὶ πρὸς τοὺς πληρουμένους νόμους. 12)

Ἰδιαιτέραν ἐν τῇ Κτίσει θέσιν κατέχει ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἐδημιουργήθη δι' ἰδιαιτέρας φροντίδος καὶ κατόπιν ἀπολύτου ὁμοφωνίας ὑπὸ τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ. Ὁ ἄνθρωπος συνίσταται ἐκ δύο στοιχείων : τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος. Διὰ τοῦ πρώτου μετέχει τῆς ἀοράτου, λογικῆς, νοερᾶς καὶ πνευματικῆς κτίσεως καὶ διὰ τοῦ δευτέρου τῆς ὁρατῆς καὶ ὑλικῆς τοιαύτης. Ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου καλεῖται καὶ πνεῦμα, κέκτηται δὲ τὰς ἰδίας αὐτῆς λειτουργίας : τὸν νοῦν ἢ λογιστικόν, τὸ θυμοειδὲς καὶ τὸ ἐπιθυμητόν. Ἐπίσης, ὡς συμβαίνει καὶ μὲ τὰ ἄλλα πνευματικὰ ὄντα, ἐπροικίσθη διὰ τοῦ αὐτεξουσίου, ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ ὁποίου θὰ ἐξέλεγε τὸ ἀγαθὸν ἢ τὸ κακόν. Ὅτι ἐλέχθη προηγουμένως περὶ τοῦ αὐτεξουσίου ἐφαρμόζεται ἀπολύτως καὶ ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου.

Καὶ γὰρ οὐ βουλήσει μὲν τῇ ἑαυτῶν, ἀλλὰ τῇ τοῦ Θεοῦ κτώμεθα τὸ συνεστάναι ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος, καὶ τὸ εἶναι λογικοί... Προαιρέσει δὲ ἰδίᾳ ἔχομεν τὸ εἶναι καλοὺς ἢ κακούς... 13)

Ὁ ἄνθρωπος ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν Αὐτοῦ.

Τὸ δέ, «κατ' εἰκόνα», ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, νοητέον, ὅτι ἐκ τοῦ θεϊκοῦ φυσήματος τὸ Πνεῦμα τὸ ἀθάνατον ἔχομεν καὶ νοῦν ἀεὶ θέοντα, καὶ κυβερνῶντα, ἐφ' ὃ

*) Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου.

12) Κατὰ Μανιχαίων, 12, 13. ΕΠΜ., 39, 1101.

13) Περὶ Τριάδος, Ι, 9. ΕΠΜ., 39, 288.

χρῆ, καὶ λόγον σοφὸν ἀρέσκοντα τῷ δεδωκότι, καὶ δυνάμενον σὺν πίστει τεκνογονίας αἴτιον γίνεσθαι, καὶ ζωῆς, καὶ νεκρῶν ἐγέρσεως, καὶ ὀρέων μεταθέσεως· πρὸς τούτοις, ὅτι μετειλήφαμεν καὶ τῆς αὐτοῦ ἀγαθότητος. 14)

Διὰ τῆς παρακοῆς καὶ διὰ τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος ἠμαυρώθη, τρόπον τινά, χωρὶς ὁλοτελῶς νὰ ἐκλείψῃ, ἡ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ εἰκὼν αὕτη καὶ ὁμοίωσις τοῦ Θεοῦ, ἥτις καὶ ἀποκατεστάθη διὰ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου καὶ ἀποκαθίσταται διὰ τοῦ Χριστιανικοῦ ἡμῶν βαπτίσματος.

Τὸ σῶμα, καίτοι παρομοιάζεται πρὸς τυφλὸν φρούριον, ἐναποκεκλεισμένην ἔχον τὴν ψυχὴν ἐν ἑαυτῷ καὶ ἕλκον ταύτην πρὸς τὰ γήϊνα, οὐχ' ἧττον ὅμως, καθὼς καὶ ἡ ψυχή, δὲν εἶναι κατ' οὐσίαν κακὸν οὔτε καὶ ἀγαθόν. «οὐδὲν τούτων φύσει κακόν, ἢ ἀγαθόν ἐστιν· ἀλλ' αὐτεξουσίως ἑκατέρων δεκτικόν». Ὁ ἄνθρωπος, ἐὰν ἔχῃ τὴν ἀνάλογον ἠθικὴν τελειότητα, καταξιοῦται γενέσθαι ναὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος «τῇ ἀληθείᾳ». Ἴσως μετὰ τὴν πτῶσιν νὰ ἔρρεπε πρὸς τὸ κακόν, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ Χριστιανικὸν βάπτισμα διὰ τοῦ ἁγιασμοῦ ἀποκτᾷ τὴν προτέραν αὐτοῦ καθαρότητα. Σῶμα καὶ ψυχὴ δὲν ἀποτελοῦν δύο κεχωρισμένα ἀπ' ἀλλήλων στοιχεῖα, ἀλλὰ ἐπιδρῶντα ἐπ' ἀλλήλων. 15)

Ὁ Δίδυμος τονίζων τὴν σημασίαν τῆς ἐλευθερίας τῆς βουλήσεως καὶ τοῦ λογικοῦ καὶ τὴν ἱκανότητα τῆς ψυχῆς πρὸς λῆψιν τοῦ ἀγαθοῦ ἢ τοῦ κακοῦ, θέτει μεγάλην βαρύτητα ἐπὶ τοῦ ἔργου τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τῆς ἠθικῆς. Ἐφόσον οὐδεὶς φύσει καὶ κατ' οὐσίαν ἀγαθὸς ἢ κακός, τὸ περιβάλλον καὶ οὐχὶ ἡ κληρονομικότης βαρύνει περισσότερον ἐπὶ τῆς πλάστιγγος.

Ὅπως τὸ σῶμα χρειάζεται τροφὰς διὰ νὰ ζήσῃ, τὸ ἴδιον καὶ ἡ ψυχή. Ἡ ψυχὴ ζῇ διὰ τῆς προσκτήσεως τῆς ἀρετῆς, τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς σοφίας. Ἐνισχύεται δὲ ὑπὸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀρετὴ ἀποκτᾶται διὰ τῆς μελέτης καὶ ἀσκήσεως. 16)

Μετὰ τὸν ἀποχωρισμὸν τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος, αὕτη δὲν ἐπιστρέφει ἐκ νέου εἰς τὸν κόσμον τοῦτον. Ρητῶς καταπολεμεῖται ἡ θεωρία τῶν μετενσωματώσεων ὡς μυθολογία. 17)

---

14) Περὶ Τριάδος, ΙΙ, 7, 12. ΕΠΜ., 39, 565, 569, 680. Εἰς Ψαλμοὺς 69. ΕΠΜ., 39, 1457.

15) Περὶ Τριάδος, ΙΙ, 10. ΙΙΙ, 1. ΕΠΜ., 39, 648, 773—785. Κατὰ Μανιχαίων, 4—9. ΕΠΜ., 39, 1089—1097.

16) Εἰς Ψαλμοὺς 23, 17, 65. ΕΠΜ., 39, 1296, 1257, 1440.

17) Εἰς Ἰώβ, 8. ΕΠΜ., 39, 1145.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 10. Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ.

Ἡ ρ α κ λ ᾶ ς. Ὁ Ἡρακλᾶς κατέλιπε κανόνα τινὰ καὶ τύπον, τὸν ὁποῖον μνημονεύει ὁ διάδοχός του Διονύσιος, περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἐδέχετο οὗτος εἰς την Καθολικὴν Ἐκκλησίαν τοὺς ἐξ αὐτῆς πρὸς τοὺς αἱρετικοὺς στραφέντας καὶ ἐκ νέου πρὸς τοὺς κόλπους τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ἐπιθυμοῦντας ὅπως ἐπιστρέψουν. Τούτους δὲν ἀνεβάπτιζεν, ἀλλ' ἐπέβαλλεν εἰς αὐτοὺς ὅπως δημοσίως ἀναγνωρίσουν τὰς πλάνας τῶν αἱρετικῶν καὶ ἀπαρνηθοῦν αὐτάς. 1)

Δ ι ο ν ύ σ ι ο ς ὁ Ἀ λ ε ξ. Ὁ Διονύσιος θεωρεῖ τὴν Ἐκκλησίαν ὡς θεῖον ἵδρυμα, καλῶν αὐτὴν Ἐκκλησίαν Θεοῦ. Τὴν Ἐκκλησίαν ἀποκαλεῖ καὶ συναγωγήν, δι' αὐτῆς ἐννοῶν τὸ ἄθροισμα τῶν πιστῶν καὶ τὸν τόπον τῆς συνελεύσεώς των. 2)

Ἡ ἑνότης τῆς Ἐκκλησίας ἀποτελεῖ τὸ κυριώτερον αὐτῆς γνώρισμα καὶ διὰ τὴν διαφύλαξιν αὐτῆς ὀφείλουν πάντες νὰ μεριμνοῦν, ἰδίως δὲ οἱ προεστῶτες τῶν Ἐκκλησιῶν. Πρὸς τοῦτο δέον ὅπως ἀποφεύγωνται τὰ σχίσματα, ἅτινα θεωροῦνται χειρότερα καὶ ἀπὸ τὴν εἰδωλολατρείαν, διότι «ἐκεῖ μὲν γὰρ ὑπὲρ μιᾶς τις τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς, ἐνταῦθα δὲ ὑπὲρ ὅλης τῆς Ἐκκλησίας μαρτυρεῖ». 3) Ἕτερον μέσον, διὰ τὴν μὴ διάσπασιν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἑνότητος, σπουδαιότατον, εἶναι καὶ ἡ ὁμοφωνία καὶ ὁμογνωμία τῶν Χριστιανῶν, κλήρου καὶ λαοῦ, πρὸς τοὺς ἀδελφούς των.4) Εἰς ἑκάστην παρουσιαζομένην περίπτωσιν οἱ ἀρχηγοὶ τῶν Ἐκκλησιῶν ὀφείλουν νὰ ἀκολουθοῦν τὰ ὑπὸ τῶν Συνόδων θεσπισθέντα, νὰ πληροφορῶνται τὰς γνώμας τῶν ἄλλων Ἐπισκόπων καὶ ἐν εἰρήνῃ νὰ λύουν τὰς διαφοράς των. Ὁ Διονύσιος ὄχι μόνον διὰ λόγου, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ παραδείγματος, καθὼς μαρτυρεῖται ἐκ τῶν ἐπιστολῶν του, παρουσιάζεται ὡς ὑπόδειγμα Ἱεράρχου καὶ ἀρχηγοῦ Ἐκκλησίας, ἀγωνιζομένου διαρκῶς διὰ τὴν διατήρησιν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἑνότητος.

Ἡ στάσις τοῦ Διονυσίου ἀπέναντι τῶν αἱρετικῶν, τῶν συνταγμάτων καὶ τῶν παραδόσεων αὐτῶν, κατὰ τὴν πρὸς Φιλήμονα ἐπιστολήν

1) Πρὸς Φιλήμονα, σ. 53—4.

2) Πρὸς Νοουᾶτον, σ. 38, Πρὸς Ἑρμάμμωνα, σ. 72, Πρὸς Γερμανόν, σ. 32, 35, Πρὸς Ξύστον, σ. 57.

3) Πρὸς Νουᾶτον, σ. 38.

4) Πρὸς Στέφανον, σ. 47.

του, 5) δεικνύει εἰς ἡμᾶς ποίαν τακτικὴν πρέπει νὰ ἀκολουθῶμεν ἀπέναντι αὐτῶν. Μᾶς διδάσκει νὰ μὴ ἀγνοῶμεν τοὺς αἱρετικούς, ἀλλὰ νὰ μανθάνωμεν τὰ διδάγματα καὶ τὴν πίστιν αὐτῶν οὕτως ὥστε νὰ δυνάμεθα νὰ τοὺς ἐλέγχωμεν διὰ τῶν ἰδίων ὅπλων.

Παρὰ τῷ Διονυσίῳ δὲν συναντῶμεν πλήρη δογματικὴν ἀνάπτυξιν τῶν Χριστιανικῶν μυστηρίων. Τὰ ὅσα σχετίζονται πρὸς αὐτὰ τὰ γράφει ἐκ συμπτωματικῶν λόγων ἐν τῇ ἐξασκήσει τῶν ποιμαντορικῶν αὐτοῦ καθηκόντων.

Διὰ τοῦ Μυστηρίου τοῦ Βαπτίσματος, ὡς γνωστόν, ἀπαλλάσσεται ὁ ἄνθρωπος τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος καὶ γίνεται μέλος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ὡς τοιοῦτον βεβαίως ἐννοοῦμεν τὸ ὀρθοδόξως τελούμενον βάπτισμα. Τὸ πρόβλημα τοῦ κύρους τοῦ βαπτίσματος τῶν αἱρετικῶν δὲν ἐλύθη ὁμοφώνως κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τῆς Ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ καὶ σήμερον αἱ κατὰ τόπους Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι δὲν ἀκολουθοῦν ἑνιαίαν τακτικὴν ὡς πρὸς τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ ζητήματος τούτου.

Ὁ Διονύσιος, συμφώνως πρὸς τὴν παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας καὶ συνεπὴς πρὸς τὸν ἤπιον καὶ Χριστιανικὸν αὐτοῦ χαρακτῆρα, προσεπάθησε νὰ κρατήσῃ μέσην ὁδὸν μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τῆς Καρχηδόνος ἀφ' ἑνός, τῶν ἀρνουμένων τὸ κῦρος τοῦ βαπτίσματος τούτου καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης ἀφ' ἑτέρου, τῆς ἀποδεχομένης ὡς ἔγκυρον τὸ ἐν ὀνόματι τῆς Τριάδος τελούμενον Βάπτισμα. Διὰ τῶν περὶ τοῦ Βαπτίσματος Ἐπιστολῶν αὐτοῦ τείνει εἰς τὴν ἀπάλειψιν τῶν παρεξηγήσεων καὶ δίδει τὴν ἰδικήν του γνώμην. Οὗτος, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, δὲν ἀνεβάπτιζε τοὺς ἐν ὀνόματι τῆς Ἁγίας Τριάδος ὑπὸ τῶν αἱρετικῶν καὶ ὑπὸ οἱωνδήποτε δεχθέντας τὸ Βάπτισμα. Μάλιστα δὲ ὁ Διονύσιος κατηγορήθη ὑπὸ τοῦ Μ. Βασιλείου ὡς δεχόμενος τὸ Βάπτισμα τῶν Μοντανιστῶν, «τίνα οὖν λόγον ἔχει τὸ τούτων βάπτισμα ἐγκριθῆναι τῶν βαπτιζόντων εἰς Πατέρα καὶ Υἱὸν καὶ Μοντανὸν ἢ Πρίσκιλλαν ;» 6)

Ἡ προσέλευσις εἰς τὸ Μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας δέον ὅπως γίνηται κατόπιν ἰδιαιτέρας ψυχικῆς καὶ σωματικῆς προετοιμασίας. «Εἰς δὲ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων ὁ μὴ πάντη καθαρὸς καὶ ψυχῇ καὶ σώματι προσιέναι κωλυθήσεται». Ὅρος ἀπαραίτητος θεωρεῖται ἡ νηστεία. Αἱ ἐν ἀφέδρῳ γυναῖκες, ἐξακολουθούσης τῆς καταστάσεως ταύτης, δὲν δύναν-

5) σ. 52—3.

6) Ἐπ. II, 188. Εἰς Ἀμφιλόχιον.

ται νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Κυρίου οὔτε καὶ νὰ μεταλάβουν τοῦ σώματος καὶ τοῦ αἵματος Αὐτοῦ. Οἱ ἔγγαμοι ὀφείλουν ἐκ συμφώνου νὰ ἀπέχουν. Καὶ οἱ ἐν ἀπροαιρέτῳ νυκτερινῇ ρύσει γενόμενοι, κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῶν δύνανται νὰ προσέλθουν ἢ ὄχι. 7)

Καὶ εἰς τὸ περὶ Μετανοίας κεφάλαιον ὁ Διονύσιος φέρεται ἠπίως καὶ διαλλακτικός. Ὡσὰν τὸν Χριστὸν καὶ ἡμεῖς πρέπει νὰ ἀναζητῶμεν καὶ νὰ δεχώμεθα τὸν πλανώμενον. «Μὴ οὖν ἀποπεμπώμεθα τοὺς ἐπιστρέφοντας, ἀλλ' ἀσμένως δεχώμεθα, καὶ τοῖς ἀπλάνεσιν ἐναριθμῶμεν, καὶ τὸ ἐλλεῖπον ἀναπληρῶμεν». 8) Οἱ ἐπιζητοῦντες, κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς τοῦ βίου αὐτῶν, ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, ὀρθὸν εἶναι νὰ λαμβάνουν αὐτήν. Εἰς περίπτωσιν ἀναρρώσεώς των, οἱ τυχόντες τῆς ἀφέσεως δὲν θὰ ἀναγκασθοῦν νὰ ἐπανέλθουν ἐκ νέου εἰς τὴν προτέραν αὐτῶν κατάστασιν τῆς ἁμαρτίας, διότι τοῦτο θεωρεῖται ἀντίθετον πρὸς τὴν χρηστότητα τοῦ Κυρίου. 9) Ὁ Διονύσιος ἐν εἴδει ἐρωτήματος ἐκθέτει τὴν προσωπικήν του γνώμην ὡς πρὸς τὴν ἀποδοχὴν τῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν διωγμῶν πεπτωκότων, εἰς ἐπιστολήν του πρὸς τὸν Φάβιον Ἐπίσκοπον Ἀντιοχείας.

Αὐτοὶ τοίνυν οἱ θεῖοι μάρτυρες παρ' ἡμῖν, οἱ νῦν τοῦ Χριστοῦ πάρεδροι καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ κοινωνοὶ καὶ μέτοχοι τῆς κρίσεως αὐτοῦ καὶ συνδικάζοντες αὐτῷ, τῶν παραπεπτωκότων ἀδελφῶν τινὰς ὑπευθύνους τοῖς τῶν θυσιῶν ἐγκλήμασι γενομένους προσελάβοντο, καὶ ἐπιστροφὴν καὶ μετάνοιαν αὐτῶν ἰδόντες, δεκτήν τε γενέσθαι δυναμένην τῷ μὴ βουλομένῳ καθόλου τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ ὡς τὴν μετάνοιαν δοκιμάσαντες εἰσεδέξαντο καὶ συνήγαγον καὶ συνέστησαν, καὶ προσευχῶν αὐτοῖς καὶ ἑστιάσεων ἐκοινώνησαν. Τί οὖν ἡμῖν, ἀδελφοί, περὶ τούτων συμβουλεύετε ; τί ἡμῖν πρακτέον ; σύμψηφοι καὶ ὁμογνώμονες αὐτοῖς καταστῶμεν, καὶ τὴν κρίσιν αὐτῶν καὶ τὴν χάριν φυλάξωμεν, καὶ τοῖς ἐλεηθεῖσιν ὑπ' αὐτῶν χρηστευσώμεθα ; ἢ τὴν κρίσιν αὐτῶν ἄδικον ποιησώμεθα, καὶ δοκιμαστὰς αὐτοὺς τῆς ἐκείνων γνώμης ἐπιστήσωμεν, καὶ τὴν χρηστότητα λυπήσωμεν, καὶ τὴν τάξιν ἀνασκευάσωμεν ; 10)

Πέτρος ὁ Ἀλεξ. Ὁ Πέτρος, μετὰ τὸ Πάσχα τοῦ 306 ἔστειλε πρὸς τοὺς Ἐπισκόπους τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας ἐπιστολὴν «περὶ μετανοίας» 11), ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐκανόνιζε τὴν θέσιν τῶν κατὰ τὸν

7) Πρὸς Βασιλείδην, σ. 100—5.

8) Περὶ Μετανοίας, σ. 63—4.

9) Πρὸς Κόνωνα, σ. 60—2.

10) σ. 18—19.

11) Routh, ἔνθ. ἀν., IV, 23—45. Ἀμ. Ἀλιβιζάτου, ἔνθ. ἀν., σελ. 334—344. Χρυσ. Παπαδοπούλου, ἔνθ. ἀν., σ. 152—4.

ἐπὶ Διοκλητιανοῦ διωγμὸν πεπτωκότων. Λεπτομερῶς περιγράφει τὰς διαφόρους τάξεις τῶν πεπτωκότων καὶ προτρέπει τοὺς ὑπ' αὐτὸν Ἐπισκόπους ὅπως φέρωνται ἀναλόγως. Καὶ οὗτος γενικῶς συμπεριφέρεται ἠπίως πρὸς τοὺς ἁμαρτήσαντας καὶ τάσσεται ὑπὲρ τῆς ἀποδοχῆς τῶν οὑτωσεὶ ἁμαρτησάντων ἐκ νέου εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν τάξιν, μετὰ τὴν ἐπιβολὴν βεβαίως ὡρισμένων ἐπιτιμίων.

Δίδυμος ὁ Τυφλός. Κατὰ τὸν Δίδυμον ἡ Ἐκκλησία, τὸ σύνολον τῶν πιστῶν, ἱδρύθη ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, «... τὴν Ἐκκλησίαν ἐν αὐτῷ καὶ δι' αὐτοῦ ἱδρῦσθαι, συγκειμένην ἐκ πάντων τῶν γενεὰν ἐχόντων ἀνθρώπων· οὗτοι γὰρ ἔχουσιν ἐκ γενεᾶς καὶ γενεᾶς τὴν διαδοχήν». 12) Ἡ Ἐκκλησία εἶναι μήτηρ πάντων ἡμῶν, ὁ δὲ Κύριος ὁ Νυμφίος καὶ Διδάσκαλος αὐτῆς. Ἡ Ἐκκλησία καλεῖται «ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία» ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν συναγωγὴν τῆς Π. Δ., ἔνδοξος Ἐκκλησία «οὐκ ἔχουσα σπῖλον ἢ ῥυτίδα, συμπληρουμένη ἐκ τῶν ἀμώμως τελείων», μεγάλη Ἐκκλησία «ἡ ἐκ τῶν καθ' ἕκαστον μεγάλων συναγομένη», οἶκος Θεοῦ, Τόπος Ἅγιος, «ἡ ὑπὸ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἡγιασμένη», Τόπος Θεοῦ «ἡ ἁγία Ἐκκλησία ἐν εἰρήνῃ καθιδρυμένη», Σιὼν «..Ἐκκλησία Θεοῦ ζῶντος», καθολικὴ Ἐκκλησία «πρὸς τῶν πιστῶν οἰκουμένη... φρονούντων τε καὶ βιούντων Ἐκκλησιαστικῶς». 13) Οἱ πιστοὶ ὁμοίως ὀνομάζονται ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ, Ἅγιοι, Χριστιανοί, Πνευματικοί, Ὀρθόδοξοι, χάριτι Υἱοὶ καὶ ἐκ χάριτος ἀδελφοί. Κατὰ μετοχὴν ὁ τέλειος Χριστιανὸς δύναται νὰ κληθῇ Θεὸς καὶ Χριστός. 14)

Ἡ Ἐκκλησία, ἐκτὸς τοῦ σώματος τῶν πιστῶν, νοεῖται καὶ ὁ τόπος, ἔνθα συνέρχονται οἱ πιστοὶ διὰ τὴν προσευχήν, πρὸς δοξολογίαν τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ, πρὸς ἔκφρασιν τῆς πίστεως αὐτῶν, πρὸς ἀκρόασιν τῶν ἀναγνωσμάτων καὶ τῆς ψαλμῳδίας, διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν ἐν τῇ κατὰ Θεὸν σοφίᾳ, διὰ τὴν λῆψιν τῶν δωρεῶν τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ ἐκ τῶν Μυστηρίων καὶ δὴ τῆς Θείας Εὐχαριστίας.

Ἐν γὰρ ταῖς ἁγίαις αὐτοῦ ἐκκλησίαις, καὶ τοῖς εὐκτηρίοις, καὶ μαρτυρίοις, ὡς ἐν ἄλλοις οὐρανοῖς, τὰ ἀνέκλειπτα αὐτοῦ προῦθηκεν ἀγαθά· καὶ ἀφ'

12) Εἰς Ψαλμοὺς 71. ΕΠΜ., 39, 1465.

13) Εἰς τὰς Παροιμίας i. ΕΠΜ., 39, 1624. Περὶ Τριάδος, I, 25. ΕΠΜ. 39, 380. Εἰς Ψαλμοὺς 22, 21, 35, 92, 67, 75, 145, 23. ΕΠΜ., 39, 1284, 1288, 1336, 1501, 1444, 1473, 1609, 1296.

14) Περὶ Τριάδος, I, 24, 32. II, 5, 7, 14. III, 24. ΕΠΜ., 39, 376, 425, 492, 573, 708, 937.

ὢν οὗτος αὐτὸς ὁ Βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων, καὶ Κύριος τῶν κυριευόντων, δέδωκέ τε καὶ ὁσημέραι δίδωσιν ἑκάστοις, ἀπὸ τούτων, εὐσεβῶς καὶ ὁσίως προσφερομένην. δέχεται ἀναίμακτον θυσίαν, καὶ πάντα ἔχει τὰ παρ' ἀνθρώπων γέρα.»15)

Πρὸς καλλιτέραν κατανόησιν τοῦ χωρισμοῦ τῆς Ἐκκλησίας εἰς ἐπὶ γῆς καὶ ἐν οὐρανῷ, ὁ Δίδυμος χρησιμοποιεῖ τὴν εἰκόνα τῆς σελήνης, ἥτις ἐκπέμπει μερικὸν φῶς, διὰ τὴν στρατευομένην Ἐκκλησίαν καὶ τοῦ πλήρους φωτισμοῦ τοῦ ἡλίου διὰ τὴν θριαμβεύουσαν. 16)

Τὸ ἔργον τοῦ Σωτῆρος μετὰ τὴν Ἀνάληψιν Αὐτοῦ ἐσυνέχισαν οἱ Ἀπόστολοι, ἀνατραφέντες ἐκ παίδων εἰς τὰς Ἁγίας Γραφάς. Εἰς αὐτοὺς ὁ Κύριος ἐνεπιστεύθη τὸ κήρυγμα καὶ τὴν διαποίμανσιν καὶ ἐπιμέλειαν τῶν Ἐκκλησιῶν. Τοὺς ἀπέστειλεν εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον, καὶ ἄλλος εἰργάσθη εἰς τὰς Ἰνδίας, ἕτερος εἰς Σπανίαν καὶ ἄλλος εἰς τὰς ἐσχατιὰς τῆς γῆς. Οἱ ἡγούμενοι τῶν Ἐκκλησιῶν ἐξακολουθοῦν τὸ ἔργον τοῦτο τῶν Ἀποστόλων. Εἰς τὸ περὶ τῆς Ἁγίας Γραφῆς κεφάλαιον εἴδομεν τὰ σχετικὰ μὲ τοὺς Ἀποστόλους, οἵτινες ἐχρημάτισαν συγγραφεῖς τῶν βιβλίων τῆς Κ. Δ. 17) Ὁ Πέτρος φέρεται ὡς «ὁ ἐν Ἀποστόλοις κορυφαῖος», «ὁ τὰ πρωτεῖα ἐν τοῖς Ἀποστόλοις ἔχων», οὐδὲν ὅμως πρωτεῖον ἐξουσίας ὑπεράνω τῶν λοιπῶν Ἀποστόλων ἀναγνωρίζεται αὐτῷ, διότι πάντες ἔχουν τὸ αὐτὸ ἀξίωμα καὶ τελοῦν τὸ αὐτὸ ἔργον. 18) Καὶ ὁ Ἰούδας μετεῖχεν ὡς ἐκλεκτὸς τοῦ χοροῦ τῶν Ἀποστόλων. Δὲν ὑπῆρξεν ἐκ φύσεως κακός, ἀλλ' ἡμάρτησεν ὅτε, ὡς ὁ διάβολος, διέπραξε τὸ ἔργον τῆς ἀπωλείας. 19)

Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία κρατεῖ ἄνευ παραλλαγῆς τὴν ὀρθὴν Ἐκκλησιαστικὴν διδασκαλίαν, τὴν παράδοσιν, τὴν ἀλήθειαν τῶν δογμάτων καὶ τοὺς θεσμοὺς ἢ τὰς ἀποστολικὰς διατάξεις, τὴν Ἐκκλησιαστικὴν γνώμην καὶ πολιτείαν καὶ τοὺς Ἐκκλησιαστικοὺς κανόνας. Ἡ σωτηρία εὑρηται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἀποκτᾶται διὰ τῆς ὀρθῆς πίστεως: «δεῖ γὰρ σωθῆναι ὀρθῶς πιστεύοντα». 20) Οἱ αἱρετικοὶ διαστρεβλώνουν τὴν ὀρθὴν διδασκαλίαν, ἀντικαθιστῶντες τὴν ἁπλότητα τῆς σοφίας διὰ τῆς σο-

15) Περὶ Τριάδος, I, 25. II, 6, 7, 10. ΕΠΜ., 39, 380, 557, 589, 644.

16) Εἰς Ψαλμοὺς 71. ΕΠΜ., 39, 1468.

17) Περὶ Τριάδος, II, 4, 8, 11. ΕΠΜ., 39, 488, 621, 660. Εἰς Ψαλμοὺς 46. ΕΠΜ., 39, 1377.

18) Περὶ Τριάδος, I, 30. ΕΠΜ., 39, 416—421.

19) Κατὰ Μανιχαίων, 4, 5, 11. ΕΠΜ., 39, 1089—1093, 1097—1100.

20) Περὶ Τριάδος, I, 34. II, 12. ΕΠΜ., 39, 436, 688. Εἰς Ψαλμοὺς 25. ΕΠΜ., 39, 1301. Εἰς Παροιμίας, I. ΕΠΜ., 39, 1624.

φιστείας. Ὁ Δίδυμος ὄχι μόνον δὲν θεωρεῖ τοὺς αἱρετικοὺς Χριστιανούς, ἀλλὰ καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς χειροτέρους τοῦ Διαβόλου, «Ἀναιδέστερα τοίνυν τὰ αἱρετικῶν ῥήματα τῶν τοῦ διαβόλου». 21)

Ὁ ἄνθρωπος ἀναγεννᾶται πνευματικῶς διὰ τοῦ Μυστηρίου τοῦ Βαπτίσματος, τὸ ὁποῖον τελεῖται εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας Τριάδος ὑπὸ τοῦ Ἱερέως ἐν τῷ ὕδατι διὰ τριττῆς ἀναδύσεως καὶ καταδύσεως. Ἡ λέξις Μυσταγωγία, ἀναφερομένη εἰς τὴν τέλεσιν τοῦ Μυστηρίου τούτου ἐν ὀνόματι τῆς Ἁγίας Τριάδος, πολλάκις χρησιμοποιεῖται ὑπὸ τοῦ Διδύμου. Τὸ θεῖον Βάπτισμα ἢ ἡ θεία Κολυμβήθρα ἀνακαινίζει, ἁγιάζει, ἀπαλλάσσει τὸν ἄνθρωπον τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος καὶ χαρίζει εἰς αὐτὸν ἐκ νέου τὸ κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν. 22) Ἡ λέξις Χρίσμα, καίτοι ἐνίοτε μεταφορικῶς χρησιμοποιουμένη σημαίνει τὸ Βάπτισμα, ἀναφέρεται εἰς τὸ Μυστήριον τοῦ Χρίσματος ἢ τοῦ Ἁγίου Μύρου, διὰ τοῦ ὁποίου σφραγιζόμενοι δι' ἐλαίου ἡγιασμένου λαμβάνομεν τὰς δωρεὰς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. 23)

Ἄνευ τοῦ Βαπτίσματος ὁ ἄνθρωπος δὲν γίνεται μέτοχος τῆς σωτηρίας.

Δίχα δὲ τοῦ ἀναγεννηθῆναι βαπτίσματι ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ, καὶ σφραγισθῆναι τῷ ἁγιασμῷ, καὶ ναὸς αὐτοῦ γενέσθαι, οὐδεὶς τῶν ἐπουρανίων ἔτυχεν ἀγαθῶν, κἂν τὸν ἄλλον βίον ἄμεμπτος εὑρέθη. 24)

Περὶ τοῦ κύρους τοῦ βαπτίσματος τῶν αἱρετικῶν ὁ Δίδυμος ἐκφράζεται κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον :

Μετερχόμενοι τοίνυν εἰς τὴν Ὀρθοδοξίαν, κἂν τυχὸν ὦσιν βεβαπτισμένοι, βαπτίζονται μὲν (οὐ γὰρ λέγομεν ἀναβαπτίζονται, ἐπειδὴ μὴ ἔχουσι τὸ ἀληθὲς βάπτισμα)· Οἱ δὲ Εὐνομιανοὶ μέν, διὰ τὸ μίαν κατάδυσιν ποιεῖσθαι, λέγοντες μόνον εἰς τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου βαπτίζεσθαι· Φρύγες δέ, διὰ τὸ μὴ εἰς τὰς τρεῖς ἁγίας ὑποστάσεις βαπτίζειν, ἀλλὰ πιστεύειν τὸν αὐτὸν εἶναι Πατέρα, καὶ Υἱόν, καὶ Ἅγιον Πνεῦμα. Χρίονται δὲ οἱ ἀπὸ πάσης αἱρέσεως μετερχόμενοι, ἐπειδὴ οὐκ ἔχουσι τὸ ἅγιον Χρίσμα. Ἐπίσκοπος δὲ μόνος τῆς ἄνωθεν χάριτι τελεῖ τὸ χρίσμα. 25)

(Συνεχίζεται)

---

21) Περὶ Τριάδος, III, 20. I, 34. ΕΠΜ., 39, 897, 437.

22) Περὶ Τριάδος, I, 36. II, 1, 6, 12, 13, 14. ΕΠΜ., 39, 440, 448, 556—7, 568, 668—717.

23) Πρεὶ Τριάδος, II, 6, 14, 15. ΕΠΜ., 39, 556—7, 712—3, 717—721.

24) Περὶ Τριάδος, II, 12. ΕΠΜ., 39, 681.

25) Περὶ Τριάδος, II, 15. ΕΠΜ., 39, 720—1.

ΤΕΧΝΗΤΗ ΓΟΝΙΜΟΠΟΙΗΣΙΣ
ΚΑΙ
ΘΕΟΛΟΓΙΑ (*)

Ε΄.— Η ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ, ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ, ΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗ ΠΛΕΥΡΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΓΟΝΙΜΟΠΟΙΗΣΕΩΣ.

Ὅταν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς παρούσης μελέτης ἡμῶν, εἰσαγωγικῶς, ἐλέγομεν (48), ὅτι τὸ θέμα τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως δὲν ἐτέθη παρ' ἡμῖν οὔτε ἀπὸ θεολογικῆς ἢ ἠθικῆς πλευρᾶς, οὔτε καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῶν νομικῶν καὶ ἄλλων συνεπειῶν καὶ προβλημάτων, τὰ ὁποῖα θέτει τοῦτο διὰ τὸν χριστιανικὸν γάμον κλπ., τοῦτο δὲν ἀπετέλει ποσῶς ὑπερβολήν τινα.

Ὄντως τὸ θέμα τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως ἔχει πολύπλευρον καὶ πολύπλοκον ἠθικήν, κατὰ πρῶτον λόγον, ὄψιν, ἀλλὰ παραλλήλως καὶ εὐρυτέραν νομικὴν πλευράν, προσέτι δὲ θέτει τὸν χριστιανὸν καὶ εἰδικώτερον τὸν ὀρθόδοξον μελετητὴν ἐνώπιον σωρείας προβλημάτων κοινωνικωτέρας καὶ ψυχολογικωτέρας ὑφῆς, εἰς τρόπον ὥστε πολὺ πρότερον ἢ τὸ ἀνὰ χεῖρας ζήτημα ἀποβῇ θέμα τῆς Θεολογίας εἰδικῶς, ἀπασχολεῖ ταύτην ἀμεσώτατα ἀπὸ πάσας ταύτας τὰς ὡς ἄνω πλευρὰς αὐτοῦ.

Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης θὰ ἠδυνάμεθα ἐνταῦθα νὰ διακρίνωμεν τέσσαρας κατὰ σειρὰν συγκεκριμένας ὄψεις τοῦ ὅλου ζητήματος, καὶ δὴ τὴν ἠθικήν, τὴν νομικὴν ἢ κανονικήν, τὴν κοινωνιολογικὴν καὶ τὴν ψυχολογικήν, ἀναλόγως καὶ ἐν ἐξαρτήσει πρὸς τὰς ἐν τοῖς τομεῦσι τούτοις συνεπείας τοῦ ζητήματος. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι αἱ ἠθικαὶ τοῦ ὅλου προβλήματος συνέπειαι εἶναι αἱ βαρύτεραι καὶ αἱ ἀπὸ θεολογικῆς πλευρᾶς περισσότερον καὶ ἀμεσώτερον ἐνδιαφέρουσαι ἡμᾶς ὧδε, πλὴν αἱ πολύπλοκοι καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις τομεῦσι ἀκολουθίαι τοῦ ζητήματος τυγχάνουσι τόσον πολλαὶ καὶ συγκλονιστικαί, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ἐν τῇ συγχρόνῳ χριστιανικῇ διαρθρώσει τῶν κοινωνιῶν καὶ τῆς ζωῆς ἡμῶν καθόλου, ὥ-

---

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 335ης τοῦ προηγουμένου τεύχους.

(48) Ἴδε σελ. 66.

στε ἡ ἐφ' ἡμῶν ἐνταῦθα ἀνάλυσις καὶ ἀπαρίθμησις τούτων νὰ ἀποτελῇ τὴν φυσικωτέραν καὶ ἀναγκαιοτέραν λογικὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ ζητήματος. Διὸ καὶ προτάσσοντες τὴν μελέτην τῶν πλευρῶν τούτων τοῦ ἀνὰ χεῖρας θέματος ἡμῶν, ἴδωμεν κατὰ σειρὰν ταύτας, καὶ δὴ πρῶτον μὲν τὰς ἀπὸ κοινωνικῆς πλευρᾶς συνεπείας καὶ περιπλοκάς, ὅσας γεννᾷ τὸ ζήτημα.

Κυρίως ἀπὸ κοινωνικῆς πλευρᾶς τὸ ζήτημα παρουσιάζει δύο ἀμεσωτέρας ὄψεις, καὶ πρῶτον μὲν ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν ἔννοιαν καὶ πραγματικότητα τῆς οἰκογενείας, δεύτερον δὲν ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὰς εὐρυτέρας κοινωνικὰς ἀναστατώσεις, ἃς θὰ ἐπέφερε ἢ καὶ ἐπιφέρει ἡ τεχνητὴ γονιμοποίησις ἐν τῇ συγχρόνῳ διαρθρώσει τῶν τῆς ζωῆς πραγμάτων.

Καὶ συμφωνοῦμεν μὲν μετὰ τῶν συντακτῶν τοῦ περιφήμου Κειμένου τῆς Ἐκθέσεως τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως, καθ' ὃ ἐλάχιστα κοινωνικὰ «δεδομένα» («data») ὑπάρχουσιν, ἔν γε τῷ παρόντι, ἀκόμη καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς, ἔνθα ἐφαρμόζεται τὸ σύστημα τοῦτο εὐρύτερον, ὡς ἤδη καὶ προλαβόντως εἴπομεν, καὶ παραδεχόμεθα τὸ ἀπαραίτητον τῆς ἀπὸ κοινωνιολογικῆς πλευρᾶς μελέτης καὶ παρακολουθήσεως τῶν ἐπὶ μέρους περιπτώσεων τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος, ἣν εἰσηγεῖται, κατὰ τὸ αὐτὸ Κείμενον τῆς Ἐκθέσεως πάντοτε, ὁ ἰατρὸς **R. L. Dickinson**, Ἀρχηγὸς τῆς Ἐθνικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Μητρικῆς Ὑγιείας ἐν Ἀμερικῇ, ἐν τῇ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ Ἀκαδημίᾳ τῆς Ἰατρικῆς (49), θεωροῦμεν δὲ καὶ ὡς δεδικαιολογημένας καὶ ὀρθὰς τὰς ἐπὶ τοῦ προκειμένου παρατηρήσεις τῶν εἰδικῶν, καθ' ἃς ἥ τε μελέτη τῶν κοινωνικῶν συνεπειῶν τοῦ ζητήματος καὶ αὐταὶ αὗται αἱ κοινωνιολογικαὶ ἀκολουθίαι τούτου δὲν δύνανται εἰμὴ νὰ ποικίλλωσι κατὰ περιπτώσεις καὶ κοινωνίας καὶ χώρας ἔτι ἀνὰ τὸν κόσμον, ἅτε πλείστων ἀσταθμήτων ἢ καὶ ἀγνώστων πολλάκις παραγόντων παρεμβαινόντων ἐν ἑκάστῃ περιπτώσει καὶ ἄλλων ἄλλοτε καὶ ἀλλαχοῦ κριτηρίων ἰσχυόντων ἑκάστοτε ἐν τῇ κοινωνικῇ ἀντιμετωπίσει καὶ κρίσει τοῦ ζητήματος, καὶ δὴ κριτηρίων οὐχὶ μόνον ὑποκειμενικῶν, διὰ τὰ καταφεύγοντα εἰς τὸ σύστημα τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως πρόσωπα, ἀλλὰ καὶ ἀντικειμενικωτέρων, διὰ τὰς κοινωνίας ἢ τὰς νομοθεσίας τῶν Κρατῶν κατὰ τόπους. Πλὴν εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ διακρίνωμεν ἐν τῇ ὅλῃ ὑποθέσει τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως τὴν ὕπαρξιν τριῶν τοὐλάχιστον βασικῶν διὰ

(49) Artificial Human Insemination. The Report..., (London 1948) pp. 29)30.

τὴν κοινωνίαν συνεπειῶν ταύτης, ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸν βασικὸν τῆς ζωῆς θεσμὸν τῆς οἰκογενείας. Καὶ δὴ α) μὲν ποῖον ἀντίκτυπον θὰ ἔχῃ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως ἐπὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ θεσμοῦ, ὅταν οὗτος ὁριστικῶς ὑποκαταστήσῃ τὴν φυσικὴν τεκνοποιΐαν, καὶ δὴ εἰς τὰς περιπτώσεις ἐκείνας, ἐπὶ παραδείγματι, καθ' ἅς, ἐπιπολαίως πως, τὰ δύο συμβαλλόμενα ἐν τῷ γάμῳ μέρη καταφεύγουσιν εἰς ταύτην διὰ λόγους ἄλλους ἢ τὴν στειρότητα τοῦ ἀνδρός, β) ποίας συνεπείας θὰ ἔχῃ αὕτη ἐντὸς τῆς οἰκογενείας ἐπὶ τῶν ἀμοιβαίων σχέσεων μεταξὺ τῶν συζύγων ἀφ' ἑνὸς καὶ ἐπὶ τῶν αἰσθημάτων τοῦ τέκνου καθ' ἑαυτὸ καὶ πρὸς τοὺς γονεῖς αὐτοῦ, ἀφ' ἑτέρου, ἀπὸ τῆς στιγμῆς καθ' ἣν τοῦτο θὰ γνωρίσῃ τὴν ἀνεπάρκειαν τῶν γονέων αὐτοῦ, ὅπως φέρωσιν αὐτὸ εἰς τὸν κόσμον φυσιολογικῶς, καὶ θὰ ἔχῃ συνείδησιν τῆς θέσεως αὐτοῦ ἐν τῇ συζυγίᾳ τῶν γονέων αὐτοῦ, καθ' ἣν θὰ ἔχῃ πάντως κάθε δικαίωμα, ἵνα θεωρῇ ἑαυτὸ ξένον πως πρὸς τὸν ἕτερον τοὐλάχιστον τῶν γονέων αὐτοῦ, τὸν κατὰ νόμον πατέρα αὐτοῦ, καὶ γ) ποίας συνεπείας θὰ ἔχῃ εὐρύτερον ἡ τεχνητὴ γονιμοποίησις ἐπὶ τῶν πλατυτέρων δεσμῶν καὶ ἐπαφῶν τῆς οἰκογενείας μετὰ τοῦ ἀμεσωτέρου περιβάλλοντος αὐτῆς, τῶν γνωστῶν καὶ τῶν φίλων, καὶ μετὰ τοῦ μείζονος περιβάλλοντος αὐτῆς, τῆς εἰς ἣν ζῇ καὶ συνυπάρχει κοινωνίας ἢ πόλεως ἢ καὶ χώρας ἔτι ;

Αἱ οὑτωσὶ συνοψιζόμεναι ὑφ' ἡμῶν ἐνταῦθα συνέπειαι τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως εἰς κοινωνιολογικὴν κλίμακα ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ θεσμοῦ τῆς οἰκογενείας δὲν ἐξαντλοῦσι φυσικὰ τὰς πολυπλεύρους ὄψεις τοῦ ὅλου κοινωνιολογικοῦ προβλήματος, ὅπερ θέτει ἢ καὶ δύναται νὰ θέσῃ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ συστήματος καθ' ἑαυτήν, ἐπιτρέπουσιν ὅμως ἵνα ἴδωμεν τὴν πολλαπλότητα, προσέτι δὲ καὶ τὸ πολλαπλοῦν τῶν προβλημάτων καὶ τῶν ἀνατρεπτικῶν διὰ τὸν καθεστηκότα τῆς οἰκογενείας θεσμὸν συνεπειῶν τοῦ ζητήματος.

Ὑπάρχει ὁπωσδήποτε ἐν τῇ τεχνητῇ γονιμοποιήσει ἄμεσος ὁ κίνδυνος τῆς ἀφαιρέσεως ἐκ τῆς χριστιανικῆς οἰκογενείας τῶν εὐγενεστέρων αὐτῆς ἐκδηλώσεων καὶ αἰσθημάτων καὶ τῆς ἀναντιρρήτου ἀντικαταστάσεως τούτων διὰ καταστάσεων ἀνατρεπτικῶν καὶ ἀποσυνθετικῶν τῶν αἰσθημάτων πάντων τῶν συμβαλλομένων ἐν τῷ οἰκογενειακῷ δεσμῷ προσώπων, τοῦθ' ὅπερ δὲν εἶναι ἄλλο τι ἢ ἀνατροπὴ αὐτοῦ τούτου τοῦ θεσμοῦ τῆς οἰκογενείας. Δέον δὲ νὰ ὁμολογηθῇ ἐνταῦθα, ὅτι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἀνατροπὴ δὲν εἶναι ἁπλῶς αἰσθηματικῆς φύσεως, ἧς αἱ συνέπειαι θὰ ἠδύναντο νὰ παροραθῶσιν. Ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ γάμος ἐν τῇ κοινωνίᾳ εἶναι καθεστὼς στηριζόμενον ἐπὶ ἰσχυρῶν αἰσθηματικῶν βάσεων καὶ

διὰ τούτων ἀποβαῖνον δύναμις ἀναμορφωτικὴ τῆς οἰκογενείας καὶ τῶν ἀνθρώπων γενικῶς, δυνάμεθα νὰ κατανοήσωμεν ὁποίας καὶ ὁπόσας κοινωνικὰς εὐρύτερον ἀναστατώσεις δύναται νὰ ἐπιφέρῃ τὸ σύστημα τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως καὶ ἀπὸ τῆς περιωρισμένης, οὕτως εἰπεῖν, πλευρᾶς τῆς ἐξ οἰκογενειακῆς προοπτικῆς ἐξετάσεως τούτου. Ἄλλωστε αὐτὸ ὅπερ ὀνομάζομεν αἰσθηματικὸν ἐν τῇ οἰκογενείᾳ παράγοντα, εἶναι, ἐν ἀπωτέρᾳ ἀναλύσει, ζήτημα οὐσιαστικῶν σχέσεων τῶν συμβαλλομένων ἐν τῇ οἰκογενείᾳ μερῶν, καὶ δὴ σχέσεων «Μητρὸς - Τέκνου», «Πατρὸς - Τέκνου» καὶ «Μητρὸς - Πατρὸς - Τέκνου» ἢ «Τέκνων», ὡς ἄριστα παρετήρησεν ὁ μετὰ τῶν κοινωνιολογικῶν διὰ τὰς οἰκογενείας συνεπειῶν τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως ἀσχοληθεὶς ἰατρὸς René Biot (50). Τῶν σχέσεων τούτων διασαλευομένων καὶ δὴ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῶν αἰσθημάτων ἐμπιστοσύνης καὶ «ὑπερηφανείας αἵματος» ἢ «καταγωγῆς», ὡς θὰ ἐλέγομεν, τοῦ τέκνου πρὸς τὸν νόμιμον πατέρα αὐτοῦ καὶ πρὸς τὴν φυσικὴν μητέρα αὐτοῦ, διασαλεύεται αὐτὸς οὗτος ὁ θεσμὸς τῆς οἰκογενείας, ἐν τῇ στενωτέρᾳ καὶ βασικωτέρᾳ διαρθρώσει αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς εὐρυτέραις σχέσεσιν αὐτῆς ἐντὸς τῆς κοινωνίας.

Ἀλλὰ αἱ ἀπὸ κοινωνιολογικῆς πλευρᾶς ἐπὶ τοῦ θεσμοῦ τῆς οἰκογενείας συνέπειαι τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως δὲν εἶναι μόνον αἱ ὡς ἄνω, ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ ἐπανέλθωμεν ἐν εὐρυτέρᾳ ἀναλύσει καὶ ἐν τοῖς κατωτέρω (51). Αἱ ἀνησυχίαι τῶν εἰδικῶν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου εἶναι μείζονες καὶ πρακτικώτεραι, ἅπτονται δὲ τῶν ἀμεσωτέρων ἐντὸς τῆς οἰκογενείας προβλημάτων, ἃ θὰ ἠδύνατο νὰ γεννήσῃ τὸ θέμα τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως. Προβλήματα εἰς τὴν οἰκογενειακὴν διαπαιδαγώγησιν τοῦ ἐκ τεχνητῆς γονιμοποιήσεως, διὰ δοτῆρος βεβαίως, γεννηθησομένου τέκνου, εἰς τὴν ὑλικὴν ἢ πνευματικὴν περιποίησιν αὐτοῦ, εἰς τὴν ἁπλῆν ἔστω διατροφὴν καὶ ἀνάπτυξιν αὐτοῦ, καὶ γενικώτερον εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν πολλαπλῶν φροντίδων ἀλλὰ καὶ ἐξόδων αὐτοῦ ἀναγόμενα, θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ προκύψωσιν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἐντὸς τῆς οἰκογενείας τῆς ἐφαρμοσάσης ἢ μελλούσης νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν τεχνητὴν γονιμοποίησιν. Δὲν εἶναι δὲ δυνατὸν νὰ λεχθῇ ὅτι ἡ ἀμοιβαία τῶν δύο συζύγων συγκατάθεσις εἶναι ἀρκετὸς παράγων, ἵνα προλάβῃ τοιαύτης φύσεως προβλήματα ἢ καὶ ἀναφυόμενα νὰ ἐξουδετερώσῃ ταῦτα. Οἱ ἀστάθμιτοι ὄντως ψυ-

(50) BIOT R., Génération et amour,: Nouv. Rev. Théologique, 79 (1947) pp. 41)42.

(51) Ἴδε κατωτέρω, ἐν σελ.

χολογικοὶ παράγοντες, ἀπὸ τοῦ πληγέντος ἐγωϊσμοῦ ἑκατέρωθεν, καὶ δὴ τοῦ συζύγου κατὰ πρῶτον λόγον, μέχρι καὶ τῆς ἀδυσωπήτου ψυχώσεως τοῦ «νόθου» πως ἐντὸς τῆς συζυγίας ἢ καὶ ἁπλῶς ξένου διὰ ταύτην ἐν μέρει τέκνου, ἢ καὶ μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν συνήθων ἐντὸς τῆς οἰκογενείας καθ' ἡμέραν προστριβῶν, αἵτινες φέρουσι τοὺς συζύγους ἀντιμετώπους πρὸς τὰς βαρυνούσας αὐτοὺς ἐλλείψεις καὶ προκαλοῦσι συχνότατα τὰς ἑκατέρωθεν μεμψιμοιρίας ἢ τὰ πρὸς ἀλλήλους παράπονα ἢ καὶ τὰς βαρυτέρας κατηγορίας αὐτῶν, πάντα ταῦτα βαρύνουσιν ἀσφαλῶς περισσοτέρως ὅταν ὑπάρχῃ τὸ «κενὸν» τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως καὶ ἡ δημιουργία δυσκολιῶν καὶ προβλημάτων ἐπὶ ὅλων τῶν ὡς ἄνω πρακτικῶν σημείων τῶν διὰ τὸν γάμον καὶ τὴν οἰκογένειαν συνεπειῶν, πρέπει νὰ θεωρῆται φυσικὴ καὶ δὴ καὶ ἀναπόφευκτος πολλάκις. Δὲν πρέπει δὲ νὰ ἐξετάζωνται αἱ δυσκολίαι αὗται μετ' ἐπιπολαιότητος καὶ νὰ θεωρῆται, ὅτι ἐν ταῖς κοινωνίαις ἐκείναις ἔνθα ἐφαρμόζεται ἡ τεχνητὴ γονιμοποίησις θὰ ὑπάρχωσι πάντως καὶ θεσμοὶ δυνάμενοι ἐν δεδομένῃ στιγμῇ νὰ ἀναπληρώσωσι τὰ κενὰ ἐν τῇ διαπαιδαγωγήσει ἢ τῇ διατροφῇ τῶν ἐκ τεχνητῆς γονιμοποιήσεως τέκνων, ἅτινα κατὰ τὸν ἕνα ἢ ἄλλον τρόπον θὰ ἐδημιούργουν ἐντὸς τῆς οἰκογενείας παρόμοια προβλήματα. Ἡ κρατικὴ μηχανὴ μετὰ πασῶν τῶν κοινωνικῆς ἀποστολῆς ὀργανώσεων αὐτῆς, ἀπὸ τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων π.χ. μέχρι καὶ τῶν πλέον εἰδικῶν, ὡς θὰ ἤθελε φαντασθῇ τις, θεσμῶν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, δὲν δύνανται νὰ ἀναπληρώσωσι τὸ ἐκ τῆς διασπάσεως ἢ ἐξαρθρώσεως τοῦ οἰκογενειακοῦ θεσμοῦ κακόν, ἐνταῦθα δὲ τοῦ λόγου ὄντος περὶ τῶν ἀπὸ οἰκογενειακῆς πλευρᾶς κοινωνικῶν καὶ κοινωνιολογικῶν συνεπειῶν τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως, ἀσφαλῶς δὲν ἐνδιαφέρουσιν ἡμᾶς αὐταὶ ἢ ἐκεῖναι αἱ πρακτικαὶ ἀντιμετωπίσεις, λυσιτελεῖς καθ' ἑαυτὰς ἢ οὔ, τῶν δημιουργηθησομένων καταστάσεων, ἀλλὰ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ διαπίστωσις, ὅτι ἐκ τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως δὲν δύνανται νὰ ἀποκλεισθῶσι καὶ αἱ τοιαῦται πρακτικώτεραι δυσκολίαι καὶ ἀνυπολόγιστοι εἰς τραγικότητας καταστάσεις. Ἡ ἐντὸς τοῦ γάμου θέσις τοῦ τέκνου καὶ ἡ διαπαιδαγώγησις καὶ διατροφὴ καὶ ἀνάπτυξις αὐτοῦ, εἶναι θέματα προϋποθέτοντα ἰσχυρῶς λειτουργοῦντα τὸν μηχανισμὸν τῆς ἀγάπης, τῆς στοργῆς καὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος τῶν πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῆς φύσεως καὶ τοῦ νόμου τεταγμένων. Ἡ κατά τινα τρόπον ἐξασθένησις ἢ καὶ μερικὴ ἢ ὁλικὴ ἀδράνεια τοῦ μηχανισμοῦ τούτου δὲν δύναται εἰμὴ νὰ ἔχῃ τραγικὰς διά τε τὰ ἄτομα καὶ τὴν κοινωνίαν συνεπείας. Ἡ φύσις τῶν πραγμάτων καὶ τῶν ὄντων ἀπαιτεῖ ὅπως τὰ τέκνα τυγχάνωσι περιποιήσεων ἐπὶ ὅλων τῶν τομέων τῆς ζωῆς αὐτῶν ὑπὸ χειρῶν κινουμένων οὐχὶ ἐξ ἀνάγκης ἢ ἐξ ἀπαιτήσεων νομοθεσίας καὶ διατάξεων, ἀλλ' ἐξ ἀγάπης

καὶ μόνον. Ἡ δημιουργία ὅμως διὰ τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως καὶ τοῦ ἐλαχιστοτέρου κλονισμοῦ ἐν τῷ θέματι τῆς ἀγάπης ἐντὸς τῆς οἰκογενείας, δὲν δύναται εἰμὴ νὰ ὁδηγήσῃ εἰς τραγικὰς συνεπείας, ἐξ ὧν πολλὰ ἔχει νὰ ὑποφέρῃ ἡ οἰκογένεια ἔν τε τῷ παρόντι αὐτῆς καὶ ἐν τῷ μέλλοντι (52).

Ἀλλ' οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι αἱ ἐπὶ εὐρυτέρας κοινωνικῆς κλίμακος συνέπειαι τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως εἶναι ἔτι βαρύτεραι καὶ πικρότεραι. Αἱ ἀναστατώσεις, ἃς θὰ ἠδύνατο νὰ γεννήσῃ ἐν τῇ κοινωνίᾳ τὸ σύστημα τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως, εἶναι ὄντως σοβαραί. Θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἀπαριθμήσωμεν ἐνταῦθα πληθὺν ὅλην τοιούτων ἀναστατώσεων. Περιοριζόμεθα νὰ ἀναφέρωμεν μερικὰς μόνον ἐξ αὐτῶν.

Γνωστὸν ὅτι καὶ παρὰ τὰς ὑπαρχούσας ῥητὰς τοῦ νόμου διατάξεις περὶ φυλάξεως τοῦ «μυστικοῦ» τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως, ἰδίᾳ εἰς τὰς χώρας ἐκείνας ἔνθα εὐρύτερον ἐφαρμόζεται τὸ σύστημα τοῦτο, ἡ φύλαξις τοῦ «μυστικοῦ» δὲν εἶναι πάντοτε εὔκολος, οὔτε δὲ καὶ φυλάσσεται ἀπαρεγκλίτως. Ἡ ὕπαρξις ἐπιστημόνων καὶ κρατικῶν λειτουργῶν, μὲ ἀκεραίαν καὶ ἀνιδιοτελῆ συνείδησιν καὶ ἐπαγγελματικὴν εὐθύνην, δὲν εἶναι πάντοτε ἐξησφαλισμένη ἐν ταῖς κοινωνίαις. Αἱ συμπτώσεις δὲν ἀποκλείονται. Τὰ λάθη, ἑκούσια ἢ ἀκούσια, ἠμποροῦν νὰ φέρωσιν εἰς τὴν δημοσιότητα μυστικὰ ἀναγόμενα εἰς τὴν τεχνητὴν γονιμοποίησιν, ἅτινα δύνανται νὰ ἔχωσιν ἀνυπολογίστους ἀντικτύπους ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις ἡ ὑπόπτου μὲν ποιοῦ, ὀλεθρίων ὅμως συνεπειῶν κοινωνικὴ μάστιξ τῶν διαδόσεων, καὶ μάλιστα ἐπὶ ἑνὸς τομέως τόσον εὐφόρου διὰ τὰς ἠθικῶς μᾶλλον ἐλευθεριαζούσας κοινωνίας τῆς σήμερον, ὡς εἶναι ὁ τομεὺς τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως, δύναται νὰ κάμῃ θραῦσιν κυριολεκτικῶς μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καὶ νὰ ἀνατρέψῃ πρόσωπα καὶ καταστάσεις μὲ συνεπείας ἀνυπολογίστους. Δὲν ἀρκεῖ δὲ νὰ λεχθῇ ὅτι ἐὰν τοῦτο σήμερον συμβαίνῃ, διότι δὲν ἐσυνήθισαν οἱ ἄνθρωποι εἰς τὸ σύστημα τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως, αὔριον δὲν θὰ ὑφίσταται ὡς ἀρνητικὴ κατάστασις, ὅταν θὰ ἀποκτήσωσιν αἱ κοινωνίαι «συνείδησιν» τεχνητῆς γονιμοποιήσεως. Αἱ περὶ τὸ θέμα τοῦτο κοινωνικαὶ ἀναστατώσεις δὲν εἶναι ζήτημα «νοοτροπίας» καὶ «συνειδήσεως» μιᾶς ἐποχῆς ἢ μιᾶς κοινωνίας, ἀλλὰ ζήτημα στενώτατα σχετιζόμενον μὲ τὴν ψυχολογίαν τῶν λαῶν καὶ μὲ τὸ βάθος τοῦ «ὑποσυνειδήτου» τῆς ὁλότητος, ὅπερ δὲν ἠμπορεῖ πάντως νὰ θεωρηθῇ, ὅτι ἐπηρεάζεται ὑπὸ τῶν ψυχολογικῶν ἢ κοινωνιολογικῶν ρευ-

(52) BIOT R., Génération et amour,: Nouv. Rev. Théologique, 79 (1947) p. 40.

μάτων καὶ μένει ἀπαθὲς ἀπὸ τοὺς νόμους τοῦ αἵματος ἢ τῆς φύσεως. Καὶ δεν πρέπει νὰ λησμονῆται ὅτι ἡ τεχνητὴ γονιμοποίησις εἶναι σύστημα συνυφασμένον μὲ τοὺς νόμους τούτους τῆς φύσεως καὶ τοῦ αἵματος. Τοῦ περὶ τὴν τεχνητὴν γονιμοποίησιν «μυστικοῦ» ἄρα, κατά τινα τρόπον, κοινοποιηθέντος, ὁ διὰ τὴν κοινωνίαν κίνδυνος εἶναι ἀφάνταστος. Δὲν ὑπάρχει, νομίζομεν, ἀνάγκη νὰ μακρηγορήσωμεν ἐπὶ ἑνὸς σημείου, τὴν βαρύτητα τοῦ ὁποίου πᾶς τις δύναται νὰ ἀντιληφθῇ.

Τραγικωτέρα εἶναι ἀσφαλῶς ἡ ἑτέρα κοινωνικὴ συνέπεια καὶ ἀναστάτωσις, ἥτις δύναται νὰ ἐπέλθῃ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως ὡς πρὸς τὸν ἐν τῷ μέλλοντι κίνδυνον τῶν τυχὸν συναφθησομένων γάμων μεταξὺ τῶν ἐκ τεχνητῆς γονιμοποιήσεως προερχομένων τέκνων, τῶν ἀγνώστων μεταξύ των ἀπό γε τῆς πλευρᾶς τῶν «πατέρων» αὐτῶν, φυσικῶς ὅμως ἐκ τοῦ αὐτοῦ «πατρὸς» προερχομένων, ὡς ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ δοτῆρος ἑλκόντων τὸ γένος. Ἡ ὑπόθεσις δὲν εἶναι ἀπίθανος. Ἀντιθέτως, εἶνε ἐκ τῶν περισσότερον δυνατῶν νὰ συμβῶσι (53), ἰδίᾳ ἐν τῇ συγχρόνῳ διαρθρώσει τῶν γαμικῶν ἐθίμων καὶ πραγματικοτήτων, καθ' ἃ ὁ παράγων τῶν γονέων ἐν τοῖς συνοικεσίοις εἶναι ἐλαχίστης βαρύτητος, ἅτε τῶν νέων συναντωμένων καὶ προβαινόντων εἰς τοὺς γαμικοὺς δεσμούς, ἰδίᾳ ἐν ταῖς κοινωνίαις τῆς Δύσεως καὶ τοῦ Νέου Κόσμου, ἄνευ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τῆς διαγνώμης τῶν γονέων αὐτῶν. Γάμος μεταξὺ δύο τέκνων ἐκ τεχνητῆς γονιμοποιήσεως προερχομένων καὶ τὸν αὐτὸν δοτῆρα ὡς πατέρα ἐχόντων, ἀγνοούντων δὲ βεβαίως τὸν ἐν τῇ τεχνητῇ γονιμοποιήσει κατὰ φύσιν «πατέρα» αὐτῶν, καὶ ὄντων ἄρα «ἀδελφῶν ἐκ πατρὸς» κατὰ φύσιν, εἶναι γάμος ὄχι ἁπλῶς ἐπικίνδυνος ἀλλὰ καὶ τραγικός, ἀποτελῶν τὴν φρικτωτέραν περίπτωσιν αἱμομιξίας, ἧς αἱ συνέπειαι δὲν εἶναι κοινωνικαὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ βιολογικαὶ πλέον. Δεδομένου ὅτι ἔν τισι χώραις καὶ ἰδίᾳ ἐν Ἡνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς πολλαπλασιάζονται αἱ περιπτώσεις γονιμοποιήσεως πλειόνων γυναικῶν (ἀνερχομένων εἰς πολλὰς δεκάδας πολλάκις) (54) ἐκ τοῦ αὐτοῦ δοτῆρος, ὁ κίνδυνος, περὶ οὗ ἐνταῦθα ὁ λόγος, ἀποβαίνει ἔτι μείζων. Ἡ δὲ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀνησυχία τῆς Πο-

(53) Ἴδε περιπτώσεις ἀναφερομένας ἐν τῷ κράτει τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἀλλαχοῦ, παρὰ VALENSIN G., La fécondation artificielle et naturelle de la femme (Paris 1957) p. 299.

(54) Artificial Human Insemination. The Report..., (London 1948) p. 13. Πρβλ. καὶ VALENSIN G., La fécondation artificielle et naturelle de la femme (Paris 1957) p. 299.

λιτείας καὶ ἡ ἀγωνία τῶν ἐνδιαφερομένων ἀτόμων, τῶν γονέων σήμερον, τῶν μελλόντων νὰ συνάψωσι τοὺς γάμους των καὶ νὰ οἰκοδομήσωσι τὴν οἰκογενειακήν των φωλεὰν τέκνων αὔριον, συνεχῶς καὶ ὀγκοῦται, ἡ δὲ ἰατρικὴ ἐπιστήμη ἀδυνατεῖ νὰ προΐδῃ τὰς τραγικὰς συνεπείας τῆς πρωτοφανοῦς ταύτης περιπτώσεως αἱμομιξίας ἐν ταῖς κοινωνίαις τῆς αὔριον (55).

Παράλληλος εἰς τραγικότητα εἶναι ἀσφαλῶς καὶ ἡ ἑτέρα κοινωνικὴ συνέπεια τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως ἡ σχετιζομένη μὲ τὴν θέσιν τοῦ ἐκ τοῦ συστήματος τούτου γεννησομένου τέκνου, μέσα εἰς τὸ πλαίσιον τῆς γνωστῆς πέρὶ νόθων «φιλολογίας» ἐν τῇ συγχρόνῳ κοινωνίᾳ. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἡ ἰσχύουσα σήμερον νομοθεσία ἐν ταῖς χώραις ἐκείναις, ἔνθα ἐφαρμόζεται ἡ τεχνητὴ γονιμοποίησις, ἀποκλείει ἀπολύτως, τοὐλάχιστον ληξιαρχικῶς, ἀναλόγους συνεπείας ἐπὶ νοθείᾳ διὰ τὰ ἐκ τεχνητῆς γονιμοποιήσεως προερχόμενα τέκνα, καὶ δὴ ὄχι μόνον διὰ τὰ ἐκ κοινῆς συγκαταθέσεως ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ ὑπὸ πολυπλοκωτέρας τρόπον τινὰ συνθήκας προερχόμενα, πλὴν ἡ περὶ «νόθων» ἀντίληψις καὶ ἡ περὶ ταύτην φιλολογία ἐν ταῖς κοινωνίαις εἶναι περιέργου ὄντως φύσεως καὶ ἐκτάσεως, περιλαμβάνουσα ἀναποφεύκτως ἐντὸς αὐτῆς καὶ τοὺς καρποὺς τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως. Θὰ ἦτο δὲ ὄντως περίεργον ἐὰν συνέβαινε τὸ ἀντίθετον. Διότι πῶς θὰ ἐδικαιολογεῖτο κοινωνικῶς τὸ φαινόμενον, καθ' ὅ, τὸ μὲν ἐξώγαμον τέκνον ἐκ γυναικός,μὴ νομίμως προερχόμενον,θὰ ἐθεωρεῖτο, ὡς ἄλλωστε καὶ θεωρεῖται, νόθον, τὸ δὲ ἐκ τεχνητῆς γονιμοποιήσεως τέκνον, ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τοῦ γάμου, ἐκ πατρὸς μὴ νομίμου, δὲν θὰ ἐθεωρεῖτο ὡς νόθον ; Θὰ ἀπετέλει τοῦτο περίεργον ἀντινομίαν ἐν τῇ συγχρόνῳ κοινωνίᾳ, διὸ καὶ ἡ καυτηριάζουσα τὰς παρομοίας ἀνωμάλους περιπτώσεις ἐν τῇ κοινωνίᾳ γλῶσσα καὶ φιλολογία τοῦ λαοῦ δὲν ἀποκλείει, ἀκόμη καὶ εἰς τὰς περισσότερον ἀνεπτυγμένας καὶ φιλελευθέρας κοινωνίας, τὰς περιπτώσεις τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως ἐκ τῆς κατηγορίας ταύτης τῶν νόθων. Ἄλλωστε ἐπὶ τῆς ἀδεκάστου καὶ ἀδυσωπήτου ταύτης καυτηριάσεως τοῦ πράγματος ὀφείλεται κατὰ μέγιστον λόγον ἡ ἀπαίτησις τοῦ περὶ τὴν τεχνητὴν γονιμοποίησιν «μυστικοῦ» ἐν ταῖς διαφόροις κατὰ τόπους νομοθεσίαις καὶ ἰσχυούσαις διατάξεσιν.

Ταῦτα διὰ τὰς ἀπὸ κοινωνικῆς πλευρᾶς συνεπείας τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως. Ἐξετάσωμεν, δεύτερον, τὰς ἐν ψυχολογικῇ προοπτικῇ ἀκολουθίας τοῦ πράγματος.

(55) BERNHARD J., La fécondation artificielle et le contrat de mariage, : Nouv. Rev. Théologique, 80 (1948) p. 853.

Οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι αἱ κατὰ τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως ψυχικαὶ ἀντιδράσεις εἶναι πολλαὶ καὶ ποικίλλαι, κατ' ἀρχὴν δὲ καὶ ἀρνητικαὶ πᾶσαι ἐν τῷ συνόλῳ των. Διαπιστοῦται μία ἐξ ἐνστίκτου ἀντίδρασις πρὸς ταύτην, βασιζομένη εἰς τὴν ἀρνητικὴν ἐπιμαρτυρίαν τῆς συνειδήσεως, μὴ δυναμένης ἵνα περιχωρήσῃ ἐν ἑαυτῇ τὴν ἔκτασιν τοῦ ἀφυσίκου καὶ ἀνωμάλου, ἐν ἀντιπαραβολῇ πρὸς τὴν φυσικότητα, ἣν κέκτηται ἡ κατὰ νόμον παιδοποιΐα, στοιχείου, ὅπερ κέκτηται ἡ τεχνητὴ γονιμοποίησις. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ σταθμισθῶσιν ἢ περιγραφῶσιν ἢ καὶ ἐξηγηθῶσι καὶ δικαιολογηθῶσι ψυχολογικῶς καὶ ἐν ἀκριβείᾳ αἱ ἀντιδράσεις αὗται. Ὑπάρχουσιν ὅμως ἀναντιρρήτως, ὡς τόσαι ψηλαφηταὶ οὕτως εἰπεῖν ἀντιστάσεις τοῦ συνειδότος καὶ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, καὶ ὁ ὀξὺς καὶ εὐσυνείδητος ψυχολόγος ἢ παρατηρητὴς δὲν δύναται νὰ ἀγνοήσῃ αὐτὰς ἢ νὰ περιστείλῃ τὴν σημασίαν καὶ βαρύτητα αὐτῶν. Ἀκόμη καὶ ὑπ' αὐτὰ τὰ ἀπολυταρχικὰ καθεστῶτα τῶν τελευταίων δεκαετηρίδων, ἰδίᾳ τοῦ Ναζισμοῦ, ὡς παρατηρεῖ ὁ René Biot (56), ἔνθα καὶ ἡ τεχνητὴ γονιμοποίησις ἦτο ἐκ τῶν ἀναγκαίων προϋποθέσεων τῆς στηρίξεως τῆς ἐξουσίας καὶ τῆς ταύτῃ παρομαρτούσης βιοθεωρίας, αἱ ἀντιδράσεις τῶν εἰς ταύτην ὑποχρεουμένων καὶ ὑποβαλλομένων ἦσαν τόσαι, ὅσαι ἦσαν καὶ αἱ πρὸς τὰς λοιπὰς «κακοποιήσεις» τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας σημειωθεῖσαι, εἰς τρόπον ὥστε, πέραν τῶν ἐπιδιώξεων καὶ τῶν συμφερόντων τοῦ καθεστῶτος καὶ τῶν μεταφυσικῶν δικαιολογήσεων τούτων, οἱ ἰθύνοντες τοὺς λαοὺς ἐκείνους νὰ ἀναγκασθῶσι νὰ λάβωσι σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν τὰς ἀντιδράσεις ταύτας ἐν τῇ περαιτέρω ἐφαρμογῇ καὶ ἐπιβολῇ τοῦ συστήματος. Παρετηρήθη ἄλλωστε γενικώτερον, ὅτι καὶ ἔξω πάσης ἐννοίας βίας ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ συστήματος, ἀκόμη καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις ἐκείνας ἔνθα ὑπῆρχεν ἢ ὑπάρχει ἡ ἑκουσία ἀποδοχὴ καὶ ἐφαρμογὴ τοῦ συστήματος, αἱ ψυχολογικαὶ ἀντιδράσεις τῆς φύσεως, ποικίλλουσαι ἀπὸ τῆς ταραχῆς καὶ συγκινήσεως μέχρι καὶ τῶν φυσιολογικῶν ἀντιδράσεων τοῦ ὀργανισμοῦ, ἐξικνουμένων μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς ἀποπομπῆς τῆς ξένης γονιμοποιοῦ οὐσίας ἐκ τῶν κόλπων τῆς γυναικὸς ἢ τῆς ἔν τινι στιγμῇ τῆς ἐννεαμήνου περιόδου τῆς κυοφορίας ἀποβολῆς τοῦ ἐμβρύου, δὲν ἔλειψαν. Ἀντιθέτως, συχνότατα ὑπέπεσαν αὗται ὑπὸ τὴν ἐργαστηριακὴν ἢ κλινικὴν παρατήρησιν καὶ διαπίστωσιν τῶν εἰδικῶν ψυχολόγων ἢ γονιμολόγων. Δι' αὐτὸν ἄλλωστε τὸν λόγον καὶ οἱ ἐπιστήμονες, οἱ ἐφαρμό-

---

(56) BIOT R., Génération et amour,: Nouv. Rev. Théologique, 79 (1947) p. 44.

ζοντες σήμερον τὸ σύστημα, σὺν πᾶσι τοῖς λοιποῖς φυσιολογικοῖς μέτροις καὶ ταῖς καθόλου κλινικαῖς προφυλάξεσι διὰ τὴν περίπτωσιν, ἐπιμελοῦνται καὶ τοῦ θέματος τῆς ἐξασφαλίσεως τῶν ὁμαλωτέρων κατὰ τὸ δυνατὸν ψυχολογικῶν προϋποθέσεων διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἐγχειρήματος ἑκάστοτε (57).

Ἀλλ᾽ ὅ,τι ἐνδιαφέρει ἡμᾶς ὧδε ἐν τῇ μελέτῃ τῶν ψυχολογικῶν συνεπειῶν τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως, εἶναι νὰ καθορίσωμεν τὰς ἐπὶ ἑνὸς ἑκάστου ἐκ τῶν τριῶν συμβαλλομένων μερῶν, τοῦ κατὰ νόμον πατρός, τῆς κατὰ φύσιν μητρὸς καὶ τοῦ τέκνου ἐν τῇ τεχνητῇ γονιμοποιήσει, ἐπιδράσεων τοῦ συστήματος.

Καὶ ἀπὸ μὲν τῆς πλευρᾶς τοῦ κατὰ νόμον πατρὸς ἐντὸς τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως δέον νὰ σημειώσωμεν τὸ γνωστὸν «σύμπλεγμα κατωτερότητος», ὅπερ γεννᾶται παρ᾽ αὐτῷ, καὶ ὅπερ εἶναι ἡ φρικτοτέρα τῶν ψυχολογικῶν συνεπειῶν ἐν τῷ πράγματι. Ὁ φύσει καὶ θέσει μόνος δικαιούμενος νὰ ᾖ σύζυγος καὶ πατὴρ ἐν τῇ συζυγίᾳ αὐτοῦ ὑποκαθίσταται φρικτῶς ἐν τῇ τεχνητῇ γονιμοποιήσει, καὶ ἐὰν ἔτι ἔχῃ δώσῃ τὴν ἑαυτοῦ συγκατάθεσιν, ὅπερ εἶναι σύνηθες ἐν τῷ θέματι τούτῳ στοιχεῖον, ἡ δὲ ὑποκατάστασις αὕτη, δημιουργεῖ ἐντὸς αὐτοῦ, καὶ ἄκοντος ἔτι αὐτοῦ, ἀναπόφευκτον «τραῦμα» ψυχολογικόν, τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ ἀρνηθῇ ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ ψυχολογικὴ παρατήρησις. Ὁσονδήποτε δὲ καὶ ἐὰν ἐκ τῶν ἐφαρμοσάντων τὸ σύστημα πολλοὶ ὑπῆρξαν καὶ εἶναι οἱ ἀνομολογοῦντες, ἐν αἰσιοδόξῳ διαθέσει, ὡς εἴδομεν, τὴν «εὐτυχίαν» αὐτῶν ἐκ τῆς παρουσίας τέκνου ἐν τῇ συζυγίᾳ αὐτῶν ἐκ τεχνητῆς γονιμοποιήσεως, ἐν τούτοις τὸ παρ᾽ αὐτοῖς ψυχολογικὸν τραῦμα καὶ σύμπλεγμα κατωτερότητος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς μὴ ὑπάρχον. Διότι ἕτερόν τι εἶναι «συζυγικὴ εὐτυχία ἐπὶ τέκνῳ ἢ ἐπὶ τέκνοις» καὶ ἕτερον τὸ ἐν τῷ βαθυτάτῳ εἶναι παντὸς ἀνθρώπου ἐμφωλεῦον «σύμπλεγμα», ὅπερ καὶ ἐὰν ἔτι συμπνίγηται ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς ἐξ ἀγαθῆς συγκυρίας ὑπάρξεως θετικῶν περὶ τὴν συζυγικὴν ζωὴν καὶ εὐτυχίαν συνθηκῶν καὶ μένῃ ἀνομολόγητον ἀπὸ μέρους τοῦ ἀνδρός, ὅμως εἶναι πάντως τραῦμα ἐσωτερικὸν βωβόν, ἐξ οὗ ἐν τῷ βαθυτέρῳ ὑποσυνειδήτῳ αὐτοῦ θλίβεται οὗτος, εἴ γε καὶ ἀνομολογήτως, ὡς εἴπομεν.

Ὁσονδήποτε δὲ καὶ ἐὰν ἀνομολογῆται ὅτι «εἷς ἐκ τῶν δύο ἐν τῷ

(57) AMANIEU A., L'insémination artificielle, : L'Ami du Clergé, 57 (1947) pp. 815)817.

γάμῳ συζύγων πρέπει νὰ θυσιάσῃ τι ἐκ τῆς ἀξιοπρεπείας αὐτοῦ». (58) καὶ ὅτι οὗτος εἶναι πάντως ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς ἧς ἀποδέχεται διὰ τὴν συζυγίαν αὐτοῦ τεχνητῆς γονιμοποιήσεως, ἐν τούτοις ἡ θυσία ὑπάρχει—καὶ ὡς τοιαύτη ἀδύνατον νὰ μὴ λυπῇ τὸν ὑφιστάμενον ταύτην—, δὲν εἶναι μικρά, δημιουργεῖ δὲ ἐπὶ πλέον καὶ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐνταῦθα τραῦμα τοῦ συμπλέγματος κατωτερότητος. Ὑπάρχει δόσις τις ταπεινώσεως αὐτοῦ ἐνώπιον τῆς συζύγου αὐτοῦ. Ὑποκαθιστάμενος δὲ διὰ τοῦ ἀγνώστου - ἔστω — δοτῆρος, αἰσθάνεται ἑαυτὸν ὑφιστάμενον μείωσιν, καὶ ἐὰν ἔτι ἡ σύζυγος αὐτοῦ ἔχῃ πᾶσαν τὴν ἀπαιτουμένην ὡριμότητα καὶ λεπτότητα, ἵνα μὴ ἀποδείξῃ καὶ τὴν παραμικροτέραν ἔτι ἐκδήλωσιν τοῦ βαθυτέρου εἶναι καὶ τῶν αἰσθημάτων αὐτῆς ἐν τῇ περιπτώσει.

Βεβαίως ὁμολογητέον, ὅτι ἡ τεχνητὴ γονιμοποίησις, καίτοι θίγει αὐτόν, μειζόνως ἢ ἐλασσόνως, ἐντὸς τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, ἀποκαθιστᾷ ἐν τούτοις αὐτὸν ἐνώπιον τῆς κοινωνίας, ἥτις ἔχει τὰς ἑαυτῆς ἀντιλήψεις περὶ τῆς ἀτέκνου συζυγίας, Πλὴν ἡ σκέψις ὅτι ἡ ἀγνοοῦσα τὴν χρησιμοποίησιν τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως κοινωνία θεωρεῖ αὐτὸν πατέρα τοῦ ἢ τῶν τέκνων τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, δὲν εἶναι ἱκανὴ ἵνα ἐξουδετερώσῃ τὸ εὐρύτερον σύμπλεγμα κατωτερότητος ἐν τῷ ἀνδρί, ὅπερ καὶ ἀπὸ τῆς εὐρυτέρας ταύτης προοπτικῆς συνθλίβει αὐτόν, διότι, ἐν τέλει, ὁ διὰ τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως γενόμενος «πατὴρ» τῶν ἐν τῇ οἰκογενείᾳ αὐτοῦ τέκνων, γνωρίζει ὅτι δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ πατὴρ τούτων, τὸ δὲ σύμπλεγμα δὲν εἶναι ἡ ἐντύπωσις τοῦ περιβάλλοντος ἢ καὶ τῆς συζύγου ἔτι, ἀλλ' εἶναι αὐτὸ ὅπερ αἰσθάνεται ἐν τῷ βαθυτέρῳ αὐτοῦ εἶναι ὁ ἐνδιαφερόμενος, ὁ σύζυγος καὶ πατὴρ τῆς ἐφαρμοσάσης τὴν τεχνητὴν γονιμοποίησιν συζυγίας.

Ἀλλ' οὐδὲ καὶ αἴρεται ἡ βαρύτης τοῦ συμπλέγματος τούτου καὶ ἐν ταῖς περιπτώσεσιν ἐκείναις ἐπὶ παραδείγματι, ἐν αἷς πάθησις ἀφροδισία ἢ ἄλλη ἀναγκάζει τὴν προσφυγὴν εἰς τὸ ὑπὸ μελέτην σύστημα. Ἀντιθέτως, δέον ἀνεπιφυλάκτως νὰ εἴπωμεν, ὅτι τὸ σύμπλεγμα κατωτερότητος ἐν ταῖς περιπτώσεσι ταύταις εἶναι καὶ ἔτι βαρύτερον, διότι δὲν ἔχει μὲν ὁ ἀνὴρ ἐν ἑαυτῷ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἀνωτέρω τραῦμα τῆς ἀνικανότητος, ἀλλ' ἔχει τὸ ἕτερον καὶ ἐξ ἴσου βαρὺ τραῦμα τῆς εὐθύνης τῆς μεταβιβάσεως τρομερᾶς κληρονομικότητος τοῖς ἀπογόνοις αὐτοῦ, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ὁποίας καὶ ἀκριβῶς κατέφυγεν εἰς τὴν τεχνητὴν γονιμοποίησιν. Τὸ

(58) Artificial Human Insemination. The Report..., (London 1948) pp. 15-16.

σύμπλεγμα κατωτερότητος καὶ τὸ ψυχολογικὸν καθόλου τραῦμα δὲν προέρχεται ἐκ τούτου ἢ τοῦ ἄλλου συγκεκριμένου γεγονότος, ἐκ τῆς ἀνικανότητος ἐπὶ παραδείγματι μόνον ἢ ἀναλόγου ἄλλης περιπτώσεως, εἰς τρόπον ὥστε νὰ δύναται νὰ λεχθῇ, ὅτι εἰς οἱανδήποτε ἄλλην περίπτωσιν δὲν ὑπάρχει σχετικὸς τραυματισμὸς τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ ἀνδρός, ἀλλὰ προέρχεται ἐξ αὐτοῦ τούτου τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ ἀνὴρ ὑποκατεστάθη, διὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον λόγον ἀδιαφόρως, ὑπὸ τρίτου τινός.

Καὶ ἐζητήθη μὲν ὑπὸ τῆς συγχρόνου γονιμολογίας, ὅπως ἀμβλυνθῇ κατά τινα τρόπον ἡ βαρύτης τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐνταῦθα συμπλέγματος κατωτερότητος παρὰ τῷ ἀνδρὶ διὰ τῆς ἀναμίξεως τοῦ ἰδικοῦ του γονιμοποιοῦ ὑγροῦ μετὰ τοῦ γονίμου τοιούτου τοῦ δοτῆρος (59), ἵνα ἔχῃ πάντως καὶ οὗτος τὴν αἴσθησιν, ὅτι συμβάλλει πως εἰς τὴν τεκνοποίησιν ἐντὸς τῆς συζυγίας αὐτοῦ,ἔστω καὶ εἰκονικῶς, ἀλλ' οὐδὲ ἡ ταὐταπάτη» αὕτη ἴσχυσεν ἢ ἰσχύει εἰς τὴν ἐξουδετέρωσιν τοῦ συμπλέγματος παρὰ τῷ ἀνδρί, ὅπερ εἶναι πάντως βαρύτερον μιᾶς προχείρου παρομοίας θεραπείας. Πρὸς τούτοις δὲ καὶ ἐὰν ἔτι ἀπεδεικνύετο ὅτι ἡ συμβολὴ τοῦ συζύγου δὲν ὑπῆρξε καὶ τόσον εἰκονική, τοῦθ' ὅπερ δὲν εἶναι εὔκολον οὐδὲ συνήθως ἐφικτόν, καὶ πάλιν ἡ παρουσία τοῦ ξένου παράγοντος ἐν τῇ ὑποθέσει θὰ ἔκαμνε τὸ διαβρωτικὸν αὐτῆς καὶ ἀποσυνθετικὸν διὰ τὴν ψυχολογίαν τοῦ ἀνθρώπου ἔργον καὶ τὸ ἀποτέλεσμα θὰ ἦτο ἐλαφρότερον ἴσως, ἀλλὰ ταυτόσημον ἀπὸ ἀπόψεως ψυχολογικοῦ τραύματος παρ' αὐτῷ. Οἱ γνωρίζοντες τὴν ψυχολογίαν τοῦ ἀνθρώπου δύνανται νὰ κατανοήσωσι καλῶς ποίαν φρικτὴν σημασίαν ἔχουσι διὰ τὴν ἐσωτερικὴν ἁρμονίαν καὶ ἰσορροπίαν ὄχι μόνον τὰ μεγάλης ἐκτάσεως τραύματα, ἀλλὰ καὶ αἱ ἐλαφρότεραι πολλάκις ὑπόνοιαι, αἵτινες διαβιβρώσκουν ὀλεθρίως τοὺς «χώρους» τῆς συνειδήσεως καὶ τοῦ ὑποσυνειδήτου.

Δὲν πρέπει δὲ νὰ νομισθῇ, ὅτι ἀπὸ μόνης τῆς πλευρᾶς τοῦ συζύγου σημειοῦνται ψυχολογικαὶ συνέπειαι ἐκ τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως. Αἱ ἐπὶ τῆς συζύγου ἐπιδράσεις ταύτης καὶ αἱ παρ' αὐτῇ ἀντιδράσεις ἐκ τούτων εἶνε ἐξ ἴσου σοβαραὶ καὶ ὑπολογίσιμοι. Γίνεται σήμερον λόγος ψυχιατρικῶς περὶ πραγματικῶν αὐτὸ τοῦτο «κρίσεων» ψυχολογικῶν παρὰ τῇ γυναικί, τῇ καὶ ἑκουσίως καὶ κατόπιν τῆς ἰδίας αὐτῆς καὶ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς συγκαταθέσεως ὑποβαλλομένῃ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς τεχνητῆς γονι-

(59) VALENSIN G., La fécondation artificielle et naturelle de la femme (Paris 1957) pp. 252 κ. ἑξ..

μοποιήσεως. Καὶ αἱ «κρίσεις» αὗται ἔγκεινται ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν βαθυτάτην συνείδησιν τῆς γυναικός, ὅτι φέρει ἐνσυνειδήτως καὶ ἐξ ἀνάγκης ἐν τοῖς σπλάγχνοις αὐτῆς τὸ σπέρμα ἑνὸς ἀγνώστου αὐτῇ καὶ ξένου ἀνδρός — διά γε τὴν ἀνεπάρκειαν τοῦ ἰδίου αὐτῆς ἀνδρός, ὃν φύσει καὶ θέσει καλεῖται νὰ ἀγαπήσῃ καὶ ἀγαπᾷ — ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ εἰς τὴν ψυχολογικῶς ἀπαράδεκτον καὶ βαρεῖαν ὑποχρέωσιν, ὅπως ἀγαπήσῃ, μετὰ τὴν κύησιν αὐτοῦ τέκνον, ὅπερ δὲν εἶναι τὸ ἐκ τοῦ φυσικοῦ μετὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς δεσμοῦ γεννώμενον, ἀλλὰ ξένου τινὸς καὶ ἀγνώστου δοτῆρος, ὅπερ καὶ ἀγαπᾷ μὲν διότι ἐκυοφόρησε καὶ ἤνεγκεν εἰς τοὺς κόλπους αὐτῆς, ἀλλ' ἡ πρὸς τοῦτο ἀγάπη, ποσοτικῶς τοὐλάχιστον, δὲν δύναται νὰ εἶναι εἰμὴ ἐλάσσων ἐκείνης, ἣν θὰ ἔτρεφε καὶ ἐξεδήλου πρὸς τὸ κατὰ φύσιν, ἐκ τοῦ συζύγου αὐτῆς, τέκνον της.

Καὶ ἐνίστανται μέν τινες ἐκ τῶν ἀσχοληθέντων μὲ τὴν εἰδικὴν ψυχολογίαν τῆς γυναικὸς καὶ δὴ μὲ τὸ μητρικὸν αὐτῆς φίλτρον εἰδικῶς, ἰσχυριζόμενοι, ὅτι ἐν τῇ μητρικῇ ἀγάπῃ τὸ προέχον, ὥς τε αἴσθημα καὶ ὡς σκέψις καθόλου, δὲν εἶναι διὰ τὴν γυναῖκα ἡ «πατρότης» τοῦ εἰς τὸν κόσμον ὑπ' αὐτῆς φερομένου τέκνου, ἀλλ' αὐτὴ ἡ ἱερὰ πρᾶξις τῆς μητρότητος καὶ τὰ παρομαρτοῦντα αὐτῇ τρυφερὰ αἰσθήματα, ὡς ἀποδεικνύεται, λέγουσι, καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν περιπτώσεων ἐξωγάμων συλλήψεων καὶ γεννήσεων, μάλιστα δὲ ἐκ τῶν κατόπιν βίας ἢ καὶ ἄλλως ὑπὸ συνθήκας ψυχολογικὰς ἀνωμάλους γενομένας συλλήψεις παρανόμων ἢ φρικτῶν ἢ ἀσυνήθων γενικῶς ἐπαφῶν, ἐν αἷς ἡ ἅπαξ συλλαβοῦσα καὶ τεκοῦσα γυνὴ ἀγνοεῖ πάντα τὰ πρὸ τῆς συλλήψεως ἢ τὰ κατ' αὐτήν, ὡς καὶ πᾶσαν ἄλλην λεπτομέρειαν περὶ τὸ πρόσωπον ἢ τὸν χαρακτῆρα τοῦ «πατρὸς» τοῦ τέκνου αὐτῆς, ἐπιδίδεται δὲ εἰς μόνας τὰς εὐγενεῖς ἐκδηλώσεις τοῦ φίλτρου τῆς μητρότητος.

Πλὴν λεκτέον ἐνταῦθα τοῦτο κυρίως, ὅτι ἡ μὲν δύναμις τοῦ φίλτρου τῆς μητρότητος δὲν ἀγνοεῖται, ὡς δὲν ἀγνοεῖται καὶ τὸ γεγονός, ὅτι ἡ ἐκ τεχνητῆς γονιμοποιήσεως γενομένη μήτηρ ἑνὸς τέκνου ἀγαπᾷ ποσοτικῶς καὶ ποιοτικῶς μειζόνως τὸ τέκνον αὐτῆς τοῦτο ἢ τὸ ἐξ υἱοθεσίας π.χ. εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὰ μητρικὰ αὐτῆς αἰσθήματα παραδιδόμενον, ἐφ' ὅσον τὸ ἐκ τεχνητῆς γονιμοποιήσεως τέκνον εἶναι μειζόνως — καὶ τοῦτο ἀναντιρρήτως — τέκνον τῶν σπλάγχνων αὐτῆς. Ἀλλὰ καὶ παρὰ ταῦτα ἡ δημιουργουμένη ἐντὸς τῆς ψυχῆς αὐτῆς βαθυτάτη ψυχολογικὴ κρίσις καὶ κατάστασις ἐσωτερικοῦ ψυχικοῦ τραύματος ἥκιστα δύναται νὰ ἀγνοηθῇ ἢ παροραθῇ. Ἰσχύει φυσικὰ ὅ,τι καὶ ὑπὸ ἄλλας προϋποθέσεις τόσον προσφυῶς ἐν τῇ γλώσσῃ τῆς Θείας Ἀποκαλύψεως λέγεται, ὅτι «ἡ γυνὴ

ὅταν τίκτει λύπην ἔχει, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον οὐκ ἔτι μνημονεύει τῆς θλίψεως, διὰ τὴν χαράν, ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον» (Ἰωάν. 16, 21), καὶ εἶναι ὅθεν ἐπιμεμαρτυρημένον τὸ γεγονός, ὅτι ἐν τῇ γεννήσει ἀμβλύνονται τὰ πρότερα πικρὰ αἰσθήματα, τὰ συνδεόμενα κατά τινα οἱονδήποτε τρόπον πρὸς τὰς συνθήκας ἢ τὸ πρόσωπον, ὑφ' ἃς καὶ ἐξ οὗ προῆλθε τὸ κυοφορηθὲν τέκνον, πλὴν τοῦτο δὲν σημαίνει, ὅτι ἀπουσιάζουσιν ἀπὸ τὰς παρομοίας ἀνωμάλους περιπτώσεις τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος ἐνταῦθα ψυχικὰ τραύματα παρὰ τῇ γυναικὶ καὶ δὴ καὶ ὅλαι αἱ ἄλλαι ψυχολογικαὶ περιπλοκαὶ ἐκ τοῦ πράγματος.

Ὅ,τι δύναται νὰ λεχθῇ θετικῶς ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ εἶναι, ὅτι ἡ ὁπωσδήποτε ἀναντιρρήτως συναντωμένη ἀνωμαλία αὕτη καὶ ἐν τῇ γυναικὶ ἐκ τῆς ἐφαρμοζομένης τεχνητῆς γονιμοποιήσεως, δύναται ἁπλῶς νὰ ποικίλλῃ κατὰ πρόσωπα καὶ περιπτώσεις, καὶ δὴ ποσοτικῶς κυρίως καὶ κατὰ πρῶτον λόγον, ἅτε τῶν ὑποκειμενικῶν παραγόντων, ἤτοι τῆς μορφώσεως ταύτης ἢ τῆς ψυχικῆς αὐτῆς ὑγιείας καὶ ἀκεραιότητος, τῆς νοοτροπίας αὐτῆς, καὶ πλατύτερόν πως, τῆς νοοτροπίας καὶ τῶν ἀντιλήψεων τῆς κοινωνίας καὶ τοῦ περιβάλλοντος, ἐν ᾧ ζῇ καὶ γνωρίζεται, δυναμένων νὰ ἐμφανίσωσι τὴν παρ' αὐτῇ ψυχολογικὴν «κρίσιν» ὀξυτέραν ἢ χαλαρωτέραν (60).

Ἀποβαίνει δὲ ἀναμφιρρήστως ὀξυτέρα ἡ κρίσις αὕτη εἰς τὰς ψυχὰς ἐκείνας, ἐν αἷς ἡ ἔννοια τῆς ἁμαρτίας εἶναι βαθύτερον ἐρριζωμένη, ἡ δὲ τεχνητὴ γονιμοποίησις παραμένει μὲν θεωρουμένη παρ' αὐταῖς ὡς ἀναγκαῖον ἁπλῶς κακὸν ἐν τῇ διευθετήσει μιᾶς περὶ τὴν συζυγικὴν ζωὴν ἀνωμαλίας, πλὴν ὡς κακὸν πάντοτε, πολλὰ προσκροῦον πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς περὶ τὸν γάμον ἀκεραίας χριστιανικῆς πίστεως καὶ ἀντιλήψεως.

Εἶναι δὲ αἱ συνέπειαι τῆς τοιαύτης παρὰ τῇ γυναικὶ ψυχολογικῆς ἐκ τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως κρίσεως καὶ εὐρυτέρων ἀσφαλῶς περιπλοκῶν δι' αὐτήν, διότι ἐν ταύταις καὶ διὰ τούτων συγκλονίζεται πολλάκις ὁλόκληρον τὸ ψυχονευρικὸν σύστημα αὐτῆς καὶ διαταράσσεται ὁ συναισθηματικὸς κόσμος αὐτῆς, ἐπηρεάζεται δὲ μεγάλως ἐν τέλει καὶ αὐτὸ τὸ ἐν κυοφορήσει ἔμβρυον, εὐπαθέστατον ἄλλωστε, ὡς γνωστόν, καὶ ὑποκείμενον εἰς πάσης φύσεως ἐπιρροάς, φυσιολογικὰς ὅσον καὶ ψυχολο-

---

(60) Artificial Human Insemination. The Report..., (London 1948) p. 25.

γικάς, κατὰ τὰ ὑπάρχοντα κλινικὰ καὶ ψυχαναλυτικὰ δεδομένα τῆς συγχρόνου ἐπιστημονικῆς παρατηρήσεως (61).

Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις λεκτέον καὶ τοῦτο, ὅτι δὲν αἴρει τὴν βαρύτητα τῶν ψυχολογικῶν παρὰ τῇ γυναικὶ συνεπειῶν ἐκ τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως ἡ καὶ πρότερον ὑφ' ἡμῶν σημειωθεῖσα (62) «εὐτυχία» ἐν τῇ οἰκογενείᾳ ἐπὶ τῇ ἀποκτήσει τέκνου, περὶ ἧς τόσα εὔλογα φιλολογικὰ δείγματα παρέχει ἡ Ἔκθεσις τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας ἐκ τῆς περὶ τὴν τεχνητὴν γονιμοποίησιν ἀλληλογραφίας πλείστων προσώπων ἐν τῷ Δυτ. κόσμῳ. Ἡ ἐντὸς ὅμως τῆς οἰκογενείας «εὐτυχία» ἐκ τῆς παρουσίας τοῦ τέκνου εἶναί τι τὸ ἐξωτερικόν, ἐξασφαλιζόμενον καὶ διὰ τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως, ὡς καὶ διὰ τῆς υἱοθεσίας, ἢ ἔστω καὶ μειζόνως διὰ τῆς πρώτης παρὰ διὰ τῆς τελευταίας ταύτης, λέγομεν δὲ ἐξωτερικὸν κυρίως ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν ἐσωτερικωτάτην ὑφὴν τῶν ἀρνητικῶν αἰσθημάτων, τὰ ὁποῖα εἶναι δυνατὸν νὰ γνωρίσῃ γυνή τις ὑποβαλλομένη εἰς τὴν πολύπλοκον διαδικασίαν τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως. Σημειωτέον δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι ὑπὸ τὰς δηλώσεις «εὐτυχίας» τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν δὲν ὑποκρύπτεται πάντοτε καὶ ἡ ἀληθὴς εὐτυχία, καὶ ὅτι αἱ δηλώσεις αὗται καθ' ἑαυτὰς δὲν ἐπαρκοῦσι, ἵνα ἀποκαλύψωσι τὰς ὑπολανθανούσας καταστάσεις τοῦ ὑποσυνειδήτου, καὶ δὴ παρὰ τῷ γυναικείῳ φύλῳ, τῷ κεκτημένῳ πανθομολογουμένως πολυπλοκωτέραν ψυχολογικὴν διάρθρωσιν.

Ἐὰν τόρα εἰς πάντα ταῦτα προστεθῶσι καὶ αἱ ἐπὶ τοῦ ἐκ τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως προερχομένου τέκνου ψυχολογικαὶ συνέπειαι, ἰδίᾳ ἀφ' ἧς στιγμῆς τοῦτο ὑποψιασθῇ ἢ καὶ πεισθῇ περὶ τῆς τοιουτοτρόπου εἰς τὸν κόσμον ἐλεύσεως αὐτοῦ, τότε αἱ εἰς ψυχολογικὰς συνεπείας φρικτότητες τοῦ συστήματος τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως ἀποβαίνουσιν ὄντως ἀπειλητικαὶ διὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ τὴν ἀνθρωπότητα.

Ἐὰν τὰ ἐξ υἱοθεσίας τέκνα ἐντὸς τῆς οἰκογενείας, ἀναπτυσσόμενα πλησίον τῶν θετῶν αὐτῶν γονέων ἀμέριμνα καὶ εὐτυχῆ, ὅταν πληροφορηθῶσι τὸ ὄχι καὶ τρομερὸν καθ' ἑαυτὸ μυστικὸν τῆς ἐν υἱοθετήσει θέσεως αὐτῶν ἐντὸς τῆς οἰκογενείας, ὑφίστανται τρομακτικοὺς εἰς συνεπείας κλονισμούς, ἀντιλαμβάνεται πᾶς τις πόσον φρικτότερον ἀποβαίνει τὸ πρᾶγμα, ὅταν τὸ ἀποκαλυπτόμενον «μυστικὸν» ὁδηγεῖ ταῦτα πολὺ μακρύ-

(61) Artificial Human Insemination. The Report..., (London 1948) pp. 25)26.

(62) Ἴδε ἀνωτέρω σελ. 184)187.

τερον ἢ ἡ υἱοθεσία (63). Ἡ σκέψις τοῦ οὑτωσὶ γεννωμένου τέκνου, μὴ διαφέρουσα, ἀπὸ συνθλιπτικὴν «ψύχωσιν», ἔχουσαν ὡς ἐπίκεντρον τὴν θλιβερὰν ἐπῳδόν, ὅτι «δὲν εἶναι τέκνον τοῦ «πατρὸς» αὐτοῦ», εἶναι ἀσφαλῶς ἡ φρικτοτέρα ἐξ ὅσων δύνανται νὰ βασανίσωσι παιδικήν τινα ἢ νεανικὴν ψυχήν. Ἐντὸς δὲ τῆς γενικῆς διαρθρώσεως τῆς κοινωνίας καὶ τῆς ζωῆς σήμερον, ὁ κίνδυνος τοῦ κοινωνικοῦ ὑποβιβασμοῦ ἢ καὶ τοῦ πλήρους ἐξευτελισμοῦ ἀνθρώπου προερχομένου ἐκ τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως, ἀποτελεῖ ἀσφαλῶς μίαν ἐκ τῶν φρικτοτέρων ὄψεων τῶν ψυχολογικῶν συνεπειῶν, ἃς δύναται νὰ γεννήσῃ τὸ ἀνὰ χεῖρας ζήτημα.

Ὡς πρὸς τὴν νομικὴν πλευρὰν τοῦ ζητήματος, ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι τοῦτο τίθεται κυρίως ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὰς νομικὰς συνεπείας ἀπέναντι τῆς Πολιτείας, καὶ δὴ πρῶτον μὲν ὡς πρᾶξις ληξιαρχική, δεύτερον ὡς ζήτημα συνεπαγόμενον κληρονομικὰς ἀκολουθίας περιπλόκους, τρίτον δὲ ὡς ζήτημα συνεπειῶν ἐπὶ τῶν σχέσεων συγγενείας ἀνιόντων καὶ κατιόντων.

Καὶ ὡς πρᾶξις μὲν ληξιαρχικὴ ἡ ἐκ τεχνητῆς γονιμοποιήσεως τεκνοποίησις ἐμφανίζεται κυρίως ὥς τις «ἀπάτη» συμβατικὴ τῆς Πολιτείας ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν, καὶ δὴ τῆς μητρὸς κατὰ πρῶτον καὶ κύριον λόγον, τοῦ κατὰ νόμον πατρὸς τοῦ τέκνου, ἐὰν βεβαίως ἔχῃ δώσῃ τὴν ἑαυτοῦ συγκατάθεσιν διὰ τὸ ἐγχείρημα, τοῦ κατὰ φύσιν πατρὸς - δοτῆρος ἐν τῇ ὑποθέσει, ἐὰν φυσικὰ γνωρίζῃ τὴν περίπτωσιν, πάντως δὲ καὶ τοῦ εἰδικοῦ γονιμολόγου ἰατροῦ, τοῦ καὶ ὡς ληξιάρχου ἐν ἑκάστῃ περιπτώσει ἐνεργοῦντος, κατὰ τὰς ἑκασταχοῦ νομοθεσίας, ὅστις ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς ἐφ' ἧς ἐφήρμοσε τὴν τεχνητὴν γονιμοποίησιν γυναικὸς εἶναι οἱ κατὰ πρῶτον λόγον, ὡς εἰκός, «ἀπατῶντες» τὴν Πολιτείαν.

Ἡ ἔννοια δὲ τῆς «ἀπάτης» ἐν τῇ περιπτώσει εἶναι ἁπλῆ καὶ σαφεστάτη : τὸ τικτόμενον τέκνον καταγράφεται εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κατὰ νόμον πατρὸς αὐτοῦ — εἰς τὰς ἐκτὸς τοῦ γάμου τεχνητὰς γονιμοποιήσεις ἡ διαδικασία εἶναι τελείως διάφορος, διότι τὸ τέκνον καταγράφεται, ὡς καὶ εἰς τὰς ἐξωγάμους τεκνοποιήσεις, εἰς τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς μόνης — ὁ δὲ κατὰ φύσιν πατὴρ τοῦ τέκνου, ὁ καὶ ὁ δοτὴρ ἐν τῇ περιπτώσει, μένει, ἑκόντων ἢ ἀκόντων τῶν διαφόρων ἐνδιαφερομένων προσώπων, ἄγνωστος.

(63) VALENSIN G., La fécondation artificielle et naturelle de la femme (Paris 1957) pp. 316 κ. ἑξ..

Καὶ βεβαίως αἱ κρατοῦσαι ἐν ἑκάστῃ πολιτείᾳ νομοθεσίαι διώκουσι ποινικῶς τὰς τοιαύτας ἀναλόγους ἀπάτας. Πλὴν εἰς τὴν τεχνητὴν γονιμοποίησιν ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐνταῦθα «ἀπάτη» δὲν διώκεται, καίτοι καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, οὔτε τι ὀλιγώτερον οὔτε τι περισσότερον, εἰσάγεται εἰς τὸν θεσμὸν τῆς οἰκογενείας καὶ εἰς τὸ σῶμα τῆς κοινωνίας καὶ τοῦ Κράτους ἓν τέκνον, ὅπερ εἶναι ξένον πρὸς τὸν κατὰ νόμον καὶ κατὰ φύσιν κανονικὸν γάμον, καὶ ὅπερ ἐν τούτοις καλύπτεται ὑπὸ τὸν ὑφιστάμενον τοῦτον γάμον, ὡς θὰ ἐκαλύπτετο καὶ πᾶν ἐξώγαμον ἐκ μοιχείας, πλὴν μὴ ἀποκαλυφθείσης, τέκνον. Ἔν τισι μάλιστα νομοθεσίαις (τῇ Ἀγγλικῇ, ἐπὶ παραδείγματι) τὸ τέκνον χαρακτηρίζεται καὶ ἐξονομάζεται διὰ τῶν αὐτῶν ὅρων ὡς καὶ τὰ ἐξώγαμα τέκνα, ἡ δὲ πρᾶξις τῆς ἐκ τεχνητῆς γονιμοποιήσεως τεκνοποιΐας καίτοι θεωρεῖται ὡς «προσβολὴ τῆς δημοσίας αἰδοῦς» (64), οὐχ ἧττον ἡ ληξιαρχικὴ πρᾶξις γίνεται νομίμως καὶ ἀκωλύτως, τὸ δὲ τέκνον κέκτηται ὅλα τὰ δικαιώματα, ὅσα κέκτηται ἐν πάσῃ οἰκογενείᾳ πᾶν τέκνον αὐτῆς.

Οὐδεὶς πάντως δύναται νὰ διαμφισβητήσῃ τὴν οὑτωσὶ εἰσαγομένην εἰς τὴν κοινωνίαν νομικὴν ἀνωμαλίαν, ἥτις καὶ δύναται μὲν νὰ θεωρηθῇ ὡς μὴ παραβλάπτουσα τὴν εὐρυτέραν τάξιν τῶν πραγμάτων ἐν τῇ ζωῇ, ἐφ' ὅσον μάλιστα καὶ ἡ ληξιαρχικὴ καταχώρησις τοῦ τέκνου γίνεται ἐπ' ὀνόματι τοῦ κατὰ νόμον πατρὸς τῇ συγκαταθέσει τούτου (ὡς ἄλλωστε καὶ ἡ ὅλη πρᾶξις τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως γίνεται τῇ συγκαταθέσει αὐτοῦ), ἐν τούτοις ἀσφαλῶς ἡ ἔννοια τοῦ νόμου, κατ' ἀρχήν, κακοπαθεῖ ἐκ τῆς ληξιαρχικῆς ταύτης παρατυπίας, τοῦθ' ὅπερ εἶναι μία ἐκ τῶν ἀρνητικῶν νομικῶν συνεπειῶν τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως, ἃς σημειοῦμεν ἐνταῦθα.

Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῶν συνεπειῶν τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως ἐντὸς τῆς προοπτικῆς τοῦ κληρονομικοῦ δικαίου, κατὰ τὰς ἰσχυούσας νομοθεσίας τῶν κρατῶν καὶ κοινωνιῶν, τὸ ζήτημα ἐμφανίζεται ὑπὸ τὴν ἑξῆς ὄψιν : α) μὲν ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς διεκδικήσεως δικαιωμάτων, ἃ δύναται νὰ ἐγείρῃ ἐπὶ τοῦ τέκνου, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἐντὸς τῆς κατὰ νόμον οἰκογενείας τοῦ παιδίου κληρονομικῶν προνομίων ὁ πατὴρ - δοτὴρ τῆς τεκνοποιήσεως, β) δὲ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως πιθανῆς ἀρνήσεως κληρονομικῶν δικαιωμάτων τῷ παιδίῳ ἐντὸς τῆς κατὰ νόμον οἰκογενείας αὐτοῦ ἀπὸ μέ-

(64) Artificial Human Insemination. The Report..., (London 1948) p. 40.

ρους τοῦ κατὰ νόμον πατρὸς αὐτοῦ, ἐπικαλουμένου ἔν τινι δεδομένῃ στιγμῇ τὴν μὴ πατρότητα τοῦ ληξιαρχικῶς ἐπ' ὀνόματι ἑαυτοῦ ἐν καιρῷ καταγραφέντος παιδίου.

Καὶ περὶ μὲν τῆς δευτέρας περιπτώσεως ἰσχύει ἡ κρατοῦσα νομοθεσία καὶ ἡ καθόλου διαδικασία περὶ τοῦ δικαιώματος ἀποκληρώσεως ὑπὸ τοῦ πατρὸς τῶν τέκνων αὐτοῦ. Ὁ πατήρ, ὁ κεκτημένος τ. ἔ. τὰ δικαίωμα τοῦ ἀποκληροῦν τὰ ἑαυτοῦ τέκνα δεδικαιολογημένως ἐκ τῆς πατρικῆς κληρονομίας, κέκτηται φυσικῶς καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἀποκληροῦν καὶ τὸ ἐκ τεχνητῆς γονιμοποιήσεως τέκνον αὐτοῦ. Πλὴν ἡ προσαγωγὴ ὑπ' αὐτοῦ τῆς δικαιολογίας μόνης, ὅτι ἀποκληροῖ τὸ ἐκ τεχνητῆς γονιμοποιήσεως τέκνον αὐτοῦ ἐπὶ τῷ λόγῳ μόνῳ, ὅτι προέρχεται ἐκ τεχνητῆς γονιμοποιήσεως,καθιστᾷ,ἐν ἄλλαις μὲν πολιτείαις ἄκυρον τὴν ἀπόφασιν τοῦ διαθέτου πατρός, ἐν ἄλλαις δὲ ὕποπτον καὶ συζητήσιμον δικαστικῶς τὸ κῦρος τῆς τοιαύτης διαθήκης καθ' ἑαυτήν. Τὸ ἐκ τεχνητῆς γονιμοποιήσεως προερχόμενον τέκνον κέκτηται φυσικὰ δικαιώματα ἐπὶ τῆς κληρονομίας τοῦ κατὰ νόμον πατρός, ὡς καὶ πᾶν κατὰ φύσιν ἢ ἐξ υἱοθεσίας τέκνον, ἡ δὲ πρᾶξις, ἔγγραφος ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, τῆς κοινῆς συγκαταθέσεως τῶν συζύγων ἐνώπιον τοῦ γονιμολόγου ἰατροῦ, καὶ ἡ μετὰ τὴν γέννησιν ληξιαρχικὴ καταχώρησις τοῦ τέκνου ἐπ' ὀνόματι τῆς κατὰ νόμον συζυγίας αὐτῶν, συνεπάγεται, ὀφείλει νὰ συνεπάγηται ἀπαράγραπτα τὰ κληρονομικὰ δικαιώματα τοῦ τέκνου ἐπὶ τῶν περιουσιακῶν στοιχείων τῶν κατὰ νόμον γονέων αὐτοῦ. Πάντως ἡ πλευρὰ αὕτη τοῦ ζητήματος, καθαρῶς νομικῆς καὶ δικανικῆς ὑφῆς, ἐνδιαφέρει ἡμᾶς ὧδε ὀλίγον.

(Συνεχίζεται)

Δ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ
Καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης.

Ἡ Α. Μ., ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ.

ΕΚΛΟΓΗ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ

Τὴν 14ην Νοεμβρίου 1958, προσκλήσει καὶ προεδρείᾳ τοῦ Σεβ. Τοποτηρητοῦ Μητροπολίτου Τριπόλεως κ. Θεοδοσίου, τὸ Μέγα Συμβούλιον τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας, ἀποτελούμενον ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ τῶν Ἀντιπροσώπων τῶν Ἐπαρχιῶν, ἀνερχομένων εἰς 72 τὸν ἀριθμόν, συνελθὸν ἐν τῇ Μ. Αἰθούσῃ τοῦ Θρόνου, ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Μεγάρῳ, προέβη εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ὑποψηφίων διὰ τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον Ἀντιοχείας καὶ ἐν συνεχείᾳ τοῦ Πατριάρχου.

Ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν ἀπουσίαζον ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Βηρυττοῦ κ. Ἠλίας, λόγῳ ἀσθενείας, καὶ οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Ἀργεντινῆς καὶ Βραζιλίας, ἐκ δὲ τῶν Λαϊκῶν περὶ τοὺς 10.

Ἀρξαμένης τῆς Γεν. Συνελεύσεως, μετὰ τὴν καθιερωμένην προσευχὴν καὶ τὴν εἰς ἐπήκοον πάντων ἀνάγνωσιν τοῦ σχετικοῦ τοῦ Κανονισμοῦ ἄρθρου, ἐκλέξιμοι ἐπὶ Πατριαρχείᾳ ἐνεκρίθησαν πάντες οἱ τοῦ Θρόνου Μητροπολῖται.

Μετὰ τὴν μυστικὴν ψηφοφορίαν, ὑποψήφιοι ἀνεδείχθησαν, κατὰ σειρὰν ψήφων, ὁ Σεβ. Ἐπιφανείας κ. Ἰγνάτιος, ὁ Σεβ. Τριπόλεως κ. Θεοδόσιος καὶ ὁ Σεβ. Χαλεπίου κ. ,Ηλίας, ἰσοψηφίσας μετὰ τοῦ Σεβ. Ἐμέσης κ. Ἀλεξάνδρου καὶ εὐνοηθεὶς ὑπὸ τοῦ κλήρου.

Ἐν συνεχείᾳ, τὰ Μέλη τῆς Ἱ. Συνόδου, δώδεκα τὸν ἀριθμόν, κατῆλθον εἰς τὸν Ἱ. Πατριαρχικὸν Ναόν, ἔνθα κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, ἐξελέγη, κατὰ πλειονοψηφίαν, Πατριάρχης ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Τριπόλεως.

Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκλογῆς ἀνηγγέλθη εἰς τὰ κατακλύσαντα τὴν Πατριαρχικὴν αὐλὴν πλήθη, ἐν ᾧ συγχρόνως ἡ εἴδησις τῆς ἐκλογῆς ἀνηγγέλλετο διὰ χαρμοσύνων κωδωνοκρουσιῶν, καθ' ὅλην τὴν Δαμασκόν.

Μεθ' ὅ, ἀνοιγεισῶν τῶν πυλῶν τοῦ Ἱ. Ναοῦ, ἐτελέσθη τὸ Μέγα Μήνυμα, ὁ Πατριάρχης ἐξεφώνησε σύντομον λόγον καὶ ἀφοῦ ἐψάλη Ἑλληνιστὶ τὸ «ἄξιος» καὶ ὁ Πατριαρχικὸς Πολυχρονισμός, ὑπὸ τὰς ζητωκραυγὰς τοῦ Κλήρου καὶ τοῦ Λαοῦ, ὁ νέος Ἀντιοχεὺς Πρωθιεράρχης, Θεοδόσιος ὁ Στ'., κατηυθύνθη ἐν πομπῇ εἰς τὴν Μ. Πατριαρχικὴν Αἴθου-

σαν, ἔνθα ἐδέχθη τὰ συγχαρητήρια πάντων.

Ἡ Α. Θ. Μακαριότης ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας καὶ πάσης Ἀνατολῆς κ. Θεοδόσιος ἐγεννήθη ἐν Βηρυττῷ, τῷ 1886, ἐκ γονέων εὐπορούντων καὶ λίαν γνωστῶν εἰς τὴν ἐκεῖ Ὀρθόδοξον Κοινότητα καὶ ὅλην τὴν πόλιν.

Τὰ ἐγκύκλια μαθήματα διήκουσε ἐν τῇ ἐκεῖ Ὀρθοδόξῳ Σχολῇ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, καὶ εἶτα ἐν Γαλλικῇ Σχολῇ, ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Ἱεροδιδασκαλείῳ τοῦ Μπελεμεντίου καὶ τῇ ἐν Σταμποὺλ Μεγάλῃ Σχολῇ καὶ τέλος ἐν τῇ ἐν Χάλκῃ Ἱερᾷ Θεολογικῇ Σχολῇ.

Ἅμα τῇ ἀποφοιτήσει αὐτοῦ, διωρίσθη Ἀρχιερ. Ἐπίτροπος τῆς Ἐπαρχίας Ἀμίδης ἐν Διαρβεκίρ, προαχθεὶς δὲ εἰς Ἀρχιμανδρίτην ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου, προσελήφθη ὡς ἰδιαίτερος Γραμματεὺς αὐτοῦ τε καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας.

Τῷ 1922 ἐξελέγη Μητροπολίτης Τύρου καὶ Σιδῶνος, ὁπόθεν μετετέθη, τῷ 1928, εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν Τριπόλεως, ἣν θεοφιλῶς ἐποίμανε μέχρι τῆς ἀναρρήσεώς του εἰς τὸν Ἀποστολικὸν Θρόνον τῆς Μ. Πόλεως Ἀντιοχείας, εἰς διαδοχὴν τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου Ἀλεξάνδρου τοῦ Γ΄.

Ἡ Α. Μακαριότης ἀνέπτυξε πλουσίαν θρησκευτικὴν καὶ διοικητικὴν δρᾶσιν, ὅπου καὶ ἂν ὑπηρέτησεν. ἐξέδωκεν ἀραβιστὶ καὶ ἐδημοσίευσε διάφορα ἄρθρα κοινοτικῆς φύσεως, μετέσχεν εἰς διάφορα Συνέδρια, ὡς Ἀντιπρόσωπος τοῦ Πατριαρχείου, τῷ 1936 ἐπεσκέφθη τὰς Ἡνωμ. Πολιτείας, συνώδευσε τὸν Πατριάρχην Ἀλέξανδρον εἰς Σταμποὺλ καὶ τὸ Οἰκουμεν. Πατριαρχεῖον, Ρωσσίαν καὶ Ἑλλάδα, ἵδρυσε τὸ Μοναχικὸν Τάγμα Γυναικῶν, δύο Γυμνάσια καὶ Ἀδελφότητας καὶ ἀνεκαίνισεν Ἐκκλησίας καὶ Μονάς.

Ἐκτὸς τῆς Ἀραβικῆς γλώσσης ὁμιλεῖ ἀπταίστως τὴν Ἑλληνικήν, Γαλλικήν, Τουρκικήν, ἀρκούντως δὲ χειρίζεται τὴν Ἀγγλικήν, τὴν Ρωσσικὴν καὶ τὴν Ἀραμαϊκήν.

Ἡ ἐκλογὴ Αὐτοῦ ἐχαιρετίσθη μετ' ἐνθουσιασμοῦ παρὰ πασῶν τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ θερμαὶ διετυπώθησαν πρὸς τὸν Ὕψιστον εὐχαὶ ὑπὲρ μακροζωΐας καὶ ἐνισχύσεως ἐν τῇ ἱερᾷ καὶ πολυευθύνῳ Αὐτοῦ Πατριαρχικῇ ποιμαντορίᾳ.

Ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τοῦ νέου Πατριάρχου Ἀντιοχείας, ἀντηλλάγησαν μεταξὺ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ τῆς Α. Μακαριότητος, τὰ κάτωθι τηλεγραφήματα :

Παναγιώτατον Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην
κ. Ἀθηναγόραν.

Φανάριον.

Ἀφάτῳ Θείᾳ βουλῇ κληθέντες κανονικῶς σήμερον Ἁγιώτατον Πατριαρχικὸν Θρόνον Ἀντιοχείας, ἀπευθύνομεν ἀσπασμὸν ἀγάπης Ὑ. Θ. Παναγιότητι. Ἐνθρόνισις 23 Νοεμβρίου. Κύριος, εὐχαῖς ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν, ἐνισχύσαι ἡμᾶς.

Δαμασκός, 14 Νοεμβρίου 1958.

† Ἀντιοχείας ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ.

Μακαριώτατον Πατριάρχην Ἀντιοχείας
κ. Θεοδόσιον.

Δαμασκός.

Γηθοσύνως πληροφορηθέντες ἐκλογὴν Ὑμετέρας πεφιλημένης Μακαριότητος, ἐπὶ τὸν παλαίφατον Πατριαρχικὸν Θρόνον Ἀντιοχείας, ἀπευθύνομεν Αὐτῇ ἐγκάρδια συγχαρητήρια, καὶ εὐχόμεθα, ὅπως ὁ Κύριος ἐνισχύῃ Αὐτήν, ἐν τῇ ἐπιτελέσει τοῦ ὑψηλοῦ Πατριαρχικοῦ ὑπουργήματος Αὐτῆς.

Φανάριον, 15 Νοεμβρίου 1958.

† Πατριάρχης ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ

Ο ΝΕΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΣΕΡΒΙΑΣ

Εἰς τὸν χηρεύσαντα, διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου Βικεντίου, Πατριαρχικὸν Θρόνον τῆς Ἁγιωτάτης Σερβικῆς Ἐκκλησίας, ἐκλήθη ὁ Σεβ. Ἐπίσκοπος Ζίτσης κ. Γερμανός.

Τῇ 9ῃ Σεπτεμβρίου συνεκλήθη, συμφώνως πρὸς τὸν Καταστατικὸν Χάρτην τῆς Ἐκκλησίας ταύτης, ἡ Ἐκλογική, ἐκ Κληρικῶν καὶ Λαϊκῶν, Συνέλευσις, ἥτις διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας κατήρτισε τὸ τριπρόσωπον ψηφοδέλτιον, ἐξ οὗ τῇ 13ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου προεκρίθη ὁ Σεβ. Ἐπίσκοπος Ζίτσης κ. Γερμανός, ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν Ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας.

Ἡ Α. Μακαριότης, ὁ νέος Πατριάρχης τῶν Σέρβων κ. Γερμανός, κατὰ κόσμον Βρανισλὰβ Τσόριτς, ἐγεννήθη τὴν 7ην Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1899, ἐν Ζανίσκυ Μπάνικ τῆς Γιουγκοσλαβίας.

Μετὰ τὰ ἐγκύκλια καὶ γυμνασιακὰ αὐτοῦ μαθήματα, εἰσήχθη εἰς τὴν Θεολογικὴν Ἀκαδημίαν Βελιγραδίου, ὁπόθεν ἀποφοιτήσας ἀριστοῦχος, συνέχισεν ἀνωτέρας σπουδὰς ἐν Σορβόννῃ, εἰδικευθεὶς εἰς τὸ Κανονικὸν Δίκαιον.

Ἤδη ἀπὸ τῆς χειροτονίας αὐτοῦ εἰς Διάκονον, εἶχε διακριθῆ καὶ εἶτα ὡς Ἱερεύς, Καθηγητὴς τῶν Θρησκευτικῶν καὶ μέλος τῶν Πνευματικῶν Δικαστηρίων τοῦ Πατριαρχείου.

Τῷ 1951 ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος, τῆς Ἐπαρχίας Ζίτσης, ἣν διώκησε μετὰ πολλοῦ ζήλου καὶ ἱκανότητος μεγάλης. Διὰ τοῦτο ὅ τε Ἱ. Κλῆρος καὶ τὸ πλήρωμα τῆς Ὀρθοδόξου Σερβικῆς Ἐκκλησίας εἶδον ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ τὸν ἄξιον διάδοχον τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Βικεντίου, ἡ δὲ ἐκλογὴ αὐτοῦ ἐχαιρετίσθη γηθοσύνως ὑπὸ πασῶν τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Ἡ Α. Μ., ὁ Πατριάρχης Σερβίας κ. ΓΕΡΜΑΝΟΣ.

ΕΠΙΣΗΜΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Καταχωρίζονται κατωτέρω ἥ τε εἰρηνικὴ ἐπιστολὴ τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Σερβίας κ. Γερμανοῦ καὶ εἰς ταύτην ἀπάντησις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Ἀθηναγόρου τοῦ Α΄.

Η ΕΙΡΗΝΙΚΗ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΣΕΡΒΙΑΣ

Παναγιώτατε καὶ Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης, καὶ Οἰκουμενικὲ Πατριάρχα, περιπόθητε καὶ ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, κύριε Ἀθηναγόρα, τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ περιπτυσσόμενοι, ἐγκαρδίως προσαγορεύομεν.

Ὁ δεσπόζων ζώντων καὶ νεκρῶν Πανύψιστος Θεὸς ηὐδόκησε καλέσαι παρ' Αὐτῷ τὸν Πρωτόθρονον τῆς Σερβικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μακαριστὸν Πατριάρχην Βικέντιον, κοιμηθέντα ἐν Κυρίῳ τῇ 5ῃ Ἰουλίου, (22ᾳ Ἰουλίου) ἐνεστῶτος ἔτους καὶ εἰς τὰς αἰωνίους μεταστάντα μονάς, κατόπιν ὀκταετοῦς ἐν ἀφοσιώσει πολλῇ διακονίας παρὰ τὸ πηδάλιον τῆς Σερβικῆς Ὀρθοδόξου ,Εκκλησίας.

Ταῖς διατάξεσι τοίνυν τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τοῦ Καταστατικοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας κατακολουθοῦσα ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Σερβικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, συνῆλθε, τῇ 9ῃ Σεπτεμβρίου, (27 Αὐγούστου), εἰς ἔκτακτον συνεδρίαν, καὶ σὺν ἄλλοις κατέλεξε καὶ προέτεινε τῇ Ἐκλογικῇ Συνελεύσει τὴν ἡμῶν Μετριότητα ἐν τοῖς τρισὶν ὑποψηφίοις, διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Σέρβου Πατριάρχου.

Ἡ Ἐκλογικὴ Συνέλευσις συνῆλθε τῇ 13η Σεπτεμβρίου (31η Αὐγούστου), ἐν τῷ Ἱ. Καθεδρικῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Ἀρχιστρατήγου, ἐν Βελιγραδίῳ, καὶ τῇ ἐπικλήσει τοῦ Παναγίου Πνεύματος ἐξελέξατο τὴν Μετριότητα ἡμῶν Πατριάρχην τῶν Σέρβων.

Τῇ Κυριακῇ, 14η (1η) ἰδίου, κατὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν, ἐγένετο ἡ ἐπίσημος ἐνθρόνισις τῆς Μετριότητος ἡμῶν, καὶ οὕτως, ἐλέῳ Θεοῦ, ἀνήλθομεν εἰς τὸν Θεοφρούρητον Θρόνον τῶν Σέρβων Πατριαρχῶν, ἀναλαβόντες πάντα τὰ κανονικὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντα τοῦ Προϊσταμένου τῆς Αὐτοκεφάλου Σερβικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἀναπέμποντες εὐχαριστίας τῇ Παναγίᾳ Τριάδι, Ἧς ἐλέῳ ἀνήλθομεν εἰς τὸν Θρόνον τῶν Σέρβων Πατριαρχῶν Βελιγραδίου, προελθόντες ἐκ τοῦ ἐπίσης ἐνδόξου καὶ ἱστορικοῦ Θρόνου τῶν Σέρβων Ἀρχιερέων τῆς Ἐπαρχίας Ζίτσης, διὰ τοῦ εἰρηνικοῦ ἡμῶν τοῦδε Γράμματος ἐπιθυμοῦμεν, κατὰ τὸ ἀρχαῖον τῆς Ἐκκλησίας ἔθος, φιλαδέλφως πληροφορῆσαι τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα καὶ πάντας τοὺς ἀδελφοὺς Ἀρχιερεῖς τῆς κατ' Αὐτὴν Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας περὶ τῆς ἐκλογῆς ἡμῶν εἰς Πατριάρχην τῶν Σέρβων καὶ τῆς ἀναλήψεως παρ' ἡμῶν τοῦ ὑψηλοῦ καὶ ὑπευθύνου τούτου καθήκοντος.

Ἐπὶ τούτοις βουλόμεθα διαβεβαιώσασθαι τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα, ὅτι ἀκεραίαν καὶ ἀναλλοίωτον φυλάξομεν τὴν ἣν ὁμολογοῦμεν Πίστιν, ἑτοίμως ἔχοντες ἀγωνισθῆναι ὑπὲρ αὐτῆς, μεριμνᾶν τε ἐνδελεχῶς καὶ ἀτρυμόνως πρὸς διατήρησιν τῆς ἑνότητος αὐτῆς καὶ τοῦ συνδέσμου τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης μετὰ πασῶν τῶν Ὀρθοδόξων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, ὅτι εἴπερ ποτὲ σήμερον ἀναγκαία ἐστὶν ἡ πρὸς ἀλλήλους κοινωνία καὶ συνεργασία τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἀρχηγῶν, πρὸς ἐπικράτησιν τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, ἐπ' ἀγαθῷ καὶ διὰ τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ κόσμου.

Συνιστῶντες ἑαυτοὺς τῇ Ὑμετέρᾳ Ἀγάπῃ καὶ ταῖς ἁγίαις Αὐτῆς εὐχαῖς, πρὸς ἐπιτυχίαν ἐν τῷ ἐμπιστευθέντι ἡμῖν δυσχερεῖ ἔργῳ, κατασπαζόμεθα Ὑμᾶς ἀδελφικῶς ἐν Χριστῷ τῷ Σωτῆρι καὶ διατελοῦμεν.

Τῆς Ὑμετέρας γερασμίας Παναγιότητος
ἀφωσιωμένος ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς καὶ συλλειτουργός.
† Ὁ Πατριάρχης τῶν Σέρβων ΓΕΡΜΑΝΟΣ.

Ἐν Βελιγραδίῳ, τῇ 16η Σεπτεμβρίου 1958.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΙΚΗΝ

Μακαριώτατε καὶ Ἁγιώτατε Πατριάρχα Βελιγραδίου καὶ πάσης Γιουγκοσλαβίας, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Γερμανέ, τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἀσμένως ἐκομισάμεθα ἔναγχος τὰ ἀπὸ τῆς ις´ τοῦ παρελθόντος μηνὸς Σεπτεμβρίου, ἀριθμ. 105)68, τίμια Εἰρηνικὰ Γράμματα τῆς Ὑμετέρας λίαν ἀγαπητῆς καὶ περισπουδάστου ἡμῶν Μακαριότητος, δι᾽ ὧν, κατὰ τὸ παλαιόθεν ἐκκλησιαστικὸν ἔθος, ἤγγελλεν ἡμῖν καὶ τῇ περὶ ἡμᾶς σεβασμίᾳ Ἱεραρχίᾳ τὴν ψήφοις κανονικαῖς τῆς γερασμίας Ἱεραρχίας τῆς Σερβικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐκλογὴν Αὐτῆς, καὶ τὴν ἀνάληψιν ἤδη ὑπ᾽ Αὐτῆς πάντων τῶν κανονικῶν δικαιωμάτων καὶ καθηκόντων τοῦ Προϊσταμένου τῆς Αὐτοκεφάλου Σερβικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐπισήμως τε διαβεβαιοῦτο ἀκεραίαν μὲν καὶ ἀλώβητον φυλάξαι τὴν Ὀρθόδοξον πίστιν, ἑτοίμως ἔχουσα καὶ ἀγωνίσασθαι ὑπὲρ αὐτῆς, ἐνδελεχῶς δὲ καὶ ἀτρυμόνως ἀεὶ μεριμνᾷν καὶ συντρέχειν εἰς διατήρησιν τῆς ἑνότητος τῆς πίστεως καὶ τοῦ συνδέσμου τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης μετὰ πασῶν τῶν Ὁμοδόξων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν.

Ἀνέγνωμεν τὰ Γράμματα ταῦτα τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας Μακαριότητος, ἰδίᾳ τε καὶ ἐν συνεδρίᾳ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, πάνυ ἡδέως, διιδόντες καὶ ἐν τῇ ἐκλογῇ Αὐτῆς τὴν τὰ πάντα πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ πιστεύοντος εὐσεβοῦς λαοῦ κατευθύνουσαν καὶ οἰκονομοῦσαν πάνσοφον βουλὴν τοῦ Θεοῦ. Ἐκ γὰρ τῆς πρώτης ταύτης, πρὸς ἡμᾶς, καὶ πρὸς τοὺς λοιποὺς δὴ τιμιωτάτους Προκαθημένους τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν, ἐπικοινωνίας καὶ ἐπαφῆς τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος ἔστιν ἰδεῖν, ὅτι ἡ μικρὸν ἐν χηρείᾳ τελέσασα Σερβικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἠλεώθη πλουσίως παρὰ τοῦ Θεοῦ, ἀξιωθεῖσα τυχεῖν προστάτου καὶ κηδεμόνος κεδνοῦ, πρὸς ταῖς τακτικαῖς τοῦ ἐμπιστευθέντος αὐτῷ Θρόνου καὶ εὐσεβοῦς ποιμνίου ἐκκλησιαστικαῖς ἀνάγκαις, βαθέως ἅμα αἰσθανομένου καὶ ἐκτιμῶντος καὶ τὸ ἀπὸ τῶν καιρῶν καὶ περιστάσεων καὶ πᾶσι μέν, μάλιστα δὲ τοῖς Πρώτοις τῶν Ἐκκλησιῶν ἐπιβαλλόμενον εὐρύτερον καθῆκον τῆς ἐν πνεύματι Χριστοῦ καὶ ἐκκλησιαστικῇ συνειδήσει συνεργασίας, πρὸς ἀπὸ κοινοῦ ἀντιμετώπισιν τῶν ὁλονὲν προβαλλόντων νέων καὶ γενικωτέρας φύσεως ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων

καὶ προβλημάτων, ἐν ἐποχῇ τοσοῦτον ταραχώδει καὶ τοσοῦτον κρισίμῳ, διά τε τὰ ἔθνη καὶ τοὺς λαοὺς καθόλου, καὶ διὰ τὴν Ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν ἰδιαιτέρως.

Τὰ ἔθνη ἐν ἀπορίᾳ ἀτενίζουσι καὶ νῦν πρὸς τὸ μέλλον, ἡ δὲ Ἐκκλησία, ἐν ᾗ ἐστιν ἀποτεθησαυρισμένη ἡ σωτήριος τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ ἡ ἐμπεπίστευται ἡ πνευματικὴ καὶ θρησκευτικὴ χειραγωγία τοῦ ἀνθρώπου, οὐχὶ ἄνευ δυσκολιῶν ἀσκεῖ τὸ ἁγιαστικὸν αὐτῆς ἔργον. Τὸ πνεῦμα τῆς συγχρόνου ἐποχῆς, ἀπότοκον τῶν τρομερῶν δοκιμασιῶν, δι' ὧν διῆλθεν ἡ ἀνθρωπότης κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους χρόνους, ἐπιδρᾷ ἀρνητικῶς ἐπὶ τοῦ σωτηριώδους ἔργου τῆς Ἐκκλησίας, διὰ τῆς ὑποτιμήσεως τῶν πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν ἀξιῶν καὶ διὰ τῆς πᾶσαν θρησκευτικήν, πνευματικὴν καὶ πεπολιτισμένην ζωὴν ἀπειλούσης συγχρόνου ἀπαθοῦς ἔναντι τῶν Θείων καὶ ἱερῶν ἀδιαφορίας καὶ ἀποψυχώσεως τῆς ζωῆς.

Καθῆκον ὄντως καὶ τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν ἐστιν, ἵνα ἐν εὐρύτητι πνεύματος καὶ ἀμοιβαίᾳ κατανοήσει ἀντιδράσωσι σθεναρῶς κατὰ τοῦ πνεύματος τούτου τοῦ αἰῶνος, διακηρύττουσαι ἐνώπιον, οὐχὶ μόνον τοῦ ἰδίου πληρώματος, ἀλλὰ καὶ συμπάσης τῆς ἀνθρωπότητος, ὅτι «οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία· οὐδὲ γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς». (Πράξ. δ'. 12), καὶ ὅτι πᾶσα ἀπὸ τῶν ὑγιῶν τῆς ἀποκεκαλυμμένης θρησκείας ἀρχῶν παρέκκλισις καὶ ἀπομάκρυνσις οὐκ ἔστι δυνατόν, ἵνα μὴ ἔχῃ ὀλεθρίους ἀκολουθίας, διὰ τὴν κοινωνικὴν καὶ τὴν ἠθικὴν τῶν ἀνθρώπων ζωήν.

Συγχαίροντες τῇ Ὑμετέρᾳ γερασμίᾳ Μακαριότητι, ἐπὶ τῇ ἐπαξίᾳ ἐκλογῇ Αὐτῆς καὶ ἀνόδῳ εἰς τὸν τίμιον καὶ τῇ καθ' ἡμᾶς Μητρὶ Ἁγίᾳ τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ στενοῖς ἱστορικοῖς δεσμοῖς συνδεδεμένον καὶ πολλῆς παρ' αὐτῆς ἀγάπης καὶ τιμῆς ἀεὶ ἀπολαύοντα Πατρ. τῆς Σερβικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας Θρόνον, διαβεβαιούμεθα Αὐτῇ μετὰ προθυμίας καὶ ἀγαθῆς ἀεὶ προαιρέσεως καὶ διαθέσεως συναντιλαμβάνεσθαι, τὸ ἐφ' ἡμῖν, ἐν οἷς ἂν δεήσειε, πρὸς τὴν οἰκοδομὴν τῶν πιστῶν καὶ τὴν δόξαν τοῦ ἐν Τριάδι ὑμνουμένου Θεοῦ ἡμῶν, καὶ εὐχόμενοι πλουσίαν πάντοτε Αὐτῇ τὴν παρὰ Κυρίου ἐνίσχυσιν, ἵνα ἡ Πατριαρχικὴ Αὐτῆς διακονία ᾖ λυσιτελὴς ἐν πᾶσι καὶ ἀγλαόκαρπος, περιπτυσσόμεθα Αὐτὴν καὶ αὖθις ἐν φιλήματι ἁγίῳ καὶ διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης ἀδελφικῆς καὶ ἐξιδιασμένης τιμῆς.

αϡνη' Ὀκτωβρίου ζ'.

Τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας Μακαριότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΖΗΤΟΥΜΕΝΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Ὡς γνωστὸν μετὰ τὴν ἐν Ἔβανστον Β΄ Γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ μάλιστα ἀπὸ τοῦ ἔτους 1956 γίνονται μελέται καὶ διεξάγονται συζητήσεις πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τὸ Διεθνὲς Συμβούλιον Ἱεραποστολῶν ἑνωθῶσιν εἰς ἓν Συμβούλιον. Τὸ θέμα τοῦτο ἐξητάσθη εὐρέως καὶ ἐπισήμως ὑπὸ μὲν τοῦ Π. Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν κατὰ τὴν ἐν Νιοὺ Χαῖβεν τῆς Ἀμερικῆς συνεδρίαν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, τὸ θέρος τοῦ ἔτους 1957, ὑπὸ δὲ τοῦ Δ. Συμβουλίου Ἱεραποστολῶν κατὰ τὸ ἐν Γκάνᾳ Συνέδριον, τὸν Ἰανουάριον τοῦ ἔτους 1958.

Τὸ Οἰκουμ. Πατριαρχεῖον, παρακολουθεῖ ἐκ τοῦ ἐγγὺς τὴν κίνησιν ταύτην καὶ λαβὸν ὑπ' ὄψιν ὅτι πρόκειται περὶ ζητήματος κεφαλαιώδη κεκτημένου σημασίαν καὶ σχετιζομένου πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον Δογματικὴν διδασκαλίαν καὶ τὸν διενεργούμενον παρὰ τοῖς Ὀρθοδόξοις ἀπὸ μέρους Προτεσταντικῶν παραφυάδων προσηλυτισμόν, καθὼς ἐπίσης καὶ τὸ ἐνδεχόμενον τῆς ἀλλοιώσεως τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Συμβουλίου, δι' ἐγκυκλίου γράμματος, διεβίβασεν εἰς τὰς ἐπὶ μέρους Αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας, πρὸς γνῶσιν, τὸ κατωτέρω καταχωριζόμενον Σημείωμα, ζητῆσαν ἅμα τὴν ἐπ' αὐτοῦ γνώμην καὶ κρίσιν αὐτῶν.

I. Ἡ ἱεραποστολικὴ τῶν Προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν δρᾶσις ἐνεπάθη, ὡς γνωστόν, περὶ τὰ τέλη κυρίως τοῦ ιη΄ καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ιθ΄ αἰῶνος. Ἔνθεν μὲν ὁ Γερμανικὸς Πιετισμὸς καὶ ἡ δρᾶσις τῶν Μοραβῶν Ἀδελφῶν ἐν τῇ Ἠπειρωτικῇ Εὐρώπῃ, ἔνθεν δὲ ἡ Εὐαγγελιστικὴ προσπάθεια τοῦ Γουέστλεϋ ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ τοῦ Χουάϊτφηλντ ἐν Ἀμερικῇ, ὑπῆρξαν σπουδαῖαι ὑποκινητικαὶ καὶ προωθητικαὶ δυνάμεις παρὰ ταῖς Προτεσταντικαῖς Ἐκκλησίαις τῆς Δύσεως. Ὡς δ' ἦν πολὺ φυσικὸν ἐν τῇ ἱεραποστολικῇ δράσει τῶν Ἐκκλησιῶν τούτων, ἐνωρίτατα προέβαλεν ἔντονος ἡ ἀνάγκη κοινῆς συνεργασίας μεταξὺ πασῶν τῶν ἀσκουσῶν τοιαύτην δρᾶ-

σιν Ἐκκλησιῶν, ἣν καθίστα ἐμφανῆ καὶ ἡ ἐκ προσωπικῆς πείρας πεποίθησις τῶν Ἱεραποστόλων, ὅτι πάντες οἱ ἄνθρωποι ἔχουσιν ἀνάγκην τοῦ Χριστοῦ. Οὕτως αἱ ἑκασταχοῦ ἱεραποστολικαὶ ὀργανώσεις καὶ κινήσεις, εἰ καὶ οὐχὶ πάντοτε ἐνσυνειδήτως, ἀπέβαινον ὅμως σκαπανεῖς κινήσεως πρός τινα ἐπιβεβλημένην ἕνωσιν τῶν Χριστιανικῶν ὁλοτήτων, καὶ ἑκάστη εἶχε καὶ συγκεκριμένον τι ἔργον κοινῆς Χριστιανικῆς ὠφελείας ἢ κοινωνικήν τινα μεταρρύθμισιν, ἐξυπηρετοῦσαν τὴν ἰδέαν τῆς συνεργασίας ταύτης καὶ ἑνότητος ἐντὸς τοῦ Χριστιανισμοῦ. Καίτοι δὲ παρ' αὐταῖς δὲν ὑπῆρχε διατετυπωμένη σύγκεκριμένη τις ἀρχὴ περὶ Χριστιανικῆς ἑνώσεως, ἀφ' ἑαυτῆς ὅμως ἐδημιουργεῖτο ἔννοιά τις προσεγγίσεως μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν τῶν διαφόρων Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁμολογιῶν, τῆς Χριστιανικῆς ἑνώσεως ἐκλαμβανομένης ἁπλῶς ὡς συμμετοχῆς πάντων τῶν ἀληθῶν Χριστιανῶν εἰς τὴν ἐν Χριστῷ ζωήν, δι' ἣν πάντες εἰσὶν ἓν ἐν Χριστῷ.

Συνεπείᾳ τῶν ἀρχῶν τούτων, αἵτινες ἐκράτησαν καὶ διεῖπον τὸ πρόγραμμα τῶν Χριστιανικῶν Ἱεραποστολῶν, ἱδρύθη τὸ πρῶτον ἐν τῷ Συνεδρίῳ τοῦ Ἐδιμβούργου, ἐν ἔτει 1910ῳ, Συνεχιστικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῶν Ἱεραποστολῶν, ἀκολούθως δὲ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ, ἐν ἔτει 1921ῳ, ἐπισήμως τὸ Διεθνὲς Συμβούλιον Ἱεραποστολῶν. Τὸ Συμβούλιον τοῦτο ἀπέβη ἔκτοτε εὐρύτατος Διαχριστιανικὸς Ὀργανισμός, διατρίβων περὶ τὸν συντονισμὸν τῆς ἱεραποστολικῆς δράσεως τῶν ἐπὶ μέρους Προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁμολογιῶν ἔν τε ταῖς κυρίως περιοχαῖς Ἱεραποστολῆς καὶ πανταχοῦ τῆς γῆς, ἔνθα καλλιεργεῖται ἡ Ἱεραποστολὴ καὶ ὁ προσηλυτισμός. Κέκτηται καὶ διατίθησιν εὐρυτάτους οἰκονομικοὺς πόρους πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς τε ἐνισχύσεως τῶν οἰκονομικῶς χαλαρωτέρων Ἱεραποστολικῶν Ἑταιρειῶν καὶ τοῦ ἐλέγχου, οἰκονομικοῦ καὶ ἄλλου, τοῦ ὑπ' αὐτῶν συντελουμένου ἔργου, καὶ τροφοδότησιν ἅμα καὶ ἐνίσχυσιν τῶν κοινωφελῶν ἔργων ἐν ταῖς Ἱεραποστολαῖς, καθορίζει τὰς ἀκολουθητέας μεθόδους Ἱεραποστολῆς, κατὰ τὰς ἑκάστοτε καὶ ἑκασταχοῦ τῆς γῆς ἐμφανιζομένας ἀνάγκας, ἐνεργεῖ τὸ προσῆκον παρὰ ταῖς διαφόροις Πολιτείαις, διὰ τὴν ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν τοῦ μηχανισμοῦ τῆς Ἱεραποστολῆς, συγκαλεῖ Διαχριστιανικὰ Συνέδρια Ἱεραποστόλων, πρὸς μελέτην καὶ ἐπίλυσιν γενικῶν ζητημάτων ἱεραποστολικῆς φύσεως, καὶ οἱονεὶ ἀποτελεῖ τὸν σύνδεσμον εἰρήνης ἐν μέσῳ τοῦ συνήθους ἱεραποστολικοῦ ἀνταγωνισμοῦ ἐν ταῖς διαφόροις ζώναις ἐπιρροῆς τῶν ἱεραποστολικὴν δρᾶσιν ἀσκουσῶν ἐπὶ μέρους Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁμολογιῶν.

Καὶ εἶναι μὲν κατὰ ταῦτα τὸ Διεθνὲς Συμβούλιον Ἱεραποστολῶν πρωτίστως καὶ κυρίως Ὀργανισμὸς κύριον ἔργον ἔχων τὴν Ἱεραποστο-

λὴν καὶ τὰ προβλήματα αὐτῆς, ἐμφανίζει ὅμως ἔντονον καὶ τὸ στοιχεῖον τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, ὅς τε περιλαμβάνον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ μονονουχὶ ἁπάσας τὰς Ἐκκλησίας καὶ Ὁμολογίας τοῦ συγχρόνου Προτεσταντισμοῦ, καὶ δὴ ὑπό τε τὴν μορφὴν τοῦ παλαιοτέρου καὶ ἱστορικωτέρου Προτεσταντισμοῦ τῆς γηραιᾶς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς καὶ ὑπὸ τὴν πολλαπλῆν σύνθεσιν τῶν οὑτωσὶ λεγομένων νεαρῶν καὶ ἐγχρώμων Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁμολογιῶν τῆς Ἀσίας, τῆς Ἀφρικῆς, τῆς Αὐστραλίας καὶ τῆς Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς, καὶ καθ' ὅσον ἐντὸς αὐτοῦ ἐγεννήθη ἐντονώτερον τὸ πνεῦμα τῆς οἰκουμενιστικῆς συνεργασίας.

II. Τούτου τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου Ἱεραποστολῶν ἡ ἕνωσις μετὰ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἀπετέλεσεν ἀντικείμενον εὐρυτέρας μελέτης κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, κοινῇ μὲν ἐν Μικτῇ ἐξ Ἀντιπροσώπων τῶν δύο Συμβουλίων Ἐπιτροπῇ, κεχωρισμένως δὲ ἐν τῷ ἐν Νιοὺ - Χαῖβεν τῆς Ἀμερικῆς, κατ' Αὔγουστον μῆνα τοῦ 1957, Συνεδρίῳ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, καὶ ἐν εἰδικῇ Συνελεύσει τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου Ἱεραποστολῶν ἐν Γκάνᾳ τῆς Ἀφρικῆς, κατ' Ἰανουάριον τοῦ τρέχοντος ἔτους.

1. Ἐκ τῶν ἐργασιῶν τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς προῆλθεν Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ ὅλου ζητήματος. Ἐν ταύτῃ πρωτίστως ἀναζητεῖται θεολογική τις βάσις, πρὸς στήριξιν τῆς προτεινομένης συγχωνεύσεως καὶ ὡς τοιαύτη προβάλλεται ἡ ἀκόλουθος : «Ἡ ἑνότης καὶ ἡ ἀποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας ἀποτελοῦσιν ἐξ ἴσου τὸ εἶναι τῆς Ἐκκλησίας». Ἄρα, ἐὰν αἱ Ἐκκλησίαι θέλωσι νὰ εἶναι ὄντως «Ἡ Ἐκκλησία» ὀφείλουσι νὰ κηρύττωσι τὸ Εὐαγγέλιον ἐν τῷ κόσμῳ. Ἐπίσης ὀφείλουσι νὰ ἀγωνισθῶσιν ὑπὲρ τῆς ἑνώσεως πάντων τῶν ἀποδεχομένων τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς Κύριον. Ἡ ἀλήθεια αὕτη κατέστη σαφὴς ἐν τῇ ζωῇ ἀμφοτέρων τῶν Συμβουλίων, ὁδηγήσασα ταῦτα εἰς συνεργασίαν, ἥτις καὶ ἀναγκάζει ἤδη αὐτὰ νὰ χωρήσωσι περαιτέρω.

Ἀκολούθως ἐν τῇ Ἐκθέσει, κατόπιν συντόμου ἱστορίας τῶν δύο Συμβουλίων, παρέχονται διασαφήσεις τινές, τὰς ὁποίας δέον νὰ ἔχωσιν ὑπ' ὄψει αὐτῶν αἱ ἐπὶ μέρους Ἐκκλησίαι καὶ τὰ Συμβούλια, ὧν ἡ σπουδαιοτέρα διαλαμβάνει, ὅτι αἱ σχετικαὶ προτάσεις κατατείνουσιν εἰς ἕνωσιν ἐπὶ διεθνοῦς πεδίου, μηδαμῶς ἀποβλέπουσαν εἰς τὸν σχηματισμὸν μιᾶς Ὀργανώσεως, ἐντὸς τῶν ἐθνικῶν Χριστιανικῶν Συμβουλίων, ἢ μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν Ἱεραποστολικῶν Ὀργανώσεων.

Ἡ ἕνωσις δὲ αὕτη τῶν δύο Συμβουλίων ἐπιτυγχάνεται διὰ τῶν ἀκολούθων ἐνεργειῶν :

α) Διὰ τῆς συστάσεως μιᾶς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Παγκοσμίου Ἱε-

ραποστολῆς καὶ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ἐν ᾗ θὰ ἐνσωματωθῶσι τὰ μέλη τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου Ἱεραποστολῶν.

β) Διὰ τῆς συστάσεως μιᾶς Διευθύνσεως Παγκοσμίου Ἱεραποστολῆς καὶ Εὐαγγελισμοῦ παρὰ τῷ Παγκοσμίῳ Συμβουλίῳ τῶν Ἐκκλησιῶν, ὁμοίας πρὸς τὰς ἤδη ὑπαρχούσας ἐν αὐτῷ (Διευθύνσεις Διεκκλησιαστικῆς Βοηθείας, Σπουδῶν καὶ Οἰκουμενικῆς Δράσεως).

γ) Διὰ τῆς ἐκπροσωπήσεως τῶν ἐχόντων ἱεραποστολικὴν πεῖραν καὶ γνώσεις ἐν τῇ Γενικῇ Συνελεύσει καὶ ταῖς Ἐπιτροπαῖς Κεντρικῇ Ἐκτελεστικῇ τοῦ οὑτωσὶ σχηματιζομένου ἑνιαίου Συμβουλίου.

δ) Διὰ τῆς παροχῆς συνεχοῦς βοηθείας εἰς τὸ ἔργον τῶν ἐθνικῶν καὶ περιφερειακῶν Συμβουλίων.

Τὸ Σχέδιον τοῦτο τῆς ἑνώσεως προβλέπει, βεβαίως, τροποποιήσεις τινὰς ἐν τῷ Καταστατικῷ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ὡς ἀκολούθως :

α) Διεύρυνσιν ἄρθρων τινῶν τοῦ Γ΄. Κεφαλαίου τοῦ Καταστατικοῦ τούτου, τοῦ ἔργου τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν καθοριζομένου ἐφεξῆς :

1) Εἰς τὴν συνέχισιν τοῦ ἔργου τῶν Παγκοσμίων Κινήσεων «Πίστις καὶ Τάξις», «Ζωὴ καὶ Ἐργασία» καὶ «Διεθνὲς Συμβούλιον Ἱεραποστολῶν».

2) Εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς οἰκουμενικῆς καὶ ἱεραποστολικῆς συνειδήσεως ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις — Μέλεσιν.

3) Εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ διατήρησιν σχέσεων μετ' ἄλλων Οἰκουμενικῶν Κινήσεων, μετὰ Ὁμολογιακῶν Ὁμοσπονδιῶν καὶ μετ' ἐθνικῶν καὶ περιφερειακῶν Συμβουλίων.

β) Προσθήκη εἰς τὸ Δ΄. Κεφάλαιον τοῦ Καταστατικοῦ, ὅπως τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν μεριμνᾷ περὶ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Παγκοσμίου Ἱεραποστολῆς καὶ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ.

Ἀναλυτικώτερον οἱ σκοποί, πρὸς οὓς μέλλει νὰ κατατείνῃ, καὶ ἡ μορφὴ ὀργανώσεως, ἣν πρόκειται νὰ προσλάβῃ, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Σχεδίου ἑνώσεως, ἡ Ἐπιτροπὴ Παγκοσμίου Ἱεραποστολῆς καὶ Εὐαγγελισμοῦ ἐντὸς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ἔχουσιν ὡς ἑξῆς :

α) Ἡ Ἐπιτροπή, συνερχομένη εἰς ὡρισμένον χρόνον, πρὸς μελέτην ὡρισμένων θεμάτων καὶ λῆψιν τῶν σχετικῶν ἀποφάσεων, ὡς σκοπὸν θὰ ἔχῃ :

1) Νὰ παρουσιάζῃ ἐνώπιον τῶν Ἐκκλησιῶν τὸ μήπω τελειωθὲν Εὐαγγελιστικὸν καθῆκον καὶ νὰ ἐμβαθύνῃ τὸ αἴσθημα τῆς εὐαγγελιστι-

κῆς καὶ ἱεραποστολικῆς ὑποχρεώσεως ἐν ταῖς ἀνὰ τὸν κόσμον Ἐκκλησίαις.

2) Νὰ προωθῇ τὰς ἐπὶ Βιβλικῆς βάσεως καὶ θεολογικῆς σημασίας μελέτας ἐπὶ τῆς Παγκοσμίου Ἱεραποστολῆς, καὶ

3) Νὰ σφυρηλατῇ ἀποτελεσματικώτερον τὴν μεταξὺ Ἐκκλησιῶν, Συμβουλίων καὶ ἄλλων Ὀργανώσεων συνεργασίαν δι᾿ ἕνα παγκόσμιον Εὐαγγελισμόν.

6) Ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ συνέρχηται ἅπαξ μεταξὺ δύο Γενικῶν Συνελεύσεων τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, τὰ μέλη δ᾿ αὐτῆς θὰ ἀνέρχωνται εἰς 115, μετὰ 15 Συμβούλων. Ἐκ τούτων 80 θὰ διορίζωνται ὑπὸ τῶν Συμβουλίων Ἱεραποστολῶν, 15 ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, ὡς ἐκπρόσωποι τοῦ Τμήματος Εὐαγγελισμοῦ, καὶ 20 ὡσαύτως ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς. Οἱ 15 Σύμβουλοι θὰ διορίζωνται ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως.

γ) Ἡ Διεύθυνσις τῆς Παγκοσμίου Ἱεραποστολῆς καὶ Εὐαγγελισμοῦ, ἀποτελοῦσα, τρόπον τινά, τὸ Διαρκὲς Γραφεῖον τῆς Ἐπιτροπῆς Παγκοσμίου Ἱεραποστολῆς καὶ Εὐαγγελισμοῦ, θὰ παρακολουθῇ συνεχῶς τὴν κανονικὴν λειτουργίαν καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ θὰ ἐνεργῇ ἀπὸ μέρους αὐτῆς πρὸς προώθησιν τῶν σχέσεων μετ᾿ ἄλλων Συμβουλίων τὴν ἔκδοσιν διαφόρων μελετῶν καὶ τὴν σύγκλησιν Συνεδρίων. Αὕτη θὰ διοικῆται ὑπὸ εἰκοσαμελοῦς Ἐπιτροπῆς, διοριζομένης ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς.

δ) Τὸ Σχέδιον ἑνώσεως προβλέπει, τέλος, εἰσήγησιν πρὸς τὴν Γ Γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, περὶ αὐξήσεως τῶν Μελῶν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ἀπὸ 90 εἰς 100, ὡς καὶ τῶν Μελῶν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἀντιπροσωπεύηται ἐν αὐταῖς καὶ ἡ ἱδρυθησομένη Διεύθυνσις Παγκοσμίου Ἱεραποστολῆς καὶ Εὐαγγελισμοῦ.

2. Ἐν τῷ ἐν Νιοὺ - Χαῖβεν Συνεδρίῳ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἠκούσθησαν πολλαὶ γνῶμαι ὑπέρ τε καὶ κατὰ τῆς ἑνώσεως ἀνεπτύχθη δὲ ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς Βορείου καὶ Νοτίου Μιχαήλ, Προέδρου τῆς Ὀρθοδόξου Ἀντιπροσωπείας, τὸ παρ᾿ ἡμῶν ἀποσταλὲν αὐτῷ σχετικὸν ὑπόμνημα, περιέχον τοὺς λόγους, δι᾿ οὓς ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἔχει σοβαρὰς ἐπιφυλάξεις ὡς πρὸς τὴν ἐπιδιωκομένην ἕνωσιν. Εἶναι δὲ οὗτοι :

1) Διὰ τῆς προτεινομένης συγχωνεύσεως τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου Ἱεραποστολῶν, Ὀργανισμοῦ καθαρῶς παρα - ἐκκλησιαστικοῦ καὶ χαρακτῆρος μονομερῶς ἱεραποστολικοῦ, διενεργοῦντος μάλιστα εὐρυτάτην

προσηλυτιστικὴν δρᾶσιν ἐντὸς τῶν κόλπων τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. μετὰ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, τὸ τελευταῖον τοῦτο θὰ παρουσιάσῃ ἀμφίβολον ὄψιν Ὀργανισμοῦ, ὅστις εἶναι ἄγνωστον, ἂν θὰ συνεχίσῃ νὰ λογίζηται ὡς Συμβούλιον συνεργαζομένων ἐντὸς αὐτοῦ Ἐκκλησιῶν, ἢ ἁπλῶς Ὀργανισμὸς ἱεραποστολικῶν ὀργανώσεων, ἀποβλεπουσῶν εἰς τοὺς αὐτοὺς ἱεραποστολικοὺς στόχους καὶ σκοπούς.

2) Διὰ τῆς συγχωνεύσεως θὰ δημιουργηθῶσιν ἀνυπέρβλητοι καὶ ἐξώφθαλμοι ἀντιφάσεις πρὸς τὸ Καταστατικὸν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ὅπερ σαφῶς καὶ ἀπεριφράστως καθορίζει, ὅτι τὰ συνεργαζόμενα ἐντὸς αὐτοῦ μέλη δὲν εἶναι παρὰ μόνον Ἐκκλησίαι καὶ Ὁμολογίαι, μὲ ἐμφανῆ καὶ ἀνεγνωρισμένα τὰ στοιχεῖα τῆς ὠργανωμένης ἐκκλησιαστικῆς ἢ ὁμολογιακῆς διαρθρώσεως αὐτῶν.

3) Διὰ τῆς συγχωνεύσεως θὰ καταπατηθῇ ἡ μέχρι σήμερον ζηλοτύπως τηρηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν παράδοσις καὶ πρᾶξις τῆς ἐντάξεως ἐντὸς τῶν κόλπων αὐτοῦ μόνον Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁμολογιῶν, ἐν ἀμοιβαιότητι καὶ ἰσότητι δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων, καὶ τοῦτο, ἵνα, ἐξασφαλιζομένης ἐντὸς αὐτοῦ τῆς ἀπολύτου ἰσορροπίας, μὴ ἐξελιχθῇ τοῦτο, μήτε εἰς ὑπερεκκλησίαν δεσποτικήν, μήτε πάλιν μειωθῇ ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ ἀποβῇ ἀτελέσφορος Ὀργανισμὸς μικροεπιδιώξεων βραχείας πνοῆς. Τὸ περίφημον κείμενον τοῦ Τορόντο ἐπιμένει ἰδιαιτέρως ἐπὶ τοῦ σημείου, ὅτι τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν εἶναι καὶ δέον νὰ παραμείνῃ Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν, οὐχὶ δὲ νὰ ἀποβῇ τι ὑποδεέστερον τοῦ ὅ ἀρχικῶς καὶ κατὰ συνείδησιν ἐθεωρήθη, ὅτι εἶναι. Ἡ συγχώνευσις λοιπὸν ἀσφαλῶς θὰ ἐπιφέρῃ τὴν ὑπέρμετρον ταύτην μείωσιν, ἐν ὄψει τῆς ὁποίας ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία θὰ ἴδῃ ἑαυτὴν ἀποξενουμένην, ὡς Ἐκκλησίαν, ἀπὸ τοῦ ἐν ᾧ μέχρι τοῦδε συνειργάζετο Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, τοὺς δὲ σκοποὺς τῆς συνεργασίας αὐτῆς ἀπομακρυνομένους ἐκείνων, οὓς ἔτασσεν ἐν ἔτει 1920ῷ καὶ κατ' ἐπανάληψιν ἀνενέου πάντοτε, καὶ οἵτινες δὲν ἦσαν ἄλλοι εἰμὴ ἡ συνεργασία μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν ἐπὶ κοινωνικοῦ καὶ πρακτικοῦ πεδίου καὶ ἡ προσέγγισις καὶ ἀλληλογνωριμία τῶν Ἐκκλησιῶν, οὐχὶ δὲ πάντως ἡ ἱεραποστολικὴ δρᾶσις.

4) Διὰ τῆς συγχωνεύσεως τῶν δύο Ὀργανισμῶν, ὑπολαμβάνει ἡ ἡμετέρα Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, ὅτι ἐπέρχεται ἀλλοίωσίς τις θεολογικὴ οὐσιώδης περὶ αὐτὴν ταύτην τὴν ὀρθὴν ἀντίληψιν καὶ ἑρμηνείαν τῆς Ἐκκλησίας, ἅτε μετὰ τῆς ἐπιβολῆς τοῦ καθήκοντος τῆς Ἱεραποστολῆς συναλλοιουμένων καὶ τῶν βασικῶν ἐκκλησιολογικῶν κριτηρίων. Λέγεται δηλονότι καὶ κατὰ κόρον ἐπαναλαμβάνεται, κατὰ τὰς διεξαγομένας περὶ τὴν

μελετωμένην συγχώνευσιν συζητήσεις, ὅτι ἡ Ἐκκλησία, ἀποξενουμένη ἀπὸ τῆς εὐθύνης καὶ τῆς ὑποχρεώσεως τῆς Ἱεραποστολῆς, ἀποξενοῦται αὐτῶν τούτων τῶν χαρακτήρων τῆς γνησίας Ἐκκλησίας. Αἱ περὶ ἐννοίας καὶ ἀποστολῆς τῆς Ἐκκλησίας ἀπόψεις τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου Ἱεραποστολῶν θὰ ἄρωσι τὰ τεθέντα ὑπὸ τῆς Δηλώσεως τοῦ Τορόντο κριτήρια, τὰ ὁποῖα οὐδόλως θίγουσι τὴν κατ' ἰδίαν ὕπαρξιν, διδασκαλίαν καὶ ἀντίληψιν περὶ τῶν ἄλλων Ὁμολογιῶν τῶν Μελῶν Ἐκκλησιῶν, καὶ θὰ εἰσαγάγωσι στοιχεῖα ἀμφιβόλου μὲν κύρους, πολλῆς δὲ συγχύσεως καὶ ἀλληλοσυγκρούσεως πρόξενα. Ἡ ἡμετέρα Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, πιστεύουσα καὶ διακηρύττουσα ἐν πεποιθήσει, ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία, ἣν ἵδρυσεν ὁ Κύριος ἐπὶ τῆς γῆς, ἀσφαλῶς αἰσθάνεται ἑαυτὴν θιγομένην καιρίως εἰς τὴν ἐκκλησιολογικὴν αὐτῆς πίστιν καὶ διδασκαλίαν ἐνώπιον τῶν ὠχρῶν τούτων καὶ ἀπολύτως ἀνεδαφικῶν ἐκκλησιολογικῶν ἀρχῶν, τὰς ὁποίας προϋποθέτει ἡ μελετωμένη συγχώνευσις, καὶ ἐφ' ὧν κατ' οὐσίαν στηρίζεται αὕτη.

5) Ἀπὸ ἀπόψεως πρακτικωτέρας θεολογικῆς, ἡ Ὀρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία ὀφείλει νὰ κρίνῃ τὴν μελετωμένην συγχώνευσιν, ὡς πάντῃ ἀπαράδεκτον καὶ διὰ τὸν λόγον, ὅτι διὰ ταύτης θὰ ἤθελε δημιουργηθῇ ὀξύμωρόν τι ἐν τῇ ἣν προσφέρει τῷ Παγκοσμίῳ Συμβουλίῳ τῶν Ἐκκλησιῶν συνεργασίᾳ αὐτῆς. Τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, διὰ τῆς συγχωνεύσεως, υἱοθετοῦντος ἀνεπιφυλάκτως πλέον τὴν εὐθύνην τῆς Ἱεραποστολῆς ταῖς Ἐκκλησίαις - μέλεσιν αὐτοῦ καὶ ἐπιβάλλοντος ἄρα καὶ καταστατικῶς πλέον τὸ καθῆκον τῆς Ἱεραποστολῆς ταῖς Ἐκκλησίαις, αὗται, κατ' ἀκολουθίαν δὲ καὶ ἡ καθ' ἡμᾶς Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, θὰ εὑρεθῶσιν ὑπὸ τὴν εὐθύνην τοῦ διενεργεῖν ἱεραποστολικὸν καὶ προσηλυτιστικὸν ἔργον ἑαυταῖς καὶ ἀλλήλαις, ὅπερ ὁδηγεῖ πρὸς ὄντως περιέργους καὶ ὀξυμώρους συνεπείας, αἵτινες, ὡς θὰ ὁμολογηθῇ εἰλικρινῶς ὑπὸ πάντων, δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς οἰκοδομοῦσαι τὴν σοβαρότητα τῆς Ἐκκλησίας, ὡς θεσμοῦ θεοσυστάτου, καὶ τὴν ἑνότητα τῆς Ἐκκλησίας, ὡς ἰδέας ἱερᾶς καὶ ἀπολύτως σεβαστῆς.

Αἱ οὑτωσὶ διατυπωθεῖσαι ἀπόψεις τῆς Ὀρθοδόξου Ἀντιπροσωπείας ἠκούσθησαν μετὰ πολλῆς προσοχῆς, προκαλέσασαι τὴν διασάφησιν ὡρισμένων σημείων ἀπὸ μέρους τῶν ἰθυνόντων τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, σχέσιν ἐχόντων πρὸς τὸ Καταστατικὸν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, τοὺς σκοποὺς τῆς ἑνώσεως, τὰ ὅρια καὶ τὴν ἕνωσιν τῆς Ἱεραποστολῆς.

Οὕτως ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπή, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸν διατυπωθέντα φόβον, ὅτι ἡ ἕνωσις μέλλει νὰ ἀλλοιώσῃ τὸν οὐσιώδη χαρακτῆρα τοῦ Παγ-

κοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ὅπερ εἶναι Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν, καὶ νὰ δεσμεύσῃ τὰς Ἐκκλησίας ἐν τῇ εὐθύνῃ τῆς Ἱεραποστολῆς καὶ τοῦ προσηλυτισμοῦ, ὃν πολλαὶ ἀποδοκιμάζουσι, προέβη εἰς τὰς ἀκολούθους ἐπεξηγήσεις :

1) Εἶναι ἀναγκαία ἡ διάκρισις μεταξὺ τῆς ἱεραποστολικῆς ὑποχρεώσεως, πρὸς ἐξάπλωσιν τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τὸν κόσμον, ἣν ὁ Κύριος ἐδίδαξε καὶ αἱ ἐπὶ μέρους Ἐκκλησίαι παραδέχονται, καὶ τοῦ προσηλυτισμοῦ, ὃν ἀπὸ κοινοῦ καταδικάζουσιν αἱ ἀποτελοῦσαι Μέλη τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησῶν Ἐκκλησίαι.

2) Τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν ἐνδιεφέρθη ἐξ ἀρχῆς, ὅπως ἄρῃ τὸ ἐκ τοῦ συναγωνισμοῦ διαφόρων Ἱεραποστολῶν, παρὰ τῷ μὴ Χριστιανικῷ κόσμῳ, προκαλούμενον σκάνδαλον, ἐνισχῦσαν παντοιουτρόπως τὴν κίνησιν πρός τινα ἑνότητα ἐν τῇ ἱεραποστολικῇ δράσει.

3) Τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν δὲν εἶναι σῶμα, ὅπερ κατευθύνει, ἢ ἐπιβλέπει ἱεραποστολικήν τινα δρᾶσιν, ἀλλὰ σῶμα συμβουλευτικόν.

4) Ἡ προτεινομένη ἕνωσις δὲν πρόκειται νὰ ἀλλοιώσῃ τὰς διεπούσας τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν ἀρχάς, ὅπερ θὰ παραμείνῃ Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν, καὶ

5) Αἱ Ἐκκλησίαι, αἱ ἰδιαιτέρως ἀνησυχοῦσαι διὰ τὴν ἀπὸ μέρους ἄλλων Ἐκκλησιῶν διενεργουμένην ἐν ταῖς περιοχαῖς αὐτῶν ἱεραποστολικὴν δρᾶσιν, ἐφεξῆς θὰ εὑρίσκωνται εἰς κρείττονα, ἢ σήμερον θέσιν, ἐν τῇ ἀντιμετωπίσει τοιούτων προβλημάτων, ἐν τῷ ἡνωμένῳ Συμβουλίῳ.

Ἐξ ἑτέρου δὲ ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπή, ἀποκρούουσα ἐνδεχομένας τινὰς ἀντιρρήσεις ἀπὸ μέρους μελῶν τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου Ἱεραποστολῶν, δυναμένων νὰ διϊσχυρισθῶσιν, ὅτι τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν, ὡς μὴ διατρίβον περὶ τὸ ἔργον τῆς ἱεραποστολῆς, δὲν δύναται νὰ παράσχῃ ἔδαφος διὰ τὴν δρᾶσιν τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου Ἱεραποστολῶν, παρετήρησεν :

1) Ὅτι τὸ Γ΄. ἄρθρον τοῦ Καταστατικοῦ δεικνύει, ὅτι τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν θεωρεῖ τὴν Ἱεραποστολήν, ὡς μέρος τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ, καὶ

2) Ὅτι ἡ πορεία τῶν γενομένων ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἑνώσεως συζητήσεων μαρτυρεῖ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν περὶ τῆς ἱεραποστολικῆς δράσεως τῆς Ἐκκλησίας.

Κατόπιν τῶν διασαφήσεων τούτων, ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἀπεδέχθη κατ᾽ ἀρχὴν τὸ ὡς ἄνω ἐν τῇ Ἐκθέσει τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς περιειλημμένον Σχέδιον, ὅπερ

καὶ διεβίβασε πρὸς τὰς Ἐκκλησίας — Μέλη, πρὸς μελέτην καὶ ἀπόφανσιν, μετὰ τῆς πληροφορίας, ὅτι τὴν τελικὴν ἐπὶ τοῦ θέματος ἀπόφασιν δικαιοῦται νὰ λάβῃ ἡ Γ΄. Γενικὴ Συνέλευσις τοῦ 1961, καὶ ὅτι ἀπομένουσιν εἰσέτι δύο ἔτη διὰ συζητήσεις, καὶ ὡς ἐκ τούτου, ὅτι αἱ ἀπὸ μέρους τῶν Μελῶν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ἢ τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου τῶν Ἱεραποστολῶν, ἐνδεχομένως μέλλουσαι νὰ ὑποδειχθῶσι τροποποιήσεις, θὰ μελετηθῶσιν ὑπὸ τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς κατὰ τὰ ἔτη 1958 καὶ 1959, τὸ δὲ τελικὸν Σχέδιον, ἀναθεωρούμενον, εἰ δεήσει, θὰ ἐπανέλθῃ ἐνώπιον τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ 1959, ἥτις καὶ θὰ καταρτίσῃ τὴν σχετικὴν πρὸς τὴν Γ΄. Γενικὴν Συνέλευσιν εἰσήγησιν.

3. Αἱ ἐπὶ τοῦ Σχεδίου ἀπόψεις τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου Ἱεραποστολῶν διετυπώθησαν κατὰ τὸ ἐν Γκάνᾳ τῆς Ἀφρικῆς Συνέδριον. Εἰς τὸ Συνέδριον τοῦτο παρέστη καὶ ὁ παρὰ τῇ ἐν Γενεύῃ Ἕδρᾳ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν μόνιμος Ἀντιπρόσωπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Σεβ. Μητροπολίτης Μελίτης κ. Ἰάκωβος.

Ὡς ὑπέβαλεν ἡ Α. Σεβασμιότης, αἱ ἐν τῷ Συνεδρίῳ τούτῳ συζητήσεις περιεστράφησαν κυρίως ἐπὶ τοῦ θεολογικοῦ λόγου τῆς ἑνώσεως τῶν δύο Σωμάτων, ἐπαναληφθέντος, ὡς τοιούτου λόγου τῆς γνωστῆς ἤδη ἀρχῆς, ὅτι «ἡ ἑνότης καὶ ἡ ἀποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας ἀποτελοῦσι τὸ εἶναι αὐτῆς».

Καὶ ἄλλοι μέν, ὡς ἡ Α. Σεβασμιότης καὶ ὁ Ἀγγλικανὸς Κάνον Γουῶρρεν, ἠμφισβήτησαν τὴν ὀρθότητα τοῦ ὡς ἄνω θεολογικοῦ λόγου, ἄλλοι δὲ ἀντετάχθησαν εἰς τὸ Σχέδιον, εἴτε φρονοῦντες, ὡς οἱ Ἀντιπρόσωποι τῶν Σκανδιναϊκῶν Χωρῶν, ὅτι ἑκάτερον τῶν δύο Συμβουλίων ἔχει ἰδιαίτερον ἔργον νὰ ἐπιτελέσῃ, εἴτε φοβούμενοι, ὅτι διὰ τῆς ἑνώσεως τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν θὰ θέσῃ τὰς Ἱεραποστολὰς ὑπὸ τὸν ἔλεγχον αὐτοῦ, καὶ ἄλλοι, οἱ πλείονες, ἐτάχθησαν ἐνθέρμως ὑπὲρ τῆς ἑνώσεως, καίτοι πολλοὶ διετύπωσαν τὴν γνώμην, ὅτι ἡ ὁριστικὴ ἀπόφασις θὰ ἔδει νὰ ἀναβληθῇ ἐπὶ μίαν εἰσέτι διετίαν, ἵνα κατὰ τὸ μεσολαβοῦν χρονικὸν διάστημα γένηται ἡ προσήκουσα πάντων τῶν Μελῶν διαφώτισις.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὡς ἄνω συζητήσεων καὶ τῶν διατυπωθεισῶν ἀπόψεων τὸ Συνέδριον τῆς Γκάνα ἀπεφάσισεν, ὅπως :

1) Τὸ Προεδρεῖον τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου Ἱεραποστολῶν φροντίσῃ, ὥστε αἱ συστάσεις ἑκάστης τῶν τεσσάρων Ἐπιτροπῶν τοῦ Συνεδρίου τηρηθῶσι πιστῶς καὶ ἀποτελέσωσι τὰ κύρια σημεῖα προγράμματος δράσεως τοῦ Συμβουλίου, κατὰ τὰ δύο προσεχῆ ἔτη.

2) Ἡ προσεχὴς Γενικὴ Συνέλευσις τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου τῶν

Ἱεραποστολῶν λάβῃ χώραν μετὰ διετίαν καὶ οὐχὶ μετὰ ἑξαετίαν ,ὡς προβλέπεται ὑπὸ τοῦ Καταστατικοῦ, ἀσχοληθῇ δὲ αὕτη ἀποκλειστικῶς μὲ τὸ θέμα τῆς ἑνώσεως.

3) Ἄρξηται ἀμέσως ἀπὸ μέρους τε τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου Ἱεραποστολῶν καὶ ἀπὸ μέρους τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν συστηματικὴ διαφωτιστικὴ ἐργασία, δι' ἰδιαιτέρων ἐπὶ τούτῳ ἀποστολῶν, δι' ἐκδόσεως ραδιοφωνικῶν ὁμιλιῶν καὶ παντὸς ἄλλου μέσου, ὅπερ ἤθελε θεωρηθῇ συντελεστικὸν τοῦ σκοπουμένου.

4) Ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου 1958 ἄρξηται ἡ ἐπιλογὴ τῶν Σεμιναρίων ἢ Θεολογικῶν Σχολῶν, ἐν Μέσῃ Ἀνατολῇ, Ἀσίᾳ, Ἀφρικῇ, Ὠκεανίᾳ καὶ Νοτ. Ἀμερικῇ αἵτινες ἔχουσιν ἄμεσον καὶ ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην ἐνισχύσεως καὶ ἀναδιοργανώσεως, καὶ

5) Ὅπως ἐκδοθῇ εἰδικὸν ἀνακοινωθὲν καὶ ἀποσταλῇ πρὸς πάντα τὰ Ἱεραποστολικὰ Συμβούλια — Μέλη τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου Ἱεραποστολῶν, ἐν τῷ ὁποίῳ νὰ τονίζηται, ὅτι ἕκαστος Ἱεραπόστολος πρέπει νὰ θεωρῇ τὸ ἔργον αὐτοῦ,ὡς συνέχισιν τοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὅτι σκοπὸς τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου δὲν εἶναι ἄλλος, εἰ μὴ ἡ οἰκοδομὴ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ.

Ἐκ τῶν ὡς ἄνω, ἤτοι ἐκ τοῦ Σχεδίου ἑνώσεως, τοῦ καταρτισθέντος ὑπὸ τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ ἐκ τῶν ἀποφάσεων τῶν Συνεδρίων τῆς τε Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου Ἱεραποστολῶν συνάγεται, ὅτι καὶ παρὰ τοὺς ὑπάρχοντας παρά τισι τῶν Μελῶν ἀμφοτέρων τῶν Συμβουλίων ἐνδοιασμούς, ἡ ἰδέα τῆς συγχωνεύσεως καθίσταται ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐπικρατοῦσα, τοῦτο δέ, διότι τὸ μὲν Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην, ὅπως ἐξελιχθῇ ἐκ τῶν ἔσω πρὸς τὰ ἔξω, συντελοῦν διὰ παντὸς μέσου εἰς τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τὸν σημερινὸν κόσμον τῶν φυλετικῶν καὶ ἐθνικῶν διακρίσεων καὶ εἰς ἐποχὴν τοσοῦτον κρίσιμον διὰ τὸν παγκόσμιον πολιτισμόν, τὸ δὲ Διεθνὲς Συμβούλιον τῶν Ἱεραποστολῶν, ἀντιμετωπίζον πλεῖστα ὅσα προβλήματα ἐν ταῖς Χώραις τῶν Ἱεραποστολῶν, ἕνεκα τῆς ἀναβιώσεως τῶν ἐθνικῶν θρησκειῶν καὶ τοῦ ἐθνικιστικοῦ αἰσθήματος, ἐπιδιώκει τὴν προώθησιν ἔτι μᾶλλον τῶν μετὰ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν δεσμῶν, πρὸς ἀπόκτησιν αἴγλης καὶ κύρους καὶ πρὸς ἀπόσεισιν τῆς φερομένης σήμερον ἐναντίον αὐτοῦ κατηγορίας τῶν ἰθαγενῶν τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς, ὅτι αἱ Ἱεραποστολαὶ ἐξυπηρετοῦσιν ἰμπεριαλιστικὰς βλέψεις.

III. Οὕτως ἔχει τὸ ὅλον ζήτημα τῆς μελετωμένης συγχωνεύσεως τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου Ἱεραποστολῶν μετὰ τοῦ Παγκοσμίου Συμβου-

λίου τῶν Ἐκκλησιῶν. Τοῦ ζητήματος τούτου ἐξεταζομένου ἀπὸ Ὀρθοδόξου ἀπόψεως εἶναι δυνατὸν νὰ παρατηρηθῶσι τὰ ἀκόλουθα :

α) Ἐκ τῶν γενομένων ἄχρι τοῦδε συζητήσεων κατεδείχθη, ὅτι ἦτο ἐπάναγκες, ὅπως γένωνται διασαφήσεις τινὲς ἐπὶ τῆς ὅλης πορείας καὶ ἐξελίξεως τῶν πραγμάτων ἐντὸς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, τοῦθ' ὅπερ καὶ δὲν ἀπέρριψαν κύκλοι τοῦ Συμβουλίου τούτου. Αἱ διασαφήσεις αὗται εἶναι ἀπολύτως σημαντικαὶ καὶ χρήσιμοι διὰ τὸν περαιτέρω καθορισμὸν τῆς θέσεως τῆς ἡμετέρας Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἔναντι τοῦ ὅλου ζητήματος.

Ἡ δήλωσις, ὅτι δὲν πρόκειται νὰ ἀλλοιωθῇ ὁ χαρακτὴρ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, παραμένοντος πάντοτε ὡς Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, τοῦ δὲ Διεθνοῦς Συμβουλίου Ἱεραποστολῶν προσλαμβάνοντος ἐντὸς αὐτοῦ τὸν χαρακτῆρα Ἐπιτροπῆς, οἵα περίπου καὶ ἡ Περὶ Πίστεως καὶ Τάξεως Ἐπιτροπή, καθὼς καὶ ἡ δήλωσις, ὅτι δὲν ὑφίσταται οὐσιώδη τινὰ τροποποίησιν τὸ Καταστατικὸν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν διὰ τῶν γενομένων προσθηκῶν, ἀναφερομένων, ὡς ἐλέχθη, εἰς τὸ εὐρυνόμενον ὁλονὲν ἐνδιαφέρον τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, εἰς ζητήματα Εὐαγγελισμοῦ καὶ Ἱεραποστολῆς, ἐπίσης τὸ γεγονός, ὅτι διὰ τῆς συγχωνεύσεως δὲν πρόκειται τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν νὰ ὑπερβῇ τὰ χαραχθέντα ὑπὸ τῆς δηλώσεως τοῦ Τορόντο πλαίσια, ἀποβαῖνον τρόπον τινὰ ὑπερ - Ἐκκλησία, ἢ μειούμενον εἰς Θρησκευτικὸν Ὀργανισμὸν ἱεραποστολικῆς καθαρῶς δραστηριότητος, καὶ ἡ διατύπωσις καὶ δήλωσις, ὅτι διὰ τῆς συγχωνεύσεως αἱ Ἱεραποστολαὶ θὰ προσλάβωσι μὲν μεῖζον κῦρος, θὰ στραφῶσι δ' ἀποκλειστικῶς πλέον πρὸς τὸν μὴ Χριστιανικὸν κόσμον, καταπαυομένου τοῦ περιφήμου καὶ ἐπιμάχου διὰ τὰς Ἐκκλησίας προσηλυτισμοῦ, πάντα ταῦτα εἶναι, βεβαίως, στοιχεῖα ἐκ τῶν θετικῶν ἐν τῇ ὅλῃ ὑποθέσει.

β) Παρὰ τὰ θετικὰ ταῦτα στοιχεῖα, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ προβληθῶσι καί τινες ἀντιρρήσεις καὶ δὴ αἱ ἀκόλουθοι :

1) Ὡς πρὸς τὰς προτεινομένας τροποποιήσεις ἐν τῷ Καταστατικῷ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, καλὸν καὶ εὐκτέον θὰ ἦτο νὰ δοθῶσιν εὐρύτεραί τινες ἐπεξηγήσεις, καὶ δὴ πρωτίστως τί σημαίνει ἡ ἐν τῇ δ΄ παραγράφῳ τοῦ Γ΄ Κεφαλαίου τοῦ Καταστατικοῦ γενομένη προσθήκη : «νὰ ἐνισχύῃ τὴν οἰκουμενικὴν καὶ ἱεραποστολικὴν συνείδησιν ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις - Μέλεσιν». Ὑπάρχει φόβος μήπως ὑπὸ τὴν «ἱεραποστολικὴν συνείδησιν» ταύτην ὑποκρύπτεται ἀμφιβόλου εἰλικρινείας προτροπὴ ὑπὲρ προσηλυτιστικῶν τάσεων καὶ διαθέσεων Ἐκκλησιῶν, ἢ Ὁμολογιῶν τινῶν. Ἔπειτα δέ, τίς ἡ σημασία τοῦ ἐν τῇ ε΄ παραγράφῳ τοῦ Γ΄

Κεφαλαίου λεγομένου, περὶ τῆς ἀναπτύξεως καὶ διατηρήσεως σχέσεων «μετ' ἄλλων οἰκουμενικῶν κινήσεων, ὁμολογιακῶν ὁμοσπονδιῶν καὶ ἐθνικῶν καὶ περιφερειακῶν Συμβουλίων ;» Τίνες αἱ ἄλλαι αὗται «οἰκουμενικαὶ κινήσεις ;». Τίνες δὲ καὶ αἱ «ὁμολογιακαὶ ὁμοσπονδίαι ;» Ἐντὸς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν μέχρι σήμερον συνηντῶντο Ἐκκλησίαι καὶ Ὁμολογίαι, ἀνεγνωρισμέναι ὡς τοιαῦται, ἐπὶ πλέον δὲ καὶ ἐθνικά, ἢ περιφερειακὰ Συμβούλια, οὐχὶ δὲ ἄλλοι, εἰ μὴ μόνον Ἐκκλησιαστικοὶ Ὀργανισμοί.

2) Καίτοι ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἐδηλώθη, ὅτι δὲν πρόκειται νὰ ἀλλοιωθῇ ὁ χαρακτὴρ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, δὲν πρέπει ὅμως νὰ λησμονῆται, ὅτι κατόπιν τῆς συγχωνεύσεως, τὸ Συμβούλιον τοῦτο θὰ περιλάβῃ ἀναποφεύκτως εἰς τοὺς κόλπους αὐτοῦ καὶ Μέλη, ἅτινα δὲν εἶναι πάντως Ἐκκλησίαι, ἀλλὰ Ἱεραποστολικαὶ Ὀργανώσεις, καὶ ὡς τακτικὰ Μέλη τοῦ Συμβουλίου θὰ ἔχωσι τὰ αὐτὰ δικαιώματα πρὸς τὰς Ἐκκλησίας - Μέλη.

3) Τίνα ἰδιότητα θὰ ἔχωσι τὰ προστιθέμενα εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν 10 Μέλη ; Ταῦτα δὲν θὰ ἀντιπροσωπεύσωσι, βεβαίως, Ἐκκλησίας ἢ Ὁμολογίας, διότι αἱ ἐξ ὧν προέρχονται Ἐκκλησίαι καὶ Ὁμολογίαι ἀντιπροσωπεύονται ἤδη φυσικῶς ἐν τῇ Κεντρικῇ Ἐπιτροπῇ, κατόπιν μάλιστα λεπτολογωτάτων ὑπολογισμῶν καὶ συνδυασμῶν, οἵτινες πάντοτε γίνονται πρὸ ἑκάστης ἐκλογῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐπὶ πλέον ἡ παρουσία Μελῶν - Ἀντιπροσώπων τοῦ ἡνωμένου μετὰ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν Διεθνοῦς Συμβουλίου Ἱεραποστολῶν ἀποδεικνύει, ὅτι πάντως διάφορος θὰ εἶναι ἡ θέσις τῆς νέας ταύτης Ἐπιτροπῆς περὶ Ἱεραποστολῆς καὶ Εὐαγγελισμοῦ ἀπό τῆς θέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Περὶ Πίστεως καὶ Τάξεως, ἥτις δὲν ἀποστέλλει εἰδικῶς Μέλη - Ἀντιπροσώπους αὐτῆς εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν. Μέλη τῆς Περὶ Πίστεως καὶ Τάξεως Ἐπιτροπῆς, ἐκλεγόμενα τυχὸν καὶ Μέλη τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, παρίστανται εἰς ταύτην, οὐχί, βεβαίως, ὑπὸ τὴν ἰδιότητα ὡς Μελῶν τῆς περὶ Πίστεως καὶ Τάξεως Ἐπιτροπῆς, ἀλλ' ὡς Ἐκπρόσωποι τῶν ἐξ ὧν προέρχονται Ἐκκλησιῶν, ἐνῷ περὶ τῶν δέκα τούτων νέων Μελῶν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, λέγεται, ὅτι θὰ προέρχωνται ἐκ τοῦ Διεθνοῦ ςΣυμβουλίου Ἱεραποστολῶν, ἤ, ἀκριβέστερον εἰπεῖν, ἐκ τῆς νέας Ἐπιτροπῆς περὶ Παγκοσμίου Ἱεραποστολῆς καὶ Εὐαγγελισμοῦ.

4) Κυρίως ὁ ὑπὲρ τῆς συγχωνεύσεως προτεινόμενος θεολογικὸς λόγος, καθ' ὃν «ἡ ἑνότης καὶ ἡ ἀποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας ἀποτελοῦσιν ἐξ

ἴσου τὸ εἶναι τῆς Ἐκκλησίας», κρίνεται ἐσφαλμένως ἐξ ἐπόψεως Ὀρθοδόξου. Κατὰ τὴν Ὀρθόδοξον διδασκαλίαν δὲν εἶναι νοητὴ διάκρισις τῶν ἐννοιῶν «ἑνότης» καὶ «ἀποστολή», καθόσον ἡ «ἀποστολὴ» δὲν ἀποτελεῖ ἰδίωμα τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καθῆκον αὐτῆς, καθ' ὃ ἡ Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία, κατέχουσα τὴν πληρότητα τῆς χάριτος καὶ τῆς ἀληθείας, μεταλαμπαδεύει εἰς τὰς ψυχὰς τῶν πιστῶν τὴν ἀλήθειαν, διὰ τοῦ κηρύγματος, καὶ τὴν χάριν διὰ τῶν Μυστηρίων, χωρὶς νὰ προσκτᾶται διὰ τῆς Ἱεραποστολῆς νέον γνώρισμα. Ἡ θεωρία, ὅτι ἡ «ἑνότης» καὶ ἡ «ἀποστολὴ» ἀποτελοῦσι χαρακτῆρα τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι καθαρῶς Προτεσταντική, βασιζομένη ἐπὶ τῆς Λουθηρανικῆς διδασκαλίας, καθ' ἣν οὐσιώδη γνωρίσματα τῆς Ἐκκλησίας εἶναι τὸ ὀρθὸν κήρυγμα καὶ ἡ ἐπὶ τῶν ψυχῶν τῶν ἀνθρώπων ἀποστολή. Μὴ ὑπαρχούσης τῆς ἑνότητος καὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς αὐθεντίας, ποῖον ἔσται τὸ ἀκριβὲς κριτήριον ἀμφοτέρων τούτων ; Κατὰ τοὺς Προτεστάντας, ὁ Θεὸς εἶναι ὁ φωτίζων καὶ ἁγιάζων τοὺς ἀπ' αἰώνων ἐκλελεγμένους εἰς σωτηρίαν, τῆς Ἐκκλησίας ὑπηρετούσης ἁπλῶς ἐν ἰδιότητι ἐξωτερικοῦ ὀργάνου. Φρονοῦντες δὲ οὗτοι, αἱ Ἐκκλησίαι, πλανηθεῖσαι, περιέπεσαν εἰς τὸ ἁμάρτημα τῆς διαιρέσεως, συνιστῶσιν εἰς πάσας τὴν μετάνοιαν, ἵνα διὰ τῆς πίστεως αὐτῶν εἰς τὸν Κύριον εὕρωσι τὴν ἑνότητα καὶ τὴν ὁδὸν πρὸς τὴν Ἱεραποστολήν. Τοιαύτην ὅμως Προτεσταντικὴν θεωρίαν, παντελῶς ἀπόβλητον, ὡς ἀνατρέπουσαν τὴν Ὀρθόδοξον περὶ Ἐκκλησίας βάσιν καὶ διδασκαλίαν, καὶ εἰσάγουσαν νέα κριτήρια περὶ τῆς ἐννοίας καὶ τῆς οὐσίας αὐτῆς, οὐδόλως δύναται νὰ υἱοθετήσῃ ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία. Ἐκτὸς τούτου ὑπάρχει καὶ πρακτικὸς λόγος, δι' ὃν ἐπιβάλλεται ἡ ἀπόκρουσις τῆς θεωρίας ταύτης, καθόσον εἶναι δυνατόν, καὶ παρὰ τὴν περὶ τοῦ ἐναντίου δήλωσιν τῶν ἰθυνόντων τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, νὰ εὑρεθῶσιν Ἱεραποστολαί τινες, αἵτινες ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦτο νὰ δικαιολογηθῶσι, προβάλλουσαι ὅτι πᾶσαι αἱ Ἐκκλησίαι = Μέλη τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἀναγνωρίζουσι τὸ καθῆκον τῆς Ἱεραποστολῆς καὶ ἑπομένως, ὅτι αὗται ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ διενεργῶσι τὴν Ἱεραποστολὴν ἀδιακρίτως πανταχοῦ.

ΙΕΡΑ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΧΑΛΚΗΣ

ΕΝΑΡΞΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Μετὰ πάσης σεμνοπρεποῦς ἐπιβλητικότητος διεξήχθη καὶ ἐφέτος τῇ 1ῃ Ὀκτωβρίου ἡ ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους τελετὴ ἐν τῇ κατὰ Χάλκην Ἱ. Θεολογικῇ Σχολῇ.

Παρέστησαν οἱ Σεβ. Ἔφοροι Σάρδεων κ. Μάξιμος, Ἰκονίου κ. Ἰάκωβος καὶ Ροδοπόλεως κ. Ἱερώνυμος καὶ ὁ Σεβ. Μητρ. Λαοδικείας κ. Μάξιμος, ὁ Καθηγητικὸς Σύλλογος τῆς Σχολῆς μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Μάξιμον Ρεπανέλλην, Σχολάρχην καὶ οἱ ἱεροσπουδασταί.

Ἡ τελετὴ ἤρξατο διὰ τῆς ἐπάρσεως τῆς σημαίας ἐν τοῖς προπυλαίοις τῆς Σχολῆς, μεθ' ἣν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν ἐγένετο ἡ νενομισμένη ἱεροτελεστία, προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητρ. Πριγκηποννήσων κ. Δωροθέου Προέδρου τῆς Ἐφορείας τῆς Σχολῆς. Ἐπηκολούθησεν ἡ προσφώνησις τοῦ Σχολάρχου, ὅστις ἀπευθυνθεὶς πρὸς τὴν μαθητιῶσαν νεολαίαν τῆς ἱερᾶς ἐπιστήμης ἀνέλυσε τὸ θέμα τῆς ἠθικῆς τοῦ ἀνθρώπου τελειώσεως, τῆς ἐπιτυγχανομένης διὰ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν ἑνώσεως, ἥτις ὡς ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν ἔχει τὴν πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπην.

Ἀκολούθως ἀνεγνώσθησαν ὡς εἴθισται, οἱ βαθμοὶ ἑκάστου ἐκ τῶν ἱεροσπουδαστῶν.

Τὴν ὅλην τελετὴν ἐπεσφράγισεν ὁ Σεβ. Πρόεδρος τῆς Ἐφορείας δι' ἐμπνευσμένου λόγου, ἀναλύσας τὴν ἀξίαν τῆς ἐν τῇ Σχολῇ μαθητείας τῶν μελλόντων Λευϊτῶν καὶ ἀπευθύνας πατρικὰς νουθεσίας αὐτοῖς.

(†) ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

ΠΕΡΓΑΜΟΥ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ

Εἰς ἡλικίαν, καθ' ἣν ὁ διανοούμενος ἄνθρωπος ἔχει ν' ἀποδώση πολλὰ καὶ πολύτιμα, καὶ εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν ἀκμὴν τῆς ἐκκλησιαστικῆς αὐτοῦ δράσεως, ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον τὰς πρώτας πρωϊνὰς ὥρας τῆς παρελθούσης Τρίτης, 25ης λήξαντος μηνὸς Νοεμβρίου, ὁ Μητροπολίτης Περγάμου Ἀδαμάντιος, ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν στελεχῶν τῆς ἐνταῦθα Ἱεραρχίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου.

Ἡ Ἐκκλησία ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ ἀπώλεσεν Ἱεράρχην πλουσίαν κεκτημένον Ἐκκλησιαστικὴν πεῖραν καὶ γνώστην τῶν παρ' ἡμῖν Ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, Θεολόγον ἀρτίως κατηρτισμένον καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις ἐργάτην ἀκαταπόνητον τοῦ ἀμπελῶνος τοῦ Κυρίου.

Ὁ ἀείμνηστος, Χῖος τὴν καταγωγήν, ἐγεννήθη ἐν ἔτει 1909 ἐν τῇ Κοινότητι Κουρούτσεσμε. Τὰ πρῶτα γράμματα διήκουσεν ἐν τῇ Σχολῇ Μεσαχώρου, ἀκολούθως δ' ἐνεγράφη εἰς τὴν Ἱερὰν ἐν Χάλκῃ Θεολογικὴν Σχολήν, ἐξ ἧς ἀπεφοίτησεν ἐν ἔτει 1930, ἀριστεύσας, ἀφ' οὗ ἐν τῷ μεταξύ, εἰς τὸ τελευταῖον ἔτος τῶν σπουδῶν αὐτοῦ εὑρισκόμενος, ἐχειροτονήθη εἰς Διάκονον.

Ἅμα τῇ ἀποφοιτήσει αὐτοῦ ὁ ἀοίδιμος Πατριάρχης Φώτιος ὁ Β'. προσέλαβεν αὐτὸν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς, ἔνθα, ἐντὸς βραχέος χρονικοῦ διαστήματος, προήχθη εἰς Ὑπογραμματέα τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου. Ὡς ἐκ τῶν πολλῶν αὐτοῦ προσόντων καὶ τῆς διακρινούσης αὐτὸν εὐφυΐας προήχθη, ἐν ἔτει 1933, εἰς Ἀρχιγραμματέα αὐτῆς, ἐργασθεὶς μετὰ ζήλου παραδειγματικοῦ, ἀφοσιώσεως καὶ ἐμμονῆς εἰς τὸ καθῆκον.

Κατ' Ἰανουάριον τοῦ 1937 ὁ μακαριστὸς ἐν Πατριάρχαις Βενιαμὶν ὁ Α'. ὠνόμασεν αὐτὸν Πρωτοσύγκελλον αὐτοῦ. Καὶ ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ὁ ἀείμνηστος ἐπεδείξατο πολλὴν ἐργατικότητα καὶ ἐπιδεξιότητα ἐν τῷ χειρισμῷ πολλῶν καὶ λεπτῶν ζητημάτων τῆς Ἁγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς.

Ἡ Ἐκκλησία, ἐκτιμῶσα τὴν πιστὴν καὶ εὔορκον αὐτοῦ διακονίαν, ἐξελέξατο αὐτὸν κατ' Ὀκτώβριον τοῦ 1943 εἰς Μητροπολίτην Περγάμου.

Ἔκτοτε διετέλεσε κατὰ περιόδους Μέλος τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, διαφόρων Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, μετέσχε δὲ καὶ διαφόρων κατὰ καιροὺς εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν μεταβασῶν Πατριαρχικῶν Ἀποστολῶν,

πάντοτε φιλοτίμως ἐργασθεὶς καὶ μεγάλως συμβαλὼν εἰς τὴν ἐπίλυσιν ζωτικῶν τῆς Ἐκκλησίας ζητημάτων.

Ἡ ἰδέα τῆς Ἐκκλησίας ἀπετέλει βίωμα διὰ τὸν ἐκλιπόντα Ἱεράρχην, ὅστις ἠνάλωσεν ἑαυτὸν ὑπὲρ αὐτῆς, διότι καὶ ὁ θάνατος αὐτοῦ καταλείπει κενὸν εἰς τὰς τάξεις τῆς σεβασμίας τοῦ Θρόνου Ἱεραρχίας.

Ἐπίστευσεν εἰς τὴν μεγάλην καὶ ἱερὰν ἀποστολὴν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐνεῖδεν ἐν τῇ ἀνελίξει τῆς ἱστορίας αὐτῆς τὴν πραγμάτωσιν τῶν ἀρρήτων βουλῶν τῆς Θείας Προνοίας.

Πεπροικισμένος διὰ πολλῶν πνευματικῶν προσόντων καὶ θεολογ. Ἐκκλησιαστικῆς μορφώσεως οὐ τῆς τυχούσης, ἐπεδίδετο εἰς τὴν μελέτην καὶ συγγραφήν, μετὰ πολλῆς ἀγάπης καὶ ἐπιμελείας συγκεντρῶν πᾶν στοιχεῖον χρήσιμον διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τῶν κάτω χρόνων.

Κατὰ τὸ βραχὺ διάστημα τῆς ἐπιγείου αὐτοῦ ζωῆς προσεπάθησε, κατὰ τὸ ἐνόν, νὰ πληροφορήσῃ τὴν διακονίαν αὐτοῦ, ἔχων τὴν μαρτυρίαν τῆς συνειδήσεως αὐτοῦ ὅτι ἐπετέλεσε τὸ καθῆκον αὐτοῦ.

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΗΔΕΙΑΝ

Ἅμα τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀνέθηκε τῷ Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσυγκέλλῳ, ὅπως μεταβαίνων παρὰ τοῖς οἰκείοις τοῦ ἀειμνήστου διαβιβάσῃ τὴν Πατριαρχικὴν συμπάθειαν καὶ παραμυθήσηται αὐτούς, κατὰ δὲ τὴν συνεδρίαν τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, μετὰ βαθυτάτης συγκινήσεως ἀνήγγειλε τὸν ἀδόκητον θάνατον τοῦ ἐν Χριστῷ ἀδελφοῦ. ηὐχήθη μετ' αὐτῆς ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς μακαρίας αὐτοῦ ψυχῆς, καὶ ὥρισε τὰ τῆς κηδείας, διὰ τὴν ἐπομένην, 26ην Νοεμβρίου. Εἰς τιμὴν δὲ τῆς μνήμης αὐτοῦ διέλυσε τὴν συνεδρίαν.

Ἀπὸ τὰς 3 μμ. τῆς ἰδίας ἡμέρας, ἡ σορὸς τοῦ ἀειμνήστου Ἱεράρχου εἶχε διακομισθῇ ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ Ναῷ καὶ τοποθετηθῇ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Σωλέα.

Τῇ ἐπαύριον ἐτελέσθη ἐν αὐτῷ ἡ καθιερωμένη Θεία Λειτουργία, καθ' ἣν προεξῆρχεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Νεοκαισαρείας κ. Χρυσόστομος.

Ὁ Πατριάρχης παρέστη συμπροσευχόμενος ἐν τῷ Ἱ. Βήματι μετὰ τῶν Ἁγίων Ἀρχιερέων.

Μετὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν, Ἱερεῖς ἀνέγνωσαν, ἐκ περιτροπῆς, τὸ Ψαλτήριον πρὸ τοῦ φερέτρου.

Τῆς κηδείας, περὶ τὴν 1ην ὥραν μ. μ., προεξῆρχεν ἡ Α. Θ. Παναγιότης μετὰ τῶν Σεβασμ. Συνοδικῶν Μητροπολιτῶν : Χαλκηδόνος, Πριγκηποννήσων, Εἰρηνουπόλεως, Αἴνου, Χαλδίας, Λαοδικείας, Σάρδεων, Ἰκονίου Ἴμβρου καὶ Τενέδου καὶ Φιλαδελφείας, καὶ τῶν Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ.κ. Δαμιανοῦ, Ἡγουμένου τοῦ ἐν Βαλατᾷ Σιναϊτικοῦ Μετοχίου, καὶ Φιλαρέτου, Δευτερεύοντος, Κωδικογράφου, Ἀρχιδιακόνου Πριγκηποννήσων καὶ Διακόνου Παύλου.

Ἔψαλον κατανυκτικώτατα οἱ Πατριαρχικοὶ χοροί.

Τὸ πένθος τῇ ς'Ἐκκλησίας ἔφερον ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Νεοκαισαρείας μετὰ τοῦ Πανοσ. Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου. Ἡ θέσις τοῦ κηδευομένου ἐν τοῖς Ἀρχιερατικοῖς στασιδίοις ἔμενε κενή.

Παρέστησαν συμπροσευχόμενοι : οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Δέρκων καὶ Θεοδωρουπόλεως, ὁ Ἐντιμ. κ. Εὐστάθιος Λαγάκος, Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἐνταῦθα, οἱ Θεοφ. Ἐπίσκοποι, Κληρικοὶ τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς, καὶ τῶν παρακειμένων Ἐπαρχιῶν, οἱ Ἐντιμ. Ὀφφικιάλοι τῆς Μ. Ἐκκλησίας, ὁ Βουλευτὴς Σταμποὺλ κ. Χρῆστος Ἰωαννίδης, ὁ Πανοσιολ. Σχολάρχης τῇ ς'Ἱ. Θεολ. Σχολῆς μετὰ Καθηγητῶν καὶ Ἱεροσπουδαστῶν τῶν δύο τελευταίων τάξεων τοῦ Θεολογικοῦ αὐτῆς τμήματος, ἡ Ἐφορία τῶν Ὀρφανοτροφείων, ὁ Διευθυντὴς τῶν Νοσοκομείων Βαλουκλῆ ἰατρὸς κ. Θεοδόσιος Καραμουράτογλου, Ἀντιπροσωπεῖαι τῶν Κοινοτήτων, Ἐφοριῶν, Ἐπιτροπῶν καὶ λοιπῶν Ὀργανώσεων, ὁ Γυμνασιάρχης τῆς Μ. Σχολῆς κ. Γ. Δικταμπάνης, ἐκπρόσωποι τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ, ἰατρικοῦ, νομικοῦ καὶ λοιποῦ ἐπιστημονικοῦ κόσμου, καὶ πυκνότατον πλῆθος εὐλαβῶν Χριστιανῶν, προσελθόντων, ἵνα ἀποτίσωσι τὸν ὕστατον φόρον σεβασμοῦ πρὸς τὸν ἐκλιπόντα Ἱεράρχην.

Τὸν ἐπικήδειον ἐξεφώνησε, κατὰ τὴν τάξιν, ὁ Πανοσιολ. Ὑπογραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου κ. Γαβριήλ.

Κατὰ τὴν ἐκφοράν, τὸ σκῆνος, ἔφερον μέχρι τῆς νεκροφόρου Κληρικοί. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνώδευσεν αὐτὸ μέχρι τῆς ἐξωτερικῆς πύλης τῶν Πατριαρχείων. Ἡ σορός, συνοδευόντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν καὶ τῶν Πανοσιολ. Πρωτοσυγκέλλου, Ἀρχιγραμματέως, Κωδικογράφου καὶ λοιπῶν φίλων καὶ συγγενῶν, διεκομίσθη εἰς τὸ Νεκροταφεῖον Σισλῆ ἔνθα, μετὰ τρισάγιον ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Νεοκαισαρείας κ. Χρυσοστόμου ἐτάφη παραπλεύρως τοῦ τάφου τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἀειμνήστου Θεοδώρας Κασαπίδου.

Τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Περγάμου Ἀδαμαντίου εἴη αἰωνία ἡ μνήμη !

ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1958.

Ἡ ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου.

Ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ, ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Ἁγίου Ἐνδόξου Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου, τῇ 30ῇ Νοεμβρίου, ἐτελέσθη ἡ καθιερωμένη, Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Θ. Λειτουργία.

Κατὰ τὸν Ἑσπερινὸν ἐγένετο ἡ λιτάνευσις τῆς Ἱ. Εἰκόνος τοῦ ἑορταζομένου Ἁγίου.

Κατὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν, μετὰ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος συνιερούργησαν οἱ Συνοδικοὶ Σεβ. Μητροπολῖται Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶς, Πριγκηποννήσων κ. Δωρόθεος, Εἰρηνουπόλεως κ. Κωνσταντῖνος, Αἴνου κ. Γερμανός, Χαλδίας κ. Κύριλλος, Ἰκονίου κ. Ἰάκωβος, Ἴμβρου καὶ Τενέδου κ. Μελίτων, καὶ Φιλαδελφείας κ. Ἰάκωβος.

Παρέστησαν ὁ Ἐντιμ. κ. Ἰάσων Δρακούλης, Γεν. Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἐνταῦθα, οἱ Ἐντιμ. Βουλευταὶ κ. Ἀλέξανδρος Χατζόπουλος καὶ κ. Χρῆστος Ἰωαννίδης, οἱ Ἐντιμολ. Ἄρχοντες Ὀφφικιάλοι τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, οἱ Νομικοὶ Σύμβουλοι τῶν Πατριαρχείων, Πρόεδροι καὶ Μέλη τῶν Ἐφορειῶν τῶν Μειζόνων Ἱδρυμάτων ἡμῶν, Γυμνασιάρχαι, Πρόεδροι Κοινοτήτων, Φιλοπτώχων Ἀδελφοτήτων, Μορφ. Συνδέσμων, Καθηγηταί, Διδάσκαλοι, Ἰατροί, Ἔμποροι καὶ πλῆθος εὐλαβῶν Χριστιανῶν.

Τὸν Θεῖον λόγον ἐκήρυξεν ὁ Ἱερολ. Διάκονος κ. Χρυσόστομος Κωνσταντινίδης, Καθηγητὴς τῆς Ἱ. Θεολογ. Σχολῆς.

Εἰς τὸ τέλος τῆς Θ. Λειτουργίας ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀπὸ τοῦ Θρόνου ἀνέγνω τὴν εὐχὴν τῶν εἰς μνήμην τοῦ Ἁγίου παρατεθέντων κολλύβων καὶ διένειμε τὸ ἀντίδωρον.

Ἡ ἑορτὴ τῆς Δημοκρατίας.

Ἐπὶ τῇ μεγάλῃ Ἐθνικῇ Ἑορτῇ τῆς 35ης ἐπετείου, ἀπὸ τῆς ἀνακηρύξεως τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας, ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ἀπέστειλε συγχαρητήρια τηλεγραφήματα τοῖς Ἐξοχωτάτοις: Προέδρῳ τῆς Δημοκρατίας κ. Τζελὰλ Μπαγιάρ, Προέδρῳ τῆς Μ. Ἐθνοσυνελεύσεως κ. Ρεφὶκ Κοραλτάν, Πρωθυπουργῷ κ. Ἀδνὰν Μεντερὲς καὶ τοῖς Ὑπουργοῖς Ἐσωτερικῶν, κ. Ναμὶκ Γκεδίκ, Ἐξωτερικῶν κ. Φατὶν Ρουστοῦ Ζορλοῦ καὶ Παιδείας κ. Τζελὰλ Γιαρντιμτζῆ.

Εἰς τὰ ὡς ἄνω τηλεγραφήματα τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἐλήφθησαν τὰ προσήκοντα ἀπαντητικὰ εὐχαριστήρια τηλεγραφήματα.

Ἡ ἐπέτειος τοῦ θανάτου τοῦ Αἰωνίου Ἀρχηγοῦ Κεμὰλ Ἀτατούρκ.

Τῇ 10ῃ Νοεμβρίου ἐ. ἔ., ἐπὶ τῇ

συμπληρώσει εἰκοσαετίας ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Αἰωνίου Ἀρχηγοῦ Κεμὰλ Ἀτατοὺρκ διεξήχθη, ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Πόλεως ἡμῶν, εἰδικὴ τελετή, εἰς ἣν παρέστησαν ὁ Ἐξοχ. Πρόεδρος τῆς Μ. Ἐθνοσυνελεύσεως κ. Ρεφὶκ Κοραλτάν, πλεῖστοι ἐκ τῶν Βουλευτῶν, ὁ Ἐξοχ. Νομάρχης κ. Ἐτὲμ Γετκίνερ, ὁ Δήμαρχος κ. Κεμὰλ Αἴγκιούν, ὁ Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου μετὰ τῶν Καθηγητῶν καὶ φοιτητῶν.

Κατ' αὐτὴν ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος παρέστη ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Αἰμιλιανός, εἰς δὲ τὸ Πατριαρχικὸν Μέγαρον ἀνυψώθη μεσίστιος ἡ σημαία.

Μνημόσυνον Ἀρχιερέων τοῦ Θρόνου.

Ἀποφάσει τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, ἐτελέσθησαν τῇ 2ᾳ Νοεμβρίου, ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ Ναῷ, ἱερουργούντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Πριγκηποννήσων κ. Δωροθέου, Χαλδίας κ. Κυρίλλου καὶ Σάρδεων κ. Μαξίμου Μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν ἀπὸ τοῦ Μαρτίου τοῦ 1950 καὶ ἐντεῦθεν κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν ἀποβιωσάντων ἀειμνήστων Ἀρχιερέων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου: Γρεβενῶν Θεοκλήτου (26 Σεπτεμ. 1950). Θυατείρων Γερμανοῦ (23 Ἰαν. 1951), Θεσσαλονίκης Γενναδίου (22 Μαρτ. 1951), Μηθύμνης Διονυσίου (12 Σεπτεμ. 1951), Γάνου καὶ Χώρας Παγκρατίου (30 Μαΐου 1952), Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Ἀνδρέου (20 Αὐγ. 1952), Μαρωνείας καὶ Θάσου Βασιλείου (26 Δεκεμβρ. 1952), Πέτρας Διονυσίου (11 Φεβρ. 1953), Προύσης Πολυκάρπου (16 Αὐγούστ. 1953), Ταλλίνης καὶ πάσης Ἐσθονίας Ἀλεξάνδρου (18 Ὀκτωβρ. 1953), Ξάνθης Ἰωακεὶμ (10 Δεκεμ. 1953), Σικάγου Γερασίμου (28 Φεβρουαρ. 1954), πρ. Κίτρους Κων)τίνου (30 Μαρτίου 1954), Λάμπης καὶ Σφακίων Εὐμενίου (1 Ἰαν. 1956), Μιλητουπόλεως Ἱεροθέου (31 Ἰαν. 1956), Ἡλιουπόλεως Γενναδίου (15 Μαρτίου 1956), Κισσάμου καὶ Σελίνου Εὐδοκίμου (8 Αὐγ. 1956), Πρ. Νευροκοπίου Εὐγενίου (15 Δεκεμβρ. 1956), Πρ. Ἐλασσῶνος Καλλινίκου (24 Ἀπρ. 1957), Ἀμασείας Ἀποστόλου (29 Νοεμβρ. 1957), Βερροίας καὶ Ναούσης Ἀλεξάνδρου (29 Νοεμβρ. 1958), Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου Ἀγαθαγγέλου (28 Φεβρ. 1958), Μυτιλήνης Ἰακώβου (25 Μαρτίου 1958), Πρ. Νευροκοπίου Γεωργίου (6 Ἀπρ. 1958), Ἀμερικῆς Μιχαὴλ (13 Ἰουλ. 1958), Αὐστραλίας Θεοφυλάκτου (2 Αὐγ. 1958), Βιζύης Χριστοφόρου (7 Αὐγ. 1958), Καστορίας Νικηφόρου (14 Αὐγ. 1958), Δράμας Γεωργίου (30 Σεπτ. 1958), Τυρολόης καὶ Σερεντίου Χρυσοστόμου (7 Ὀκτωβρ. 1958).

Πατριαρχικὴ καὶ Σταυροπηγιακὴ Μονὴ τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας.

Διορισμὸς Ἡγουμένου.

Τοῦ Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Παγκρατίου Ἰβηρίτου, ὑποβαλόντος παραίτησιν ἀπὸ τῆς ἡγουμενείας τῆς Ἱ. Πατρ. καὶ Σταυρ. Μονῆς τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας, ἐν Χαλκιδικῇ, ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος, ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς 9ης Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ., διώρισε, κατόπιν σχετικῆς προτάσεως τῆς Ἐφορείας τῆς Ἱ. Θεολογ. ἐν Χάλκῃ Σχολῆς, τὸν Πανοσ. Μ. Ἀρχιδιάκονον κ. Γεώργιον, ὡς Ἡγούμενον τῆς εἰρημένης Ἱ.

Μονῆς.

Ἡ εἰς Πρεσβύτερον χειροτονία τοῦ νέου Ἡγουμένου ἐγένετο ἐν τῷ Πανσ. Πατριαρχικῷ Ναῷ, τῇ Κυριακῇ 23ῃ Νοεμβρίου ἐ. ἔ., ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶ, συνιερουργούντων αὐτῷ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Σάρδεων κ. Μαξίμου καὶ Ἰκονίου κ. Ἰακώβου.

Μεθ' ὃ ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Παρεκκλησίῳ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου, ἀπένειμε τῷ νεοχειροτονηθέντι τὸ ὀφφίκιον τοῦ Ἀρχιμανδρίτου, ἅμα δὲ ἐχειροθέτησεν αὐτὸν εἰς Ἡγούμενον τῆς ὡς ἄνω Ἱ. Μονῆς.

Κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις δεξίωσιν, ἡ Α. Πανοσιολογιότης ἐδέχθη τὰς εὐχὰς τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τῶν Σεβ. Ἁγίων Ἀρχιερέων καὶ τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς, ὡς καὶ τὰ συγχαρητήρια τοῦ πολυπληθοῦς ἐκκλησιάσματος.

Τὴν Α. Πανοσιολογιότητα, ἀναχωρήσασαν τὴν ἑπομένην 24ην τοῦ αὐτοῦ μηνός, σιδηροδρομικῶς, πρὸς ἀνάληψιν τῶν ἡγουμενικῶν αὐτῆς καθηκόντων, προέπεμψεν ὁ Πανοσ. Δευτερεύων κ. Ἀγάπιος.

Τῇ Κυριακῇ, 14ῃ Δεκεμβρίου, ἐ. ἔ., ἐν ἐπὶ τούτῳ ἱερατελεστίᾳ καὶ πανηγυρικῇ συνάξει πλήθους λαοῦ, ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τῆς ὡς ἄνω Ἱ. Μονῆς, ἐγένετο, ἐντολῇ τῆς Ἐκκλησίας, ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμονος, κατόπιν τῆς τελέσεως τῆς Θείας Λειτουργίας, ἡ ἐγκαθίδρυσις τοῦ νέου Ἡγουμένου, ἀναλαβόντος ἤδη καὶ ἐνεργῶς, τὰ καθήκοντα αὐτοῦ.

Τὰ ὡς ἄνω ὑπέβαλον τῇ Ἐκκλησίᾳ τηλεγραφικῶς μὲν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης, δι' ἐπὶ τούτῳ δὲ γράμματος αὐτοῦ ὁ Πανοσ. Ἡγούμενος, πρὸς οὓς ἀπεστάλησαν ἀπαντητικῶς τὰ προσήκοντα εὐχαριστήρια καὶ συγχαρητήρια τῆς Ἐκκλησίας γράμματα.

Πατριαρχικὰ συγχαρητήρια

Εἰς τὸν νεωστὶ διωρισθέντα Διευθυντὴν Παιδείας Σταμποὺλ κ. Ἀλῆ Τεομάν, ἐπὶ τῇ ἀναλήψει τῶν καθηκόντων αὐτοῦ, ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ὁ Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος διεβίβασε τηλεγραφικῶς τὰ συγχαρητήρια Αὐτῆς.

Ὁ κ. Ἀλῆ Τεομάν, διὰ γράμματος ὑπέβαλε τῇ Α. Θ. Παναγιότητι τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ.

Τὸ ἐνταῦθα Γ. Προξενεῖον τῆς Ἑλλάδος.

— Ὁ Γεν. Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἐνταῦθα Ἐντιμ. κ. Ἆγις Καψαμπέλης, προαχθεὶς εἰς ἀνωτέραν ἐν τῷ οἰκείῳ Ὑπουργείῳ θέσιν, προσῆλθεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα καὶ ἐπεσκέφθη τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, ἐξαιτησάμενος τὰς Πατριαρχικὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας.

Εἰς τὴν διοργανωθεῖσαν ἐπ' εὐκαιρίᾳ δεξίωσιν ἐν τῷ ἐνταῦθα, Γεν. Προξενείῳ τῆς Ἑλλάδος, ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, παρέστησαν οἱ Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Αἰμιλιανὸς καὶ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου Ἀρχιμ. κ. Συμεών.

Τῇ δὲ 25ῃ Σεπτεμβρίου ἡ Α. Θ. Παναγιότης παρέθηκεν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις γεῦμα πρὸς τιμὴν τῆς Α. Ἐντιμότητος.

— Τῇ 15ῃ Νοεμβρίου, τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἐπεσκέφθη ὁ νέος ἐνταῦθα Γεν. Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος, Ἐντιμ. κ. Ἰάσων Δρακούλης, ὅστις

ἐπὶ τῇ ἀναλήψει τῶν καθηκόντων αὐτοῦ, ἐξητήσατο τὰς Πατριαρχικὰς εὐχάς.

Τῇ Α. Ἐντιμότητι, ἐπισκεπτομένῃ τὸ πρῶτον τὴν Α.Θ. Παναγιότητα, ἀπεδόθησαν, κατά τε τὴν ἔλευσιν καὶ τὴν ἀναχώρησιν αὐτῆς, αἱ προσήκουσαι τιμαί.

Ὁ Γενικὸς Πρόξενος τῆς Γαλλίας εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

Ὁ ἐν τῇ Πόλει ἡμῶν νέος Γενικὸς Πρόξενος τῆς Γαλλίας, Ἐντιμ. κ. Γκὺ Μονώ, ἐπὶ τῇ ἀναλήψει τῶν καθηκόντων αὐτοῦ, ἐπεσκέφθη, τῇ 12ῃ Νοεμβρίου, τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, ὑποβαλὼν Αὐτῇ τὰ ἑαυτοῦ σεβάσματα.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, μετὰ πολλῆς ἐγκαρδιότητος δεχθεῖσα αὐτόν, ἐπεδαψίλευσεν αὐτῷ τὰς Πατριαρχικὰς Αὐτῆς εὐλογίας.

Τόσον κατὰ τὴν ἔλευσιν ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἀναχώρησιν τῆς Α. Ἐντιμότητος, ἀπεδόθησαν αὐτῇ, αἱ ὑπὸ τοῦ Πρωτοκόλλου προβλεπόμεναι τιμαί.

Ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἀντεπεσκέφθη τὸν κ. Γεν. Πρόξενον εἰς τὸ ἐνταῦθα Γενικὸν Προξενεῖον τῆς Γαλλίας ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου Ἀρχιμ. κ. Συμεών, διαβιβάσας ἅμα αὐτῷ καὶ τὰ Πατριαρχικὰ συγχαρητήρια, ἐπὶ τῇ ἀναδείξει τοῦ Στρατηγοῦ Ντὲ Γκὼλ ὡς Πρωθυπουργοῦ τῆς Γαλλίας.

Ὁ Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ἱσπανίας εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

Τῇ 24ῃ Σεπτεμβρίου, προσελθὼν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, ἐπεσκέφθη τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὁ Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ἱσπανίας ἐνταῦθα, κ. Μανουὲλ Γκαλὰν Πατσέκο Ντὲ Παντίλα, εἰς ὃν ἀπεδόθησαν αἱ νενομισμέναι τιμαί.

Ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἀντεπεσκέφθη τὸν ὡς ἄνω Γενικὸν Πρόξενον εἰς τὸ ἐνταῦθα Γενικὸν Προξενεῖον τῆς Ἱσπανίας, ὁ Πανοσ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Αἰμιλιανός.

Χειροτονίαι.

Προτάσει τῆς Ἐφορίας τῆς Ἱ. Θεολογικῆς ἐν Χάλκῃ Σχολῆς, ἐνεκρίθησαν συνοδικῶς, αἱ εἰς Πρεσβύτερον χειροτονίαι τῶν ἐκ τῶν ἐφετεινῶν ἀποφοίτων τῆς Σχολῆς, Ἱερολ. Διακόνων κ.κ. Μαξίμου Μαστίχη, ἐκ Λαμίας καὶ Σεραφεὶμ Κανδύλλη, ἐκ Μυτιλήνης.

Ἡ χειροτονία τοῦ μὲν πρώτου ἐτελέσθη ἐν τῷ Ναϋδρίῳ τῆς Ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς, τῇ Κυριακῇ, 2ᾳ Νοεμβρίου ἐ. ἔ., ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἰκονίου κ. Ἰακώβου, τοῦ δὲ δευτέρου, ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ἁγ. Δημητρίου Πριγκήπου, τῇ 9ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός, ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πριγκηποννήσων κ. Δωροθέου.

Ἱερεῖς τῆς Ἁγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς.

Ἐπὶ σχετικῇ αἰτήσει τοῦ Αἰδεσ. Οἰκονόμου κ. Ἀντωνίου Καπραμαδάκη, προσωρινοῦ Ἐφημερίου ἐν τῇ Κοινότητι Νεοχωρίου, ὑποβαλόντος ὅτι λόγῳ ἀσθενείας ἀδυνατεῖ συνεχίσαι τὰ ἱερατικὰ αὐτοῦ καθήκοντα, ἐνεκρίθη ὅπως οὗτος συγκαταριθμηθῇ μεταξὺ τῶν ἀπομάχων Ἱερέων τῆς Ἁγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς.

Πατριαρχικὴ Αὐλή — Διορισμοί.

— Ἐν τῇ Συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς 14ης Ὀκτωβρίου, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀνεκοινώσατο ὅτι εἰς τὴν κενὴν θέσιν τοῦ Δευτερεύοντος τῶν Διακόνων Αὐ-

τῆς διώρισε τὸν τέως Τριτεύοντα κ. Ἀγάπιον Ἰωαννίδην.

— Εἰς τὴν ἀφ' ἱκανοῦ χηρεύουσαν θέσιν τοῦ Κωδικογράφου τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, διωρίσθη, ἐν τῇ αὐτῇ Συνοδικῇ συνεδρίᾳ, ὁ τέως Διάκονος τῆς Σειρᾶς κ. Εὐάγγελος Γαλάνης.

— Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς 2ας Δεκεμβρίου ἐ. ἔ., ἀνεκοινώσατο ὅτι εἰς τὴν διὰ τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ τέως Μ. Ἀρχιδιακόνου κ. Γεωργίου Ὀρφανίδου κενωθεῖσαν θέσιν τῆς Μ. Ἀρχιδιακονίας, ἐκάλεσε τὸν τέως Δευτερεύοντα Αὐτῆς κ. Ἀγάπιον Ἰωαννίδην, εἰς τὴν οὕτωσὶ δὲ κενωθεῖσαν θέσιν τοῦ Δευτερεύοντος τῶν Διακόνων Αὐτῆς, διώρισε τὸν τέως Κωδικογράφον τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου Διάκονον κ. Εὐάγγελον Γαλάνην καὶ τὸν ἀπό τινος καθήκοντα Εἰσηγητοῦ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἐκτελοῦντα Διάκονον κ. Παῦλον Μενεβίσογλου, ἐκ τῶν ἀποφοίτων τῆς Ἱ. Θεολογικῆς ἐν Χάλκῃ Σχολῆς, τοῦ παρελθόντος Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους, ὠνόμασε Διάκονον τῆς Σειρᾶς.

— Εἰς τὴν κενὴν θέσιν τοῦ Τριτεύοντος τῶν Πατριαρχικῶν Διακόνων, ἡ Α. Θ. Παναγιότης διώρισε τὸν τέως Ἀρχιδιάκονον τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Πριγκηποννήσων κ. Καλλίνικον Ἀλεξανδρίδην, ἐκ τῶν ἀποφοίτων τῆς Ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης.

Τὸν ὡς ἄνω διορισμὸν ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀνεκοινώσατο ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς 16ης Δεκεμβρίου ἐ. ἔτους.

Πατριαρχικὰ συγχαρητήρια.

— Ἐπὶ τῇ Ἐθνικῇ Ἑορτῇ τοῦ Λιβάνου (22 Νοεμβρίου), τὰς συγχαρητηρίους εὐχὰς τῆς Α. Θ. Παναγιότητος πρὸς τὸν οἰκεῖον ἐνταῦθα Γεν. Πρόξενον Ἐντιμ. κ. Ἀλὴφ Γκεμπάρα διεβίβασεν ὁ Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Αἰμιλιανός.

Ὁ Ἐπίσκοπος Γιβραλτὰρ εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

Ἐκτελῶν ποιμαντορικὴν περιοδείαν, ὁ Σεβ. Ἐπίσκοπος Γιβραλτὰρ κ. Θωμᾶς Κράσκη, ἀφίκετο εἰς τὴν Πόλιν ἡμῶν, τῇ 17ῃ Ὀκτωβρίου, ἐ. ἔ., τὴν δὲ ἐπομένην, ἐν συνοδείᾳ τοῦ Αἰδεσ. κ. Τσάρλς Πάϊπερ, Πρωθιερέως τῆς ἐνταῦθα Ἀγγλικανικῆς Παροικίας, ἐπεσκέφθη τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, γενόμενος δεκτὸς μετὰ τῶν προσηκουσῶν τιμῶν.

Ἡ Α. Σεβασμιότης, κατὰ τὴν ἐνταῦθα παραμονὴν αὐτῆς, ἐν συνοδείᾳ τοῦ Αἰδ. κ. Τσάρλς Πάϊπερ, καὶ τοῦ Πανοσ. Ὑπογραμματέως κ. Γαβριὴλ ἐπεσκέφθη τὴν Ἱ. Θεολογ. Σχολὴν Χάλκης.

Τὴν 23ην τοῦ αὐτοῦ μηνός, ἡ Α. Θ Παναγιότης παρέθηκε, πρὸς τιμὴν τῆς Α. Σεβασμιότητος, γεῦμα ἐν τοῖς Πατριαρχείοις.

Ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἐπεσκέφθησαν τὸν εἰρημένον Ἐπίσκοπον ἐν τῷ Πρεσβυτερίῳ τοῦ ἐνταῦθα Ἀγγλικανικοῦ Ναοῦ οἱ Πανοσ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Αἰμιλιανὸς καὶ Ὑπογραμματεὺς κ. Γαβριήλ.

Ἱ. Θεολογικὴ Σχολὴ Χάλκης.

Διορισμοί.

Προτάσει τῆς Ἐφορίας τῆς Ἱ. Θεολογικῆς ἐν Χάλκῃ Σχολῆς, ἐνεκρίθη συνοδικῶς ὅπως εἰς τὴν διὰ τοῦ θανάτου μὲν τοῦ γραμματέως τῆς Σχολῆς ἀειμν. Νικολάου Προκοπίου χηρεύουσαν θέσιν, μετατεθῇ ὁ Ἐπιμελητὴς

αὐτῆς Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Κωνσταντῖνος Χαρισιάδης, εἰς τὴν οὕτωσὶ δὲ κενωθεῖσαν θέσιν, διορισθῇ ὁ Ἱερολ. Διάκονος κ. Βασίλειος Κυριακίδης, ἐκ τῶν Κληρικῶν τῆς Κοινότητος Σταυροδρομίου.

Οἱ ὡς ἄνω ἀνέλαβον ἤδη ἀπὸ τοῦ νέου Σχολικοῦ ἔτους τὰ καθήκοντα αὐτῶν.

Ἱερὰ Μητρόπολις Χίου.

— Ὁ Σεβ. Μητροπ. Χίου κ. Παντελεήμων, δι' ἐμπεριστατωμένης ἐκθέσεως αὐτοῦ ὑπέβαλε τῇ Ἐκκλησίᾳ περὶ τῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1947 καὶ ἐντεῦθεν πεπραγμένων ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ.

Τῇ Α. Σεβασμιότητι, ἐξεφράσθησαν τὰ συγχαρητήρια καὶ αἱ εὐχαριστίαι τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ ἐνδελεχεῖ ποιμαντορικῇ αὐτῆς μερίμνῃ.

—Ὁ Σεβ. Μητρ. Χίου κ. Παντελεήμων συνεπλήρωσε κατὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριον ἐ. ἔ., πεντηκονταετίαν ὅλην ἀπὸ τῆς εἰς τὸ Κληρικὸν στάδιον εἰσόδου αὐτοῦ.

Τῇ Α. Σεβασμιότητι διεβιβάσθησαν, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ, διὰ σεπτοῦ Πατριαρχικοῦ γράμματος τὰ συγχαρητήρια καὶ αἱ εὐχαὶ τῆς Ἐκκλησίας.

Κανονικαὶ ἄδειαι.

Ὁ Σεβ. Μητρ. Κρήτης κ. Εὐγένιος διὰ τηλεγραφήματος αὐτοῦ ἐξητήσατο τὴν ἄδειαν τῆς Ἐκκλησίας πρὸς μετάβασιν, διὰ λόγους Ἐπαρχιακούς, εἰς Ἀθήνας.

Τῇ Α. Σεβασμιότητι παρεσχέθη ἡ ὡς ἄνω ζητηθεῖσα Κανονικὴ ἄδεια.

Ἄρσις καθαιρέσεως.

Ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος, ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς 18ης Νοεμβρίου, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὁ διὰ πειθαρχικοὺς λόγους καθαιρεθεὶς ἐν ἔτει 1953 Ἀρχιμανδρίτης Γαβριὴλ Ματθόπουλος, Ἱερατ. Προϊστάμενος Ἁγίας Τριάδος Σικάγου, ἐπεδείξατο ἔμπρακτον μετάνοιαν καὶ δι' ἐπανειλημμένων πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν αἰτήσεων αὐτοῦ διαβιβασθεισῶν κατ' ἀρχὰς μὲν διὰ τοῦ ἀειμν. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς Μιχαήλ, εἶτα δὲ διὰ τοῦ Πατριαρχικοῦ ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ ταύτῃ Ἐπιτρόπου, Θεοφ. Ἐπισκόπου Νύσσης κ. Γερμανοῦ, ἐξητήσατο τὴν ἐπιείκειαν καὶ συγχώρησιν αὐτῆς, ἀποκατέστησεν αὐτὸν διὰ Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Πράξεως εἰς τὸν ἐξ οὗ ἐξέπεσεν βαθμὸν τῆς Ἱερωσύνης καὶ τὸ ὀφφίκιον τοῦ Ἀρχιμανδρίτου. Ἡ πρᾶξις αὕτη διεβιβάσθη διὰ σεπτοῦ Πατριαρχικοῦ Γράμματος τῷ Θεοφ. Ἐπισκόπῳ Νύσσης κ. Γερμανῷ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἅγιον Ὄρος.

Διοικητικαὶ μεταβολαί.

— Ἡ Ἱερὰ Κοινότης τοῦ Ἁγίου Ὄρους, διεβίβασε τῇ Ἐκκλησίᾳ γράμματα τῶν Ἱ. Μονῶν Κουτλουμουσίου καὶ Ἁγίου Παντελεήμονος, ὑποβαλλουσῶν, συμφώνως τῷ οἰκείῳ ἄρθρῳ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ὅτι προέβησαν εἰς πλήρωσιν τῶν χηρευουσῶν ἐν αὐταῖς Ἡγουμενικῶν θέσεων, ἐκλέξασαι αὕτη μὲν τὸν Ἱερομόναχον Ἠλιανόν, ἐκείνη δὲ τὸν ἐκ τῆς Ἱ. Σκήτης τοῦ Ἁγ. Παντελεήμονος ἐξαρτηματικὸν ἀδελφὸν αὐτῆς Ἀρχιμ. κ. Κύριλλον.

— Ὡσαύτως ἡ ὡς ἄνω Ἱ. Μονὴ Κουτλουμουσίου διὰ γράμματος αὐτῆς, διαβιβασθέντος διὰ τῆς αὐτῆς Ἱ. Κοινότητος, ὑπέβαλεν ὅτι, κατὰ τὰ

ὑπὸ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ Ἁγίου Ὄρους προβλεπόμενα, προέβη εἰς πλήρωσιν προϊσταμενικῆς ἐν αὐτῇ θέσεως διὰ τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς Ἱεροδιακόνου κ. Σεραφείμ.

Ταῖς ὡς ἄνω Ἱ. Μοναῖς ἐξαπελύθησαν τὰ προσήκοντα ἀποκαταστατικὰ καὶ συγχαρητήρια τῆς Ἐκκλησίας γράμματα, διαβιβαζόμενα, κατὰ τὴν τάξιν, διὰ τῆς Ἱ. Κοινότητος.

Χειροτονίαι.

— Αἰτήσει τῆς Ἱ. Μονῆς Δοχειαρίου, διαβιβασθείσῃ κατὰ τὴν τάξιν διὰ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος, ἐνεκρίθη ἡ εἰς Διάκονον χειροτονία τῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς Μοναχῶν κ.κ. Ἰωακεὶμ καὶ Πορφυρίου.

— Ὡσαύτως αἰτήσει τῆς Ἱ. Μονῆς Κουτλουμουσίου, διαβιβασθείσῃ διὰ τῆς αὐτῆς Ἱ. Κοινότητος, ἐνεκρίθη ἡ εἰς Διάκονον χειροτονία τοῦ ἐξαρτηματικοῦ αὐτῆς ἀδελφοῦ Μοναχοῦ Χρυσοστόμου.

Ἄδειαι μεταβάσεως εἰς Ἅγιον Ὄρος.

Παρεσχέθη ἄδεια πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Ἁγίου Ὄρους τοῖς:

— Σεβ. Μητρ. Ἐδέσσης καὶ Πέλλης κ. Διονυσίῳ, καὶ

— Τῷ κ. Ἰωάννῃ Χρυσοστόμῳ Μὰτ' Ὥρτεμπιζ, Γάλλῳ Ὀρθοδόξῳ.

Διακοπαὶ ἐργασιῶν τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς 16ης Δεκεμβρίου, ἐπὶ ταῖς διακοπαῖς, λόγῳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Ἁγίου Δωδεκαημέρου, τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, ἡ Α. Θ. Παναγιότης προσεφώνησε τοὺς Ἁγίους Συνοδικοὺς Ἀρχιερεῖς, εὐχηθεῖσα αὐτοῖς τὰ εἰκότα, ἀπὸ μέρους τῶν ὁποίων ἀπήντησεν εὐχαριστῶν καὶ ἀντευχόμενος ὁ πρῶτος τῇ τάξει Σεβ. Μητροπολίτης Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶς.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Χρυσοῦν Ἰωβηλαῖον τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Χριστοφόρου.

Ὁ Μακ. Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Χριστοφόρος συνεπλήρωσε κατὰ τὸ παρὸν ἔτος πεντηκονταετίαν ὅλην ἀπὸ τῆς εἰς Ἀρχιερέα ἀναδείξεως αὐτοῦ, τὸ δὲ χρυσοῦν τοῦτο Ἰωβηλαῖον τῆς Α. Μακαριότητος ἑωρτάσθη τῇ 30ῇ Νοεμβρίου ἐ. ἔ., ἐν τῷ Πατριαρχείῳ Ἀλεξανδρείας πανηγυρικῶς.

Συνοδικῇ ἀποφάσει ὡρίσθη ὅπως τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον κατὰ τὰς τελετὰς τοῦ ὡς ἄνω Ἰωβηλαίου ἐκπροσωπήσῃ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ρόδου κ. Σπυρίδων.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πλήρωσις Ἱ. Μητροπόλεων.

Ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐν ταῖς συνεδριάσεσιν αὐτῆς τῆς 21ας Σεπτεμβρίου καὶ 14ης Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ., προέβη εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν χηρευουσῶν Ἱ. Μητροπόλεων Δράμας, Ἐλευθερουπόλεως, Σισανίου καὶ Σιατίστης καὶ Καστορίας, ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, καθ' ὃ ἔχει πρὸς τοῦτο δικαίωμα, ἀπορρέον ἐκ τῆς Πράξεως τοῦ ἐν ἔτει 1928 ἐκδοθέντος Πατριαρχικοῦ καὶ Συνοδικοῦ Τόμου.

Οὕτω, ψήφων κανονικῶν γενομένων, ἐξελέγησαν εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν Δράμας ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γρεβενῶν κ. Φίλιππος, εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν Ἐλευθερουπόλεως ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Χριστουπόλεως κ. Ἀμβρόσιος, εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν Σισανίου καὶ Σιατίστης ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Σταυρουπόλεως κ. Πολύκαρπος καὶ εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν Καστορίας ὁ Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Δωρόθεος Γιανναρόπουλος, Διευθυντὴς τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς Κορίνθου.

Τὰ ὡς ἄνω ἀνεκοινώσατο τῇ Ἐκκλησίᾳ, κατὰ τὴν τάξιν, διὰ σχετικῶν γραμμάτων, ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεόκλητος, οἱ δὲ οὑτωσὶ ἐκλεγέντες ἐξῃτήσαντο, ὡσαύτως διὰ γραμμάτων, τὰς ἐπὶ τῇ ἀναλήψει τῶν ποιμαντορικῶν αὐτῶν καθηκόντων εὐχὰς τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας, αἵτινες διὰ σεπτῶν Πατριαρχικῶν Γραμμάτων ἐπεδαψιλεύθησαν αὐτοῖς καταλλήλως.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΦΙΛΛΑΝΔΙΑΣ

Τεσσαρακονταετηρὶς ἀπὸ τῆς ἀνακηρύξεως εἰς αὐτόνομον τῆς Ὀρθοδόξου Φιλλανδικῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Φιλλανδίας κ. Γερμανὸς διὰ γράμματος αὐτοῦ ἐξήγγειλε τῇ Ἐκκλησίᾳ περὶ τοῦ ἑορτασμοῦ ἐν Κουοπίῳ τῇ 26ῃ Νοεμβρίου ἐ. ἔ., τῆς 40ῆς ἐπετείου ἀπὸ τῆς εἰς αὐτόνομον ἀνακηρύξεως τῆς Ὀρθοδόξου Φιλλανδικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐξῃτήσατο τὰς εὐχὰς Αὐτῆς ἐπὶ τῷ εὐσήμῳ τούτῳ διὰ τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας Αὐτοῦ γεγονότι.

Ἐνεκρίθη συνοδικῶς ὅπως εἰς τὸν ἑορτασμὸν τοῦτον τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἀντιπροσωπεύσῃ ὁ Σεβ. Μητρ. Μελίτης κ. Ἰάκωβος τοῦθ' ὅπερ τηλεγραφικῶς ἀνεκοινώθη τοῖς Σεβ. Ἀρχιεπ. Φιλλανδίας κ. Γερμανῷ καὶ Σεβ. Μητρ. Μελίτης κ. Ἰακώβῳ.

Ἑορτὴ Ἁγίων τῆς Καρελίας.

Ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Φιλλανδίας κ. Γερμανὸς κατ' ἀπόφασιν τῆς κατὰ Νοέμβριον τοῦ παρελθόντος ἔτους συνελθούσης Ἐπισκοπικῆς Συνελεύσεως τῆς ἐν Φιλλανδίᾳ Ἐκκλησίας ὑπέβαλεν ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς Εὐαγγελικῆς Λουθηρανικῆς Ἐκκλησίας καθιερωθεῖσα ἑορτὴ τῶν ψυχῶν, τὸ πρῶτον Σάββατον τοῦ Νοεμβρίου, ἐθεσπίσθη διὰ νόμου τῆς Πολιτείας ὡς ἡμέρα ἀργίας δι' ἅπασαν τὴν Φιλλανδίαν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ διαβιοῦντας, ἀνεξαρτήτως Θρησκεύματος.

Ληφθέντος ὅμως ὑπ' ὄψιν ὅτι ὑπάρχουσιν ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ ἡμῶν Ἐκκλησίᾳ τακταὶ ἡμέραι τῶν ψυχῶν, ἡ Ἐπισκοπικὴ Συνέλευσις ἔκρινε σκόπιμον ὅπως κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τελῆται ἀπὸ κοινοῦ ἡ μνήμη τῶν Ἁγίων Πατέρων τῆς Καρελίας Σεργίου καὶ Γερμανοῦ τοῦ Βαλάμου, Ἀρσενίου τῆς Κονεβίτσης, Τρύφωνος τοῦ Πετσάμου καὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ Σβήρ.

Ἡ Α. Σεβασμιότης ᾐτήσατο τὴν ἐν προκειμένῳ ἔγκρισιν τῆς Ἐκκλησίας. Διὰ γράμματος δ' ἀνεκοινώθη τῇ Α. Σεβασμιότητι ὅτι ἐνεκρίθη ὁ ὡς ἄνω ζητούμενος ἀπὸ κοινοῦ ἑορτασμὸς τῶν Καρελιανῶν Πατέρων, διατηρουμένης ἅμα καὶ τῆς κεχωρισμένης μνήμης ἑνὸς ἑκάστου ἐξ αὐτῶν κατὰ τὰς ἐν τῷ ἑορτολογίῳ ἀναφερομένας ἡμέρας.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Διεθνὴς Συνδιάσκεψις Διευθύνσεως αὐτοῦ.

Ὁ Αἰδεσ. Δρ. Βίσσερ Τοὺφτ, Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Π. Σ. τῶν Ἐκκλησιῶν διὰ γράμματος αὐτοῦ ὑπέβαλεν ὅτι τὸ Συμβούλιον προτίθεται ἵνα, κατ' Ἰούλιον τοῦ προσεχοῦς ἔτους 1959, ὀργανώσῃ ἐν Θεσσαλονίκῃ Διεθνῆ Συνδιάσκεψιν τῆς Διευθύνσεως ἐπὶ τοῦ θέματος «ἡ Κοινὴ Χριστιανικὴ εὐθύνη ἔναντι τῶν χωρῶν ραγδαίας κοινωνικῆς ἐξελίξεως» καὶ ἐξῃτήσατο τὴν σχετικὴν ἔγκρισιν τῆς Ἐκκλησίας.

Τὸ ὡς ἄνω γράμμα παρεπέμφθη τῇ οἰκείᾳ ἐπὶ τῶν Παγχριστιανικῶν Ζητημάτων Ἐπιτροπῇ.

ΡΩΜΑΪΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Θάνατος τοῦ Πάπα Πίου τοῦ ΙΒ'.

Τῇ 9ῃ Ὀκτωβρίου ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον ἡ Α. Ἁγιότης, ὁ Πάπας Ρώμης Πῖος ὁ ΙΒ', οὗτινος τὸ ἄγγελμα τοῦ θανάτου βαθεῖαν προὐκάλεσε λύπην εἰς ἅπαντα τὸν Χριστιανικὸν κόσμον. Ὅτε ἐγνώσθη ὅτι ἡ ὑγιεινὴ κατάστασις τῆς Α. Ἁγιότητος ἤρξατο ἐπιδεινουμένη, ἡ Α. Θ. Παναγιότης, δι' ἐπὶ τούτῳ μηνύματος Αὐτῆς, μεταδοθέντος διὰ τοῦ Ἀμερικανικοῦ Πρακτορείου

εἰδήσεων «Ἀσσοσιέϊτετ Πρές», ἐξέφρασε τὴν βαθεῖαν Αὐτῆς συμπάθειαν, εὐχηθεῖσα ὑπὲρ ἀποκαταστάσεως τῆς ὑγείας τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας. Ἅμα δὲ τῷ θλιβερῷ ἀγγέλματι τοῦ θανάτου, καταρτισθέν, μετεδόθη, διὰ τοῦ αὐτοῦ Ἀμερικανικοῦ Πρακτορείου εἰδήσεων, τὸ ἀκόλουθον τῆς Α. Θ. Παναγιότητος μήνυμα :

«Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Ἀθηναγόρας ὁ Α΄, μετὰ βαθυτάτης λύπης πληροφορηθεὶς τὴν τελευτὴν τῆς Α. Ἁγιότητος τοῦ Πάπα Πίου τοῦ ΙΒ΄, συμμετέχει ὁλοθύμως εἰς τὸ βαρὺ πένθος τῆς σεβασμίας Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης καὶ εὔχεται ὑπὲρ ἀναδείξεως ἀξίου διαδόχου τοῦ ἐκλιπόντος Πρωθιεράρχου».

- Κατὰ τὴν τελεσθεῖσαν ἐν τῷ Ρωμαιοκαθολικῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος Παγκαλτίου, τῇ 17ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου, ἐπιμνημόσυνον Λειτουργίαν ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ μεταστάντος Πάπα, παρέστησαν οἱ Πανοσ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Αἰμιλιανὸς καὶ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου Ἀρχιμ. κ. Συμεών, οἵτινες καὶ διεβίβασαν τὰ συλλυπητήρια τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τῷ ἐνταῦθα Παπικῷ Ἀντιπροσώπῳ, Σεβ. Ἀρχιεπισκόπῳ κ. Ἰακώβῳ Τέστα.

Ἡ Α. Σεβασμιότης, μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐπιμνημοσύνου ἀκολουθίας ἐξέφρασεν εἰς τοὺς ὡς ἄνω ἀντιπροσώπους, πρώτους ἐν τῇ παρατάξει τῶν Ἐπισήμων, τὰς ἰδιαιτέρας αὐτῆς εὐχαριστίας διὰ τὰ οὕτωσὶν ἐκφρασθέντα πρόφρονα συλλυπητήρια, παρεκάλεσε δ' ἅμα αὐτοὺς ὅπως ὑποβάλωσι τῇ Α. Θ. Παναγιότητι τὸν βαθυσέβαστον αὐτῆς χαιρετισμόν.

Ὁ ἐκλιπὼν Πρωθιεράρχης τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, οὗτινος τὸ ἀρχικὸν ὄνομα ἦτο Εὐγένιος Πατσέλι, ἐγεννήθη ἐν Ρώμῃ ἐν ἔτει 1876. Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν φιλοσοφικῶν καὶ θεολογικῶν αὐτοῦ σπουδῶν ἐχειροτονήθη κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1899 Ἱερεύς. Λόγῳ τῶν ἐξαιρετικῶν αὐτοῦ μορφωτικῶν τε καὶ ἄλλων προσόντων, προσελήφθη ὑπὸ τοῦ Καρδιναλίου Γκασπάρι, ὡς βοηθὸς αὐτοῦ, ἐν τῷ Συμβουλίῳ τῶν ἐκτάκτων Ἐκκλησιαστικῶν Ὑποθέσεων. Ἔκτοτε διακριθείς, ἰδίως ἐν τῇ διαχειρίσει τῆς Ἐξωτερικῆς Πολιτικῆς τῆς Ἁγίας Ἕδρας καὶ βαθμηδὸν προαγόμενος, ἐτιμήθη ὑπὸ τοῦ Πάπα Πίου τοῦ ΙΑ΄ διὰ τοῦ ἀξιώματος τοῦ Καρδιναλίου. Πανταχοῦ δὲ καὶ πάντοτε ἐπεδείξατο ἱκανότητας οὐχὶ τὰς τυχούσας, δι' ὃ καὶ ἐν ἔτει 1939 χηρεύσαντος τοῦ Παπικοῦ Θρόνου, ὁ Καρδινάλιος Εὐγένιος Πατσέλι ἐξελέγη ὑπὸ τοῦ Κογκλαβίου τῶν Καρδιναλίων Πάπας, λαβὼν τὸ ὄνομα Πῖος ὁ ΙΒ΄.

Καὶ ἐν τῷ ὑπάτῳ τούτῳ ἐκκλησιαστικῷ ἀξιώματι, πρὸς τῇ δεξιᾷ διακυβερνήσει τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, οὐκ ἐπαύσατο παρέχων πολλὰ δείγματα τῆς φερεπονίας αὐτοῦ, ἰδίᾳ ἐν τῷ ἐκκλησιαστικῷ κηρύγματι, τῶν λόγων καὶ ὁμιλιῶν αὐτοῦ τύποις κατὰ καιροὺς ἐκδοθέντων εἰς ὀγκώδεις τόμους.

Κατὰ γενικὴν ὁμολογίαν, Πῖος ὁ ΙΒ΄ ὑπῆρξε φυσιογνωμία ἱεραρχικὴ ἔξοχος, διακριθεὶς διά τε τὴν ἐκκλησιαστικήν, διπλωματικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν αὐτοῦ δρᾶσιν.

Ἐκλογὴ τοῦ Πάπα Ἰωάννου ΚΓ΄.

Εἰς διαδοχὴν τοῦ θανόντος Πίου ΙΒ΄ τὸ Κογκλάβιον τῶν Καρδιναλίων, ἐν Βατικανῷ, ἐξελέξατο τῇ 28ῃ Ὀκτωβρίου 1958 Πάπαν τὸν Καρδινάλιον

Ἄγγελον Ρογκάλι, Πατριάρχην Βενετίας.

Ὁ νέος Πάπας 262ος εἰς τὴν σειρὰν τῶν Παπῶν τῆς Ρώμης, προσέλαβεν ἅμα τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ τὸ ὄνομα Ἰωάννης ΚΓ΄.

Ἐπηκολούθησε τῇ 4ῃ Νοεμβρίου, ἡ μετὰ πολλῆς λαμπρότητος, διεξαχθεῖσα ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τοῦ Ἁγίου Πέτρου τελετὴ τῆς στέψεως, εἰς ἣν παρέστησαν οἱ ἐν Ρώμῃ Καρδινάλιοι μετὰ τῆς λοιπῆς Καθολικῆς Ἱεραρχίας, τοῦ Κλήρου καὶ τῶν Μοναχικῶν Ταγμάτων, μέλη Βασιλικῶν Οἴκων, Ἀρχηγοὶ Κρατῶν, τὸ Διπλωματικὸν Σῶμα καὶ ἄπειρα πλήθη λαοῦ.

Κατὰ τὴν τελετὴν ταύτην, διεξαχθεῖσαν κατὰ τὸ ἀρχαῖον τυπικὸν τοῦ Πάπα Πασχαλίου Β΄ (1099), ἡ περικοπὴ τοῦ Ἀποστόλου καὶ τοῦ Εὐαγγελίου ἀνεγνώσθη, κατὰ τὰ ἀνέκαθεν κρατοῦντα, καὶ Ἑλληνιστί, ἔψαλε δὲ ἡ χορῳδία τοῦ Σιξτινείου Παρεκκλησίου.

Ἅμα τῇ ἀναγγελίᾳ τῆς ὡς ἄνω ἐκλογῆς, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐξέδωκε μήνυμα, μεταδοθὲν διὰ τοῦ Ἀμερικανικοῦ Πρακτορείου Ἀσσοσιέϊτετ Πρές, συγχαίρουσα τὸν νέον Ἀρχηγὸν τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας καὶ εὐχομένη Αὐτῷ μακρότητα ἡμερῶν καὶ τὴν παρὰ Θεοῦ ἐνίσχυσιν ἐν τῇ ἱερᾷ αὐτοῦ ἀποστολῇ, ἀποβλεπούσῃ καὶ εἰς τὸν συντονισμὸν τῶν καταβαλλομένων προσπαθειῶν διὰ τὴν ἐπικράτησιν ἀληθοῦς καὶ διαρκοῦς, ἐν τῷ κόσμῳ εἰρήνης. Κατὰ δὲ τὴν γενομένην, ἐν τῷ μεγάρῳ τῆς ἐνταῦθα Παπικῆς Ἀντιπροσωπείας, τῇ 4ῃ Νοεμβρίου ἐ. ἔ., δεξίωσιν, ἡ Α. Θ. Παναγιότης, κατόπιν ἰδιαιτέρας προσκλήσεως ἀντεπροσωπεύθη διὰ τοῦ Πανοσιολ. Μεγ. Πρωτοσυγκέλλου κ. Αἰμιλιανοῦ καὶ Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου Ἀρχιμανδρίτου κ. Συμεών.

*
* *

Ὁ νέος Πάπας Ἰωάννης ΚΓ΄ ἐγεννήθη τῇ 28ῃ Νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1881 ἐν τῷ χωρίῳ Σόττο - Ἴλ - Μόντε τοῦ Δήμου Περγάμου (Βορ. Ἰταλίας). Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν θεολογικῶν αὐτοῦ σπουδῶν ἐν τοῖς Σεμιναρίοις Περγάμου καὶ Ρώμης ἐχειροτονήθη τῷ 1908 εἰς Πρεσβύτερον, διορισθεὶς ἅμα ἰδιαίτερος Γραμματεὺς τοῦ Ἐπισκόπου Περγάμου Τεντέτσι καὶ Καθηγητὴς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας καὶ Ἀπολογητικῆς ἐν τῷ Σεμιναρίῳ Περγάμου. Εἶτα προσελήφθη ὑπὸ τοῦ Πάπα Βενεδίκτου ΙΕ΄ εἰς τὸ Γραφεῖον «Προπαγάνδας τῆς Πίστεως» τοῦ Βατικανοῦ. Ἐν ἔτει 1925 προήχθη εἰς Ἐπίσκοπον, διορισθεὶς μετ᾿ οὐ πολὺ Ἀποστολικὸς Νούντσιος ἐν Βουλγαρίᾳ, ἔνθα παρέμεινε μέχρι τοῦ ἔτους 1934.

Μεθ᾿ ὃ ἀπεστάλη ὡς Παπικὸς Ἀντιπρόσωπος ἐνταῦθα καὶ Ἑλλάδα καὶ τῷ 1944 εἰς Παρισίους.

Ἐν ἔτει 1953 προήχθη εἰς Καρδινάλιον, ὀνομασθεὶς ἅμα καὶ Πατριάρχης (Ἀρχιεπίσκοπος) Βενετίας.

Ὁ νέος Πάπας, διακρινόμενος διὰ τὴν εὐρύτητα τῆς σκέψεως καὶ τὴν ἀνωτερότητα τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ, κέκτηται πλουσίαν πεῖραν περὶ τὰ διοικητικὰ ζητήματα καὶ τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν τοῦ Βατικανοῦ.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑΙ.

(+) ΑΛΒΑΝΙΑΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ

Ἐν θλίψει πολλῇ ἐπληροφορήθη ἡ Ἐκκλησία τὴν πρὸς Κύριον ἐκδημίαν τοῦ ἀοιδίμου Μητροπολίτου Τυράννων, Δυρραχίου καὶ Ἐλβασὰν καὶ Ἀρχιεπισκόπου πάσης Ἀλβανίας κυροῦ Χριστοφόρου, ἐπισυμβᾶσαν τῇ 16ῃ Ἰουνίου ἐ. ἔ., εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Τυράννων, ἀπὸ ἐγκεφαλικὴν αἱμορραγίαν.

Ὁ ἐκλιπὼν Πρωθιεράρχης, κατὰ κόσμον Σωτήριος Κίσσης, ἐγεννήθη, τῷ 1882, ἐν Βερατίῳ, ἕδρᾳ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Βελεγράδων.

Τὰ πρῶτα γράμματα διήκουσεν ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ αὐτοῦ πατρίδι, ἀκολούθως δὲ ἐν ἔτει 1900 εἰσήχθη ἐν τῇ Ἱερᾷ Θεολογικῇ Σχολῇ Χάλκης, ἐξ ἧς ἀπεφοίτησε τῷ 1906, ἀριστεύσας. Ἀκολούθως εἰργάσθη ὡς Καθηγητὴς τῶν Θρησκευτικῶν, ἐν Κορυτσᾷ.

Ἐλθὼν ἐνταῦθα καὶ εἰσελθὼν εἰς τὰς τάξεις τοῦ Ἱ. Κλήρου, ὑπηρέτησε, τὸ κατ' ἀρχάς, ὡς Καθηγητής, ἐν τῷ Ἑλληνογαλλικῷ Παρθεναγωγείῳ «Ἑλικὼν» καὶ τῷ Γυμνασίῳ «Βατελὸ» καὶ Ἐφημέριος ἐν τῇ Κοινότητι Σταυροδρομίου, ἀκολούθως δὲ ὡς Ἱερατικῶς Προϊστάμενος ἐν τῇ Κοινότητι Μακροχωρίου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δέρκων.

Ὁ ἀείμνηστος Γέρων Μητροπολίτης Δέρκων Καλλίνικος, ἐν βαθείᾳ ἐκτιμήσει τῆς μετὰ πολλῆς ἀφοσιώσεως διακονίας αὐτοῦ ἐν τῇ ὡς ἄνω Μητροπόλει, προέτεινε τὸν ἀείμνηστον τῇ Ἁγίᾳ καὶ Ἱερᾷ Συνόδῳ, διὰ τὸ Ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα καὶ ὡς Βοηθὸν παρ' αὐτῷ Ἐπίσκοπον ὑπὸ τὸν φιλὸν τίτλον Συνάδων, τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ γενομένης κατὰ τὴν συνοδικὴν συνεδρίαν τῆς 2ας Νοεμβρίου 1917.

Ἀκολούθως ἀναχωρήσας διὰ τὴν ἰδιαιτέραν αὐτοῦ πατρίδα ἐποίμανεν ἐπιτροπικῶς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν Κορυτσᾶς, εἰς καιροὺς δυσχειμέρους διὰ τὴν ἐν Ἀλβανίᾳ Ἐκκλησίαν, ἐργασθεὶς μετὰ ζήλου πρὸς ἄρσιν ὑφισταμένων δυσκολιῶν καὶ ἀναγνώρισιν ταύτης, ὡς Αὐτοκεφάλου, ὑπὸ τῆς Μητρὸς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

Πρὸς τοῦτο ἀφικόμενος ἐνταῦθα, ἐπὶ κεφαλῆς εἰδικῆς Ἀντιπροσωπείας, κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1937, πρὸς διενέργειαν τῶν δεόντων, ἠξιώθη, ὅπως τῇ 12ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός, ἐν πανηγυρικῇ συνεδρίᾳ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ἡ Ὀρθόδοξος ἐν Ἀλβανίᾳ Ἐκκλησία ἀναγνωρισθῇ εἰς Αὐτοκέφαλον, ἐκδοθῇ ὁ σχετικὸς Πατριαρχικὸς καὶ Συνοδικὸς Τόμος, καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίαν ἐκλεγῇ Μητρο-

πολίτης Τυράννων καὶ Ἀρχιεπίσκοπος πάσης Ἀλβανίας, ἀναλαβὼν ἔκτοτε τοὺς οἴακας τῆς Ἐκκλησίας ταύτης.

Μετὰ τῶν συνεργατῶν αὐτοῦ Σεβ. Ἐπισκόπων Κορυτσᾶς κ. Εὐλογίου καὶ Ἀργυροκάστρου κ. Παντελεήμονος, ἐπὶ δωδεκαετίαν ὅλην ἐμόγησε, ὅπως διοργανώσῃ τὴν Ἐκκλησίαν, ἧς προΐστατο, ἀλλὰ κατὰ μῆνα Αὔγουστον τοῦ 1949, ἀπεμακρύνθη τοῦ Θρόνου αὐτοῦ πραξικοπηματικῶς ὑπὸ τοῦ κομμουνιστικοῦ καθεστῶτος τῆς Ἀλβανίας, ἐγκλεισθεὶς ἐπὶ ἔτη ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Ἀρδενίτσας καὶ εἶτα παραμείνας ἄχρι τῆς ἡμέρας τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἐν περιορισμῷ ἐν Τυράννοις.

Ὁ ἀείμνηστος ὑπῆρξε προσηνὴς πρὸς πάντας, διακριθεὶς ὡς δεξιὸς κῆρυξ τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἀπολαύων τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς τιμῆς τῶν τε ἐνταῦθα Χριστιανῶν καὶ τοῦ Ποιμνίου του. Ἡ κηδεία αὐτοῦ ἐτελέσθη ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ Θεοτόκου Τιράννων.

Ὡς Ἀρχηγὸς τῆς Ὀρθοδόξου Αὐτοκεφάλου Ἀλβανικῆς Ἐκκλησίας, ἐπεδείξατο οὗτος πολὺν σεβασμόν, ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον.

Τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀλβανίας Χριστοφόρου ἡ μνήμη εἴη ἀγήρως.

(†) ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΔΡΑΜΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Διὰ τηλεγραφήματος τῆς Α. Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Θεοκλήτου ἀνηγγέλθη τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡ πρὸς Κύριον ἐκδημία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δράμας κυροῦ Γεωργίου, ἐπισυμβᾶσα τῇ 30ῃ λ. μ. Σεπτεμβρίου, ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις Νοσοκομείῳ «Εὐαγγελισμός», ἐν ᾧ ἐνοσηλεύετο τελευταίως.

Ὁ ἀείμνηστος, κατὰ κόσμον Γεώργιος Μισαηλίδης, ἐγεννήθη ἐν Σινώπῃ, τῷ 1882.

Τὰ πρῶτα γράμματα διήκουσε ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ αὐτοῦ πατρίδι, ἀκολούθως δὲ ἐνεγράφη εἰς τὴν Μεγ. Σχολήν, τῷ δὲ 1902 εἰς τὴν Ἱ .Θεολογικὴν Σχολὴν Χάλκης. Ἀποφοιτήσας ἐξ αὐτῆς, τῷ 1909, διωρίσθη Ἱεροκῆρυξ καὶ Καθηγητὴς τῶν Ἱερῶν ἐν τοῖς Ἐκπαιδευτηρίοις τῆς Κοινότητος Χαλκηδόνος.

Τῷ 1912 ἐγένετο Ἀρχιδιάκονος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Χαλκηδόνος, τὸ αὐτὸ δ' ἔτος προσελήφθη ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ὡς Κωδικογράφος, προαχθεὶς ἀργότερον εἰς Ὑπογραμματέα καὶ εἶτα εἰς Μ. Ἀρχιδιάκονον καὶ Μ. Πρωτοσύγκελλον, χειροτονηθεὶς ἐν τῷ μεταξὺ εἰς Πρεσβύτερον.

Ἡ Ἐκκλησία ἐκτιμῶσα τὴν εὐδόκιμον αὐτοῦ ὑπηρεσίαν καὶ τὴν περὶ τὸ καθῆκον ἀφοσίωσιν αὐτοῦ, ἐξελέξατο αὐτὸν Μητροπολίτην Προικοννήσου τῇ 20ῇ Φεβρουαρίου 1922, ἣν ἐποίμανε μέχρι τοῦ ἔτους 1924, ὅτε μετετέθη εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπ. Θάσου, τῷ 1932, εἶτα δὲ εἰς τὴν Ἱ. Μητρ. Παραμυθίας, καὶ μετὰ 10ετῆ ἐν αὐτῇ Ἀρχιερατείαν, εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν Δράμας τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1942.

Τῆς κηδείας αὐτοῦ, ἐν τῇ ἕδρᾳ τῆς Ἐπαρχίας αὐτοῦ τελεσθείσης τῇ Παρασκευῇ 3ῃ Ὀκτωβρίου, προέστη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Φιλίππων καὶ Νεαπό-

λεως κ. Χρυσόστομος μεθ' ἑτέρων Μητροπολιτῶν καὶ τοῦ Ἱ. Κλήρου τῆς Ἐπαρχίας, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας πολλῆς ἔκ τε τῶν Ἀρχῶν καὶ τῶν πενθηφορούντων Χριστιανῶν.

Ὁ ἀείμνηστος, διακρινόμενος διὰ τὴν πολλὴν αὐτοῦ ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν καὶ πεπροικισμένος διὰ πολλῶν διοικητικῶν προσόντων, διεκρίθη ὅπου ἔταξεν αὐτὸν ἡ Ἐκκλησία, ἀπολαύων πολλοῦ σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης ἀπὸ μέρους τῶν Χριστιανῶν.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ἐξαγγείλασα, ἐν τῇ Συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς 7ης Ὀκτωβρίου, τὸ θλιβερὸν γεγονὸς τῆς πρὸς Κύριον ἐκδημίας τοῦ ἀποιχομένου Ἱεράρχου, ἔπλεξε τὸ ἐγκώμιον αὐτοῦ καὶ ἐγερθεῖσα μετὰ τῶν Ἁγίων Συνοδικῶν, ηὔξατο ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς μακαρίας αὐτοῦ ψυχῆς ἐν σκηναῖς δικαίων.

Τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Δράμας Γεωργίου εἴη ἡ μνήμη αἰωνία.

(†) ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΤΥΡΟΛΟΗΣ ΚΑΙ ΣΕΡΕΝΤΙΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Διὰ τηλεγραφήματος τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμονος, ἀνηγγέλθη τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡ πρὸς Κύριον ἐκδημία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Τυρολόης καὶ Σερεντίου κυροῦ Χρυσοστόμου, ἐπισυμβᾶσα τῇ 8ῃ Ὀκτωβρίου 1958, ἐν τῇ ὡς ἄνω πόλει.

Ὁ ἀείμνηστος, κατὰ κόσμον Ἰωάννης Χρήστου Παπαχρήστου ἐγεννήθη ἐν τῇ Πόλει ἡμῶν, τῷ 1868.

Τὰ πρῶτα γράμματα διήκουσε ἐν τῇ Κοινοτικῇ Σχολῇ Κουρτουλούς, ἀκολούθως δὲ ἐνεγράφη εἰς τὴν Μεγ. Σχολήν, τῷ δὲ 1893 εἰς τὴν Ἱ. Θεολογικὴν Σχολὴν Χάλκης, ἐν ᾗ ἐχειροτονήθη εἰς Διάκονον, κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Δέρκων Καλλινίκου, Προέδρου τῆς Ἐφορείας. Ἀποφοιτήσας αὐτῆς τὸ αὐτὸ ἔτος, ἐχρημάτισεν ἐπὶ τετραετίαν Διευθυντὴς τῶν Σχολῶν Κομοτινῆς.

Τῷ 1902 προσληφθεὶς εἰς Ρόδον, ὑπὸ τοῦ τότε Ρόδου ἀειμνήστου Ἰωακεὶμ Βαλασιάδου εἰργάσθη τέσσαρα ἔτη ἐν αὐτῇ, ὡς Ἱεροκῆρυξ καὶ ἓν ἔτος εἰς Ἰωάννινα.

Ἡ Ἐκκλησία ἐκτιμῶσα τὴν εὐδόκιμον αὐτοῦ ὑπηρεσίαν καὶ τὴν περὶ τὸ καθῆκον ἀφοσίωσιν αὐτοῦ, ἐξελέξατο αὐτὸν Βοηθὸν Ἐπίσκοπον Ἰωαννίνων, ὑπὸ τὸν τίτλον Φωτικῆς, τῇ 22α Δεκεμβρίου 1907 καὶ τῇ 15ῃ Φεβρουαρίου τοῦ 1911 προήγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν Μητρόπολιν Τυρολόης καὶ Σερεντίου, ἣν καὶ μέχρι σήμερον κατεῖχεν.

Ὁ ἀείμνηστος, διακρινόμενος διὰ τὴν ἀγάπην, ἀφοσίωσιν καὶ ὑπακοὴν αὐτοῦ πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν, ἐξετιμᾶτο δεόντως καὶ ἠγαπᾶτο ὑπὸ τοῦ ποιμνίου του. Ἐκπληρῶν δὲ πόθον του ἱερὸν κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1951 ἦλθεν εἰς τὴν Πόλιν ἡμῶν καὶ παρέστη εἰς τὴν τελετὴν τῆς καθοσιώσεως τῶν τελειοφοίτων τῆς Ἱ. Θ. Σχολῆς,

(τῇ 15ῃ Ἰουλίου τοῦ 1951).

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ἐν συνοχῇ καρδίας ἐξαγγείλασα, ἐν τῇ Συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς 14ης Ὀκτωβρίου τὸν θάνατον τοῦ γεραροῦ Ἱεράρχου, ἔπλεξε τὸ ἐγκώμιον αὐτοῦ καὶ ἐγερθεῖσα μετὰ τῶν Ἁγίων Συνοδικῶν, ηὔξατο ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ.

(†) ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, πληροφορηθεῖσα ἐκ τοῦ τύπου τὴν πρὸς Κύριον ἐκδημίαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Φθιώτιδος, Ἀμβροσίου, ἀνήγγειλε τοῦτο, μετὰ λύπης πολλῆς, τῇ Ἁγίᾳ καὶ Ἱερᾷ Συνόδῳ, κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτῆς τῆς 21ης Ὀκτωβρίου ἐν. ἔτους, καὶ πλέξασα τὸ ἐγκώμιον τοῦ ἐκλεκτοῦ Ἱεράρχου, ἠγέρθη μετὰ τῶν Σεβ. Ἁγίων Συνοδικῶν καὶ ηὐχήθη ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς μακαρίας αὐτοῦ ψυχῆς.

Ὁ ἀείμνηστος, κατὰ κόσμον Ἀριστοτέλης Ἀθ. Νικολαΐδης, ἐγεννήθη ἐν Προύσῃ, τῷ 1880. Διακούσας δὲ τὰ πρῶτα γράμματα ἐν τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις τῆς πατρίδος αὐτοῦ, εἰσήχθη εἰς τὴν Ἱ. Θεολ. Σχολὴν Χάλκης τῷ 1897, ἐξ ἧς ἀπεφοίτησε τῷ 1903.

Τὸ αὐτὸ ἔτος διορισθεὶς Καθηγητὴς ἐν Προύσῃ, καὶ τὸ 1904 χειροτονηθεὶς εἰς Διάκονον, ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου αὐτῆς Ναθαναήλ, προσελήφθη τὸ ἴδιον ἔτος ὡς Ἀρχιδιάκονος τοῦ Μητροπολίτου Νεοκαισαρείας Ἀμβροσίου, τῷ 1905, ὡς Ἀρχιδιάκονος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κασσανδρείας καὶ τῷ 1906 ὡς Πρωτοσύγκελλος τοῦ Μητροπολίτου Βεῤῥοίας καὶ Ναούσης Ἀποστόλου, τοῦ ἀπὸ Σταυρουπόλεως καὶ Σχολάρχου Χάλκης.

Τῷ 1909 ἠκολούθησε τὸν γέροντα αὐτοῦ, προαχθέντα εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν Σερρῶν, ὅπου εἰς ἐπιβράβευσιν τῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ, προήχθη εἰς τὸ Ἐπισκοπικὸν ἀξίωμα, ὑπὸ τὸν τίτλον Χριστουπόλεως, χειροτονηθεὶς τὸν Ἰούνιον τοῦ 1911.

Τῷ 1914 ἐξελέγη Μητροπολίτης Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας καὶ τῷ 1932 προήχθη εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν Φθιώτιδος, ἣν ἐποίμανε μέχρι τῆς τελευτῆς αὐτοῦ. Ὁ ἀείμνηστος διεκρίθη καθ' ὅλην τὴν ἱερὰν αὐτοῦ διακονίαν ἐπὶ δραστηριότητι, πίστει, σταθερᾷ καὶ θαρραλέᾳ εἰς τὸ κα... κον ἀφοσιώσει καὶ βαθεῖ σεβασμῷ καὶ ἀγάπῃ πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον.

Ἐξεπροσώπησε τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ ἐν Λωζάννῃ Συνέδριον Πίστεως καὶ Τάξεως τῷ 1927, εἰς τὸ ἐν Πράγᾳ Συνέδριον Φιλίας διὰ μέσου τῶν Ἐκκλησιῶν τῷ 1928, εἰς τὴν ἐν Ἄμστερδαμ Α΄. Γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ Π. Συμβ. τῶν Ἐκκλησιῶν τῷ 1948, οὗτινος τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου ἀπετέλει μόνιμον μέλος.

Ἐκ παραλλήλου μετέσχεν ὅλων σχεδὸν τῶν Ἐπιτροπῶν πρὸς καταρτισμὸν τῶν διαφόρων Ἐκκλησιαστικῶν Νόμων διατελέσας ἅμα ἐπί τι διάστημα καὶ Τοποτηρητὴς τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Φθιώτιδος Ἀμβροσίου εἴη ἡ μνήμη ἀγήρως.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ.

Ἀρχιμανδρίτου Ἰωάννου Α. Παπαδοπούλου : «Ποιμαντική».

Τὸ ὡραῖον τοῦτο βιβλίον συνετάχθη κυρίως χάριν τῶν Φοιτητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς, «Ὁ Τίμιος Σταυρός», τὴν ὁποίαν διευθύνει ὁ Συγγραφεύς. Ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ Βοστώνης, εἶναι ἰσότιμος σήμερον ἐπιστημονικῶς πρὸς τὰς Θεολογικὰς Σχολὰς τῶν Ἀμερικανικῶν Πανεπιστημίων. Εὐστόχως παρατηρεῖ ὁ γράψας ὅτι ἡ Ἐκκλησία Ἀμερικῆς εἶναι ἰδιόρρυθμος, ὄχι κατὰ σύστασιν καὶ ἔννοιαν, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀποστολὴν καὶ τὸ ἔργον της. Ὁ Ἱερεὺς ἐν Ἀμερικῇ εἶναι καθ' αὐτὸ Ἱεραπόστολος, ὄχι μόνον μεταξὺ σχισματικῶν, αἱρετικῶν καὶ ἀθέων, ἀλλὰ καὶ μεταξὺ αὐτοῦ τούτου τοῦ ὁμοθρήσκου Ποιμνίου του. Πρόκειται κυρίως περὶ τῆς Νέας Γενεᾶς, ἡ ὁποία σπουδάζει εἰς τὰ Κολλέγια καὶ Πανεπιστήμια, διακρίνεται διὰ τοῦτο ὡς ἀξία μεταξὺ τῶν ἀξίων ἐφ' ὅλων τῶν πεδίων τῆς Ἀμερικανικῆς ζωῆς, ἀγνοεῖ ἐν τούτοις τὴν κατ' ἐπίγνωσιν πίστιν τῆς Ὀρθοδοξίας. Ἐπικρατεῖ μεταξὺ μεγάλου μέρους τῆς Νεολαίας ἡ ἰδέα καὶ ἡ πεποίθησις ὅτι εἶναι «Ἀμερικανική», καὶ οὐδὲν πλέον. Τὰ περὶ καταγωγῆς καὶ γλώσσης αὐτῆς δημιουργοῦν διὰ τοῦτο μεταξὺ πολλῶν νέων τὴν θυμηδίαν. Λέγει ὁ Συγγραφεύς. Εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἀπόκειται τὸ τεράστιον δημιουργικὸν ἔργον νὰ φρονιματίσῃ καὶ ἐμψυχώσῃ τὴν Νέαν Γενεάν, καὶ νὰ καταστήσῃ τὴν Ὀρθόδοξον πίστιν βίωμα αὐτῆς .

Ἡ θρησκευτικότης ἐν Ἀμερικῇ, ἡ ὁποία διακηρύττει ἑαυτὴν «Ἕνα ἔθνος ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ», ἀποτελεῖ τὸν ἀξιολογώτερον παράγοντα τῆς καθόλου πνευματικῆς ζωῆς τῆς Χώρας. Ἐκ τοῦ συνόλου τοῦ πληθυσμοῦ τῶν 165.000.000 τῆς Ἀμερικῆς τὰ 62 % ἀνήκουν εἰς Ἐκκλησίαν τινὰ ἢ Συναγωγήν. Κατὰ στατιστικὴν τοῦ 1956, οἱ Διαμαρτυρόμενοι ἐν Ἀμερικῇ ἀριθμοῦνται εἰς 60.148.980, οἱ Ρωμαιοκαθολικοὶ εἰς 34.563.351, οἱ Ἑβραῖοι εἰς 5.500.000,καὶ οἱ τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐν τῷ συνόλῳ των, εἰς 5.500.000, ἐξ ὧν τὸ 1.000.000 περίπου Ἑλληνο - Ἀμερικανοί, οἵτινες καὶ ἀποτελοῦν τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς, Βορείου καὶ Νοτίου, ἀριθμούσης σήμερον 375 ὠργανωμένας Κοινότητας.

Παρὰ τὴν δυναμικὴν ὑπεροχὴν τοῦ θρησκευτικοῦ παράγοντος ἐν Ἀμερικῇ, ὁ τόσον ἀνεπτυγμένος καὶ τόσον ραγδαίως ἐξελισσόμενος ὑλικὸς πολιτισμὸς παραφθείρει ἐπικινδύνως τὸ πνεῦμα καὶ τὸν χαρακτῆρα τῆς πνευματι-

κῆς ζωῆς, οἱ δὲ πιστεύοντες εἰς τὸν Θεὸν δὲν ἐπιδεικνύουν ἣν πρέπει πραγματικὴν ἠθικὴν ἀκεραιότητα. Αἱ ψυχαί των καὶ αἱ καρδίαι των συνταράσσονται ἐν τῇ δίνῃ τῆς βιοπάλης. Ἡ ὑλοφροσύνη αἰχμαλωτίζει καὶ φρονήματα καὶ αἰσθήματα. Ὁ ἀγὼν διὰ τὴν ζωὴν καταπνίγει τὰς πνευματικὰς ἀνάγκας. Δὲν δύναται λοιπὸν νὰ εἴπῃ τις σήμερον ὅτι ἐν τῇ ἰσχυρᾷ ταύτῃ καὶ μεγάλῃ Χώρᾳ ἐπικρατεῖ τὸ πνεῦμα μιᾶς ἀληθινῆς χριστιανικῆς ζωῆς.

Τὰς τοιαύτας σκέψεις, λίαν εὐστόχως ποιεῖται ὁ Συγγραφεὺς εἰς τὸν Πρόλογον τοῦ ἔργου του, ὅπου παραθέτει καὶ τοὺς ἀκολούθους στοχασμοὺς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς Μιχαήλ, τοὺς ὁποίους μεταξὺ ἄλλων εἶπεν ἐγκαινιάζων πρό τινος χρόνου οἰκοδομικὸν περίπτερον τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς: «Πρέπει νὰ γίνῃ μεταστροφὴ εἰς τὰς ψυχὰς καὶ τὰς καρδίας ὅλων ἡμῶν τῶν σημερινῶν Χριστιανῶν, ἂν θέλωμεν νὰ ἀναχαιτισθῇ ἡ πρόοδος τῶν σκοτεινῶν δυνάμεων, αἱ ὁποῖαι σήμερον, κατὰ θείαν παραχώρησιν, διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, σημειώνουν διαρκῶς ἄνοδον, καὶ κατακτοῦν καθ' ἡμέραν νέα ἐδάφη, νέους λαούς, νέας περιοχὰς τῆς ὑδρογείου σφαίρας. Αὐτὴ ὅμως ἡ μεταβολή, αὐτὴ ἡ μεταστροφὴ τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν καὶ καρδιῶν, δὲν θὰ γίνῃ αὐτομάτως. Θὰ γίνῃ διὰ μέσου ἐμπνευσμένων Ἱεραποστόλων τῆς χριστιανικῆς ἰδέας, διὰ μέσου Ἱεροκηρύκων, οἱ ὁποῖοι ἀναγεννημένοι καὶ μεταμορφούμενοι αὐτοὶ οἱ ἴδιοι, θὰ ζήσουν καὶ θὰ ἐφαρμόσουν εἰς τὴν καθημερινὴν ζωήν τους τοὺς λόγους τοῦ Χριστοῦ... Θὰ γίνῃ αὐτὴ ἡ ἀναγκαία, ἡ ἐπείγουσα, ἡ ἀπολύτως ἀπαραίτητος μεταβολὴ καὶ μεταμόρφωσις τῶν ἀνθρωπίνων καρδιῶν, διὰ Ἱερέων ποὺ θὰ παρέχουν ἑαυτοὺς τύπους καλοῦ ἔργου ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν πνεύματι, ἐν πίστει, ἐν ἁγνείᾳ».

Πρὸς τοιοῦτον πνευματικὸν καὶ ψυχικὸν καταρτισμὸν τῶν τροφίμων της ἀποβλέπει ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς, ὅπως ἐν βαθυτάτῃ ἐπιγνώσει τῆς ἱερᾶς ἀποστολῆς των ἐπιτύχουν εἰς τὸ ἔργον των ὄχι μόνον ὡς λειτουργοὶ τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ καὶ ὡς ὑποδειγματικοὶ Ποιμένες καὶ ὡς ζηλωταὶ Ἱεραπόστολοι τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἐπιλέγει ὁ Συγγραφεύς. Εἶναι εὐτύχημα μέγα καὶ ἱστορικὸν ὅτι ἡ καθ' ἡμᾶς Ὀρθοδοξία καταλαμβάνει ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ Ἀμερικανικοῦ ἔθνους τὴν ἐμπρέπουσαν θέσιν, ἐπίκειται δὲ ἡ διὰ νόμου ὁλοκληρωτικὴ ἀναγνώρισις αὐτῆς, ὡς ἐπισήμου θρησκεύματος ἐν τῇ Χώρᾳ, μετὰ τῶν προσηκόντων προνομίων καὶ δικαιωμάτων. Ὁ γράψας θεωρεῖ προφανῆ καὶ ἐκ τούτου τὴν ἐξαιρετικὴν καὶ ἐπείγουσαν ἀνάγκην, ὅπως οἱ ἀπόφοιτοι τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς ἀποδίδωνται εἰς τὴν ὑπεύθυνον δρᾶσιν ἐν τῇ Ἀμερικανικῇ κοινωνίᾳ κατηρτισμένοι κατὰ τὸ δυνατὸν πληρέστερον καταρτισμόν. Καὶ φρονεῖ ὅτι ἡ Ποιμαντική, ὡς ἀνήκουσα εἰς τὸν πρακτικὸν κλάδον τῆς Θεολογίας, καὶ ἀποβλέπουσα πρὸς τοιοῦτόν τινα πολυμερῆ πρακτικὸν καταρτισμὸν τῶν

σπουδαστῶν της, ἀποτελεῖ δι' αὐτοὺς ὁδηγόν, πρὸς κατανόησιν τῆς ὑψηλῆς ἀποστολῆς των, ὡς πνευματικῶν ἡγετῶν τῶν Ὁμογενῶν Ὀρθοδόξων Κοινοτήτων ἐν Ἀμερικῇ, «πρὸς καταρτισμὸν τῶν ἁγίων, εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ». (Ἐφεσ. 4, 12).

Μὲ τοιαύτας περισπουδάστους σκέψεις προλογίζεται τὸ ἀξιόλογον νέον ἔργον τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου κ. Ἰωάννου Α. Παπαδοπούλου: «Ποιμαντική». Γνωρίσματα αὐτοῦ εἶναι ἡ ἐπιστημοσύνη, ἡ σαφήνεια, ἡ ἁπλότης, τὸ βάθος καὶ ἡ ἀκριβολογία. Τὸ ἔργον ἀναβρύει ἀπὸ βαθεῖαν καὶ προσεκτικὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ εὐσυνείδητον ζηλωτήν, καὶ μακρὰν προσωπικὴν τοῦ Συγγραφέως ἐμπειρίαν. Ἐλέχθη ὅτι οὗτος, ὡς πρὸς τὴν πνευματικὴν παραγωγήν, ἁμιλλᾶται μὲ τὴν πολυσχιδῆ γονιμότητα τοῦ αὐταδέλφου αὐτοῦ, τοῦ ἀειμνήστου Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου, Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος.

† ὁ Π. Δ.

Ν. Ι. Λούβαρι, Ἡ Πύλη τοῦ Οὐρανοῦ, 1) Τὸ Μήνυμα τοῦ Ἁγίου Ὄρους πρὸς τὸ Παρόν, Ἀθῆναι, 1956, σελ. 112.

Ἡ σημασία τοῦ Ἁγίου Ὄρους δὲν ἔγκειται μόνον εἰς τὸ ὅτι διαφυλάττει τόσον πολλὰ μνημεῖα τῆς Ὀρθοδόξου εὐσεβείας καὶ τοῦ Μοναχισμοῦ, ὅπως κτίρια, ἐκκλησίας, ἐκδηλώσεις τῆς Βυζαντινῆς τέχνης καὶ χειρόγραφα, ἀλλὰ καὶ διότι τὸ Ἅγιον Ὄρος συνιστᾷ τὴν ζῶσαν ἔκφρασιν τοῦ Ὀρθοδόξου Μοναχισμοῦ. Ὡς τοιοῦτον δὲ φέρει ἓν μήνυμα πρὸς τὴν Ὀρθοδοξίαν καὶ πρὸς ὁλόκληρον τὸν Χριστιανικὸν κόσμον. Τὸ μήνυμα τοῦτο μεταφέρει πρὸς ἡμᾶς ὁ κ. Λούβαρις, Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, διὰ μέσου τῶν σελίδων τῆς ὡραίας αὐτοῦ μελέτης.

Ὁ κ. Λούβαρις παρέχει συντόμους ἱστορικὰς πληροφορίας περὶ τῶν πρώτων ἡμερῶν τοῦ ἐν Ἄθῳ Μοναχισμοῦ, ἀναπτύσσων τὴν ἵδρυσιν, τὴν ἐξέλιξιν, τὴν διοργάνωσιν καὶ τὰς διαφόρους μορφὰς τοῦ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Μοναχισμοῦ. Ἀκολουθεῖ τὰ βήματα τῆς ἐνδόξου πορείας πρὸς τοὺς οὐρανούς. Ἀτενίζει τὸ παρὸν καὶ εὑρίσκει τὴν κατάστασιν ὀλίγον τι ἐπικίνδυνον, οὐχὶ ὅμως καὶ ἀπολύτως ἀπελπιστικήν. Ὁ μεγαλείτερος κίνδυνος προέρχεται ἀπὸ τὸν συνεχῶς ἐλαττούμενον ἀριθμὸν τῶν ἐκεῖσε ζώντων μοναχῶν. Ὁ σ. ὀρθῶς νομίζει

1) Τὸ παρὸν σημείωμα ἐδημοσιεύθη Ἀγγλιστὶ εἰς τὸ Περιοδικὸν The Ecumenical Review 10 (1957)8) 207—208.

ότι ή κατάστασις αὐτη ὀφείλεται εἰς τὴν γενικὴν κρίσιν τοῦ παρόντος αἰῶνος. Ἡ κρίσις ὅμως αὐτη ἔσχε διαφορετικὸν ἀντίκτυπον ἐπὶ τῆς μοναχικῆς ζωῆς τῆς Δύσεως, ἔνθα ὁ ἀριθμὸς τῶν Μοναχῶν αὐξάνει καὶ τὰ ἰδεώδη τοῦ Μοναχισμοῦ προβάλλουν ἰσχυρότερα. Ἡ πίστις καὶ ἡ καρτερία τῶν Ἁγίων Πατέρων ἀποτελοῦν ἐλπιδοφόρα σημεῖα, καὶ ὡρισμένα εἰδικὰ μέτρα εἰς τοὺς τομεῖς τῶν οἰκονομικῶν, τῆς διοργανώσεως καὶ τῆς ἠθικῆς ζωῆς θὰ ὠφελήσουν κατὰ πολύ.

Ὁ κ. Λούβαρις συνέγραψε τὴν παροῦσαν ἐργασίαν ὕστερον ἀπὸ μίαν ἐπίσκεψίν του εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος. Ἡ καρδία του πληροῦται ἀπὸ συναισθήματα ὅταν περιγράφη τὸν τόπον, ὁ ὁποῖος εἶναι τόσον πλούσιος εἰς τὰς φυσικὰς καλλονὰς καὶ πλήρης μυστηρίου. Πρὸς ἔκφρασιν τῶν σκέψεών του χρησιμοποιεῖ σύμβολα ἀπὸ τοὺς φιλοσόφους καὶ τοὺς ποιητὰς τῆς Δύσεως. Ἀναγινώσκομεν θαυμασίας τινὰς σελίδας περὶ τῶν ἰδεωδῶν τοῦ Ὀρθοδόξου Μοναχισμοῦ καὶ τοῦ Μυστικισμοῦ. Εἰς τὸ βιβλίον του τοῦτο ὁ καθηγητὴς κ. Λούβαρις καταδεικνύει διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν τὴν ἱκανότητά του εἰς τὸ νὰ ἀναλύη καὶ παρουσιάζη εἰς τοὺς ἀναγνώστας τὸ μεγαλεῖον καὶ τὰς ἀθλιότητας τοῦ ἀνθρωπίνου πολιτισμοῦ. Τὸ ἀνὰ χεῖρας βιβλίον ἀποτελεῖ ἕνα ὕμνον πρὸς τὸ μεγαλεῖον τοῦ Ὀρθοδόξου Μοναχισμοῦ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Θ. ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ

Dumbarton Oaks Papers, Number Twelve, Cambridge, Mass. : Harvard Un. Press, 1958, pp. XII—287— Illustrations.

Ἀφιεροῦται εἰς τὸν Καθηγητὴν Albert Mathias Friend, Jr. (1894—1956), συνδεόμενον πρὸς τὸ Ἰνστιτοῦτον καὶ δι' ἄλλων δεσμῶν, ἰδίως ὅμως διὰ τῆς θέσεως τοῦ Διευθυντοῦ Σπουδῶν (1948—1956).

Περιεχόμενα :

Brooks Otis, Ἡ Καππαδοκικὴ Σκέψις ὡς ἓν ὡλοκληρωμένον σύστημα, σ. 95—124.

Alfred R. Bellinger, Ρωμαϊκὰ καὶ Βυζαντινὰ μετάλλια τῆς Συλλογῆς Dumbarton Oaks. σ. 125—156.

Henri Stern, Τὰ Μωσαϊκὰ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἁγίας Κωνσταντίας ἐν Ρώμῃ, σ. 157—218.

Hamilton A. R. Gibb, Ἀραβοβυζαντιναὶ Σχέσεις ἐπὶ τῶν Ὀμμαϊδῶν Χαλιφῶν, σ. 219—233.

Paul A. Underwood, Τρίτη προκαταρκτικὴ Ἔκθεσις ἐπὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν Fresco εἰς τὸ Kariye Camii (Μονὴ τῆς Χώρας) ἐν Ἰσταμποὺλ ὑπὸ τοῦ Βυζαντινολογικοῦ Ἰνστιτούτου, 1956, σ. 235—265.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ :

Paul A. Underwood, Σημειώσεις ἐπὶ τοῦ ἔργου τοῦ Βυζαντινολογικοῦ Ἰνστιτούτου ἐν Ἰσταμπούλ : 1955—1956, σ. 267—287.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Θ. ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΑΡΘΡΑ — ΜΕΛΕΤΑΙ — ΛΟΓΟΙ — ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Προαγωγαί :

Χειροτονίαι - Διορισμοί - Μεταθέσεις - Ἀπόμαχοι - Ποιναί . Ἄρσις Ποινῆς

Πρεσβυτέρων :

Διακόνων :

Διορισμοί .

Ἀπόμαχοι :

Ποιναί :

Ἄρσις ποινῆς :

Ἱερὰ Θεολογικὴ Σχολή :

Πάνσεπτος Πατριαρχικὸς Ναός :

Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀμερικῆς :

Ἐπαρχίαι - Μοναὶ - Κοινότητες :

ΕΠΙΣΗΜΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΑ, ΑΥΤΟΚΕΦΑΛΟΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ

ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ἐκ τῶν Χρονικῶν :

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

† Πριγκηποννήσων Δωροθέου :

† Φιλαδελφείας Ἰακώβου :

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑΙ

ΕΙΚΟΝΕΣ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ [illegible]

κοινωνίας.

ὁ [illegible]

Α. [illegible]

Δ. [illegible]

Δ. [illegible]

«ORTODOKSIA» — Ahlâki ve Dinî Resale
Imtiyaz sahibi ve Umum Neşriyat Müdürü
Adalar Metropoliti, DOROTEOS YEORGIADIS
Basıldığı yer ve tarih : 7-1-1959.
Büyükada, Çınar caddesi, 62.
Rum Patrikhanesi adına, Vasil Vasiliadis Matbaası.

«ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ»
Τριμηνιαῖον Ἠθικοθρησκευτικὸν Περιοδικὸν
Ἰδιοκτήτης — Διευθυντής :
Ὁ Μητροπολίτης Πριγκηποννήσων ΔΩΡΟΘΕΟΣ.